ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\A\Ambrose Steven-Bratrstvo neohrožených.pdb

PDB Name: Ambrose-Bratrstvo neohrožených
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.12.1937
Modification Date: 1.12.1937
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Stephen E. Ambrose
BRATRSTVO NEOHROŽENÝCH
Rota E 506. pluku 101. vzdušné výsadkové divize
Z Normandie až do Hitlerova Orlího hnízda
JOTA
BRNO 2002

Věnováno všem členům výsadkové pěchoty Armády Spojených států z let 1941-1945, kteří nenosí Purpurové srdce jako vyznamenání, ale jako odznak příslušnosti.

© Stephen E. Ambrose, 1992 Translation © Petr Pálenský, 2002 © JOTA, s. r. o., 2002
ISBN 80-7217-195-X

...od těchto dob až do skonání dnů
se nikdy neoslaví, aniž by
se přitom vzpomnělo také nás,
nás mála, mála šťastných, hrstky bratří; ...*
Král Jindřich V. William Shakespeare
* překlad Josef Václav Sládek a Antonín Klášterský, Statní nakladatelství krásné literatury a umění, Praha 1964

1
"Chtěli jsme ten odznak s křídly"
TÁBOR TOCCOA
červenec - prosinec 1942
Členové roty E 506. parašutistického pluku 101. vzdušné výsadkové divize Armády Spojených států pocházeli z různého společenského prostředí a z různých koutů země. Byli to farmáři a horníci, lidé z hor a synové dalekého Jihu. Někteří byli zoufale chudí, jiní pocházeli ze střední třídy. Jeden z nich studoval na Harvardu, jeden na univerzitě v Yale, několik na Kalifornské univerzitě v Los Angeles. Pouze jediný byl již předtím vojákem z povolání a pouze několik jich bylo v záloze. Většinou to byli všechno obyčejní lidé. Setkali se poprvé v létě roku 1942, kdy v Evropě již tři roky zuřila válka, a koncem roku 1944 byli již elitní rotou výsadkové lehké pěchoty. Časného rána Dne D, při své první bojové akci, se rota zmocnila německé baterie čtyř děl ráže 105 mm namířených dolů na Utah Beach. Rota vedla útok na Carentan, bojovala v Holandsku, bránila pozice u Bastogne, vedla protiútok v bitvě v Ardenách, bojovala v Porýní a obsadila Hitlerovo Orlí hnízdo v Berchtesgadenu. Utrpěla téměř sto padesát procent ztrát. Na vrcholu svých sil, v Holandsku v říjnu 1944 a v Ardenách v lednu 1945, to byla nejlepší rota na světě. Když bylo po všem, rota byla rozpuštěna a muži se vrátili domů. Každý ze sto čtyřiceti mužů a sedmi důstojníků, kteří tvořili původní rotu, přišel do tábora Toccoa v Georgii, kde vznikla, odjinud, ale všichni měli něco společného. Byli mladí, narodili se po první světové válce, všichni byli běloši, neboť Armáda Spojených států v době druhé světové války byla rasově segregovaná, a až na tři výjimky byli všichni svobodní. Hodně jich na střední škole sportovalo nebo to byli lovci. Byli mimořádní, pokud jde o žebříček hodnot. Nejdůležitější pro ně byl hmotný blahobyt, autorita a příslušnost k elitní jednotce. Byli to idealisté toužící splynout v jedinou skupinu, jež by bojovala za svou věc, v kolektiv, s nímž by se mohli ztotožnit, k němuž by náleželi, jenž by jim mohl být rodinou. Podle vlastních slov se dobrovolně přihlásili k výsadkářům z touhy po dobrodružství, po cti a také kvůli padesáti dolarům, o něž výsadkáři dostávali měsíčně více (u důstojníků to činilo sto dolarů). Především však vstoupili do této jednotky ze dvou hlavních, osobních důvodů. Za prvé, jak to vyjádřil Robert Rader, "převládla v nich touha být lepší než ostatní". Podle Richarda Winterse každý z nich dospěl svou vlastní cestou k poznání, že čas v armádě stráví lépe poctivým úsilím než flákáním a výmluvami ve výcvikovém táboře. Armádu chápali jako pozitivní, poučnou zkušenost a výzvu. Za druhé věděli, že půjdou do války, a neměli zájem, aby v boji stanuli po boku mužů, kteří by byli nedostatečně vycvičeni a nedostatečně motivováni. Proto pokud si měli zvolit mezi osudem výsadkáře, jenž stojí vždy v první útočné linii, a osudem obyčejného pěšáka, který se

nemůže spolehnout na nikoho kolem sebe, došli k názoru, že být pěšákem obnáší větší riziko. Až se začne střílet ostrými, chtěli stát po boku někoho, ke komu by mohli vzhlížet s úctou a nikoli s despektem. Většina z nich byla obětí ekonomické krize třicátých let. Mnozí vyrůstali v hladu, s děravými botami a v otrhaných šatech, neměli na auto a často ani na rádio. Jejich studium přerušila buď krize nebo válka. "Přes všechny tyto nesnáze jsem však svou zemi nesmírně miloval a dodnes miluji," prohlásil o čtyřicet osm let později Harry Weish. Přestože si mohli na svůj úděl oprávněně stěžovat, nezanevřeli ani na svůj osud, ani na svou zemi. Díky krizi oplývali mnoha užitečnými vlastnostmi. Byli samostatní, zvyklí na tvrdou dřinu a byli zvyklí poslouchat. Sport a lov jim také dopomohl k sebevědomí a k tomu, že znali vlastní cenu. Věděli, že je čeká obrovské nebezpečí. Věděli, že budou muset ze sebe vydat ještě více, než kolik se od nich žádá. Původně neměli v žádném případě v úmyslu obětovat roky svého mládí válce, kterou ani sami nezačali. Raději by byli házeli baseballovým míčkem než granáty, raději by byli stříleli z malorážky namísto z M-1. Jelikož se však dostali do války, rozhodli se zhostit svého poslání v armádě se ctí. O výsadkových silách toho věděli jen tolik, že jsou to nové jednotky a skládají se výhradně z dobrovolníků. Bylo jim řečeno, že je čeká náročnější tělesný výcvik, než s jakým se dosud mohli setkat, výcvik, jaký by nebyla schopna vydržet žádná jiná armádní jednotka, ale to právě tyto mladé hrdiny lákalo. Očekávali, že po skončení výcviku budou silnější a odolnější než předtím a že jej budou absolvovat spolu s muži, po jejichž boku potom půjdou do boje. "Krize byla pryč," vzpomíná na ono léto roku 1942 Carwood Lipton, "a na mne čekal nový život, jenž mne měl od základu změnit." Stejně jako i všechny ostatní. Prvním členem roty E (Elity) a jejím velitelem byl nadporučík Herbert Sobel z Chicaga. Jeho zástupcem byl poručík Clarence Hester ze severní Kalifornie. Sobel byl z města, byl Žid a důstojnickou hodnost získal v národní gardě. Hester začal jako vojín a poté studoval na důstojnické škole Officer Candidate's School (OCS). Většina důstojníků čety byli čerstvými absolventy OCS, včetně poručíků Dicka Winterse z Pensylvánie, Waltera Moora z Kalifornie a Lewise Nixona z New Yorku a univerzity v Yale. S. L. Matheson byl absolventem výcvikového tábora záložních důstojníků Kalifornské univerzity v Los Angeles. Sobel byl s osmadvaceti lety v rotě nejstarší. Ostatním bylo čtyřiadvacet a méně. Společně s rotami D, F a velitelskou rotou tvořila rota E 2. prapor 506. parašutistického pluku. Velitelem praporu byl major Robert Strayer, třicetiletý záložní důstojník. Velitelem pluku byl plukovník Robert Sink, absolvent West Pointu z roku 1927. 506. pluk byl experimentálním útvarem, prvním parašutistickým plukem, v němž mužstvo procházelo základním a parašutistickým výcvikem společně jako jednotka. Pouhý rok předtím byl připojen ke 101. vzdušné divizi Křičících orlů. Parašutismus nebyl novinkou jen pro obyčejné vojáky, ale i pro důstojníky, a tak byli někdy učitelé ve znalostech pouhý jediný den před svými žáky. Původní poddůstojníci byli již staří vojáci. "Měli jsme je téměř za bohy," vzpomíná vojín Walter Gordon z Mississippi, "protože měli už na uniformě odznak s křídly a byli to cvičení výsadkáři. Byli jsme proti nim hotoví smrkáči. Jenže, k čertu, uměli oproti nám dělat líp tak akorát čelem vzad. Později nám už byli jenom pro smích. Na naše vlastní hochy, z kterých se později stávali desátníci a seržanti, neměli nárok." Svobodníky v rotě E byli Frank Perconte, Herman Hansen, Wayne Sisk a Carwood Lipton. Již několik dní po svém založení měla Elita plný počet 132 mužů a 8 důstojníků. Byla rozdělena do tří čet a velitelského družstva. Jedna četa měla tři střelecká družstva po dvanácti mužích plus jedno minometné družstvo o šesti mužích. Rota E byla vybavena jedním kulometem na každé střelecké družstvo a jedním minometem ráže 60 mm na každý minometný tým. Výcvikovým táborem Toccoa prošlo jen málo původních členů roty E. "Důstojníci přicházeli a odcházeli," říká Winters. "Stačilo vám jen se na ně podívat a hned jste věděli, že to nevydrží. Někteří z těch hochů byly hotové sušinky. Byli tak nemotorní, že neuměli ani pořádně spadnout." To bylo pro uchazeče o členství v 506. parašutistickém pluku typické. Z původních pěti set důstojníků jich výcvikem v Toccoa úspěšně prošlo pouze sto čtyřicet osm a z pěti tisíc tří set dobrovolníků nakonec zbylo jen osmnáct set vojáků. Jak ukazují statistická čísla, tábor Toccoa byl skutečně velmi náročný. Plukovník Sink měl za úkol vést základní výcvik mužů, pracovat na jejich kondici, naučit je základním vojenským taktikám, připravit je na výsadkářský výcvik a postavit z nich pluk, který by byl pod jeho velením schopen boje. "Byli jsme tam vlastně za vyhazovače," vzpomíná poručík Hester. "Vyhazovali jsme odtud všechny tlusté, hubené a ty, co jim scházela odvaha." Vojín Ed Tipper o svém prvním dni v rotě E říká: "Kouknul jsem se na nedalekou Mount Currahee a říkám komusi: 'Vsadím se, že až budeme s tím výcvikem hotoví, nakonec nás donutí vyšplhat až na vršek tamté hory.' [Currahee byl sice spíše kopec než hora, ale tyčil se do výšky přes tři sta metrů nad cvičištěm a dominoval celé krajině] Několik minut nato někdo zapískal na píšťalku. Postavili jsme se do pozoru, přikázali nám obout si kanady a obléct si sportovní trenýrky, a tak jsme to udělali a zase se postavili do pozoru a pak nás hnali skoro celé čtyři kilometry až nahoru a zase zpátky, většinou klusem." Již tento první den přinesl první ztráty. Ti, co zbyli, do týdne běhali, nebo alespoň klusali, nahoru a zase zpět celou cestu. Tipper dodává: "Na konci druhého týdne nám řekli: 'Odpočiňte si. Dneska se neběží.' Zavedli nás na oběd do jídelny, kde jsme se nacpali špagetami. Jakmile jsme vyšli z jídelny, ozvala se píšťalka a bylo nám sděleno: 'Změna rozkazu. Běží se.' Běželi jsme na vrcholek Currahee a zpátky, za námi jely sanitky a chlapi zvraceli všude po cestě špagety. Ten, kdo odpadl a nechal se odvézt v sanitce zpátky, byl ještě tentýž den vyloučen." Mužům bylo sděleno, že Currahee je indiánské slovo, které znamená "Jako jeden muž" a přesně takto také měli tito výsadkáři bojovat. Z Currahee se stal bojový pokřik 506. parašutistického pluku. Důstojníci a mužstvo běhali na Currahee a zase dolů třikrát nebo čtyřikrát týdně. Za chvíli byli schopni urazit takto deset kilometrů za padesát minut. Kromě toho denně absolvovali vyčerpávající překážkové běhy a cvičili kliky, shyby, lehy-sedy a jiné gymnastické úkony. Když zrovna necvičili, učili se základům vojenského umění. Zpočátku jen nacvičovali pochodování, potom začali vyrážet na noční pochody s plnou polní. První noční pochod byl skoro osmnáct kilometrů dlouhý a každý následující byl vždy o kilometr až tři delší. Tyto pochody museli absolvovat v kuse, bez přestávky, bez cigarety, bez vody. "Bylo nám mizerně, byli jsme vyčerpaní a měli pocit, že padneme, pokud se nenapijeme," vzpomíná vojín Burton "Pat" Christenson. Na konci pochodu Sobel zkontroloval každému polní láhev, zda je stále plná. Ti, kteří výcvikem prošli úspěšně, to dokázali jen díky svému nezměrnému osobnímu odhodlání a touze být veřejností vnímán jako někdo mimořádný. Stejně jako všechny elitní jednotky na celém světě, i vzdušná výsadková divize měla své vlastní odznaky a

symboly. Po absolvování výsadkářského výcviku obdrželi vojáci stříbrná křídla, která nosili připnutá na levé náprsní kapse blůzy, dále označení pluku, které bylo umístěno na levém rameni a na čepici, a také měli od té chvíle právo nosit výsadkářské kanady, blůzu a kalhoty (zastrčené do kanad). Gordon říká, že "nyní [rok 1990] to zní bláznivě, ale tenkrát bychom byli ochotni dát život za to, abychom mohli nosit tyto odznaky výsadkové divize".
Muži si odpočinuli pouze v učebnách, kde se učili o zbraních, jak používat mapu a kompas, o vojenských taktikách, šifrách, signalizování, polních telefonech, radiovém zařízení, telefonních centrálách a natahování telefonního vedení nebo o demoličních technikách. Při nácviku boje beze zbraní a zacházení s bodákem však museli opět používat své unavené svalstvo. Když jim byly poprvé vydány pušky, řekli jim, aby se zbraní zacházeli něžně jako s ženou. Měly patřit jen jim. Měly s nimi lehávat na bitevním poli, měly to být jejich důvěrné společnice. Nakonec je uměli rozebírat a opět skládat se zavázanýma očima. Aby bylo možno muže připravit na výsadkářský výcvik, stála v Toccoa zhruba jedenáct metrů vysoká věž. Dotyčný byl připoután do postroje padáku visícího na pětimetrových provazech, jež byly přivázány ke kladce jezdící po laně. Sklouznutí v tomto postroji po kladce z věže dolů navozovalo reálný dojem seskoku a doskoku s padákem.
Všechny tyto činnosti probíhaly za doprovodu společných pokřiků, zpěvu a nadávek. Nemluvilo se tu žádným vytříbeným jazykem. Pro tyto devatenáctileté a dvacetileté odvedence z celé Ameriky, nyní osvobozené od společenských pravidel jejich domova a kultury a vržené do výhradně mužské společnosti, představovala jistá slova formu vyjádření sounáležitosti. Nejpoužívanějšími slovy byly "zasranej, zkurvit, zmrd," atd. Nahrazovala se jimi veškerá přídavná jména, podstatná jména i slovesa. Například kuchaři pro ně byli ti "zkurvenci" nebo "zasraní kuchaři" a jejich výtvory se oceňovaly například slovy "zase to zkurvili". David Kenyon Webster, student anglické literatury z Harvardu, se přiznal, že pro něj "bylo obtížné přizpůsobit se tomuto vulgárnímu, monotónnímu a nenápaditému jazyku". Tito hoši, z nichž se teprve stávali muži, si díky podobným výrazům připadali drsnější a důležitější, jako skutečně právoplatní členové party. Zvykl si na ně i Webster, i když si je nikdy neoblíbil. Muži se zde však naučili mnohem více než jen nadávat, střílet z pušky nebo tomu, že jejich schopnost snášet fyzickou zátěž je daleko větší, než si kdy dokázali představit. Naučili se zde naprosté, bezpodmínečné poslušnosti. Menší přestupky byly trestány na místě, obyčejně dvaceti kliky. Závažnější přestupky stály vojína propustku na víkend nebo několik hodin pochodování v plné polní na cvičišti. Jak uvádí Gordon, v armádě jim říkali: "Nedonutíme vás dokázat cokoli, ale donutíme vás přát si, abyste to dokázali." Z těchto hochů, které sem přivedla jejich bída a které nyní drželo pohromadě společné cvičení, zpěv a zážitky, se stávala jedna velká rodina. Rota se naučila jednat jako jeden celek. Již několik dní po založení roty E umělo všech sto čtyřicet jejích členů udělat vlevo v bok, vpravo v bok či čelem vzad jako jeden muž, běhat spolu v poklusu či v plném běhu, padnout k zemi a cvičit na povel kliky a křičet jednohlasně "Ano, pane!" nebo "Ne, pane!" To vše patřilo k zasvěcovacímu rituálu, jenž je ve všech armádách stejný, a s tím šlo ruku v ruce i pití. Téměř výlučně se pilo pivo v obchodě ve vojenském táboře, neboť široko daleko od tábora nebylo žádné město. Pilo se hodně piva a zpívaly se vojenské písničky. Pozdě večer pak vždy někdo někoho urazil tím, že prohodil něco neslušného o jeho matce, děvčeti či rodném městě, načež se všichni porvali jako praví vojáci a potom se s potlučenými nosy a s modřinou pod okem odbelhali zpátky do kasáren za křiku vojenských popěvků, vzájemně se podpírali a opět byli nejlepšími kamarády. Tyto společné zážitky vedly k sounáležitosti, o níž lidé mimo rotu neměli ani ponětí. Kamarádi jsou si bližší než přátelé, než bratři. Vztah dvou kamarádů, druhů, je jiný než vztah dvou milenců. Plně důvěřují jeden druhému a dokonale se znají. Vyprávějí si navzájem svoje životní příběhy, co dělali předtím, než vstoupili do armády, kde a proč se přihlásili, co rádi jedí a pijí, v čem jsou dobří atd. Při nočním pochodu jim stačí, aby zaslechli něčí zakašlání, a okamžitě vědí, komu patřilo, při nočním cvičení stačí, aby spatřili někoho plížit se lesem, a podle samotné siluety hned poznají, o koho jde. Čím užší jednotka ve vojenské hierarchii, tím byla jejich sounáležitost silnější, od armády přes vzdušné síly, 506. pluk, 2. prapor až po rotu E, jednotlivé čety a jednotlivá družstva. Vojín Kurt Gabel z 513. parašutistického pluku popisoval svou zkušenost slovy, s nimiž by se byl mohl ztotožnit kterýkoli člen roty E: "Z nás tří, Jakea, Joa a mě, se stala... jedna bytost. V naší úzce propojené společnosti bylo mnoho takových bytostí, trojčlenných či čtyřčlenných skupinek, obyčejně ze stejného družstva, z nichž se skládala celá naše rodina, všechny menší jednotky... Tato vzájemnost... byla trvalá a neporušitelná. Ze tří takových bytostí se potom často skládalo družstvo, jež mělo v boji neuvěřitelné výsledky. Každý byl doslova ochoten pro druhého hladovět, mrznout i položit život. A družstvo se je snažilo chránit a pomáhat jim bez nejmenšího ohledu na možné následky. Takové střelecké, kulometné nebo průzkumné družstvo, to bylo skutečně mystické spojení." (Kurt Gabel, The Making of a Paratrooper: Airborne Training and Combat in World War II. (Lawrence, Kan.: University Press of Kansas, 1990), 142.) Filosof Glenn Gray ve svém klasickém díle The Warriors to vyjádřil naprosto přesně: "Organizace za účelem dosažení společného a konkrétního cíle v době míru se nemůže nikdy rovnat soudružství, jež vznikají ve válce... takovéto soudružství dosahuje ve své vrcholné podobě přímo extáze... Lidé jsou si skutečnými druhy pouze tehdy, když jsou ochotni položit jeden za druhého svůj život, bez rozmýšlení a bez ohledu na své osobní ztráty." (J, Glenn Gray, The Warriors: Reflections on Men in Battle (New -York: Harper&Row. 1959), 43, 45, 46.) Toto soudružství, jež vzniklo během výcviku a bylo utuženo v boji, vytrvalo po celý zbytek života. Čtyřicet devět let po výcviku v Toccoa napsal vojín Don Malarkey z Oregonu o létě roku 1942 toto: "Tak začalo nejvýznamnější období mého života, kdy jsem byl členem roty E. Od té doby neuplynul den, abych neděkoval Adolfu Hitlerovi za to, že mi poskytl příležitost stát se součástí skupiny těch nejnadanějších a nejúžasnějších mužů, jaké jsem kdy poznal." Podobné se vyjádřili všichni členové roty E, s nimiž autor hovořil. Z řad mužstva vycházeli poddůstojníci, kteří postupně nahrazovali staré vojenské kádry, jež odcházely s tím, jak se náročnost výcviku stupňovala. Do roka bylo všech třináct seržantských postů v rotě E obsazeno původními vojáky, včetně nadrotmistra (First Sergeant) Williama Evanse, rotných (Staff Sergeant) Jamese Diela, "Mazáka" Harrise a Myrona Ranneyho a seržantů Lea Boyleho, Billa Guarnera, Carwooda Liptona, Johna Martina, Roberta Radera a Amose Taylora. "Toto byli velitelé," řekl jeden vojín, "kteří měli náš respekt, a které jsme byli ochotni následovat

kamkoli." Také důstojníci byli mimořádní a, kromě velitele roty Sobela, se také oni těšili všeobecné úctě. "Zdálo se neuvěřitelné, jací byli takoví Winters, Matheson, Nixon a ostatní," vzpomíná vojín Rader. "Šlo o prvotřídní lidi a bylo to pro nás jako zázrak, že se tihle lidé o nás zajímali a věnovali nám svůj čas a úsilí. Naučili nás důvěřovat." Jak říká Rader, "Winters zcela změnil náš život. Byl naprosto přátelský a měl skutečný zájem o nás i o naši tělesnou kondici. Byl téměř stydlivý, neřekl by 'kurva', ani kdyby do ní přímo vrazil na ulici." Podle Gordona, kdyby někdo zavolal "Hej, poručíku, máte dneska večer rande?", by Winters zrudl jako řepa. Matheson, který se stal brzy členem velitelství praporu jako pobočník a nakonec se stal generálmajorem z povolání, měl ze všech mladých důstojníků nejvíce vojenského ducha. "Hester byl takový 'otcovský' a Nixon zase výstřední. Winters byl jiný; nebyl to ani vtipálek, ani zatvrzelec. Dick Winters ani na okamžik nepředstíral, že je bůh, ani na okamžik nepředstíral, že by byl něco jiného než obyčejný člověk!" vzpomíná Rader. "Byl to důstojník, který z mužů dostal vše, co v nich bylo, neboť od nich vyžadoval vždy jen to nejlepší, a měli jste ho tak rádi, že byste ho prostě nikdy nedokázali zklamat." Byl, a dosud je, uctíván všemi muži z roty E. Poručík Winters měl jeden velký, ustavičný problém - nadporučíka Sobela (jenž byl brzy povýšen na kapitána). Velitel byl vysoký, štíhlý a měl husté, černé vlasy. Místo očí jen štěrbiny, nos měl velký a zahnutý jako skobu. Tvář měl dlouhou, s ustupující bradou. V civilu byl obchodníkem s oděvy a o boji v terénu nevěděl nic. Byl neohrabaný, nešikovný, rozhodně to nebyl žádný atlet. Každý v rotě na tom byl po tělesné stránce lépe než on. Jeho způsoby byly "legrační", mluvil "nezvykle". Vyzařovala z něj arogance. Sobel byl malý despota, jenž se ocitl v pozici, která mu skýtala absolutní moc. Pokud se mu někdo z jakéhokoli důvodu znelíbil, mohl si ho dovolit vyhodit i za ten nejmenší přestupek, ať již byl skutečný či vymyšlený. Čišela z něj krutost. Při sobotních ranních prohlídkách se vždy procházel podél nastoupených vojáků, potom se zastavil před tím, který se mu nějak nepozdával, a poznamenal si u něj, že má "špinavé uši". Poté, co tímto způsobem třem či čtyřem mužům zarazil víkendové vycházky, vrhl se na "špinavé zbraně" a dalšímu půltuctů mužů kvůli nim odebral propustku na víkend. Pokud se někdo v neděli večer vrátil pozdě, příštího dne, po celodenním cvičení, mu Sobel nařídil vykopat svým zákopovým náčiním jámu o rozměrech 180 x 180 x 180 cm. Když byla jáma hotová, Sobel ji dotyčnému přikázal zahrabat. Sobel byl rozhodnutý, že jeho rota musí být nejlepší z celého pluku. Toho chtěl dosáhnout tím, že od členů roty E vyžadoval více, než kolik se toho žádalo od ostatních. Cvičili déle, běhali rychleji, trénovali tvrději. Při běhání na Currahee byl Sobel vždy v čele roty, hlava se mu pohupovala, ruce plandaly podél těla a přitom se ohlížel přes rameno, zda se někdo nefláká. Se svýma velkýma plochýma nohama běhal jako vyplašená kachna. Křičíval: "Rychleji, takhle vás Japonci dostanou!" nebo "Tak hněte sebou!" "Pamatuji se, kolikrát jsme takhle po dlouhém běhání na pokraji vyčerpání stáli nastoupeni v pozoru a čekali jen na to, až uslyšíme 'Rozchod!'," říká Tipper. "Sobel pobíhal před nastoupenými vojáky tam a zpět a křičel 'Stůjte bez hnutí! Bez hnutí!' a nenechal nás rozejít, dokud z nás na jeho rozkaz nebyly hotové sochy. To bylo samozřejmě nemožné. Ale udělali jsme všechno, co si vzpomněl. Chtěli jsme ten odznak s křídly." Gordon nenáviděl Sobela po celý zbytek života. Roku 1990 Gordon řekl: "Do chvíle, kdy jsem tehdy toho rána na Den D přistál ve Francii, chápal jsem tuhle válku jako boj mezi mnou a tímhle chlapem." Stejně jako ostatní vojáci i Gordon přísahal, že Sobel v boji nepřežije ani pět minut, pokud bude mít jeho mužstvo ostré střelivo. Pokud ho nedostane nepřítel, bylo tu tucet a více mužů z roty E, kteří to byli ochotni s radostí udělat místo něj. Za jeho zády mu vojáci nadávali; "zasranej Žid" - to byla jeho nejčastější přezdívka. Sobel byl na své důstojníky stejně tvrdý jako na obyčejné vojáky. Museli absolvovat veškeré tělesné cvičení spolu s mužstvem, ale když se mužstvo každý den po konečném rozchodu odebíralo na ubikace, důstojníci museli ještě studovat polní příručky a poté řešit zadání, která jim Sobel připravil. Winters vzpomíná na schůze důstojníků: "Byl velmi panovačný. Neměl zájem o žádnou výměnu názorů. Mluvil vysokým, skřípavým hlasem. Spíš křičel než mluvil, a to i za normálních okolností. Strašně vás to popouzelo." Důstojníci svému kapitánovi vymysleli přezdívku "Bílá vrána". Sobel neměl žádné přátele. Důstojníci se mu v důstojnickém klubu vyhýbali. Nikdo si s ním nikdy nevyšel na vycházku, nikdo nevyhledával jeho společnost. Nikdo v rotě E nevěděl nic o jeho předešlém životě a nikdo se o něj ani nestaral. Měl však své oblíbence, mezi nimiž byl číslem jedna nadrotmistr William Evans. Sobel spolu s Evansem štvali muže proti sobě navzájem tím, že jednomu udělili určitou výsadu, zatímco druhému ji odepřeli. Podobné lidi jistě poznal každý, kdo kdy byl na vojně. Sobel byl typický puntičkář, který se vyžíval v "šikaně". Na záležitosti minimálního významu dbal s tou největší možnou pečlivostí. Nejlépe to popsal Paul Fussell ve své knize Wartime: "Šikana je jednání, které činí život v armádě horším, než je nezbytně nutné: drobné týrání slabších silnějšími, otevřené šarvátky o moc, autoritu a výsady, sadismus průhledně maskovaný jako nezbytné dodržování disciplíny, neustálé 'vyrovnávání starých účtů' a důraz kladený spíše na formu než na obsah nařízení. Šikana je označována tímto hanlivým termínem proto, že se jedná o nízké a malicherné jednání, jež se s veškerou vážností zabývá nicotnostmi." Sobel měl u mužstva autoritu, zatímco Winters měl jejich úctu. Konflikt mezi oběma muži se vyostřoval. Nikdo to nikdy nevyslovil přímo, ne všichni v rotě E poznali, o co se tu vlastně jedná, a Winters to tak ani nechtěl, ale mezi těmi dvěma zuřil boj o to, kdo to tu povede. Sobelova zášť vůči Wintersovi vzplála již v průběhu prvního týdne v Toccoa. Winters vedl rotu při tělesném cvičení. Stál na tribuně a předváděl, jak mají vojáci cvičit. "Hoši cvičili dobře a já si dokázal udržet jejich stoprocentní pozornost,"vzpomíná Winters. Kolem zrovna procházel plukovník Sink. Zastavil se a díval se. Když Winters skončil, Sink k němu zamířil. "Poručíku," zeptal se, "kolikrát měla tato rota dosud tělesná cvičení?" "Třikrát, pane," odpověděl Winters.

"Děkuji vám," řekl Sink. Za několik dnů Winterse bez konzultace se Sobelem povýšil na nadporučíka. Od toho dne byl Winters pro Sobela nepřítelem číslo jedna. Velitel roty házel veliteli čety na krk všechnu špinavou práci, která se naskytla, od úklidu latrín po službu v kuchyni. Paul Fussell napsal: "Šikanu lze rozeznat okamžitě, protože nemá nikdy nic společného se snahou vyhrát válku." Winters s tím však nesouhlasil. Věřil, že alespoň něco z toho, co Sobel dělal, pokud ne způsob, jakým to dělal , bylo nezbytné. Pokud rota E běhala delší vzdálenosti a rychleji než ostatní roty, pokud trávila na cvičišti delší čas, pokud byla ve cvičení s bodáky povzbuzována výkřiky jako "Rychleji, takhle vás Japonci dostanou!", nu pak z ní měla být lepší rota než z ostatních. Winters nevytýkal Sobelovi veškerou jeho

malichernost a tyranské vystupování, ale především nedostatek soudnosti. "Chyběl mu jak zdravý rozum, tak vojenská zkušenost. Neuměl ani číst v mapách. Při cvičení v terénu se vždy obracel ke svému zástupci a ptal se ho: 'Hestere, kde jsme teď?' Hester se mu vždy snažil polohu ukázat nenápadně, aby ho neztrapnil, ale všichni stejně věděli, o co jde." Sobel se rozhodoval bez rozmýšlení a bez porady s ostatními a jeho ukvapená rozhodnutí byla obyčejně chybná. Jedné noci byla rota venku z tábora na cvičení v lesích. Měla zaujmout obranné postavení, setrvat ve svých pozicích, být tiše a nechat nepřítele, aby se přiblížil na dostřel. "Mělo to být bez problému," vzpomíná Winters, "úplná hračka. Rozmístili jsme muže, určili jim pozice, a 'teď všichni ticho'. Čekáme, čekáme a náhle se v lese zvedne větřík, listí začne šustit a Sobel vyskočí: 'Už jsou tady! Jsou tady!' Pane bože! Kdybychom byli v opravdové bojové akci, šla by celá rota do háje. Hned mě napadlo: 'S tímhle chlapem do bojové akce jít nemůžu! Nemá sakra ani za mák rozumu!' " Wintersovi konečně došlo, že Sobel je tyran a vojákům dělá z roty peklo. "Kdykoli jste viděli Elitu, pane bože, všichni v ní byli vyrovnaní do latě. Cokoli se dělalo, ve všem jsme byli nejlepší." Vojín Rader o Sobelovi říká: "Zbavil vás civilnosti a důstojnosti, ale stali jste se jedním z nejlepších vojáků v armádě." Podle Winterse byl hlavní problém v tom, že Sobel neviděl nespokojenost a opovržení, které sílilo mezi vojáky. "Buď můžete vést vojáky tím, že v nich vyvoláváte pocit strachu, nebo tím, že jim jdete sami příkladem. U něj to byl ten první případ." Zeptal jsem se všech členů roty E, s nimiž jsem hovořil, když jsem připravoval tuto knihu, zda tato mimořádná vzájemná blízkost, ona výjimečná soudržnost a pozoruhodná vzájemnost roty E byla důsledkem Sobelova velení nebo vznikla navzdory jemu. Ti, kdo neodpověděli "z obou důvodů", byli názoru, že byla důsledkem Sobelova velení. Rod Strehl se mi podíval do očí a řekl rozhodně: "Herbert Sobel rotu E udělal." Něco podobného jsem se dozvěděl i od ostatních. Avšak téměř všichni ho nenáviděli. "Tento pocit pomohl rotu stmelit. O tom není pochyb," říká Winters. "Ten pocit sdíleli úplně všichni. Nižší důstojníci, poddůstojníci, obyčejní vojáci, všichni jsme měli naprosto tentýž pocit." Ale, jak dodává, "to nás právě sbližovalo. Museli jsme Sobela přežít." Nenáviděli ho tak silně, že si jejich úctu nezískal ani ve chvílích, kdy by si ji zasloužil. V Toccoa museli všichni, ať obyčejný voják či důstojník, projít kvalifikační zkouškou fyzické připravenosti. V té době byli všichni už v tak dobré kondici, že z této zkoušky nemuseli mít strach. Téměř všichni například dokázali udělat pětatřicet či čtyřicet kliků a limit byl přitom pouhých třicet. Přesto však okolo zkoušek panoval značný rozruch, neboť, jak říká Tipper, "věděli jsme, že Sobel udělá pouze dvacet kliků. Vždycky, když vedl rotu při tělesném cvičení, skončil po dvaceti klicích. Pokud by zkoušky tedy proběhly podle všech regulí, dalo se očekávat, že je Sobel neudělá a bude si balit kufry. Sobelova zkouška proběhla veřejně a skutečně podle všech regulí. Stál jsem mezi diváky, kteří se tam ne tak zcela náhodou nějakých patnáct metrů od toho místa shlukli. Při dvacátém kliku už měl evidentně dost, ale pokračoval. U čtyřiadvacátého nebo pětadvacátého se mu začaly třást ruce a celý zrudl, ale pomalu pokračoval dále. Jak se mu jich podařilo udělat třicet, netuším, ale dokázal to. Byli jsme zticha, kroutili hlavami, ale nikdo z nás se nesmál. Sobelovi nechybělo odhodlání. Přesvědčovali jsme se navzájem, že je to stejně šašek." Výsadkáři byli dobrovolníci. Kdokoli, ať vojín či důstojník, mohl kdykoli na vycházku, a mnoho jich tuto možnost také využívalo. Sobel však ne. Kdyby tak netoužil po tom být velitelem výsadkářů, mohl v podstatě přijmout nějaké klidné místo ve štábu u zásobování, ale jeho odhodlání dokázat to bylo stejně veliké jako všech ostatních členů roty. Nebylo zase až tak snadné drezírovat rotu E ještě přísněji než roty D a F, neboť velitel celého 2. praporu major Strayer byl téměř stejný fanatik jako Sobel. Na Den díkůvzdání dal Sink svému pluku volno, ale major Strayer se rozhodl, že je to ideální doba pro dvoudenní cvičení v terénu pro 2. prapor. Při tomto cvičení vojáci absolvovali sáhodlouhé pochody, nacvičovali útok na opevněné pozice a plynový poplach uprostřed noci a taktéž se poprvé seznámili s dávkami K (konzervami obsahujícími něco jako guláš, suchary, čokoládu a rozpustnou ovocnou šťávu). Tento Den díkůvzdání však Strayer proslavil především svým "vepřovým cvičením". Na cvičišti nechal natáhnout dráty ve výšce čtyřicet pět centimetrů nad zemi, nad nimiž pálili do vzduchu kulometčíci. Na zemi pod dráty nechal Strayer rozházet vnitřnosti čerstvé zabitých prasat - srdce, plíce, střeva, játra, prostě všechno možné a vojáci se museli v tomto odporném marastu plazit. Lipton vzpomíná, že rozdíl mezi 'lézt' a 'plazit se' v armádě vysvětlovali tak, že malé dítě 'leze' a had se 'plazí'. "A my se plazili." Nikdo na tento zážitek nikdy nezapomněl.

Koncem listopadu byl základní výcvik u konce. Všichni u roty svou specializaci zvládli, ať již to byli minometčíci, kulometčíci, střelci, radisté, polní lékaři či cokoli jiného. Všichni byli schopni zastat jakoukoli práci v četě, alespoň v základu. Každý vojín znal povinnosti desátníka a seržanta a byl připraven je převzít, pokud by toho bylo zapotřebí. Všichni, kdo prošli výcvikem v Toccoa, dostávali takové kapky, že nejednou uvažovali i o vzpouře. Christenson říká: "Všichni jsme si mysleli, že po těchto útrapách už vydržíme úplně všechno, co si na nás vymyslí." Přibližně den před odjezdem z Toccoa si plukovník Sink přečetl v Reader's Digest článek, v němž se psalo, že jakýsi japonský vojenský prapor vytvořil světový rekord v pochodování, když na Malajském poloostrově urazil téměř sto šedesát kilometrů za dvaasedmdesát hodin. "Moji muži to dokáží rychleji," prohlásil Sink. Jelikož právě Strayerův 2. prapor trénoval nejtvrději, Sink zvolil právě jej, aby jeho slova potvrdil, 1. prapor se přepravil vlakem do Fort Benning, 3. prapor odjel vlakem do Atlanty, ale druhý pochodoval po svých. 1. prosince v 7.00 roty D, E, F a velitelská rota praporu vyrazily, každý muž s plnou polní a se zbraní přes rameno. Nebyl to žádný med ani pro střelce, ovšem pro takové, jako byl Malarkey, kteří byli u minometčíků, nebo jako Gordon, kteří nesli kulomety, to bylo hotové peklo. Trasa, již Strayer zvolil, byla dlouhá sto devadesát kilometrů, z toho sto šedesát kilometrů vedlo venkovskou krajinou, po nedlážděných silnicích. Počasí bylo mizerné, padal zmrzlý déšť, občas sněžilo a silnice byly blátivé a kluzké. Jak vzpomíná Webster, "první den jsme se brodili rezavě hnědým blátem, nadávali, spílali a počítali každou minutu do příští zastávky". Pochodovali vždy celý den i za soumraku, až do noci. Přestalo pršet a sněžit a místo toho začal foukat studený, mrazivý vítr. Za třiadvacet hodin urazil prapor přes šedesát čtyři kilometry. Strayer zvolil k táboření holý kopec vystavený větru, bez stromů, křoví či čehokoli jiného, co by mohlo posloužit za úkryt. Teplota
klesla pod minus 5 °C. Muži dostali chléb s máslem a marmeládou, protože nebylo možné rozdělat v polních kamnech oheň. Když se v 6.00 probudili, vše kolem bylo pokryto silnou vrstvou jinovatky. Boty i ponožky byly zmrzlé na kost.

Důstojníci a vojáci si museli z bot vytáhnout tkaničky, aby je vůbec dokázali na své oteklé nohy nasadit. Pušky, minomety a kulomety, vše bylo přimrzlé k zemi. Stanové dílce praskaly jako skořápky od buráků. Trvalo několik kilometrů, než se ztuhlé, bolavé svalstvo opět zahřálo, ovšem ze všeho nejhorší byl třetí den. Po sto třiceti kilometrech zbývalo ujít ještě šedesát, přičemž přibližně třicet posledních vedlo po dálnici z Atlanty. Pochodování v blátě nebyl žádný med, ale tvrdý beton byl ještě mnohem horší. Tu noc prapor tábořil na pozemku Oglethorpovy university na předměstí Atlanty. Malarkey a jeho kamarád Warren "Skip" Muck si postavili svůj stan a uložili se k odpočinku. Pak se začalo vydávat jídlo. Malarkey nemohl vstát a přilezl do fronty na jídlo po čtyřech. Velitel jeho čety Winters se na něj jen podíval a řekl mu, aby se do cíle pochodu, Five Points v centru Atlanty, nechal druhý den ráno odvézt sanitkou. Malarkey se však rozhodl, že to zvládne a stejně tak téměř i všichni ostatní. V té době již tento pochod sledovala široká veřejnost v celé Georgii prostřednictvím rádia a novin. Trasu pochodu lemovaly zástupy, které vojákům provolávaly slávu. Strayer domluvil také kapelu, která se k nim přidala přibližně jeden a půl kilometru před Five Points. Malarkey, jenž při pochodu bojoval s obrovskou bolestí, vzpomíná, že se mu stala podivná věc, když ta kapela začala vyhrávat. "Napřímil jsem se, bolest zmizela a já pochod dokončil, jako bychom si jen tak pochodovali na přehlídce v Toccoa." Urazili sto devadesát kilometrů za sedmdesát pět hodin. Skutečná doba, po kterou pochodovali, byla třiatřicet hodin a třicet minut, průměrná rychlost tedy činila přibližně 5,7 kilometru za hodinu. Z pěti set osmdesáti šesti mužů a důstojníků v praporu jich pochod nedokončilo pouze dvanáct, i když několik vojáků poslední den belhalo pouze za pomoci svých druhů. Plukovník Sink byl oprávněně hrdý. "Ani jediný muž předčasně pochod neukončil," oznámil tisku, "a pokud odpadl, pak padl přímo na tvář." 3. četa roty E poručíka Moora byla z praporu jediná, jejíž všichni muži urazili celou trasu pouze a jedině po svých. Za odměnu kráčela v čele slavnostního pochodu v Atlantě.

2
"Vstát a zaháknout se!"
BENNING, MACKALL, BRAGG, SHANKS
prosinec 1942 - září 1943
Benning byl, pokud to šlo, ještě horší než Toccoa, zvláště jeho nechvalně proslulé cvičiště Frying Pan (Pánev), kde probíhal výsadkářský výcvik. Zde se pluk utábořil. Tábor se skládal z malých dřevěných chatrčí postavených na neúrodné, písčité půdě. Benning však zároveň pro muže z roty E znamenal vítanou změnu, neboť se zde konečně na rozdíl od Toccoa, kde většinu času trávili tělesným cvičením, začali učit výsadkářským dovednostem. Výsadkářský výcvik měl začít tělesným výcvikem (fází A), po něm měla následovat fáze B, C a D, z nichž každá měla trvat týden, ale 506. pluk fázi A přeskočil. To proto, že 1. prapor, jenž dorazil dříve než ostatní a mezitím již započal fázi A, naprosto ztrapnil seržanty z výsadkářské školy, kteří měli vést výcvik obratnosti a běhu. Absolventi Toccoa se seržantům otevřeně vysmívali. Při běžeckých cvičeních dokázali držet tempo, i když běželi pozadu, sázeli se s nimi, že tak doběhnou dříve než oni, a po několika hodinách cvičení, po němž byli seržanti u konce s dechem, se jich ptali, kdy konečně skončí rozcvička a začnou pořádně trénovat. Po dvou dnech této pohany seržanti sdělili veliteli, že 506. pluk je v daleko lepší kondici než oni, a tak všechny roty z 506. pluku započaly výcvik rovnou fází B. Po celý týden rota vždy ráno naklusala do hangárů, kde se učila skládat a balit padáky. Na oběd se vracela do Pánve a odpoledne trávila seskoky v zavěšených postrojích padáku z cvičných dveří letadla umístěných metr a půl nad zemí do hromady pilin nebo skákáním z desetimetrových cvičných věží v postroji zavěšeném na ocelovém laně. Následující týden, ve fázi C, cvičili muži volné a jištěné seskoky ze sedmdesátimetrových věží. Jedna věž byla opatřena sedátky, tlumiči nárazu a vodícími lany padáků. Ostatní byly vybaveny čtyřmi padáky, které se uvolňovaly, jakmile dospěly k nosnému rameni. Z těchto věží všichni absolvovali několik seskoků během dne a jeden seskok v noci. Fáze C taktéž zahrnovala výcvik s obrovským fukarem, jenž vyráběl nad zemí silný vítr, aby se mužstvo naučilo po přistání ovládat a skládat svůj padák za každého počasí. Po týdnu stráveném seskoky z věží byli všichni připraveni na fázi D, tedy již skutečný výcvik, který obnášel pět seskoků z letounu C-47 neboli Dakoty, a který měl vynést těm, kdo ho absolvují, vytoužený výsadkářský odznak s křídly. Předcházející noc si muži skládali padáky, kontrolovali je, potom je opět skládali a opět kontrolovali, a to až do 23.00. Budíček byl v 5.30. Odpochodovali k hangárům u Lawson Field, prozpěvovali si přitom a pokřikovali na sebe plni očekávání. Navlékli si padáky, posedali si na řady lavic a čekali, až je zavolají k letadlům. Žertovali, vyprávěli si vtipy, mnozí pokuřovali, nervózně se pochechtávali, chodili často na latrínu a stále dokola kontrolovali své padáky i rezervní padáky na hrudi. Potom nastoupili do letadel, do každého čtyřiadvacet mužů. Až na pár výjimek to byl pro všechny z nich vůbec první let. Když Dakota dosáhla výšky pěti set metrů, začala opisovat kruh. Rozsvítilo se červené světlo a seržant, instruktor výcviku, zakřičel: "Vstát a zaháknout se!" Všichni zahákli provaz od svého hlavního padáku na kotvící lano táhnoucí se nahoře středem trupu letadla." Potvrďte kontrolu padáku!" zakřičel instruktor. "Číslo dvanáct v pořádku!" "Číslo jedenáct v pořádku!" a tak dále až po prvního. "Na místa a čelem ke dveřím!" První muž přistoupil ke dveřím. Všichni měli ze zjevných psychologických důvodů nakázáno dívat se na obzor, nikoli přímo dolů. Taktéž je učili chytat se rukama vnějšího okraje dveří, nikdy vnitřního. Muže držícího se za vnější okraj dveří již nemohlo v letadle nic zadržet a i to nejmenší šťouchnutí, třeba i jen pocit, že za ním stojí další, jej přinutilo vyskočit. Pokud by se někdo chytil rukama za vnitřní okraj, jak říkal Gordon, "ani dvanáct chlapů by jej nedokázalo vyhodit z letadla, kdyby nechtěl. Strachu má obrovskou sílu." Pokud instruktor uviděl, že se někdo chytá vnitřního okraje dveří, odstrčil ho stranou a nechal seskočit ostatní. Většina mužů byla podle Gordona "tak vybičovaná a se vším tak obeznámena, že by byli málem ochotni vyskočit ven klidně i bez padáku. Až tak to brali vážně." Celkem prošlo tímto výcvikem úspěšně čtyřiadevadesát procent mužů z těch, kteří se do něj z 506. pluku kvalifikovali, což je rekord, jenž dosud nebyl překonán. "Při prvním seskoku šel každý muž sólo. Jakmile stál ve dveřích, instruktor ho plácl do nohy a letěl ven. Doštrachal jsem se až ke dveřím a skočil do obrovského, závratného prázdna," vzpomíná Webster. "Srdce mi

poskočilo až do krku a v hlavě se mi zatmělo." Otvírací lano připevněné hákem ke kotevnímu lanu v letadle otevřelo zadní kryt jeho hlavního padáku, šňůra přivázaná ke špici padáku jej vytáhla ven z vaku a padák se rozložil. Okamžitě se nafoukl a Webster pocítil obrovské trhnutí. Od té chvíle už to byla legrace. "Snášel jsem se dolů, osciloval nebo, jak by řekl civilista, houpal se ze strany na stranu, a radostně se rozhlížel kolem. Nebe bylo plné rozdováděných parašutistů, kteří pokřikovali jeden na druhého." Skutečným okamžikem pravdy byla chvíle, kdy muži stanuli v otevřených dveřích letadla. Zaseklo se tu mnoho vojáků, kteří měli při výcviku vynikající výsledky, i ti, kteří později obdrželi mnohá vyznamenání za statečnost v boji jako členové obyčejné pěchoty. Někteří z nich dostali druhou šanci, buď ještě tentýž let poté, co vyskočili všichni ostatní, nebo příští den. Avšak pokud se někdo jednou zasekl, obvykle už nikdy neskočil. Z roty E byli dva. Odmítli skočit. Jeden z nich, vojín Joe Ramirez, byl v letadle odveden dozadu, avšak poté, co byli všichni ostatní již venku, řekl instruktorovi, že chce skočit také. Letadlo kroužilo nad výcvikovým prostorem. Když opsalo druhý kruh, skočil. Vojín Rod Strehl o tom řekl: "Bál jsem se víc, než když jsem se chystal poprvé pozvat děvče na rande." Rota E tentýž den odpoledne uskutečnila i druhý seskok, všichni muži opět po jednom. Příští seskok však byl hromadný. Instruktor začal křičet: "Teď! Teď!" a dvanáctičlenná skupina se nahrnula do dveří. Za šest vteřin bylo letadlo k údivu instruktora prázdné. Carson si zapsal do svého deníku: "Asi se ze mě stává fanatik do skákání, protože když jsem dole, myslím jenom na to vzrušení, které cítím nahoře, a těším se na další seskok. Vždycky, když cítím trhnutí při otevření padáku, z plných plic řvu." Čtvrtý seskok přišel na Štědrý den. Na Boží hod vánoční měla rota volno a mohla si pochutnat na krocanovi. Doslova pro každého v rotě to byly úplně první Vánoce mimo rodinu. Carson si zapsal: "Ani mi to nepřipadá jako Vánoce. Není tu sníh, ani vánoční stromek, ani žádné dárky, ani mamka s taťkou." 26. prosince, po posledním seskoku, dostali všichni osvědčení, v němž stálo, že dotyčný "se od tohoto dne řadí mezi kvalifikované výsadkáře". A potom nastala ta nejkýženější chvíle ze všech, na kterou se všichni po celý ten půlrok tvrdé práce tak těšili, okamžik, kdy jim byly připnuty stříbrné odznaky s křídly. Od této chvíle, na niž nikdo z nich nikdy nezapomněl, byla celá rota E, celý 506. pluk, navždy skutečně elitní výsadkářskou jednotkou. Plukovník Sink uspořádal slavnostní přehlídku pluku, potom kolem sebe shromáždil své muže a z pódia jim přečetl rozkaz dne (vojáci jej později dostali vytištěný). "Jste příslušníky jednoho z nejlepších pluků Armády Spojených států," prohlásil Sink, "a tedy i na světě." Řekl, že nyní mohou odjet na desetidenní dovolenou domů, a připomněl jim, že se od nich očekává jisté chování "nejen na dovolené, ale i v celém vašem následujícím životě". Měli jednat s hrdostí, jako vojáci, dbát na svůj osobní vzhled a "pamatovat na náš bojový pokřik a heslo 'Currahee' a jeho význam: 'Jako jeden muž', Buďme jednotní jako jeden muž". Nařídil vojákům, aby "se vyhýbali base", a rozpustil je. A tak se rozešli se svými odznaky na prsou, s kalhotami zastrčenými do naleštěných bot. Doma se pak stali předmětem obdivu svých rodičů a přátel, očividně díky své propracované postavě, ale ještě více díky sebevědomí, jež získali za posledního půl roku. Prošli úspěšně výcvikem, jenž nedokončili tři z pěti dobrovolníků, přežili dosud Sobelovu zášť i týrání, naučili se skákat za letu z letadla. Byli elitou. Ovšem ne takovou elitou, aby si mohli dovolit opomíjet vojenská pravidla a nařízení. Plukovník Sink je upozornil, že po dovolené se musí okamžitě vrátit do Benningu, ovšem v důsledku nedostatečného fungování letecké, vlakové a autobusové dopravy v lednu roku 1943 se alarmující počet členů 506. pluku vrátil z dovolené pozdě. Plukovník Sink uspořádal slavnostní přehlídku pluku. Mužstvo nastoupilo ve svých slavnostních uniformách a odpochodovalo písčitou silnicí na prázdné prostranství za barákem s kuchyní. Sink zavelel "pozor" a potom dal vojákům pohov. Vojáci v tichosti sledovali a poslouchali poručíka, jak čte seznam jmen mužů, jedno z každé roty, kteří v dané rotě ohlásili svůj příchod jako poslední. "Vojín John Doe, rota E," zvolal poručík. Bubeník stojící vedle poručíka chmurně zabubnoval. K vojínu Doeovi přistoupili dva seržanti se samopaly. Vystoupil z řady. Obličej měl bledý. Seržanti, každý z jedné strany, jej odvedli za stálého víření bubnu. Zastavili se až před poručíkem, který přečetl rozkaz. Vojín Doe byl vyloučen z výsadkářů do řad pěchoty. Poručík z vojínova ramene strhl označení 506. pluku, odznak s křídly z hrudi a z čepice označení výsadkářů a mrštil jimi na zem. Bylo to tak ponižující, že důstojníci i mužstvo jen tiše skřípali zuby. Webster napsal své matce: "Jedna věc nás všechny rozzuřila tak, že nám až vřela krev v žilách - před bubeníkem stál jakýsi mizera poručík, jenž bez kousku slušnosti či soudnosti strhával odznaky všem, které před něho předvedli. Stačí již jen to, že tě poníží před očima tvých přátel, ale být při této pohaně ještě i fotografován - ten poručík by si zasloužil zastřelit." Tím to však neskončilo. Přijel džíp, ze kterého shodili torny s věcmi vojína Doea. Musel si zout kanady, nazout obyčejné boty a kalhoty si obléci jako členové obyčejné pěchoty (výsadkáři jim říkali "rovné nohavice"). Potom si sbalil svoje věci a následován strážemi se samopaly odpochodoval za stálého rachocení bubnu smutně pryč jako chmurné zosobnění samoty. A tento výjev se opakoval devětkrát. Poté již 506. pluk téměř žádné problémy s pozdními návraty z dovolených neměl. Koncem ledna se rota E a zbytek 506. pluku přesunul přes řeku Chattahoochee do té části Fort Benning, která ležela již na území státu Alabama. Bylo to, jako by se vojáci dostali z vězení na svobodu. Kasárna byla pohodlná a jídlo chutné. Byl tu dobře zásobený obchod a také biograf. Výcvik se zde soustředil na problematiku boje v družstvech, což bylo zábavné, neboť to obnášelo spoustu výbuchů, střílení po sobě navzájem slepými náboji a vrhání kouřových granátů. Muži absolvovali svůj šestý seskok, první s puškami. Atmosféru těchto zimních dnů nám nejlépe přiblíží zápis v Carsonově deníku z 8. února: "Minulou noc jsme byli v náladičce, a tak jsme při polštářové bitce převrátili kasárna vzhůru nohama. Po třech hodinách válčení jsme konečně usoudili, že jsme unavení, a šli spát." 11. února: "[Desátník Joe] Toye, [seržant George] Luz a já jsme si vyrazili do Columbusu. Zavolali jsme holkám, udělali si večírek a pak se parádně bavili. Potom jsme s Betty vyrazili do města. Nakonec jsme se museli vrátit. Dojeli jsme ve 4.45 ráno." 12. února: "Znovu v Chickasaw Gardens v Columbusu a další skvělej večer. S Betty nám to fakt klape. Bezva jsme se bavili. Zpátky jsem byl ve 4.45 a v 5.30 jsem se zalepenýma očima vstával do služby." V březnu přišel rozkaz "spakovat a přesun". Tábor Mackall v Severní Karolíně byl zázrakem stavebnictví válečné doby. Ještě 7. listopadu 1942 to byly pouze šedesát dva tisíce akrů pustiny. O čtyři měsíce později již zde vedlo přes sto kilometrů dlážděných silnic, stála zde nemocnice s dvanácti sty lůžky, pět biografů, šest velkých pivnic, celé letiště s rozjezdovými a přistávacími dráhami o délce jeden a půl kilometru a tisíc sedm set padesát domů. Kasárna byla

vytápěna, postele měly matrace. Tábor byl pojmenován po vojínu Johnu T. Mackallovi z 82. vzdušné výsadkové divize, prvním americkém výsadkáři, jenž byl zabit v boji ve druhé světové válce. Zemřel v severní Africe 8. listopadu, v den, kdy výstavba tábora započala. Tábor Mackall byl sídlem velení vzdušných sil. Výcvik se stupňoval a začal být náročnější. Nyní již muži absolvovali seskoky nejen s puškami, ale i jinými střelnými zbraněmi. Každý voják musel být schopen seskočit s pancéřovkou bazukou v celku a také lehkým kulometem (ačkoli z něj bylo možno alespoň odejmout stojan, jenž měl u sebe při seskoku někdo jiný). Dva muži si museli mezi sebe rozdělit minomet ráže 60 mm a jeho základovou desku. Navíc u sebe výsadkáři měli potraviny, munici, mapy, ruční granáty, razantní trhaviny a jiné. Někteří muži skákali s padesáti kilogramy zátěže navíc. Po seskocích se konala dvoudenní a trojdenní cvičení v lesích se zaměřením na rychlý přesun a operaci za linií nepřítele. Za soumraku byla velitelům čet ukázána jejich poloha na mapě a druhá, na niž se měli do rána přesunout. Kapitán Sobel učinil z vojína Roberta "Pepka" Wynna spojku. Poslal Wynna, aby mu zjistil polohu čet. Wynnovi se podařilo "zabloudit" a místo špehování strávil noc spánkem. Ráno chtěl Sobel vědět, z jakého důvodu Wynn zabloudil. "Protože ve tmě nevidím," odpověděl Wynn
"Musíte se naučit vidět i ve tmě," řekl na to Sobel, poslal Wynna zpět k jeho družstvu a místo něj si jako spojku vybral Eda Tippera. "S mou pomocí se Sobel s kompasem na mapě ztrácel, kdykoli zrovna nejvíc potřeboval znát správnou polohu," vzpomíná Tipper. Podobně mu 'pomáhali' i ostatní, a tak byl dezorientovaný a bloudil ještě víc než obvykle. Všichni jsme doufali, že to bude tak mrvit, že ho vymění a že nebudeme muset jít do boje pod jeho velením." "Vaše puška je vaše pravá ruka!" říkával Sobel svým vojákům. "Musíte ji mít neustále při sobě." Při jednom nočním cvičení se rozhodl, že svým mužům uštědří ponaučení. Společně s nadrotmistrem Evansem se proplížili pozicí roty, aby spícím vojákům ukradli pušky. Akce byla úspěšná - ráno měli Sobel s Evansem téměř padesát pušek. Evans s velkým rámusem svolal rotu a Sobel mužům začal kázat, co jsou to za mizerné vojáky. Jak se tak rozkřikoval, objevil se velitel roty F s pětačtyřiceti svými muži. Pro Sobela to byl obrovský trapas, protože se ukázalo, že s Evansem zabloudil, omylem se dostali do tábora roty F a ukradené pušky patřily jim. O několik týdnů později si Sobel při seskoku poranil nohu. Vrátil se s nadrotmistrem Evansem do kasáren, zatímco rota zůstala na cvičišti. Kapitán se svým nadrotmistrem zde provedli soukromou prohlídku. Prohledali celé rotě E všechny torny, šaty a osobní věci. Prošacovali všem kapsy, násilím otevřeli zamčené skříně, prošli milostné dopisy a dopisy od rodičů a zabavili všechno, co se jim nelíbilo. "Vůbec netuším, co tam sakra hledali," říká Gordon Carson. "Tenkrát ještě žádné drogy mezi vojákama nebyly." Sobel nechal veřejně vyvěsit seznam zabavených věcí se jménem provinilce a s trestem, který mu měl být uložen. Když se muži vrátili unavení a špinaví z cvičení, našli vzhůru nohama vše, co považovali za svůj osobní majetek spodní prádlo, ponožky, zubní pastu a kartáčky, všechno na hromadě na postelích. Mnoho věcí chybělo. Téměř každému vojákovi bylo něco zabaveno. Většinou se jednalo o neoprávněně vlastněnou munici, oblečení, které bylo v rozporu s předpisy, nebo pornografii. Plechovky s ovocným kompotem a broskvemi ukradené v kuchyni a drahé košile, to vše bylo nenávratně pryč a vojáci je již nikdy nespatřili. Jeden voják sbíral různé druhy ochranných prostředků. Pár kondomů, to bylo přípustné, ale dvě stě, to již bylo považováno za něco proti předpisům, a tak putovaly na Sobelův seznam zabavených věcí. "Tohle pro mě znamenalo naprostý vrchol," vzpomíná Tipper. "Před Sobelovou starou jsem toho člověka sice neměl rád, ale ne tolik, že bych ho nenáviděl. Od této chvíle jsem však k Sobelovi cítil vyslovené nepřátelství a poslední zbytky loajality vůči němu byly tytam. Všechny to rozzuřilo." Začalo se mluvit o tom, kdo Sobela zastřelí, až se rota poprvé dostane do bojové akce. Podle Tippera to byly jen řeči, "ale na druhé straně jsem znal v Elitě pár chlapíků, kteří sice moc nemluvili, ale podle mě by byli při první příležitosti schopni Sobela odprásknout". Při příštím cvičení v terénu bylo rotě E oznámeno, že několik jejích mužů bude představovat raněné, aby si lékaři a zdravotníci mohli nacvičit vázání ran, improvizované fixování nohy do sádry či dlahy, evakuování raněných na nosítkách apod. Sobelovi bylo sděleno, že bude představovat jednoho z raněných. Lékaři ho uspali skutečnou narkózou, potom mu stáhli kalhoty a provedli řez jako při operaci slepého střeva. Potom řez zašili, ovázali a zmizeli. Sobel byl samozřejmě vzteky bez sebe, ale jeho vyšetřování nikam nevedlo. V rotě E nebylo jediného muže, jenž by byl ochoten prozradit, kdo to udělal. V jaké tělesné kondici rota E byla, se v Mackallu nejlépe ukázalo, když ministerstvo armády nechalo podrobit Strayerův 2. prapor - jenž se již proslavil svým pochodem do Atlanty - standardním testům tělesné zdatnosti. Výsledek praporu zněl devadesát sedm procent. Jelikož se jednalo o nejlepší výsledek, jakého kdy bylo v armádním praporu dosaženo, plukovník Jablonski z Washingtonu se domníval, že Strayer výsledky zmanipuloval. Winters vzpomíná: "Nechali nás běhat podruhé - důstojníky, vojáky, pomocný personál, kuchaře, všechny - a dosáhli jsme devadesáti osmi procent." Povýšení na sebe v rotě E nenechala dlouho čekat. Všichni tři rotní, Jamel Diel, "Mazák" Harris a Mike Ranney, byli původní členové roty, kteří začínali od obyčejného vojína. Totéž platilo i o seržantech Leo Boyleovi, Billu Guarnerovi, Carwoodu Liptonovi, Johnu Martinovi, Elmerovi Murrayovi, Bobu Raderovi, Bobu Smithovi, Amosi Taylorovi a Murrayovi Robertsovi. Carson se stal desátníkem. Poručík Matheson byl přeřazen do štábu pluku a poručíci Nixon, Hester a George Lavenson do štábu praporu. (Až do konce války byli na všechna uvolněná místa ve štábu 2. praporu dosazováni důstojnici z roty E. Z rot D, F a velitelské roty se do štábu praporu nedostal ani jediný důstojník. Winters k tomu poznamenává: "Proto vždy tak výborně fungovala komunikace mezi praporem, štábem pluku a rotou E. Proto také byla rota E posílána do klíčových akcí.") Začátkem května dostala Wintersova 1. četa nového poručíka, Harryho Weishe. V dubnu 1942 se přihlásil k výsadkářům a byl přidělen k 504. parašutistickému pluku 82. vzdušné výsadkové divize. Po výsadkářském výcviku byl povýšen na seržanta. Celkem třikrát, neboť jej párkrát degradovali zpět na vojína kvůli rvačkám. Byl to však silný malý Ir s evidentními velitelskými schopnostmi. Všiml si jich i velitel jeho roty a doporučil Weishe na důstojnickou školu OCS. Weish byl přidělen k rotě E 2. praporu 506. pluku. Chtěl sice opět k 504. pluku, ale podle armádních pravidel byli absolventi OCS posíláni k jiným jednotkám z obav, že pokud by se vrátili k původní jednotce, měli by příliš přátelské vztahy s mužstvem. Sobel přidělil Weishe k Wintersově četě. Okamžitě se z nich stali blízcí přátelé. Jejich vztah se zakládal na vzájemném respektu vycházejícím ze stejného názoru na velení. "Důstojníci jdou vždy v čele jednotky," říkával Weish. Na konci května si

muži z roty E spakovali zavazadla a spolu s ostatními rotami 506. pluku nasedli na vlak do Sturgisu v Kentucky. Na nádraží jim děvčata od Červeného kříže rozdávala kávu a koblihy, což byl poslední komfort, který měli pro příští měsíc okusit. Potom už je čekalo jen pochodování krajinou, stavění stanů, kopám jam pro latríny a k jídlu "oblíbené" armádní polní jídlo sekané hovězí na smetaně s topinkou obecně známé jako SOS, neboli "Shit On a Shingle" (sračka na šindeli). Nebyla to ještě skutečná válka, ale armáda se již co nejvíce snažila navodit její atmosféru. Při manévrech konajících se od 5. června do 15. července 1943 v Kentucky, Tennessee a Indianě probíhalo dosud největší vzdušné cvičení s výsadkáři a kluzáky. 10. června byl 506. pluk oficiálně přiřazen ke 101. vzdušné výsadkové divizi a tento den se stal nejvýznamnějším v dějinách 101. divize. Přiřazením 506. pluku se v divizi výrazně zvýšila morálka, alespoň podle mužů z roty E. Manévry, při nichž proti sobě bojovala červená armáda proti modré, se odehrávaly v obrovském kopcovitém a hornatém neobydleném prostoru. Rota E zde uskutečnila tři seskoky. Christenson si jeden z nich stále živě pamatuje. V Dakotě bylo horko, dusno a teplý vzduch, jenž z kopců stoupal v celých proudech, způsoboval, že se letadlo pohupovalo a kymácelo. Desátník Denver "Bejk" Randleman, který byl na konci skupiny a byl tedy nejdále od otevřených dveří, začal zvracet do vlastní helmy. Když to spatřil muž, který stál ve frontě před ním, taktéž vrhl, a tak to šlo od jednoho k druhému. Ne každému se podařilo strefit se do helmy. Podlaha byla plná zvratků a v letadle to příšerně páchlo. Christenson, jenž stál vpředu, to v sobě držel zuby nehty. "V žaludku se mi všechno bouřilo... 'Proč už nerozsvítí to červené světlo? Konečně!' Zezadu se ozvaly výkřiky 'Skoč! Skoč! Tak skoč, sakra!', a pak jsem byl venku na čerstvém vzduchu a jako by mi někdo nad hlavou mávl kouzelnou hůlkou a řekl: ‚Christensone, je ti dobře.' A bylo." Manévry se skládaly také z dlouhých nočních pochodů, při kterých se muži brodili potoky, aby se pak na druhé straně škrábali na vysoký břeh, z něhož po třech krocích sklouzávali opět do vody, klopýtali přes kamení, strniště a kořeny, prosekávali si cestu porostem a příležitostně si pochutnali na pečeném kuřeti, které jim připravili lidé žijící v horách Tennessee. Vojáci byli unavení, špinaví, celí poštípaní od komárů. Koncem července manévry skončily a 2. prapor 506. pluku obdržel písemnou velitelskou pochvalu od generálmajora Williama C. Leea, velitele 101. divize, za výborně vedené útočné akce, spolehlivé dodržování taktiky a "očividně skvěle fyzicky připravené mužstvo". Generál Lee vyjádřil přesvědčení, že "prapor prokáže skvělé výsledky z hlediska výborného výcviku a velení i při příštích prověrkách". Rota E se přesunula ze Sturgisu do tábora Breckinridge v Kentucky, který byl vybaven ubikacemi s teplými sprchami a dalším komfortem. Tábor však praskal ve švech, a tak muselo mužstvo opět nocovat v malých stanech místo v ubikacích a na zemi místo na měkké matraci. To však netrvalo dlouho, neboť většina mužů dostala desetidenní dovolenou a krátce po jejich návratu se celá divize odebrala vlaky do Fort Bragg v Severní Karolíně. Bylo okamžité jasné, že Bragg je shromaždiště, neboť divize se zde připravovala na cestu za oceán. Strava se zlepšila, v kasárnách byly sprchy s postelemi, teplou vodou a jiným luxusem, ale s největším nadšením bylo mužstvem přijato kompletně nové vojenské vybavení. Vojáci dostali nové oblečení, nové zbraně, novou výstroj. Celé dny teď trávili na střelnici seřizováním mířidel na puškách a kulometech. Kam poletí? Na východ, na západ, do Evropy, ke Středozemnímu moři nebo do Tichomoří? Nikdo nic nevěděl, zvěsti se šířily od čety k četě a uzavíraly se sázky. O víkendech muži chodili do Fayetteville "napumpovat se" do Town Pump, jednoho z místních barů. Často se tu strhly šarvátky, z nichž většinu začali výsadkáři, kteří se tu naváželi do vojáků z posádky v Braggu. Také popichovali hochy od kluzáků, kteří patřili ke 101. divizi. Kluzákové oddíly tvořili vojáci z povolání, kteří byli přiděleni ke kluzákovému pluku. I když patřili ke vzdušným výsadkovým silám, nebyli to dobrovolnici a armáda s nimi zacházela jako s druhořadými, vojáky. Nedostávali měsíčně navíc padesát dolarů, neměli žádné zvláštní označení ani nenosili široké kalhoty zastrčené do kanad. Někteří z nich z legrace vyráběli plakáty s fotografiemi havarovaných a ohořelých kluzáků s titulkem: "Přidej se ke kluzákovým oddílům! Za lety nedostaneš nic! Za seskoky také nic! Ale nebudeš se ani chvilku nudit!" Pár členů Elity si zašlo na letiště do Braggu zalétat si na kluzácích. Zážitky z přistávání v těchto překližkových kraksnách je jen utvrdily v tom, že seskok padákem je daleko bezpečnější Když si zkusil let kluzákem generál Lee, zlomil si při přistání několik žeber. "Příště si vezmu padák," řekl na to. "My vám to říkali!" odpovídali mu muži z kluzákových oddílů. (V červenci 1944 dostali členové kluzákových oddílů konečně příplatek padesát dolarů měsíčně za riziko a byl jim přidělen zvláštní odznak.) V polovině srpna se divize shromáždila zformovaná do pluků. Kapela vyhrávala "Over There" (Ještě dál) a děvčata z Červeného kříže plakala, když hoši nastupovali postupně do celkem dvaceti vlaků, jež zde čekaly, aby je mohly odvézt do války. Když se ruch poněkud utišil, započaly ve vagónech sázky, kterým směrem se vlaky vydají, zda na sever do New Yorku a odtud do Evropy nebo ke Středozemnímu moři, či na západ do Kalifornie a odtud do Tichomoří. Vlaky zamířily na sever, k táboru Shanks, necelých padesát kilometrů od New York City proti proudu řeky Hudson. Mužstvu byly slíbeny propustky do města, ovšem tyto sliby nebyly nikdy dodrženy. Namísto toho přicházely jen další a další prohlídky a po nich očkování, "Byla to jedna injekce za druhou," vzpomíná Christenson, "až nám z toho ruce visely bezvládně podél těla jak zmoklé haluze." Důstojníci a poddůstojníci se museli naučit nazpaměť příručku Přípravy na přesun přes moře. Sobel sepsal dopis, jenž byl hromadně rozeslán matkám vojáků. "Vážená paní," stálo v něm, "Váš syn vojín Paul C, Rogers [jména sem byla doplněna na psacím stroji] se snese z oblohy, aby se střetl s nepřítelem a porazil jej. Bude mít k dispozici ty nejlepší zbraně a výstroj a za sebou měsíce tvrdého, usilovného výcviku, jenž jej předurčuje k úspěchu na bitevním poli. Vaše časté láskyplné a povzbuzující dopisy dodají jeho srdci bojovnost, s níž nebude moci být poražen a s níž si získá nehynoucí slávu, díky které na něj budete moci být jen hrdá. Jeho vlast mu bude za tuto jeho službu vroucně zavázána." Každý dopis vlastnoručně okázale podepsal "kapitán Herbert M. Sobel, velitel". Vojáci sehnali nějakou whisky. Byli zvyklí na pivo a whisky jim stoupla do hlavy daleko rychleji. Christenson se tak opil, že "několik hodin strávil na záchodě", jak se mladíkům při prvním seznámení s whisky často stává. Do postele jej odvedl desátník Randleman, který ho tam našel spát. Druhý den ráno za úpění a nářků z kocoviny odpochodovala rota k přístavu. Trajekt převezl mužstvo do přístaviště, kde se děvčatům z Červeného kříže podařilo vzkřísit umírající kávou a koblihami. Padla zde spousta nadávek, částečné proto, že muži doufali, že na své cestě do války budou pochodovat přes New York City, k čemuž nedošlo, a částečně proto, že jim nedovolili obout

výsadkářské kanady. Důvod: nepřátelští špehové by si jich mohli všimnout a věděli by tak, že se naloďuje vzdušná výsadková divize. Museli si z ramene odstranit i označení 101. divize, Křičícího orla. Winters si z tohoto shonu kolem lodní lávky pamatuje pouze jediné. "Jakýsi lékařský důstojník moc dobře věděl, co si má vzít, aby se dostal na marodku a vyhnul se tak odjezdu". Všichni ostatní se v řadě táhli se svými zavazadly a zbraněmi k lodní lávce. Jakmile vstoupili na palubu parníku sloužícího nyní k přepravě vojska a zahlásili své jméno, kontrolor si je odškrtl v seznamu. Trvalo téměř celý den, než se na palubu dopravní lodi, původně s kapacitou tisíc cestujících, nalodilo všech pět tisíc mužů. Konečně remorkéry odtáhly loď dostatečně daleko od přístaviště, aby mohla spustit motory a vyplout na moře. Členové roty E se tísnili u zábradlí a sledovali Sochu svobody, která mizela v dáli za nimi. Téměř pro všechny z nich to byla vůbec první cesta mimo Spojené státy. Začali pociťovat jistý stesk po domově a zároveň si uvědomovali, jak se píše v kronice pluku Currahee, jak skvělý to byl rok".

3
"Povinnosti úklidové služby na latrínách"
ALDBOURNE
září 1943 - březen 1944

Samaria byl starý poštovní parník a osobní cestovní loď, která dříve jezdívala na lince do Indie, nyní upravená na vojenskou přepravní loď. Původně byla postavená pro tisíc cestujících, avšak nyní přepravovala pět tisíc mužů 506. pluku (tento údaj je zřejmě poněkud přehnaný - pozn. překl.). Následkem tohoto přelidnění vládly na palubě strašlivé podmínky. Muži dostávali jen přísně odměřované příděly pitné vody hodinu a půl denně v patnáctiminutových intervalech. Ve sprchách tekla studená, slaná voda. Muži museli mít na sobě neustále záchranné vesty a nábojnicové pásy s polní láhví, kvůli čemuž do sebe navzájem neustále vráželi. Spali oblečení. Na každou pryčnu byli dva muži, což znamenalo, ze se střídali a každou druhou noc spali bud na palubě nebo na chodbě, kdekoli byl dostatek místa k ulehnutí. Zápach zde byl prostě příšerný. Jedlo se dvakrát denně. Christenson popisuje svou první snídani takto: "Myslel jsem, že ta cesta po schodech do jídelny na nejnižší palubě nikdy neskončí. Schody byly kluzké od kolomazi a když jsme se konečně dostali až dolů, byl zde otřesný smrad. Zavedli nás k obrovským kotlům s vařenými rybami a rajčaty. Kuchaři měli na sobě špinavé bílé oblečení, na němž byla skvrna na. skvrně, což svědčilo o tom, že se již celé dny nepřevlékali." Muži tu šlichtu snědli, protože měli hlad. Websterovi to v jídelně připadalo "jako v plovoucím blázinci". Jídlo však znamenalo přinejmenším rozptýlení od denní rutiny, jež spočívala v procházení se po palubě, postávání u zábradlí a sledování ostatních lodí v konvoji. Kromě toho se muži oddávali hazardním hrám, mezi které patřil poker, jednadvacet (blackjack) a kostky. Hrálo se o vysoké částky. Carson jeden večer vyhrál sto dvacet pět dolarů a příští den zase všechno prohrál. Muži by rádi četli, ale měli s sebou jen velice málo knih. Kapitán Sobel se snažil s muži provádět tělesná cvičení, avšak kvůli naprosto stísněnému prostoru šlo spíše jen o špatný vtip. 15. září přistála Samaria v Liverpoolu. Příštího dne převezl vlak muže na jih. Ve stanici Ogbourne St. George je vyzvedla nákladní auta, která je odvezla do jejich nového domova. Poslední dva kilometry pochodovali po setmění a cestu jim osvětlovaly pouze kapesní svítilny. Podle válečného zatemnění poznali, že se již nacházejí v bojovém pásmu. Dorazili do kasáren, jež se skládaly z Nissenových chat vytápěných baňatými kamny, dostali potahy na matrace, ukázali jim, kde si je mohou naplnit senem, dále obdrželi těžké bavlněné přikrývky, které kousaly, a šli spát. Webster píše, že když se druhého dne vzbudil, myslel jsem si, že jsem se ocitl mezi nějakými filmařskými kulisami v Hollywoodu. Všude kolem byly pohádkové chaloupky s deskovými střechami, se zdmi porostlými růžemi. Úzkými, točitými uličkami s kamenným dlážděním klapala kopyta obrovských koní pohazujících dlouhými hřívami. "Na klidné návsi stál starý, větrem ošlehaný raně normandský kostelík z jedenáctého století, který odbíjel každou hodinu jako Big Ben, a pět starobylých hostinců, jejichž vývěsní štíty pohupující se ve vánku nás vítaly v zemi míchaného piva." Byli v Aldbourne ve Wiltshire, poblíž Hungerfordu nedaleko Swindonu, asi sto třicet kilometrů od Londýna. Ten se měl stát domovem roty E na celých devět měsíců, zdaleka nejdelší období, které rota strávila na jediném místě. Aldbourne se zásadně lišil od Toccoa, Benningu či Braggu. Zatímco tam žili muži z roty E v soběstačných, izolovaných vojenských táborech, zde se nacházeli přímo uprostřed malé anglické vesničky, plné konzervativních obyvatel s jistým zažitým způsobem života, kteří se ke všem těm mladým Yankeeům, jíž zaplnili jejich rodnou ves, chovali s krajní nedůvěrou. Hrozilo veliké nebezpečí, že začne docházet k neshodám mezi vojáky a místními, avšak armáda přijala skvělá opatření, jež se osvědčila. Od prvního rána po většinu celého následujícího týdne byli muži podrobně seznamováni s anglickými zvyklostmi a způsoby. Vojáci se díky své ukázněnosti brzy smířili s tím, že výtržnosti mohou páchat ve Swindonu, Birminghamu nebo Londýně, ale v Aldbournu budou své pivo popíjet v tichosti, jak se zde sluší. Taktéž se naučili jíst totéž co Britové - sušené mléko, sušená vajíčka, sušené meruňky a brambory, koňské maso, růžičkovou kapustu, tuřín a zelí. Zboží v obchodě v táboře bylo vydáváno na příděly - sedm balíčků cigaret na týden plus tři tabulky čokolády, jeden balíček žvýkaček, jedna kostka mýdla, krabička zápalek, jeden balíček žiletek. Sobel se ani trochu nezměnil. Na konci prvního týdne dostalo mužstvo propustky na sobotní večerní taneční zábavu do Swindonu. Sobel vydal nařízení, že si nikdo nesmí při tancování svléci blůzu. Vojín Tom Burgess, hoch z farmy ve středním Illinois, se při tanci ve vlněné košili pod vlněnou blůzou tak potil, že si blůzu svlékl. V pondělí ráno si Sobel zavolal Burgesse k sobě do kanceláře. "Burgessi. dozvěděl jsem se, že jste v sobotu večer ve městě tancoval bez blůzy." "To je pravda, pane kapitáne," odpověděl Burgess, "ale díval jsem se do armádních předpisů a tam je výslovně napsáno, že si můžete blůzu sundat při tanci či jiném pohybu, pokud pod ní máte vlněnou košili." Sobel si ho změřil od hlavy až k patě. "Já vám řeknu, co uděláte, Burgessi. Budete tu blůzu nosit celý týden na svém pracovním oděvu a budete v ní celou noc i spát." Burgess nosil blůzu celý den, ale jelikož se domníval, že ho Sobel v noci nebude kontrolovat, přehodil ji před spaním přes okraj postele. V sobotu si šel do Sobelovy kanceláře pro propustku na taneční zábavu. Sobel si ho prohlédl. "Burgessi," řekl, "ta blůza nevypadá, že

jste v ní spal celou noc." Propustku nedostal. V Anglii byli, aby se připravili na invazi do Evropy, nikoli aby se tu bavili na tanečních zábavách. Výcvik byl tudíž tvrdý. Malarkey měl pocit, jako by byl zpátky v Toccoa. Šest dnů v týdnu byli osm až deset hodin denně v terénu. Chodili na pochody o délce 25, 30, 35 a 40 kilometrů, probíhaly noční operace, hodinu denně trávili nácvikem boje zblízka, trénovali i střelbu v ulicích a také se procvičovali v práci s mapou, v první pomoci, v chemickém boji, v použití německých zbraní a jejich druzích. Absolvovali čtyřicetikilometrový pochod s plnou polní za čtyřiadvacet hodin a o několik dní později čtyřicetikilometrový pochod s veškerou bojovou výbavou za dvanáct hodin. Museli projít specializovanými kurzy odstraňování min a nejrůznějších nástrah, radiovým kurzem a podobně. Přibližně jednou týdně odjížděli na dvoudenní či třídenní cvičení. Prostřednictvím problémů, jež zde museli řešit, se prakticky seznamovali se zákonitostmi boje, ale také se učili základním věcem, které musí znát každý pěšák - jak se pohybovat na zemi, jak ji využít ve svůj prospěch, jak terén stanovuje taktiku boje a především jak celé dny nepozorovaně přežívat na zemi či v zemi a přitom se udržet ve fyzické kondici. Důstojníci velmi zdůrazňovali význam těchto dovedností s tím, že právě ony často rozhodují o životě a smrti, a že je muži musí ovládat instinktivně a rozhodovat se rychle v daném okamžiku, neboť žádný druhý okamžik již přijít nemusí. A tak se členové roty E učili poznávat anglickou krajinu. Útočili na města, kopce i lesy. Kopali v zemi bezpočet jam, potom v nich přespávali a učili se, jak zde přežívat bez ohledu na déšť, zimu a hlad. Na začátku prosince se rota při jednom z cvičení v terénu zakopala u vysokého, holého, větrem ošlehaného kopce. Velitelé čet přikázali vojákům, aby si vykopali hluboké jámy, což bylo ve skalnaté půdě velmi obtížné. Brzy na ně zaútočila skupina tanků sherman. "Hnaly se s řevem nahoru do kopce jako nějaké prehistorické obludy," zapsal si Webster do svého deníku, "potom zastavily, otočily se a objížděly nás z boku. Jeden si to namířil přímo na mne. Moje jáma nebyla dostatečně hluboká, aby vydržela nápor pásu, a tak jsem začal zoufale křičet: 'Objeď mě! Objeď mě!', Naštěstí na mne najel prostředkem, takže oba pásy mne minuly z obou stran." V Carsonově deníku stojí: "Bylo to poprvé, co nade mnou přejel tank. Otřesný zážitek." Podle Gordona byla noční cvičení velmi častá. "Pročesávali jsme krajinu, zdolávali ploty a prolézali různými děrami, schovávali se v lesích a brodili se potoky." Díky tomu se členové jednotlivých družstev a čet, kteří se znali již předtím, ještě více sblížili. "Stačilo mi vidět ve tmě siluetu postavy, a hned jsem věděl, kdo to je," říká Gordon. "Poznal jsem to podle toho, jak měl nasazenou čepici, jak mu přilba seděla na hlavě, jak měl přes rameno přehozenou pušku." Většinu z toho, čemu se zde naučili, použili později v boji, avšak naprosto neocenitelným se ukázalo být především jejich důvěrné přátelství, absolutní vzájemná důvěra a kamarádství, jež vzniklo za oněch dlouhých, chladných anglických nocí. Pravidelně absolvovali seskoky v plné zbroji, učili se, jak s padákem směrovat seskok spíše do otevřených, zoraných polí a vyhýbat se živým plotům, silnicím, telegrafním stožárům, kamenným zdem či lesům Vždy, když se v Dakotě rozsvítilo zelené světlo, měli ze studeného, vlhkého anglického vzduchu nohy již celé prokřehlé, a tak je po doskoku z toho nárazu celé štípaly a pálily. Hlavním účelem seskoků bylo naučit se po dopadu co nejrychleji se shromáždit, což například pro druhou četu roty E nebylo při prvním seskoku nic jednoduchého, neboť se rozletěla do okruhu čtyřiceti kilometrů. Nervozita vzrůstala. Příslušníci 82. vzdušné výsadkové divize, kteří měli tábor nedaleko, vyprávěli výsadkářům ze 101. divize o bojích v severní Africe, na Sicílii a v Itálii. Zvláště důstojníci pociťovali, že se blíží doba první skutečné bojové operace, a nejvíce z nich Sobel. "Projevovalo se to v jeho chování," říká Winters. "Byl stále rozmrzelejší a stále sadističtější. Dosáhlo to rozměrů, jež byly téměř nesnesitelné." Seržant Earl Hale vzpomíná, že "hoši losovali o to, kdo sejme Sobela". Sobel v terénu nosil bundu vojenského letectva z ovčí kůže, na kterou byl velmi hrdý a díky níž byl velmi dobře rozeznatelný. Tipper vzpomíná, že když rota postupovala cvičištěm s ostrou municí a střílela na umělé terče, jež se samy objevovaly a mizely, několik kulek Sobela jen těsně minulo. "Několikrát kulka vystřelená zezadu či z boku zahvízdala těsně kolem Sobelovy hlavy. Vždy se jen vrhl k zemi, pak chvilku poskakoval a něco křičel, ale potom se zase zvedl. Muži se smáli a dělali na sebe různé posunky. Nedokážu si představit, že by Sobel mohl to všechno považovat za náhodu. Ale možná tomu tak bylo. Každopádně však tam poskakoval a pobíhal dál, jako by se nic nedělo." Muži si ze Sobela stále střídeli. Vojín George Luz uměl napodobovat hlasy. Při jednom nočním cvičení v terénu pochodovala rota E v čele celého praporu a postup vpřed zastavily ploty z ostnatého drátu. Sobel byl v čele. "Kapitáne Sobele," zakřičel nějaký hlas ze tmy. "Proč nepokračujeme?" "Jsou tu ostnaté dráty," odpověděl Sobel v domnění, že mluví s majorem Oliverem Hortonem, velitelem praporu. "Přestříhejte je!" zakřičel Luz stále Hortonovým hlasem. "Ano, pane!" odpověděl Sobel a povolal vpřed střihače. Druhý den ráno za podplukovníkem Strayerem dorazil celý zástup zemědělců z Wiltshire, kteří si stěžovali na prostříhané ploty. Jejich krávy se kvůli tomu rozutekly po celé krajině. Strayer si zavolal Sobela. "Proč jste ty ploty prostříhal?"
"Dostal jsem rozkaz, pane!"
"Od koho?"
"Od majora Hortona."
"To je nesmysl. Horton je na dovolené v Londýně."
Sobel si to pěkně schytal, ale nikdy se nedozvěděl, kdo si z něj tenkrát vystřelil, a proto se neměl ani komu pomstít. Ovšem více než jeho šikanování rozčilovalo důstojníky, poddůstojníky i obyčejné vojáky v rotě jeho nesmyslné poskakování a pokřikování a hlavně to, že při řešení taktických problémů vždy udělal víc škody než užitku. Nespokojenost vzrůstala každým dnem, zvláště když se do čela nespokojených postavili seržanti Myron "Mike" Ranney, jednadvacetiletý mladík ze Severní Dakoty z 1. čety, a "Mazák" Harris ze 3. čety. Tito poddůstojníci si byli vědomi, o jak delikátní a nanejvýš nebezpečnou situaci se jedná. Pokud by vystoupili proti Sobelovi, znamenalo by to, že budou obžalováni z neukázněnosti či vzpoury během války. Na druhé straně, pokud by nic nepodnikli, mohlo by to znamenat smrt pro celou rotu. Ranney, Harris a ostatní poddůstojníci doufali, že velitelé čet o tomto problému promluví s plukovníkem Sinkem, nebo že si Sink tuto situaci uvědomí sám a Sobela tiše odstraní. To však byla velmi naivní představa. Mladí důstojníci, jejichž povinností bylo podporovat svého velitele, si na něj mohli těžko stěžovat u plukovníka. A na co by si stěžovali? Rota E byla nadále nejlepší v pluku jak v terénu, tak v kasárnách i atletických

soutěžích. Jak se mohli poddůstojníci domnívat, že by mohl plukovník Sink udělat něco jiného než tváří v tvář rozbrojům a nátlaku ze strany skupiny seržantů a desátníků podpořit svého velitele roty? Ti muži přece šli do války proti nejobávanější armádě na světě a nikoli si jen hrát na vojáky nebo diskutovat. A tak nespokojenost setrvávala a Sobel se svým nadrotmistrem Evansem stále zůstávali u kormidla, i když se zbytkem roty naprosto nekomunikovali. Únik z této napjaté atmosféry umožňovaly mužstvu víkendové propustky a báječná britská železnice. Anglie byla koncem podzimu a začátkem zimy roku 1943 pro hochy ze Spojených států hotovým rájem. Většina britských chlapců jejich věku byla pryč v Itálii nebo ve výcvikových táborech mimo své domovy, a tak všude kolem byla spousta osamělých, nudících se, nezadaných děvčat. Američtí vojáci byli dobře placení, mnohem lépe než Britové, a výsadkáři měli navíc příplatek padesát dolarů měsíčně. Pivo bylo levné a bylo ho hodně a mimo Aldbourne šly všechny zábrany stranou. Většině z nich bylo dvacet či jednadvacet let a věděli, že jdou do války, kde budou zabíjet nebo budou zabiti. Webster tyto pocity vyjádřil ve svém deníku v zápisu z 23. října: "I když mně se v armádě nelíbí, většina z hochů to tu bere jako dovolenou. Hoši, kteří doma tvrdě dřou, vstoupí do armády a najednou se zbaví vší zodpovědnosti. Všichni se tu jednomyslně shodují na tom, že tak skvělé pitky doma nikdy nezažili." Vzrušující atmosféra toho období, kaleidoskop dojmů, jež na ně dopadaly jeden za druhým, zoufalá potřeba odreagovat se od tvrdého výcviku, myšlenka na blížící se bojovou akci a Sobelovo šikanování, to vše činilo tento čas nezapomenutelným a pobízelo muže k co možná největším radovánkám. "Londýn, to pro mě bylo hotové zjevení," píše Carson. "Ať jste se procházeli kterýmikoli jeho ulicemi, viděli jste tam všechny možné uniformy ze svobodného světa. Mládí a elán těchto vojáků vibrovaly každým parkem, každou hospodou. A všichni mířili k Picadilly, Hyde Parku, Leicester Square a Trafalgar Square. Všude bylo vidět uniformy Kanaďanů, Jihoafričanů, Australanů, Novozélanďanů, svobodných Francouzů, Poláků, Belgičanů, Holanďanů a samozřejmě Angličanů a Američanů. Zdaleka to pro mne nebyl ztracený čas, neboť přestože mi bylo teprve dvacet let, tušil jsem, že jsem zde svědkem a součástí něčeho, co se již nebude opakovat. Válečný Londýn byl svět sám pro sebe." Hodně se pilo, chodilo do bordelů a také rvaček bylo dost. Starší Britové si stěžovali: "Problém vás Yankeeů je ten, že máte příliš vysoký plat, myslíte příliš na sex a jste tu už příliš dlouho." (Na což Yankeeové odpovídali: "A problém vás Anglánů je ten, že dostáváte příliš malý plat, na sex myslíte příliš málo a až příliš musíte poslouchat Eisenhowera.") Rota E nabírala nové důstojníky, takže na každou četu teď byli dva poručíci, neboť po zahájení bojových akcí byly očekávány ztráty. Jedním z nově příchozích byl i poručík Lynn Compton. Narodil se posledního dne roku 1921 v Los Angeles a oba jeho rodiče byli Američané. Byl chytačem v baseballovém týmu na Kalifornské univerzitě v Los Angeles (UCLA) a l ledna 1943 hrál za univerzitu fotbal v poháru Rose Bowl. Po absolvování důstojnické školy OCS odešel do Fort Benning. Po výsadkářském výcviku se v prosinci v Aldbourne připojil k rotě E. "Pamatuji se, že jsem docela záviděl těm, kdo byli v Toccoa," napsal o několik let později, "a tak trochu jsem se jako člen roty cítil ‚mimo'." Comptonovi rychle došlo, že nadporučík Nixon, nyní zpravodajský důstojník praporu, "nesnáší atlety". Nixon pověřil Comptona tělesným výcvikem praporu, což prakticky znamenalo, že Compton musel jako jediný důstojník běhat spolu s praporem dlouhé tratě, a to navíc v jeho čele. Ať již to bylo právě z tohoto důvodu, díky své sportovní minulosti či proto, že měl rád hazardní hry, Compton byl oblíben mezi poddůstojníky a také některými řadovými vojáky. Podle některých ostatních důstojníků až příliš oblíben. Byl přistižen, jak hraje s několika muži kostky, a od zástupce velitele, nadporučíka Winterse, za to dostal důtku. 30. října v 11.00 měl přijít na inspekci roty E podplukovník Strayer. Sobel dal nadporučíkovi Wintersovi rozkaz provést v 10.00 prohlídku latrín. O několik minut později, zhruba v 9.30. řekl Wintersovi podplukovník Strayer, aby provedl cenzuru pošty vojáků. Tuto práci nebylo možno vykonat ve štábu, proto Winters naskočil na bicykl a odjel do svého bytu, malého pokojíku na přiváni v Aldbourne. Přesně v 10.00 se vrátil, bicykl nechal stát před kasárnami a vešel dovnitř, aby provedl prohlídku latrín. Ke svému překvapení zde našel na prohlídce Sobela. Sobel prošel kolem Winterse s hlavou skloněnou a nejevil nejmenší známky toho, že by si byl velícího důstojníka všiml. Za ním šel zoufale vyhlížející vojín Joachim Melo s mopem, celý promáčený, špinavý, neoholený a neučesaný. Sobel beze slova odešel. Winters latríny prohlédl a zjistil, že Melo odvedl dobrou práci. V 10.45 vešel Winters do kanceláře, aby se připravil na nástup roty. Nadrotmistr Evans mu tam s nepatrným úsměškem předal na stroji psaný dokument, v němž stálo: Rota E 506. pluku, 30. října 1943
Předmět: Potrestání podle 104. Č[lánku] V[ojenského] Ř[ádu]
Adresováno: nadporučíku R. D. Wintersovi
l. Níže písemně oznamenejte [psáno přesně takto], zda jste ochoten přijmout trest podle 104. článku či předstoupit před válečný soud za neuposlechnutí mého rozkazu provést prohlídku latrín dnešního dne v 9.45. [Následoval okázalý, květnatý podpis:] Kapitán Herbert M. Sobel, velitel. Winters zašel za Sobelem. "Pane kapitáne," řekl, když zasalutoval a požádal o možnost promluvit, "váš rozkaz zněl provést prohlídku latrín v 10.00." "Změnil jsem čas na 9.45."
"Nikdo mi to neoznámil."
"Telefonoval jsem vám a poslal za vámi spojku se vzkazem." Winters se snažil ovládat. V jeho pokoji telefon nebyl a žádná spojka nedorazila. Přišel čas inspekce. Strayer prošel nastoupené mužstvo i kasárna. Vše, včetně latrín, se zdálo být uspokojivé. Mezitím se Winters rozhodl, jak Sobelovi odpoví. Dolů, na strojem psaný dokument, rukou připsal:
Předmět: Potrestání podle 104. článku vojenského řádu nebo předstoupení před válečný soud Adresováno: Kapitánu H. M. Sobelovi l. Požaduji, abych byl za neuposlechnutí rozkazu provést prohlídku latrín v 9.45 tohoto dne předveden před válečný soud. Nadporučík R. D. Winters, zástupce velitele roty E. Sobel druhého dne odpověděl takto:
1. Až do 15. prosince 1943 vám bude odňata propustka na víkend,nebo: 2. V souladu s protokolem uvedeným v Pravidlech válečného soudu spíšete [sepíšete; nadrotmistr Evans měl evidentně problémy buď s psaním na stroji anebo s pravopisem] stížnost, v níž uvedete své námitky proti mému jednání, a taktéž žádost o vaše předvedení před válečný soud. Ve Wintersovi to tři dny jenom vřelo. Sobel mu říkal: "Podívejte se, nebuďte hlupák, vezměte trest a zapomeňte na válečný soud." Sobel věděl, že onen "trest" by byl Wintersovi naprosto lhostejný, neboť stejně trávil víkendy v kasárnách, kde si četl či sportoval. Ale Winters již měl všeho po krk a chtěl vyvolat otevřený konflikt.

Souboj mezi ním a Sobelem o velení v rotě E, o něž nikdy nehodlal usilovat, byl tak zahájen. Rota E byla pro oba příliš malá. 4. listopadu se Winters odvolal proti svému potrestání podle 104. článku vojenského řádu. Sobel příštího dne učinil toto oznámení [Evansův pravopis]: 1. Mnou uložený trest zrušen nebude.
2. V případě, že vám byl uložen výše postaveným důstojníkem, než jsem já, jiný úkol [Strayerův příkaz k provedení cenzury pošty vojáků], měl jste prohlídkou latrín pověřit jiného důstojníka a neponechávat ji na dobu, kdy do příchodu inspekce zbývalo pouhých deset minut a zbývalo již jen velice málo času přijmout případná nápravná opatření. Pod tím byl jeho obvyklý okázalý podpis.
Wintersova žádost o předvedení před válečný soud však představovala problém, jenž nebyl zdaleka tak legrační, jak se zdál štábu 2. praporu. Důstojníci se chopili pravidel válečného soudu a podrobně jej začali studovat a hledat způsob, jak se tomuto trapasu co nejelegantněji vyhnout. Nakonec to dopadlo tak, že Strayer uložený trest zrušil a prohlásil případ za ukončený. K žádnému válečnému soudu dojít nemělo. Sobel se s tím však nesmířil. Příštího dne, 12. listopadu, předal Evans Wintersovi další na stroji napsaný rozkaz: Předmět: Nedostatečné poučení úklidové služby na latrínách. Adresováno: nadporučíku R. D. Wintersovi 1. Učiňte zde níže písemné oznámení, z jakého důvodu jste nepoučil vojína J. Mela o jeho povinnostech úklidové služby na latrínách. 2. Dále vysvětlíte, proč byl 30. října v 10.30 ve službě nedostatečně oholen. "Vzdávám to," řekl si Winters. "Klidně si mě zastřelte." A v tomto duchu odpověděl: 1. Nepoučení vojína J. Mela o jeho povinnostech úklidové služby na latrínách: Neomluvitelné. 2. Jeho nedostatečné oholení ve službě v 10.30: Neomluvitelné. Druhého dne se Strayer rozhodl, že pro dobro roty E (o stále rostoucím napětí mezi Sobelem a Wintersem se v kasárnách samozřejmě vědělo již dlouho) bude nejlepší přeřadit Winterse. Strayer jej pověřil vedením kuchyně praporu. Winters to bral jako urážku: "Podobná práce se dává tomu, kdo nic pořádně neumí." Když Winters odešel a Sobel zůstal velitelem roty, mezi poddůstojníky to s vidinou blížící se bojové akce jen vřelo. Seržanti Ranney a Harris svolali schůzi, které se zúčastnili všichni poddůstojníci z roty E s výjimkou Evanse a jednoho či dvou jiných. Ranney s Harrisem navrhli, aby bylo plukovníkovi Sinkovi dáno ultimatum: buď Sobela vymění, nebo odevzdají své prýmky. Zdůraznili, že je nezbytné, aby jednali jednomyslně, bez jakýchkoli odštěpenců a bez jakéhokoli zřejmého vůdce. Tento radikální návrh vyvolal ostrou diskusi, mnoho otázek, velké obavy, avšak nakonec se všichni shodli na tom, že jít do bojové akce pod Sobelovým velením je nemyslitelné. Jediný způsob, jakým dát Strayerovi a Sinkovi najevo, jak velká je jejich nevole, bylo vrátit prýmky. Každý poddůstojník tedy sepsal vlastní rezignaci. Ta Liptonova zněla následovně: "Odevzdávám tímto své prýmky. Nechci již být poddůstojníkem v rotě E." Lipton měl tu noc službu v kasárnách (tj. spal v kanceláři, kde byl k dispozici, aby mohl řešit všechny možné problémy, jež se v noci mohly vyskytnout, aby každé ráno vzbudil mužstvo atd.). Sebral všechny rezignace a celý štos strčil do Sobelovy přihrádky. Poddůstojníci se poté rozhodli vše probrat s Wintersem. Byl pozván do kanceláře, kde mu Ranney sdělil, co všichni udělali. "To nesmíte," řekl Winters. "Na to nesmíte ani pomyslet. To je vzpoura." Poddůstojníci protestovali. Během diskuse vešel dovnitř Sobel. Všichni okamžitě zmlkli. Sobel neřekl ani slovo, pouze zamířil ke svému stolu a vzal si z něj knihu. Když se otočil k odchodu, řekl Ranney normálním hlasem Wintersovi: "Nu, pane nadporučíku, jak tedy vylepšit atletický cvičební program roty?" Sobel bez sebemenšího náznaku zájmu vyšel ven. Winters cítil, že Sobel musel vědět, o co tu jde. "K čertu, určitě se to provalilo." Ranney na schůzku přece pozval i Evanse a ten o ní nepochybně Sobelovi řekl. A skutečně, tou dobou si již celý prapor povídal o Sobelově souboji s Wintersem a nyní i s jeho poddůstojníky. Sink by byl musel být hluchý, slepý a úplně zabedněný, kdyby se mu o tom nic nedoneslo. Taktéž mohl být Wintersovi vděčný, že přemluvil poddůstojníky, aby jej nestavěli před ultimatum. O několik dní později přišel Sink k rotě E, svolal si poddůstojníky a, jak Lipton vzpomíná, "pořádně nás zpucoval. Řekl nám, že jsme zostudili naši rotu, a že by nás všechny měl správně zavřít na několik let do basy. A jelikož právě probíhají přípravy na bojovou akci, podle něj to bylo možno považovat za vzpouru tváří v tvář nepříteli, za což by nám jinak patřila kulka." Naštěstí pro Sinka zřídila 101. vzdušná výsadková divize právě v nedaleké vesnici Chilton Foliat výsadkářskou školu, kde se parašutismu učili lékaři, vojenští duchovní, radisté, předsunutí pozorovatelé dělostřelectva a další specializace, jež měly taktéž seskočit v Den D. A kdo jiný by mohl řídit tento výcvikový tábor lépe než právě Sobel? Sink poslal Sobela do Chilton Foliat a jako zástupce velitele roty E jmenoval nadporučíka Patricka Sweeneyho z roty A. Jako velitele roty E jmenoval nadporučíka Thomase Meehana z roty B. Winterse pak stáhl zpět jako velitele 1. čety. Seržant Ranney byl degradován na vojína a Harris přeložen. Sobelova éra u roty E skončila. Meehan byl pravým opakem Sobela. Byl štíhlý, vysoký, svižný a nechyběl mu zdravý rozum a schopnosti. Byl přísný, avšak spravedlivý. Na velitele měl příhodně zvučný hlas. "Za Meehanova velení se z nás konečně stala normální rota," říká Winters. Výcvik se stupňoval. 13. prosince absolvovala rota noční seskok a ztratila svého prvního muže, vojína Rudolpha Dittricha z 1. čety, kvůli závadě na padáku. Čety a družstva byly vysílány na cvičné výpravy za účelem řešení nejrůznějších problémů, pokaždé pod vedením jiného muže, neboť poručíci a seržanti byli považováni za nespolehlivé. "Snažím se představit si sám sebe jako velitele čety," zapsal si Carson do deníku 12. prosince. "Ne, to je blbost." Ale nebyla. Učili se přizpůsobivosti, což znamenalo naučit se žít z podstaty. Učili se například "rybařit" házením ručních granátů do řeky, nebo tomu, že jídelníček si lze zpestřit návštěvou panského majetku, kde vám vysoká přijde obyčejně přímo před mušku. Na Vánoce dostali vojáci volno a všichni se nacpali krocanem až k prasknutí. Silvestr byl klidnější. "Jen jsme čekali na Nový rok," zapsal si Carson. "Jsem zvědav, co nám přinese, kolik z nás ho bude moci oslavit i v roce 1945." 18. ledna přišel do Chilton Foliat na inspekci generál Bernard Law Montgomery, velitel 21. skupiny armád, k niž byla 101. vzdušná výsadková divize přičleněna. Prohlédl si pluk a potom řekl mužům, aby vystoupili z řad a shromáždili se kolem jeho džípu. Vyskočil na kapotu a z ní jim sdělil, jak jsou dobří. "Teď, když jsem zhlédl 506. pluk," řekl, "je mi Němců opravdu líto." Jak se dny pomalu začaly prodlužovat a blížilo se počasí vhodné k bojové akci, napětí se stupňovalo. Muži začali nevyhnutelné myslet na smrt. Jen málo z nich o tom hovořilo nahlas, ale Webster se tomu tématu nijak nevyhýbal. Napsal dopis své matce, v němž ji prosil, aby se o něj nebála. "Dal jsem se k výsadkářům, abych bojoval. A já chci bojovat. Pokud bude třeba, zemřu v boji, ale to tě

nesmí trápit, protože žádnou válku nelze vyhrát, aniž by v ní umírali mladí muži. Vše, co je cenné, lze zachránit jen za cenu obětí." V únoru byl započat výcvik ve větších celcích, neboť 101. divize a vlastně veškeré invazní síly, skládající se z více jak sedmi divizí, se začaly připravovat na útok na Normandii. 23. března uskutečnil 2. a 3. prapor 506. pluku společný seskok, dosud největší v tomto pluku. Stalo se tak u příležitosti návštěvy ministerského předsedy Winstona Churchilla, vrchního velitele spojeneckých vojsk Dwighta D. Eisenhowera, velitele l. americké armády Omara Bradleyho, generála Maxwella Taylora, velitele 101. divize (generál Lee měl v únoru infarkt a byl nucen vrátit se zpět do Států) a mnoha dalších významných osobností. Seskok byl nesmírně úspěšný. Dakoty hřměly na obloze v dokonalém "véčku" složeném z několika "véček". Churchill s generály je sledoval ze zvlášť k tomu účelu postavené tribuny. Poté začali z letadel vyskakovat parašutisté, výsadek za výsadkem, a obloha se nakonec zaplnila zdánlivě nekonečnou záplavou tisíce mužů s padáky. Jakmile se výsadkáři dotkli země, vymotali se z padáků a rozběhli se ke shromaždišti na startovací dráze, kde v nepolevujícím tempu sestavili své zbraně. Návštěvníci byli překvapeni tím, s jakou rychlostí se pohybovali, a v kronice pluku bylo zapsáno: "hoši z Currahee udělali velký dojem". Poté se pluk shromáždil před tribunou. Taylor pozval Churchilla a Eisenhowera k prohlídce nastoupeného mužstva. Procházeli se řadami a příležitostně se zastavili, aby některému z vojáků položili jednu či dvě otázky. Eisenhower se zastavil před Malarkeym. "Odkud jste, vojáku?" (Eisenhower při podobných prohlídkách před Dnem D hovořil s tisíci vojáky a jeho první otázka vždy zněla "Odkud jste?") "Z Astorie v Oregonu," odpověděl Malarkey.
"Čím jste byl před válkou?" Malarkey řekl, že studoval na Oregonské univerzitě. Eisenhower chtěl vědět, kdo vyhrál fotbalový zápas minulý podzim mezi univerzitou a státem Oregon, a zda se Malarkey hodlá na školu po válce vrátit. Potom se obrátil k Churchillovi a nechal jej, ať mu také položí otázku. "Nu, synu, jak se vám líbí Anglie?" Malarkey jej ujistil, že se mu velice líbí, protože vždy měl velmi rád anglickou literaturu a historii. Churchill mu slíbil, že se vrátí do Států velmi brzy. "Byl to nezapomenutelný okamžik," říká Malarkey. Bezprostředně po seskoku při příležitosti Churchillovy návštěvy se uskutečnily ještě větší manévry s účelem secvičit výsadkáře, kluzákové jednotky a pozemní síly se vzdušnými a námořními silami. Cvičení se konalo po celé jihozápadní Anglii s hromadnými seskoky a s operacemi prováděnými na souši i ve vodě. Při jednom cvičení řekl Guarnere vojínům Warrenu Muckovi a Malarkeymu, aby zasáhli minometným granátem bílý cíl o velikosti necelé 2x2 metry na písečném přesypu vzdálený přibližně šest set metrů před nimi. Malarkey vypálil poprvé - příliš daleko, podruhé - příliš blízko. V tu chvíli se objevili nějací důstojníci ze štábu doprovázející generála Taylora. Jeden ze štábních důstojníků řekl Guarnerovi, aby jeho minometné družstvo ukázalo generálovi, jak umí střílet na cíl. Guarnere řekl Malarkeymu a Muckovi, aby vystřelili třikrát. Ozvaly se tři salvy v rychlém sledu po sobě. Bum, první střela zasáhla přímo střed cíle. Bum, bum, druhé dvě zasáhly přesně místo, kde předtím zničený cíl stál. "Seržante, je vaše družstvo vždy tak přesné?" zeptal se Taylor "Ano, pane," odvětil Guarnere, "mí hoši nikdy neminou cíl." 101. divize se vrátila vlaky do kasáren ve Wiltshire a Berkshire. Generál Taylor a jeho štáb si byli dobře vědomi, že je čeká ještě mnoho práce. Hoši z Currahee zvládli taktiku boje v malých jednotkách dobře. Nyní bylo na generálech, aby z nich postavili větší, fungující celky.

4
"Dej si pozor, Hitlere! Už letíme!"
SLAPTON SANDS, UPPOTTERY
1. dubna - 5. června 1944
101. vzdušná výsadková divize, 82. vzdušná výsadková divize a 4. pěší divize tvořily VII. sbor. VII. a V. sbor (l. pěší a 29. pěší divize) tvořily l. armádu Spojených států, jíž velel generál Omar Bradley. Eisenhower pověřil Bradleyho úkolem zřídit předmostí na obou stranách ústí řeky Douve, kde francouzské pobřeží vytváří pravý úhel, z něhož na východ vybíhá pobřeží Calvadosu a na sever se táhne poloostrov Cotentin. V. sbor se měl zmocnit pobřeží Calvadosu (krycí název cílové oblasti byl "Omaha Beach"), zatímco Vil. sbor měl obsadit pobřeží Contentinu (krycí název "Utah Beach"). VII. sbor měl být na Utahu na samém kraji pravého křídla oblasti invaze, jež se táhla od ústi řeky Orne najevo (východně) nějakých pětašedesát až sedmdesát kilometrů ke Contentinu. Eisenhower potřeboval dostatečně širokou oblast invaze, aby se zde mohlo v první vlně vylodit dostatečně množství pěších divizí, které by přečistily nepřítele, jenž zde byl zakopán za Hitlerovým "Atlantickým valem".* Svým způsobem bylo Utah nejsnadnější ze všech pěti pobřeží, na nichž měla invaze proběhnout. Na "britském" a "kanadském" pobřeží ("Sword", "Juno" a "Gold", východně od Omahy) poskytovaly Němcům vynikající úkryty pro kulometná hnízda četné prázdninové domovy, malé obchůdky, hotely a kasina, jež lemovaly pobřeží. Na Omaze se z pobřeží zvedal šedesátimetrový až devadesátimetrový sráz, jenž umožňoval Němcům skrytým v systému zákopů, který si v ničem nezadal se zákopy z první světové války, střelbu dolů do nechráněných vojáků, jakmile vyskočili z vyloďovacího plavidla. ("Hitler udělal při stavbě Atlantického valu jedinou chybu," říkávali parašutisté s oblibou. Zapomněl na něm postavit střechu.")
Na Utahu však nebyl ani žádný sráz, ani domy. Zde byla obranná opevnění ze železobetonu s děly a kulomety. Největší bylo u La Madeleine, uprostřed Utahu (pevnost byla pojmenována po nedaleké svatyni pocházející ještě z dob Vikingů). Pozvolný svah a nízké písečné duny na Utahu však naznačovaly, že by zdolání tohoto pobřeží nemělo být tak složité jako na Omaze. Skutečný problém na Utahu čekal vojsko až ve vnitrozemí. Za písečnými dunami byla nížina, na níž normandští farmáři pásli dobytek. Z pobřeží do vnitrozemí vedly čtyři úzké, nijak zpevněné silnice, jež byly asi o metr vyvýšené nad úroveň země. Německý velitel polní maršál Erwin Rommel nechal tuto oblast zaplavit, aby všichni vojáci a veškerá vojenská technika musela na cestě do vnitrozemí projít po těchto silnicích (Eisenhowerovi plánovači je označili jako do nechráněných vojáků, jakmile vyskočili z vyloďovacího plavidla. vyvýšené cesty"). Rommel měl většinu svého dělostřelectva v maskovaných pozicích či betonových bunkrech za zatopenou oblastí, odkud mohl silnice ostřelovat, a jeho pěchota měla zaujmout obranné pozice na západních výjezdech ze silnic, odkud mohla odrazit

jakékoli postupující vojsko. Eisenhower pověřil 101. divizi úkolem zmocnit se konců těchto vyvýšených cest. Bylo třeba to učinit s pomocí nočního výsadku. Cílem bylo překvapit Němce, obsadit výjezdy ze silnic a zničit děla, než se Němci vzpamatují. Byla to složitá, choulostivá a riskantní operace. Aby měla vůbec nějakou naději na úspěch, bylo nezbytné ji nacvičit. A aby bylo cvičení co nejvěrnější, hledal se v Anglii kus pobřeží, jenž by se podobal Utah Beach. Nakonec padlo rozhodnutí na Slapton Sands v Devonshire v jihozápadní Anglii. Jednalo se o úzký pás mořského břehu oddělený od vnitrozemí mělkým jezerem a močály. Z pobřeží vedly na souš dva mosty. A tak VII. sbor nacvičoval svou roli, již měl sehrát v Den D, v Slapton Sands. Koncem dubna se celý VII. sbor zúčastnil cvičení Tygr. Rota E se přepravila nákladními auty do letoviskového hotelu na pobřeží u Torquay, kde strávila pohodlnou noc. Druhého dne 26. dubna nasedla znovu na nákladní auta, jež je přepravila do oblasti za Slapton Sands, odkud bylo evakuováno veškeré civilní obyvatelstvo. Rota spala v terénu až do půlnoci, kdy ji nákladní auta převezla do simulovaného pásma seskoku. Po zformování rota pochodovala po souši mlhou až k vyvýšenému bodu vzdálenému přibližně kilometr a půl od pobřeží, kde zaujala obranné pozice a hlídala most. "Za úsvitu," jak si zapsal Webster, "jsme spatřili, jak se k pobřeží pomalu blíží obrovská flotila plavidel. Ještě nikdy jsem neviděl tolik lodí pohromadě. Invazní flotila skýtá ten nejúchvatnější pohled na světě." Nevěděl však nic o katastrofě z předešlého večera. Mezi vyloďovací plavidla a velkou loď, na níž byla 4. pěší divize, proklouzly německé torpédové čluny. Němci potopili dvě vyloďovací plavidla a několik jich poškodili. Přes devět set mužů utonulo. Spojenci tento incident utajili ze strachu, že by narušil morálku mezi vojáky, kteří se měli z vyloďovacích plavidel vylodit ve Francii (zůstal utajený více než čtyřicet let, evidentně z rozpačitosti). Webster, který viděl muže ze 4. pěší divize postupovat přes pobřeží a procházet pozicemi roty E, si všiml, že byli "zpocení, udýchaní a nadávali". Taktéž zaslechl, jak důstojníci mužům říkali, že "o tom útoku u Torquay se nesmí v dopisech zmiňovat". Odpoledne rota vyrazila na čtyřicetikilometrový pochod a na noc se utábořila v lesích. Ráno 28. dubna se vrátila nákladními auty zpět do Aldbourne. Ten víkend dostali Malarkey, Chuck Grant, Skip Muck a Joe Toye propustky do Londýna společně s Fritzem Nilandem z 501. parašutistického pluku, Muckovým nejlepším kamarádem z Tonawandy ve státě New York. V Londýně se setkali s Nilandovým bratrem Bobem, který byl velitelem družstva u 82. vzdušné výsadkové divize a který se už účastnil akcí v severní Africe a na Sicílii. Večer strávili v hospodě a poslouchali Boba Nilanda, jak jim vykládá o svých zážitcích z bojů. Řekl jim něco, co si Malarkey zapamatoval navždy: "Jestli si chcete hrát na hrdiny, Němci je z vás udělají, že ani nemrknete, - ale tuhé!" Cestou vlakem zpět do Aldbourne řekl Malarkey Muckovi, že mu připadá, jako by Bob Niland ztratil kuráž. Zpět v Aldbourne nacvičovala rota E v prvním květnovém měsíci další akce jako útok na dělostřelecké pozice, mosty, vyvýšené cesty a jiné cíle, někdy prováděla útok po skutečném seskoku, jindy se let pouze simuloval a vojáci "seskakovali" z nákladních aut. Od 9. do 12. května absolvovala 101. divize generální zkoušku na Den D pod krycím názvem "operace EAGLE". Účastnila se jí celá divize. Rota E cvičila na stejném letišti, z něhož se mělo startovat v Den D: na letišti Uppottery. Posádky i výstroj letěly ve stejném letadle, v jakém měly letět naostro, start, seskok i zformování skupiny po seskoku proběhly přesně podle plánu, včetně toho, že muži strávili v letadle stejně dlouhou dobu, jakou měli strávit při nadcházející bojové akci.(* Leonard Rapport, Arthur Northwood, Jr., Rendezvous With Destiny: A History of the 101st Airborne Division (Fort Campbell, Ky.: 101st Airborne Division Association, 1948), 68-69. 62) Kvůli vší té výstroji, kterou každý nesl, bylo obtížné vyšplhat se nahoru do Dakoty. Všichni měli řádně naloženo, neboť vojáci jdoucí do boje se od-pradávna snaží být připraveni na jakékoli nebezpečí, jež je může potkat. Nátělník a dlouhé spodky, které všichni vyfasovali, byly naimpregnovány pro případ chemického útoku. Byly nepohodlné, páchly, kousaly, nepropouštěly ven tělesnou teplotu a vojákům stékaly po těle čůrky potu. Podobně ošetřena byla i blůza a kalhoty. Muži měli v klopě blůzy kapesní nůž, s jehož pomocí se měli odřezat od lan padáku, pokud by přistáli na stromě. V kapsách kalhot měli lžíci, břitvu, ponožky, hadříky na čištění hlavně, kapesní svítilnu, mapy, třídenní příděl dávek K, nouzový balíček (čtyři tabulky čokolády, balíček Charms, rozpustná káva, cukr a zápalky), munici, kompas, dva tříštivé granáty, protitankovou minu, kouřový granát, tzv. Gammonovu bombu (kilogram plastické trhaviny používané proti tankům) a cigarety, dva kartony na muže. Přes uniformu měl pak každý voják konopný opasek se sponami a výstrojí, pistoli ráže 11,43 mm (standardní pro důstojníky a poddůstojníky, zatímco vojíni si museli sehnat vlastní a většina si ji později opatřila od padlých Němců), polní láhev, lopatku, lékárničku a bodák. Přes to všechno měl ještě připnut postroj padáku, na zádech hlavní padák a rezervní připnutý vpředu. Plynovou masku měl připásánu k levé noze a výsadkářský nůž/bodák k pravé. Přes prsa měl voják zavěšen ruksáček s rezervním spodním prádlem a municí a v některých případech i s kousky trinitrotoluenu (TNT), dále svou pušku nebo kulomet či minomet - diagonálně shora dolů vpředu přes trup pod rezervním padákem tak, aby měl obě ruce volné a mohl jimi ovládat provazy padáku. A přes to vše měl každý na sobě ještě nafukovací záchrannou plovací vestu. Na hlavě pak měli všichni přilbu. Někteří muži měli ještě i třetí nůž. Jim ještě vyšetřili místo pro nějakou tu munici navíc. Gordon, jenž nesl kulomet, si spočítal, že váží dvakrát víc než normálně. Téměř každému museli při nástupu do Dakoty pomáhat, a jakmile byli muži na palubě, byli zde tak namačkáni, ze se nemohli ani pohnout. Generál Taylor nasadil všechny páky, aby pro operaci EAGLE sehnal dostatek Dakot. Letadla byla neustále zapotřebí při logistických úkolech na bojištích po celé Evropě a přeprava vojáků byla v pořadí důležitosti až na posledním místě. Letadla nebyla ani dostatečně vybavena a palivové nádrže neměly ani ochranu před protiletadlovým dělostřelectvem. Rota E se měla zapojit do operace EAGLE 10.-11. května. Cílem byla dělostřelecká baterie střežící pobřeží. Za soumraku 11. května se rota E vznesla. Letadla "kroužila" nad Anglií a letěla přibližné dvě a půl hodiny. Krátce po půlnoci rota seskočila. Rota E neměla žádné větší problémy, ale pro ostatní roty cvičení již tak hladce neprobíhalo. Velitelská rota 2. praporu letěla se skupinou, jež se připletla do německého náletu nad Londýnem. Započala palba protiletadlového dělostřelectva, formace se rozpadla, piloti nebyli schopni nalézt pásmo seskoku. Osm z devíti letadel s rotou H 502. pluku shodilo muže na vesnici Ramsbury patnáct kilometrů od pásma seskoku a osmadvacet letadel se vrátilo na letiště s výsadkáři na palubě. Ostatní volky nevolky vyskočili a výsledkem byla spousta zranění. Téměř pět set mužů utrpělo zlomeniny, výron či jiná poranění. Jedinou útěchu mohli

velitelé vzdušných výsadkových sil spatřovat ve víře, že špatná generálka obyčejně znamená úspěšnou premiéru. Posledního květnového dne rota odpochodovala k nákladním autům seřazeným na silnici na Hungerford. S vojáky se sem přišla rozloučit polovina obyvatel Aldbourne a téměř všechny svobodné dívky. Ukápla tu nejedná slza. Zavazadla, jež zde po vojácích zůstala, dávala jistou naději, že se hoši vrátí. Výcvik byl u konce. Bylo to dvaadvacet měsíců více či méně ustavičného vypětí. Muži byli tělesně zocelení, jak jen člověk může být. Ani profesionální boxeři či fotbalisté nebyli v lepší kondici. Byli ukáznění a připraveni bez diskuse okamžitě vykonat jakýkoli rozkaz. Dokonale ovládali vlastní zbraň, uměli dostatečně zacházet i s ostatními zbraněmi a seznámeni byli i se zbraněmi německými. Uměli zacházet s rádiem, signalizovat rukama, ovládali různé kouřové signály. Taktéž ovládali různé vojenské taktiky, ať již se jednalo o útok proti baterii, bunkru, zákopovému systému či kopci bráněnému kulomety. Každý muž znal povinnosti a odpovědnost velitele družstva či čety a byl připraven tyto povinnosti převzít, pokud by bylo třeba. Všichni z nich uměli vyhodit do vzduchu most, vyřadit z provozu dělo, byli schopní v okamžiku zaujmout obrannou pozici, přežívat v terénu, spát v jámě, pochodovat celý den a noc. Znali jeden druhého a navzájem si důvěřovali. Každý z nich měl v rotě E ty nejlepší přátele, jaké kdy měl či kdy měl mít. Byli připraveni jeden za druhého zemřít, ba co více, byli připraveni jeden za druhého zabít. Byli připraveni. Avšak první bojová akce je samozřejmě zážitkem, na nějž člověk nikdy nemůže být plně připraven. Očekává jej celé roky. Je to zkouška, při níž člověk zažívá úzkost, dychtivost, nervozitu, strach z neúspěchu, naději. Tento zážitek je obestřen tajemstvím tím větším, že ti, kteří jím prošli, nedokáží slovy popsat, jaký je, jak se člověk při něm cítí, kromě toho, že hrozba smrti a snaha zabít v něm vyvolává mimořádné citové reakce. Bez ohledu na to, jak tvrdým a jak realistickým výcvikem jste prošli, nikdy nemůžete být plné připraveni na skutečnou bojovou akci a na napětí, které při ni budete pociťovat. A tak muži z roty E odjeli z Aldbourne plni sebevědomí a vzrušení. Shromažďovací prostor roty E v jihozápadní Anglii ležel přibližně patnáct kilometrů od pobřeží, na otevřeném poli vedle startovací dráhy u Uppoterry. Rota bydlela v jehlanovitých stanech. "Naše životní úroveň se prudce zvedla," psal Webster. "Cpali jsme se v nemocniční jídelně [obrovském stanu] (Ještě přidat, hoši? Jen si poslužte co hrdlo ráčí.') takovými pochoutkami jako smažené kuře, ovocný koktejl či bílý chléb bohatě namazaný máslem. Chuť nám nekazilo ani vědomí, že nás vlastně vykrmují na porážku." Shromažďovacím prostorem se neustále procházeli vojáci v německých uniformách a s německými zbraněmi, aby se muži seznámili s tím, jak vypadá nepřítel a jaké má zbraně. 2. června dostali důstojníci z roty instrukce od bývalých důstojníků roty E, nadporučíka Nixona (nyní zpravodajského důstojníka 2. praporu) a kapitána Hestera (operačního důstojníka praporu). Na stolech s pískem, z něhož byl vymodelován terén, domy, silnice, duny a vše ostatní podle mapy, vysvětlili Nixon s Hesterem, že rota E seskočí poblíž Ste. Marie-du-Mont, asi deset kilometrů jižně od Ste. Mére-Eglise s cílem zničit německou posádku ve vesnici a obsadit výjezd z vyvýšené cesty č. 2, silnice vedoucí od pobřeží severně od vesnice Pouppeville. 3. četa byla pověřena úkolem vyhodit do vzduchu komunikaci z La Madeleine do vnitrozemí. Podrobné informační materiály vydané Nixonem a Hesterem a důstojníky od zpravodajské služby, kteří instruovali ostatní roty, byly skutečně ohromující. Roty obdržely letecké fotografie pásma seskoku, na nichž byly zaznačeny nejen silnice, budovy a podobně, ale dokonce i zákopy s palebnými pozicemi. Jeden člen 506. pluku si vzpomíná, jak bylo jeho rotě sděleno, že německý velitel posádky vesnice, na niž měla zaútočit, St. Cóme-du-Mont, má bílého koně, že má za milenku místní francouzskou učitelku, která bydlí ve vedlejší ulici, jen dva domy od stanoviště německého děla mířícího na cestu č.1, a že každý večer ve 20.00 venčí svého psa.(Donald R. Burgett, Currahee! (Boston: Houghton Mifilin, 1967), 67, česky vydala Jota v roce 2001, 66) Každý důstojník se musel celý úkol své roty naučit nazpaměť, taktéž znát dopodrobna úkoly ostatních rot a být schopen nakreslit mapu celé oblasti zpaměti. Zvláště jedna skutečnost jim byla zvlášť zdůrazněna: že Němci se více než na své pobřežní opevnění spoléhají na protiútoky. Na 4. pěší divizi, jejíž jednotky se budou snažit proniknout po vyvýšených cestách, tak budou útočit mobilní záložní německé jednotky. Instruující důstojníci proto důstojníkům rot zdůrazňovali, že bez ohledu na to, kde se jejich čety budou nacházet či kolik mužů se jim podaří shromáždit, pokud zpozorují blížit se k cestám německé jednotky, musí na ně začít pálit vším, co bude po ruce, neboť i pětiminutová výhoda poskytnutá Němcům by mohla na Utah Beach rozhodnout o vítězství či porážce. Stejně byl každé rotě zdůrazňován význam úkolu, kterým byla pověřena právě ona. Winters říká: "Měl jsem pocit, že do toho jdeme, abychom celou tu zatracenou válku vyhráli sami. Jako by to byla jen naše věc." 3. června přivedl Winters a ostatní velitelé čet své muže do instruktážního stanu, aby jim ukázali na stolech z písku vymodelovaný terén a mapy a oznámili jim vše, co se dozvěděli.
Seržantu Guarnerovi se zachtělo na záchod. Spěšně si vzal z věšáku bundu a odběhl na latrínu. Jak tam tak seděl, sáhl si do kapsy a vytáhl z ní dopis. Byl adresován seržantu Martinovi. Guarnere si vzal omylem Martinovu bundu , ale Guarnere si jej přesto přečetl. Byl od Martinovy ženy. Vzali se roku 1942 v Georgii a paní Martinova toho věděla o členech roty hodně. Psala: "Neříkej to Billovi [Guarnerovi], ale jeho bratra zabili v Cassinu v Itálii."
"Nedokážete si představit, jaký jsem pocítil vztek," řekl Guarnere později. "Přísahal jsem, že až se dostanu do Normandie, nepřežije to jediný Němec. Byl jsem zuřivostí úplně bez sebe. Tím, že mě poslali do Francie, bylo to jako by pustili z řetězu vraha, šílence." 4. června vyfasovala rota E munici, nové francouzské franky vytištěné ve Washingtonu v hodnotě deseti dolarů na muže, pohotovostní balíček obsahující mapu Francie tištěnou na hedvábí, malý mosazný kompas a pilku na kov. Muži taktéž dostali americkou vlajku, aby si ji našili na pravý rukáv své výsadkářské blůzy. Důstojníci odstranili ze svých uniforem své odznaky hodnosti a zezadu si na helmy namalovali svislé pruhy, zatímco poddůstojníci měli pruhy vodorovné. Každému bylo také sděleno heslo "Blesk", odpověď "Hrom" a potvrzení "Buď vítán". Taktéž všichni dostali malé kovové cvakátko, jež bylo možno použít v nouzovém případě: na jedno zmáčknutí (klip-klap) bylo třeba odpovědět dvěma (klip-klap... klip-klap). Muži strávili celý den neustálým čištěním zbraní, broušením nožů, přípravou padáků, kontrolou výstroje a k tomu kouřili jednu cigaretu za druhou. Mnozí z nich si oholili hlavy nebo si je oholili po stranách a uprostřed nechali pás jen pár centimetrů dlouhých vlasů. Vojíni Forrest Guth a Joseph Liebgott stříhali ostatní za patnáct centů na muže. Když k rotě zašel plukovník Sink a uviděl, jak se muži stříhají a holí, usmál se a řekl: "Zapomněl jsem vám ještě něco povědět: před několika týdny jsme dostali oficiální zprávu, že

Němci francouzským civilistům vykládají, že spojenecká vojska povedou američtí výsadkáři, všechno zločinci a psychopati, které lze snadno poznat podle docela či způli vyholených hlav." Nadporučík Raymond Schmitz se rozhodl, že poněkud odlehčí napjatou atmosféru sportovním zápolením a vyzval Winterse k boxerskému utkání. "No tak, Wintersi, pojď támhle za stany a rozdáme si to tam." "Ne, dej pokoj." Schmitz ale nepřestal. Nakonec řekl: "Dobře, tak budeme zápasit." "Krucinál, už toho mám dost, tak pojď."
Winters na univerzitě pěstoval zápas. Okamžitě Schmitze složil, ale mrštil s nim příliš silně. Schmitz měl naštípnuté dva obratle, odvezli ho do nemocnice a Normandii se tak vyhnul. Místo velitele 3. čety zaujal jeho zástupce poručík Robert Mathews a jeho zástupcem se stal seržant Lipton. Zbytek dne a noci muži strávili utahováním padáků a kolem Winterse byl neustále hrozen výsadkářů, kteří ho s úsměvem na tváři žertem žádali, aby jim zlomil ruku nebo naštípnul obratle. Generál Taylor byl neustále mezi vojáky. Říkal jim: "Tři dny a tři noci perného boje a budete mít pokoj." To znělo dobře. Tři dny a tři noci, pomyslel si Winters, to vydržím. Taylor také říkal, že jakmile Dakoty přeletí pobřeží Francie, vyžaduje od každého skutečnou kuráž. Pokud by někoho zasáhla protivzdušná obrana, chtěl po něm, aby to nesl hrdě jako chlap. Tento rozkaz měl kromě apelu na statečnost skutečně něco do sebe: pokud by bylo letadlo zasaženo, pak by měli muži rozhodně větší šanci vyváznout, kdyby zachovali chladnou hlavu a byli připraveni k seskoku. Malarkeyho četě Taylor řekl, aby bojovala noži až do rozednění, a že "nechce žádné zajatce". Toho večera, 4. června, dostala rota skutečně mimořádnou večeři. Řízek s hráškem s bramborovou kaší, bílý chléb, zmrzlinu, kávu, a to vše v neomezeném množství. Byla to jejich první zmrzlina od chvíle, co před devíti měsíci dorazili do Anglie. Seržant Martin si pamatuje, jak jim říkali: "Až dostanete k večeři zmrzlinu, budete vědět, že v noci letíte." Tu noc ale vál silný vítr a jak se muži chystali nastupovat do svých Dakot, dozvěděli se, že se nikam neletí. Eisenhower posunul termín invaze kvůli nepříznivému počasí. Rota E si zašla do velkého stanu na promítám filmu. Gordon si vzpomíná, že to byl Mr. Lucky s Cary Grantem a Loraine Dayovou. Seržanti Lipton a Elmer Murray na promítání nebyli a místo toho strávili večer diskusí o tom, jaké bojové situace by mohly nastat a jak je řešit. 5. června odpoledne se vítr utišil a nebe se trochu vyjasnilo. Někdo našel plechovky s černou a zelenou barvou a muži si začali natírat tváře jako Siouxové u Little Big Hornu tak, že si přes nos a čelo malovali směrem dolů pruh. Jiní si začerňovali tváře uhlím. Ve 20.30 se muži seřadili u letadel, osmnáct v každé skupině, a odpochodovali do hangárů. "Nikdo nezpíval, nikdo nevtipkoval," píše Webster. "Bylo to jako pochod smrti.'" Winters vzpomíná, že procházel kolem nějakých britských protiletadlových jednotek rozmístěných v poli, a "to bylo poprvé, co jsem u Anglánů viděl nějaké skutečné city, protože měli slzy v očích". V hangárech každý velitel výsadku obdržel dvě obálky obsahující Eisenhowerův denní rozkaz a dopis od plukovníka Sinka, jenž měl být přečten mužům. "Dnešní noc je velkou nocí," psal Sink. "Ať Bůh stojí při každém z vás, milí vojáci." Eisenhowerův rozkaz začínal takto: "Vojáci, námořníci a letci spojeneckých expedičních sil! Stojíte na prahu velké křížové výpravy, k níž se po všechny ty měsíce upínalo naše snažení. Zraky celého světa jsou na vás upřeny... Hodně štěstí! A prosme všichni Boha všemohoucího, aby tomuto velkému a vznesenému podniku požehnal." A při tomto ušlechtilém kázání velitelé rozdávali mužům prášky proti nevolnosti v letadle. Koho to napadlo, zůstává záhadou a ještě větší záhadou je, proč byly vůbec rozdávány, neboť výsadkáři měli s nevolností v letadle problémy skutečně jen velmi zřídka. A ještě jedna novinka muže čekala. Britští parašutisté přišli s myšlenkou "přinožní brašny". Tyto brašny obsahovaly další munici, rádio, třínožku na kulomet, lékařské potřeby, trhavinu a jiné vybavení. Každý výsadkář měl mít tuto brašnu připevněnou rychle se uvolňujícím mechanismem na noze a připoutánu k postroji svého padáku točenou šestimetrovou šňůrou. Po otevření padáku měl výsadkář odepnout brašnu od nohy a nechat ji viset na šňůře. Díky tomu měla dopadnout na zem dříve než výsadkář. Teoreticky měl tak parašutista přistát přímo na tento ranec a nemusel tedy ztrácet čas hledáním výstroje. Znělo to logicky, avšak nikdo z amerických výsadkářů dosud s přinožní brašnou ještě neskákal. Yankeeům se však tato myšlenka zalíbila a cpali tak do přinožních brašen všechno, co mohli: miny, munici, rozložené samopaly a další věci. Muži naházeli svoji výstroj, padáky a přinožní brašny na čekající nákladní auta, potom na ně sami vyskočili a nechali se převézt k vyčkávajícím letadlům. "Potom jsme si začali navlékat postroje od padáků," píše Winters ve svém deníku. "Zde je dobrý instruktor nejvíce zapotřebí. Je třeba hodně důmyslnosti a přesvědčování, než je všechna výstroj navlečena, utažena tak, aby seděla pohodlně a bezpečně, a než je vše tak, jak má." Jakmile byli připraveni, sedli si pod křídla letadel a čekali. Nervozita narůstala. "Tohle bude seskok, při kterém nám problémy začnou teprve po přistání," říkali si navzájem. Byl to "skok za deset tisíc dolarů" (muži měli od vlády zajištěné životní pojištění na deset tisíc dolarů). Muži vždy jednou za čas vstali, prošli se na kraj startovací dráhy, aby se uvolnili, pak se vrátili, znovu se posadili a za dvě minuty se celý proces opakoval. Joe Toye vzpomíná, jak k letadlu přišel nadporučík Meehan a řekl mužům: "Žádné zajatce. Nebereme žádné zajatce."
Ve 22.00 nastoupili do letadel. Velitelé pomáhali všem svým mužům po schodech dovnitř, neboť každý z nich měl na sobě nejméně padesát kilogramů, mnozí i sedmdesát a více. Za všech 13 400 mužů, kolik jich bylo v obou vzdušných divizích, promluvil jeden z výsadkářů 101. divize. Když nastupoval dveřmi do své Dakoty, obrátil se k východu a zvolal: "Dej si pozor, Hitlere! Už letíme!" Ve 23.10 začaly Dakoty hřmět po startovací dráze. Když vystoupaly do výšky tři sta metrů, začaly kroužit, utvořily V formaci z "véček", přičemž jedno véčko tvořila vždy tři letadla, a potom si to namířila na Francii. Většina mužů se jen s námahou ubránila spánku, což byl účinek prášků proti nevolnosti. Celou noc i následující den museli výsadkáři bojovat sami se sebou, aby neusnuli. Joe Toye usnul během letu: "Nikdy v životě jsem s nebyl v takovém klidu," vzpomíná. "Ježíši, vždyť já byl nervóznější i při cvičných seskocích." Ve Wintersově letadle se vojín Joe Hogan pokoušel zpívat, ale písnička brzy zanikla v řevu motorů. V Gordonově letadle, stejně jako ve většině ostatních, byli muži pohrouženi do vlastních myšlenek či modliteb. Vojín Wayne Sisk ze Západní Virginie poněkud rozjasnil pochmurnou atmosféru, když zvolal: "Nemá tady někdo zájem koupit kvalitní hodinky?" Odpověděl mu výbuch smíchu a napětí poněkud povolilo. Winters se celý let modlil, aby to přežil a aby neselhal. "Myslím, že každému asi procházelo hlavou: Jak se zachovám, až mi půjde o život?'" Jelikož nadporučík Schmitz byl v nemocnici, převzal velení v jeho letadle seržant Lipton. Pilot dal výsadkářům vybrat: mohli letět s otevřenými dveřmi, a tak mít

uvnitř čerstvý vzduch a možnost vyskočit, pokud by bylo letadlo zasaženo, nebo se zavřenými dveřmi, a v tom případě by mohli kouřit. Vybrali si první možnost. Lipton si lehl na podlahu s hlavou částečně vystrčenou ven ze dveří. Většina mužů spala či podřimovala pod vlivem prášků proti nevolnosti. Když Dakoty prolétaly přes Lamanšský průliv, spatřil Lipton něco, co ještě dosud nikdo nikdy neviděl a na co nikdo, kdo byl té noci ve vzduchu, nikdy nezapomene - invazní flotilu čítající šest tisíc plavidel směřujících k Normandii. Gordon Carson byl v letadle s poručíkem Weishem. Když letadlo prolétalo přes Průliv, řekl Weish mužům vpředu: "Podívejte se dolů." A když se podívali, nebylo vidět nic než brázdy zčeřené vody. "Nikdo ještě nikdy nespatřil tolik lodí najednou." Carson k tomu dodává: "Naplňovalo vás to tak trochu úctou, že jste součástí něčeho tak obrovského." 6. června v 1.00 letadla prolétala mezi ostrovy Guernsey a Jersey. Pilot zavolal dozadu na Winterse: "Dvacet minut do seskoku!" Velitel posádky otevřel dveře letadla, jimiž Wintersovi, jenž stál první v řadě, zavanul do tváře čerstvý vzduch, a otevřel se mu výhled na pobřeží. "Vstát a zaháknout se," zakřičel. Rozsvítilo se červené světlo. V 1.10 letadla přeletěla pobřeží a ponořila se do mraků. Formace se kvůli tomu rozpadla. Čelní véčko sice stále pokračovalo zpříma vpřed, ale postranní véčka se odklonila stranou. Byla to přirozená, nevyhnutelná reakce pilotů ze strachu před srážkou. Když konečné letadla vyletěla z mraků, jež byly dlouhé pouze asi kilometr a půl, již letělo každé samostatně. Avšak pouze pilot v čelním letadle měl zařízení, které je mohlo navést na signál značkařů. (Značkaři byli speciálně vycvičení dobrovolníci, kteří do cílové oblasti seskočili o hodinu dříve před hlavní výsadkovou skupinou, aby zde v zóně seskoku zprovoznili radiomaják Eureka, který navedl čelní letadlo. Značkaři roty E byli desátník Richard Wright a vojín Carl Fenstermaker.) Žádný z pilotů ostatních letadel, která již nyní neletěla ve formaci, neměl tušení, kdy nebo kde zapnout zelené světlo. Mohli se pouze domýšlet. Zmatení a nervózní piloti měli však za chvíli ještě o starost navíc. Začala po nich pálit německá protivzdušná obrana a všude kolem byly vidět modré, zelené a červené dráhy střel. Byla to jen malá ráže - 20 a 40 mm. Při každém zásahu se ozvalo klepnutí, jako když štěrcháte kamínkem v plechovce. V letadle, v němž letěl Harry Weish, jedna střela proletěla skrz plášť právě v místě, kde před minutkou seděl. Před zapnutím zeleného světla měli piloti zpomalit, ale jak se vyjádřil Gordon, "tady se dostali do pěkné šlamastyky, a jelikož pro každého z nich to byla úplně první bojová akce, měli pěkně nahnáno. Než by ubrali plyn, mysleli spíš na to, jak vzít co nejdřív roha. Řekli si; 'Pane bože, selskej rozum mi říká, že čím rychleji odtud vypadnu, tím budu mít větší šanci, že to přežiju. Těch hochů vzadu je mi sice líto, ale buď jak buď, já odtud mizím'." A tak naopak ještě přidali rychlost, v mnoha případech až na 240 kilometrů v hodině, a ačkoli neměli nejmenší tušení, kde zrovna jsou, kromě toho, že letí někde nad Normandií, rozsvítili zelené světlo. Muži začali volat: "Ven, ven!" Chtěli být z těch letadel už co nejdříve pryč; nikdy předtím by je nenapadlo, že se budou tak dychtivě drát ke dveřím. Liptonovo letadlo skákalo a houpalo se a chlapi křičeli: "Padáme odtud!'" Byli necelých dvě stě metrů nad zemí a protiletadlové svítící střely je míjely čím dál těsněji. "Zhruba ve chvíli, kdy začaly střely mlátit do ocasu letadla, se rozsvítilo zelené světlo," vzpomíná Lipton. Vyskočil jako první. Hned za ním šel vojín James Alley a jako třetí vojín Paul Rogers. Alley měl vyhodit svou přinožní brašnu ze dveří a skočit do tmy hned za ní. Zakopl ale a natáhl se jak široký tak dlouhý na podlahu, horní polovina těla mu trčela z letadla, přinožní brašna se klátila ve vzduchu a málem ho roztrhla na půlky. Rogers, který měl sílu "jako bejk", ho vyhodil ven a sám skočil hned za ním. Posledním mužem z výsadku v tomto letadle byl Leo Boyle. Když se rozsvítilo zelené světlo a muži začali vyskakovat, přišla obrovská turbulence. Letadlo se naklonilo. Boylea to srazilo na podlahu. Letadlo letělo nakloněné na stranu. Boyleovi se podařilo vyskočit z Dakoty jen díky tomu, že se doplazil až ke dveřím a vytáhl se do nich. Svítící střely létaly všude kolem. Vedoucí letadlo s výsadkem č. 66 pilotované poručíkem Haroldem Cappellutem bylo zasaženo kulkami, které prošly podlahou a s jiskřením vyletěly ven stropem. Letadlo zprvu udrželo kurz a rychlost, ale poté udělalo pomalý souvrat doprava. Pilot Frank DeFlita, který letěl v letadle za ním, si vzpomíná, že "Cappelluto rozsvítil přistávací světla a zdálo se, že to zvládne, pak ale letadlo vletělo do živého plotu a explodovalo." V tomto letadle byl nadporučík Meehan, nadrotmistr Evans a zbytek velitelského družstva roty, včetně seržanta Murraye, jenž tak dlouho probíral s Liptonem, jak co nejlépe řešit vzniklé bojové situace. Nikdy už v praxi nezažil jedinou z variant, na něž se spolu s Liptonem připravovali. Rota E ještě neměla jediného muže v boji a už ztratila velitele čety Schmitze, velitele roty Meehana a svého nadrotmistra. Vojín Rod Strehl byl tak napěchovaný, že nemohl obléci rezervní padák. "Pamatuji se, že jsem si řekl: 'Tak co, kruci, jestli ho budeš potřebovat, tak to aspoň budeš mít rychle za sebou, a jestli ho potřebovat nebudeš, tím líp.' " Jeho letadlo dostalo zásah a začalo klesat. "Když se výsadek vrhal ze dveří ven, pilot a druhý pilot vyskočili s námi". Ve Weishově letadle byl i George Luz. Skoro se tam ani nevyhoupl, protože kromě běžné výstroje měl u sebe ještě rádio a baterie a do letadla se dostal, až když ho tam několik hochů od letectva natlačilo. Když byl konečně uvnitř, otočil se k Weishovi a řekl: "Pane poručíku, jsem pátý ve výsadku, ale odtud nemám šanci se dostat ke dveřím." A tak mu Weish řekl, ať si vymění místa s vojínem Royem Cobbem. Když začaly kolem létat německé protiletadlové střely ("bylo jich dost na to, abyste se o ně mohli opřít," vzpomíná Luz a Carson dodává: "Chtěli jsme z toho pekla co nejrychleji vypadnout."), Cobb zakřičel: "Zasáhli mě!" "Můžete vstát?" zavolal na něj Weish.
"Nemůžu."
"Odhákněte ho," rozkázal Weish. Mike Ranney odhákl Cobba od otevíracího lana. (Vojín Rader vzpomíná: "Cobb byl pěkně namíchnutej. Dva roky tak dřít a nakonec přijít zkrátka, to vážně nemohl jen tak zkousnout.") "Právě v tu chvíli se rozsvítilo červené světlo, chviličku zářilo, ale zhaslo, když letadlo dostalo zásah. Nevěděl jsem, co říct," vzpomíná Weish, "a tak jsem zakřičel: 'Jdeme!' a skočil jsem." Luz vykopl svou přinožní brašnu s rádiem a další výstrojí ze dveří a vyskočil do noci za ní. A tak se třináct tisíc čtyři sta těch nejlepších mladíků z celé Ameriky, kteří právě kvůli tomuto dni absolvovali dvouletý tvrdý výcvik, snášelo z nebe nad Hitlerovou Evropou.

5
"Za mnou!"

NORMANDIE
6. června 1944
Vyskakovali z příliš malé výšky z letadel, jež letěla příliš rychle, měli s sebou až příliš mnoho výstroje a největší chybou se ukázalo být to, že měli seskakovat s dosud nevyzkoušeným vybavením. Při výskoku z letadla se přinožní brašny utrhly a řítily se dolů, aby se s nimi muži v drtivé většině případů už nikdy nesetkali. Proud vzduchu od vrtule s nimi zároveň házel sem a tam. Jelikož byli přetíženi vší možnou výstrojí navíc, byl náraz při otevření padáků daleko silnější než kdykoli předtím. A protože seskočili ve výšce necelých dvě stě metrů a někdy i méně, dopadli na zem jen několik vteřin po otevření padáku, díky čemuž bylo přistání velice tvrdé. Následkem toho byli muži ještě týden nato celí potlučení a promodralí. Nadporučík Winters se v zápisu do svého deníku o několik dní později snažil rozvzpomenout na těch několik vteřin ve vzduchu: "Letěli jsme rychlostí 240 kilometrů v hodině. Oukej, jdeme na to. Nejdřív moje přinožní brašna a všechna moje výstroj. Nesmíš ji ztratit, hochu! Nesmíš! Pane bože, snaží se mě dostat kulometem. Tak padej a koukej, kde je přinožní brašna. Támhle spadla, za ten plot. Pane bože, zase ten kulomet. Pode mnou je silnice, stromy; doufám, že to nenaperu zrovna do nich. Žuch, nebylo to nejhorší, teď se ale rychle vymotat z toho padáku." Hned za Wintersem seskočil Burt Christenson. "Myslím, že jsem se nezmohl vůbec na nic, čemu jsme se při výcviku naučili. Najednou, když se mi otevřel padák, jsem ucítil obrovský náraz." Utrhla se mu přinožní brašna a bylo po ní. Slyšel, jak v Ste. Mére-Eglise bije zvon a ve městě hoří. "Kulky z kulometu mi hvízdají kolem uší. Šplhám výš do provazů. Ježíši, padám přímo na řadu těch stromů. Klesám příliš rychle." Když prolétal nad stromy, zvedl nohy, aby o ně nezavadil."Najednou jsem se vyděsil. Asi dvacet metrů pode mnou a zhruba šest nalevo ode mne střílel německý protiletadlový kulomet ráže 20 mm nahoru na prolétající Dakoty." Naštěstí pro Christensona byli Němci obráceni zády k němu a byl tak velký kravál, že ho neslyšeli přistát, i když byl jen nějakých čtyřicet metrů od nich. Christenson se odřezal od padáku, vytáhl svou pistoli s šesti náboji a přikrčil se za jabloní. Zůstal tam bez hnutí a napínal zrak. "Najednou jsem asi deset metrů ode mě zaregistroval nějaký pohyb, siluetu muže v helmě, jak se plazí po čtyřech ke mně. Vytáhl jsem cvakátko a jednou ho zmáčkl, klip-klap. Žádná odpověď. Postava se dál blížila ke mě." , Christenson namířil pistolí muži na hruď a znovu zacvakal klip-klap. "Muž zvedl ruce. Pro rány boží, nestřílejte." Byl to vojín Woodrow Robbins, Christensonův nabíječ u kulometu. "Ty idiote, co máš sakra v palici? Proč jsi necvakal?" zašeptal na něj Christenson zlostně. "Ztratil jsem z toho tu část, kterou se cvaká." Christensonův adrenalin pomalu opět klesl a oba muži se začali plížit od Němců pryč. Narazili na "Bejka" Randlemana, u jehož nohou ležel mrtvý Němec. Randleman jim řekl, že jakmile se odřezal od padáku, nasadil si na pušku bodák. Najednou na něj zaútočil Němec s bodákem. Randleman jeho zbraň odrazil stranou a napíchl Němce na svůj bodák. "Ten skopčák si pro hraní s bodákem vybral nesprávného chlapíka," řekl na to Christenson. Letadlo poručíka Weishe letělo nanejvýš nějakých osmdesát metrů nad zemí, když skočil. Jak vyskakoval ze dveří Dakoty, přímo před ním havarovalo další letadlo. Tvrdí, že náraz toho výbuchu ho vymrštil stranou trochu vzhůru "a to mi zachránilo život". Padák se mu otevřel právě včas, aby stačil dopadnout na zem sice velmi bolestivě, ale zdráv. Podobný zážitek měla i většina mužů z roty E. Jen málo z nich bylo ve vzduchu dostatečně dlouho, aby se stačili zorientovat, i když směr, kterým bylo pobřeží, dokázali určit podle dráhy letu letadel nad jejich hlavami. Přistáli pámbů ví kde. Plán, podle kterého měli v pásmu seskoku co nejdříve zformovat rotu, nyní vzal za své kvůli pilotům, kteří v mracích neudrželi letadla ve formaci, a muži z roty E tak byli roztroušeni od Carentanu po Ravenoville v okruhu dvaceti kilometrů. Značkaři Richard Wright a Carl Fenstermaker seskočili do Lamanšského průlivu poté, co bylo jejich letadlo zasaženo (byli zachráněni britskou lodí Tartar a letecko-námořní záchrannou službou převezeni zpět do Anglie). Vojín Tom Burgess přistál poblíž Ste. Mére-Eglise. Stejně jako většina výsadkářů té noci však netušil, kde je. Přímo nad hlavou mu řvaly motory letadel, k nim směřovaly svítící střely protivzdušné obrany, obloha byla plná Američanů s padáky, všude kolem se to jen hemžilo prchajícími a plížícími se postavami a ze všech stran bylo slyšet ratatata z kulometů. Jakmile se kapesním nožem odřezal od padáku, pomocí cvakátka se spojil s jedním neznámým poručíkem. Společně pak vyrazili směrem k pobřeží podél všudypřítomných živých plotů. Cestou se k nim přidávali další výsadkáři, někteří z 82. divize (kteří taktéž přistáli na špatném místě) a někteří z jiných pluků 101. divize. Občas museli svést krátkou přestřelku s německými hlídkami. Poručík určil Burgesse jako hlavního průzkumníka. Za úsvitu se Burgess vydal na průzkum podél živého plotu, až došel na jeho konec. V místě, kde se živý plot rozbíhal do dvou směrů, se však skrýval německý voják a Burgess ho neviděl. Němec vystřelil. Kulka zasáhla Burgessovu lícní kost, pronikla pravou tváří, zlomila ji, utrhla čelistní kloub a krkem vyšla ven. Z tváře, z krku a z uší se mu začala hrnout krev a málem se udusil. "Chtěl jsem žít," vzpomíná Burgess o pětačtyřicet let později. "Pořád do nás vtloukali, že pokud dostanete zásah, hlavní je neztratit hlavu, a že to nejhorší, co můžete udělat, je začít třeštit." A tak se ze všech sil snažil zachovat klid. Ostatní mu obvázali rány jak nejlíp to bylo možné a odvedli ho do blízké stodoly, kde ho položili do sena. Omdlel. "Uprostřed noci přišel do stodoly jakýsi francouzský farmář, sedl si ke mně a chytil mě za ruku. Dokonce mi ji políbil." Přinesl láhev vína. 7. června ráno přivedl farmář dva zdravotníky a půjčil jim vůz s koňmi, na němž převezli Burgesse na pobřeží. Byl přepraven do Anglie a poté zpět do Států. Na Nový rok byl v Bostonu Jedl pouze tekutou stravu až do března 1945. Tehdy vzal do úst první pevné jídlo od onoho 5. června 1944 v Uppottery. Vojín Gordon dopadl na zem velmi tvrdě. Neměl ani ponětí o tom, kde je, avšak zato přesně věděl, co musí udělat jako první - sestavit kulomet. Přitiskl se tedy k živému plotu a pustil se i do práce. Když byl hotov, "všiml jsem si jakési postavy a podle způsobu chůze jsem poznal Johna Eubankse". Krátce nato se k nim připojil i Forrest Guth. Potom se ve tmě objevila další postava. "Prověř ho," řekl Gordon Eubanksovi. Než stačil Eubanks cokoli říct, muž zavolal: "Blesk." Eubanks zapomněl odpověď ("Hrom") a také to, že lze odpovědět i cvakátkem, a místo toho řekl "Světlo". Muž po trojici z roty E hodil granát. Než vybuchl, podařilo se jim všem utéct, takže nebyl nikdo zraněn. Voják zmizel, což pro ně bylo pravděpodobně jenom dobře, neboť byl očividně až příliš nervózní na to, aby bylo možno se na něj spolehnout. Gordon, Eubanks a Guth vyrazili podél živého plotu k pobřeží. Uviděli v poli běžet amerického výsadkáře, který se poté přikrčil a skočil do odvodňovacího příkopu (tu noc svítil tříčtvrteční měsíc a nebylo příliš

zamračeno, takže viditelnost byla slušná). Gordon řekl ostatním, ať se ani nehnou, že ho prověří. Připlížil se k příkopu, "odkud na mne vejraly dvě oči a přímo do obličeje mi mířila hlaveň pistole." "Gordone, jsi to ty?" Byl to seržant Floyd Talbert. Byli čtyři. Spolu se pak plížili a plazili dále směrem k pobřeží. Přibližně půl hodiny před svítáním zaslechl Guth něco, o čem byl přesvědčen, že to bylo kvílení a skučení konvoje dvouapůltunových amerických přepravních nákladních aut. Jak je to možné? Námořní invaze přece ještě ani nezačala, tak kde by se na pobřeží vzaly konvoje nákladních aut? Odpověď na tuto otázku jim poskytlo několik obrovských výbuchů z vnitrozemí. Zvuk, který Guth zaslechl, patřil palbě šestnáctipalcových děl bitevních lodí spojeneckého námořnictva, jejichž střely jim prolétaly nad hlavami. Čtveřice z roty E se spojila se skupinou z 502. pluku, která se právě zmocnila německého opevnění ve velkém zemědělském stavení, z něhož Němci ovládali křižovatku severně od pobřeží u Ravenoville, Celý den potom bránili opevnění před protiútoky. Ráno po Dni D se vydali na jih, aby nalezli svou rotu. Jim Alley při přistání narazil do zdi za nějakým domem, do jedné z těch francouzských zdí, které mají nahoře do malty zapuštěné skleněné střepy. Pořezal se a na několika místech krvácel. Schoval se do rohu zahrady a začal se odřezávat od padáku, když jej někdo vzal za paži. Byla to mladá žena, která se skrývala v křoví. "Já Američan," zašeptal Alley. "Jít pryč, jít pryč." Nato odešla do domu. Alley našel svou přinožní brašnu, shromáždil svou výstroj (třináct nábojů do minometu ráže 60 mm, čtyři našlápne miny, munici do jeho M-1, ruční granáty, jídlo, základovou desku pro minomet a další věci), vyšplhal se na vrchol zdi a okamžitě po něm začal pálit kulomet. Kulky se zavrtaly zhruba třicet centimetrů pod něj. Než se stačil skulit zpátky do zahrady, byl celý posypaný omítkou. Ležel na zemi a přemýšlel, co bude dělat. Snědl jednu tabulku čokolády a potom se rozhodl, že vyjde ven předním vchodem. Než se však stačil pohnout, ta mladá žena vyšla z domu, podívala se na něj a pokračovala přední brankou ven. Alley si pomyslel: "To je ono. Tady si zřídím stanoviště." Brzy se vrátila. Za ní vešel brankou nějaký voják. "Mířil jsem na něj a on na mě." Poznali se. Byl z 505. pluku. "Kde to sakra jsem?" zeptal se Alley. Dozvěděl se, že v Ste. Mére-Eglise. A tak se přidal k 505. pluku. Kolem úsvitu narazil na Paula Rogerse a Earla McClunga z roty E. Celý den a většinu následujícího týdne strávili v bojích s 505. plukem.

Výsadkáři na celém poloostrově již od ranních hodin Dne D dělali všichni totéž: absolvovali drobné přestřelky, vytvářeli improvizované jednotky, bránili pozice, znepříjemňovali Němcům život a snažili se spojit se svými jednotkami. Přesně to bylo jejich úkolem. Výcvik a vzájemná důvěra tak tento nepovedený výsadek obrátily ve výhodu. Němci, kteří slýchali zprávy o tom, že se bojuje tu a tam a vlastně všude, značně přecenili počet výsadkářů a tudíž reagovali zmateně a nerozhodně. Winters přistál na kraji Ste. Mére-Eglise. Viděl velký požár poblíž kostela, slyšel, jak kostelní zvon svolává občany, aby pomohli hasit oheň. Nemohl najít svou přinožní brašnu. Jedinou zbraní, kterou měl, byl nůž zastrčený v botě. Jeho první myšlenka byla skrýt se před střelbou kulometu a samopalů v kostele. Když vykročil tím směrem, přistál blízko jiný výsadkář. Winters mu pomohl z padáku, vzal si od něj jeden granát a řekl mu: "Pomoz mi najít mou přinožní brašnu." Výsadkář váhal. "Za mnou!" zavelel Winters a vykročil. Začal na ně pálit kulomet. "K čertu s brašnou," řekl Winters. Rozhodl se, že obejde Ste. Mére-Eglise ze severu a za ním bude pokračovat na východ k pobřeží. Po několika minutách uviděl několik postav a použil cvakátko. Na jeho signál mu odpověděl dvojitým zaklapáním seržant Lipton. Lipton přistál mezi zdmi za hotel de ville (radnicí) v Ste. Mére-Eglise, jeden blok domů od kostela. Stejně jako Winters také on přišel spolu s přinožní brašnou i o svou zbraň. Ve svém ruksáčku měl dva granáty a trhavinu plus svůj zákopový nůž. Přelezl bránu a vyrazil ulicí pryč od kostela a požáru. Na kraji města stál nízký betonový ukazatel se jménem vesnice. Lipton přiblížil zrak až přímo k písmenům a luštil je jedno po druhém, dokud nepřečetl celý nápis "Ste. Mére-Eglise". Všude kolem něj přistávali výsadkáři. Protože neměl zájem, aby ho některý Američan z roztržitosti zastřelil, přiběhl přímo pod dva z nich, kteří se snášeli k zemi blízko sebe. Ještě než mohli po dopadu na zem vůbec pomyslet na střílení, už na ně Lipton mluvil. Byli z 82. vzdušné výsadkové divize a přistáli deset kilometrů od místa, kde měli. Přidali se k nim seržant Guarnere s Donem Malarkeym, Joem Toyem a "Pepkem" Wynnem. O několik minut později narazil Lipton na Winterse. "Támhle je ukazatel," informoval ho Lipton. "Ste. Mére-Eglise." "Dobrá," odpověděl Winters. "Vím, kde jsme. To zvládneme." Postavil se do čela skupiny a vyrazili k Ste. Marie-du-Mont. Připojili se ke skupině z 502. pluku. Přibližně ve 3.00 zahlédli německou hlídku, čtyři vozy přijíždějící po silnici. Počkali si na ni a Guarnere, který vyhodil do vzduchu první vozy, se zde poprvé pomstil za svého bratra. Ostatní dva vozy sice unikly, ale rota E zajala několik mužů. Němci spustili na skupinu kulometnou palbu. Zajatci se okamžitě pokusili utéct, ale Guarnere je zastřelil pistolí. "Bez lítosti," řekl, když tento incident popisoval o sedmačtyřicet let později. "Bez jediné výčitky. Bylo to stejně snadné, jako když zašlápnete štěnici." Po chvíli dodal: "Dnes jsou z nás jiní lidé, než jsme byli dříve." Přibližně v 6.00 narazili na kapitána Jerreho Grosse z roty D a čtyřicítku jeho mužů. Společně pak pokračovali k Ste. Marie-du-Mont, jež leželo nějakých osm kilometrů jihovýchodně. Po několika minutách se setkali s asi čtyřiceti dalšími muži z 2. praporu. Winters našel pušku M-1, poté revolver, opasek, polní láhev a spoustu munice, "takže jsem se cítil být dostatečně vybaven k boji - zvláště když jsem jednoho z hochů pumpnul o nějaké jídlo". Lipton našel karabinu. Také ostatní se vyzbrojili. Zatímco se Američané ubírali k Ste. Marie-du-Mont, přijížděl k němu i velitel německé jednotky bránící tuto oblast, plukovník Frederick von der Heydte z 6. parašutistického pluku. Byl to zkušený voják, jenž sloužil v německé armádě již od poloviny dvacátých let a vedl již muže do bojů v Polsku, Francii, Rusku, na Krétě a v severní Africe. Plukovník von der Heydte zde byl jediný vyšší německý důstojník, neboť jeho druhové z divize byli buď v Rennes či na řece Seině na taktickém cvičení. Jeden prapor měl v Ste. Mére-Eglise a v okolí, druhý poblíž Ste. Marie-du-Mont a třetí v Carentanu. Také všechny jeho čety byly v pohotovosti, některé z nich kladly Američanům odpor, ale zmatek vyvolaný zprávami o tom, že nepřítel je tu a tam a zdánlivě všude, znemožňoval jakýkoli protiútok. Plukovník von der Heydte chtěl situaci posoudit sám. Sedl na motocykl a z Carentanu dojel do Ste. Marie-du-Mont, kde vylezl na padesát či šedesát metrů vysokou kostelní věž, z níž byl dokonalý výhled na celou Utah Beach. To, co uviděl, mu vzalo dech. "Podél celého pobřeží byla malá plavidla, byly jich stovky, a z každého z nich vždy po přistání vyskočila třicítka, čtyřicítka ozbrojených mužů," vzpomíná ve svém rozhovoru z roku 1991. "Za nimi byly bitevní lodě, které pálily ze svých ohromných děl, více bitevních lodí v jedné flotile, než kolik jich kdy kdo viděl."

Kolem kostela, v malé vesničce a v zelených polích oddělených od sebe živými ploty byl klid. Jednotlivé příležitostné noční přestřelky utichly s nadcházejícím úsvitem. Von der Heydte neviděl ani americké, ani německé jednotky. Když plukovník sestoupil z věže, odjel na motocyklu o několik kilometrů na sever do Brécourt Manor, kde mělo německé dělostřelectvo zakopanou a maskovanou baterii čtyř děl ráže 105 mm. Posádka však byla pryč - evidentně se rozprchla, když začal noční parašutistický útok. Von der Heydte uháněl zpět do Carentanu, kde přikázal svému 1. praporu obsadit a udržet Ste. Marie-du-Mont a Brécourt a sehnat dělostřelce, kteří by byli schopni obsluhovat zmíněnou dělostřeleckou baterii. Byla dokonale umístěna tak, aby mohla ostřelovat přistávající vyloďovací plavidla na pobřeží Utah Beach a znepříjemňovat život bitevním lodím kotvícím v Průlivu. V té době, přibližně v 7.00, měla rota E k dispozici dva lehké kulomety, jednu bazuku (bez jakékoli munice), jeden minomet ráže 60 mm, devět střelců a dva důstojníky. Když se 2. prapor pokusil proniknout mezi skupinku domků v maličké vesnici s názvem Le Grand-Chemin, ležící přibližně pouhé tři kilometry od Ste. Marie-du-Mont, dostali se do těžké palby z přední linie. Muži se stáhli. Winters a ostatní si posedali, aby si odpočinuli. Po deseti či patnácti minutách k nim přišel týlový důstojník praporu poručík George Lavenson, původně z roty E. "Wintersi," řekl, "potřebují vás v přední linii." Kapitán Hester, operační důstojník praporu, a nadporučík Nixon, zpravodajský důstojník praporu, oba Wintersovi blízcí přátelé, jej informovali, že několik set metrů za několika živými ploty a otevřenými poli naproti velkému francouzskému statku Brécourt Manor je německá baterie čtyř děl ráže 105 mm. Výzvědná služba si jich nevšimla, protože jsou zakopány a maskovány v živém plotu a vede k nim systém zákopů zakrytý podrostem a stromy. Baterii brání padesátičlenná pěší četa (která patřila k1. praporu plukovníka von der Heydteho). Děla právě začala pálit na Utah Beach, jež bylo vzdálené nějaké čtyři či pět kilometrů na severovýchod. 2. prapor měl v tu chvíli necelou stovku mužů a podplukovník Strayer musel přitom zastat veškerou práci na všech stranách od Le Grand-Chemin. Snažil se shromáždit co největší část svého praporu, jenž měl šest set mužů, aby se ubránil protiútokům. Mohl si dovolit poslat proti německé baterii pouze jedinou rotu. Hester řekl Wintersovi, že dělostřeleckou baterii dostal na starosti on. Bylo 8.30. Kapitánu Sobelovi se měl za malou chvíli splnit jeho sen, že to Hitlerovi alespoň trochu vrátí za všechny Židy, americká armáda měla nyní zúročit vše, co investovala do výcviku a výstroje svých vojáků, a americkému lidu se mělo dostat zadostiučinění za to, že dal těmto skvělým mladým mužům svou důvěru. Rota, jež byla Sobelovým dílem a která byla vycvičena právě pro tento okamžik, šla do akce. Winters se okamžitě instinktivně pustil do díla. Přikázal mužům z roty E, aby na místě zanechali veškerou výstroj, kterou s sebou měli, kromě zbraní, munice a granátů. Vysvětlil jim, že se bude jednat o rychlý frontální útok krytý palbou z různých pozic co nejblíže dělům. Určil místa, z nichž budou útočící vojáky krýt kulomety, a potom rozmístil muže do pozic, odkud měli zahájit útok.
Terén, v němž bylo první dělo umístěno, byl nepravidelný, a živý plot se v tom místě protínal s jiným. To umožňovalo Wintersovi udeřit na Němce z několika různých stran. Winters umístil kulomety (jeden obsluhovali vojíni John Plesha a Walter Hendrix a druhý Cleveland Petty a Joe Liebgott) podél plotu táhnoucího se k cíli útoku, a řekl jim, kdy mají začít s krycí palbou. Když se Winters plížil zpět k pozici, z níž měli zahájit útok, zahlédl německou přilbu; ten chlap probíhal příkopem sehnutý a vykukovala mu pouze hlava. Winters zamířil svou M-1, dvakrát vystřelil a fricka zabil. Winters pověřil poručíka Comptona, aby se spolu se seržanty Guarnerem a Malarkeym připlížil zleva otevřeným terénem co nejblíže k prvnímu dělu a hodili do příkopu granáty. Seržanta Liptona a Ranneyho poslal podél plotu zprava, ke stromovému podrostu s příkazem spustit na nepřítele palbu z boku. Winters měl vést samotný přímý útok. S ním byli vojín Gerald Lorraine (z velitelské roty pluku; řidič džípu plukovníka Sinka), "Pepek" Wynn a desátník Joe Toye. Zde se jim vyplatil jejich výcvik. "Bojovali jsme jako tým, nebyly mezi námi žádné hvězdy," říká Lipton. "Fungovali jsme dohromady jako stroj. Nikdo z nás nikdy nevyskočil a nehnal se přímo proti kulometům. Prostě jsme se kulomet snažili nějak vyřadit z provozu, nebo přimět kulometčíky k ústupu různými taktickými manévry či minometnou palbou. Šli jsme na to chytře, žádné falešné hrdinství. Naučili jsme se, že hrdinství je způsob, jak přijít o život, a co hůře, jak nesplnit svůj úkol." Když se Ranney s Liptonem plížili podél plotu, zjistili, že přes nízký porost a trávu nevidí německé pozice. Lipton se rozhodl, ze vyleze na strom, avšak v blízkosti nebyl ani jeden dostatečně velký, za jehož kmen by se mohl schovat. Vybral si jeden s mnoha slabými větvemi, na nichž opatrně balancoval čelem k Němcům, kteří by jej bývali museli spatřit, kdyby se tím směrem jen podívali. Asi z pětasedmdesáti metrů uviděl přibližně patnáct nepřátelských vojáků, některé v zákopech, jiné ležící na břiše na zemi, příliš zabrané do střelby na rotu E, než aby si Liptona všimli. Lipton byl ozbrojen karabinou, kterou našel minulou noc. Vystřelil na jednoho Němce ležícího na zemi. Zdálo se, že nepřátelskému vojákovi klesla hlava. Lipton vystřelil ještě jednou. Jeho terč se ani nehnul. Nebyl si jistý, zda karabina střílí přesně a proto zamířil do země kousek od vojákovy hlavy a vystřelil. Přímo v místě, kam mířil, vyletělo do vzduchu trochu hlíny. Lipton nyní věděl, že karabina má dobrou mušku a že Němce zabil již svou první střelou. Zamířil proto ze své vratké pozice a střílel jak nejrychleji mohl. Poručík Compton byl vyzbrojen samopalem Thompson, ke kterému přišel v noci (získal ho od jednoho poručíka z roty D, který si při seskoku zlomil nohu). Díky jeho tělesné obratnosti se mu podařilo proplížit se otevřeným terénem až k plotu a s ním i Guarnerovi a Malarkeymu. Němci byli zaměstnáni kulometnou palbou z levé strany, Liptonem a Ranneyem zezadu a Wintersovou skupinou zepředu. Comptona si nevšimli. Jakmile se Compton dostal až k plotu, proskočil jím skrz. Německé dělostřelce tím naprosto překvapil a i s pěšáky je měl před sebou jako na talíři. Když však zmáčkl kohoutek půjčeného samopalu, nic se neozvalo. Byl zaseknutý. V tu chvíli Winters zavelel: "Za mnou!" a celá úderná skupina se vyřítila podél plotu ke Comptonovi. Zároveň vskočil do příkopu za Comptonem i Guarnere. Německá obsluha prvního děla se pod náporem útoku ze tří stran rozutekla a spolu s ní ustoupili i pěšáci, kteří se hnali příkopem pryč od Comptona, Guarnera a Malarkeyho. Rota E začala na ustupujícího nepřítele házet granáty. Compton byl chytačem v baseballovém týmu Kalifornské univerzity v Los Angeles. Vzdálenost mezi ním a prchajícím nepřítelem byla zhruba stejná jako vzdálenost od domácí mety ke druhé metě. Compton vrhl granát přímo, nikoli obloukem, a ten trefil jednoho Němce přímo do hlavy, přičemž při nárazu explodoval. Nato začali s Malarkeym a Guarnerem házet granáty do zákopu. Teď už s nimi byl i Winters se svou

skupinou, jež střílela z pušek, vrhala granáty, křičela, krev jim v žilách jen pumpovala a adrenalin jim dodával netušených sil. Wynn dostal zásah do zadku, svalil se do zákopu a křičel stále dokola: "Promiňte, pane nadporučíku, já to zvoral, zvoral jsem to, promiňte." Do zákopu přiletěl německý granát a všichni se vrhli k zemi. "Joe, pozor!" zakřičel Winters na Toye. Když sebou mrštil tváří k zemi, granát se mu zakutálel mezi nohy. Toye se překulil. Granát narazil na jeho pušku a výbuch zcela zničil pažbu, ale nikomu se nic nestalo. "Kdyby nebylo Winterse," řekl Toye roku 1990, "zpíval bych dnes vysokým sopránem." Winters do zákopů ještě naházel několik granátů a pak se pustil za ustupujícími dělostřelci. Vojín Lorraine a seržant Guarnere s ním. Tři Němci začali utíkat přes pole k Brécourt Manor. "Dostaňte je!" zakřičel Winters. Lorraine zasáhl jednoho ze samopalu. Winters zamířil svou M-1, zmáčkl a zasáhl druhého přímo do hlavy. Guarnere třetího fricka minul, ale Winters ho trefil do zad. Guarnere za něj dokončil práci tím, že to do zraněného nasypal ze svého samopalu. Němec však stále křičel: "Hilfe! Hilfe!", proto Winters řekl Malarkeymu, aby mu prohnal hlavu kulkou. O sto metrů dál vyskočil ze zákopu čtvrtý Němec. Winters ho uviděl, lehl si, pečlivě zamířil a zabil ho. Od zahájení útoku uplynulo patnáct, dvacet vteřin a rota E se zmocnila prvního děla. První Wintersova myšlenka byla, že dále v zákopech je jistě spousta dalších Němců, kteří brzy zahájí protiútok. Skočil dolů, plazil se zákopem vpřed, až dorazil ke spojovacímu zákopu. Nahlédl za roh a jasně, byli tam dva další a připravovali ke střelbě kulomet. "První střelou jsem zasáhl jednoho kulometčíka do boku a druhou toho dalšího do ramene."
Winters přikázal Toyeovi a Comptonovi, aby stříleli na druhý kulomet, poslal tři další muže, aby hlídali ukořistěné dělo, a tři jiné, aby je kryli z přední strany. Tou dobou již Lipton seskočil ze stromu a utíkal k Wintersovi. Cestou ošetřil a ovázal Wynnovi ránu na zadku. Wynn se stále omlouval za to, že to "zvoral". Za Liptonem se objevil podpraporčík z velitelské roty pluku Andrew Hill. "Kde je velitelská rota?" zavolal na něj.
"Tím směrem," řekl Lipton a ukázal dozadu. Hill zvedl hlavu, aby se podíval. Dostal přímo do čela kulku, která vyšla ven uchem a okamžitě ho zabila. Od té chvíle se všichni pohybovali jen přikrčení v zákopech, neboť téměř bez ustání nad nimi létaly kulky z německého kulometu. Malarkey si však všiml, že jeden z Němců, které Winters zabil, a který ležel nějakých třicet metrů od zákopu, má u opasku jakési černé pouzdro. Malarkey si myslel, že je to německá armádní pistole Parabellum (Američané ji říkali Luger), a protože po ní velice zatoužil, rozeběhl se k němu do pole, aby zjistil, že je to jen kožené pouzdro na zaměřovač k dělu. Winters za ním křičel: "Ty idiote, okamžitě se vrať! Je to tu plné skopčáků!" Němci ho zřejmě pokládali za zdravotníka; každopádně na něj začali střílet, až když se rozeběhl zpět k zákopu. Všude kolem něj se do země zavrtávaly kulky, ale naštěstí ho ani jedna nezasáhla. Winters byl u ukořistěného děla a snažil se ho zničit, avšak neměl trhavinu. Lipton, který se za ním připlížil, řekl, že ji má ve svém ruksáčku, který zůstal ležet na místě, odkud zahajovali útok. Winters mu řekl, ať ho přinese. Tak, a teď druhé dělo, pomyslel si Winters. Nechal u prvního děla hlídat tři muže a spolu s dalšími pěti se vrhl do útoku zákopem vpřed, vrhali před sebe granáty a stříleli z pušek. Narazili na dva fricky u kulometu, které Winters zranil, a zajali je. Posádka druhého děla ustoupila a rota E se ho zmocnila jen s jediným zraněním. Po obsazení druhého děla začala Wintersovi docházet munice, proto poslal pro své čtyři kulometčíky. Mezitím se šest německých vojáků rozhodlo, že už mají dost, a tak vykročili spojovacím zákopem směrem ke druhému dělu s rukama nad hlavou a volali přitom: "Nezabíjet! Nezabíjet!" Ke skupině se připojil vojín John D. Hall z roty A. Winters dal povel k útoku na třetí dělo. Vedl jej Hall, který při něm padl, ale dělo bylo dobyto. Winters u něj nechal tři muže jako hlídku. S jedenácti muži nyní ovládal tři děla. U druhého děla Winters našel kufřík s dokumenty a mapami zobrazujícími pozice všech děl a kulometných hnízd na celém poloostrově Cotentin. Dokumenty i mapy poslal zpět k praporu spolu se zajatci a s žádostí o další munici a posily, neboť kolem bylo "víc Němců než nám bylo zdrávo". Pomocí granátů pak zničil rádio posádky děla, telefon a zaměřovači zařízení. Kapitán Hester přinesl tři cihly TNT a nějaké fosforové zápalné granáty. Winters zasunul do hlavně každého ze tří děl jednu cihlu a za ní ještě německý granát. Tato jednohubka rozlouskla hlavně děl tak, že vypadaly jako oloupaný banán - k velkému zklamání Liptona, který se vrátil se svou trhavinou jen proto, aby zjistil, že jí už není zapotřebí.
Dorazily posily: pět mužů vedených poručíkem Ronaldem Speirsem z roty D. Jeden z nich, "Zrzoun" Houch z roty F, vstal, aby hodil granát směrem k německým kulometům, ale byl několikrát zasažen kulometnou sprškou do zad a ramen. Okamžitě padl mrtvý. Speirs vedl útok na poslední dělo, které obsadil a zničil, i když přitom přišel o dva muže. Winters poté nařídil ustoupit, neboť na rotu zahájily těžkou palbu kulomety od plotů u Brécourt Manor, a jelikož děla byla zničena, nyní již nebyl důvod zde setrvávat. Nejdříve ustoupili kulometčíci a za nimi střelci. Poslední šel Winters. Když odcházel, naposledy se rozhlédl po zákopu. "Byl tam jeden zraněný fricek, kterého jsme tam nechali ležet, a který se teď snažil dostat ke kulometu, a tak jsem mu provrtal hlavu kulkou." Bylo 11.30. Od chvíle, kdy Winters dostal rozkaz zničit dělostřeleckou baterii, uplynuly tři hodiny.
S dvanácti muži, což se rovná jednomu družstvu (později posílenému Speirsem a jeho muži), zničila rota E německou baterii, která mířila na výjezd z cesty č. 2 a na Utah Beach. Tato baterie byla telefonním kabelem spojena s předsunutou hlídkou v bunkru u konce cesty a díky ní by měla postupující 4. pěší divizi jako na dlani. Stěží lze přesně ohodnotit práci, kterou rota E odvedla, ale je jisté, že tak zachránila mnoho lidských životů a výrazně usnadnila, ne-li vůbec umožnila, tankům průnik do vnitrozemí. Bylo by přehnané tvrdit, že Utah Beach bylo dobyto pouze zásluhou roty E, ale je pravda, že se rota významně přičinila o úspěch celé invaze. Wintersovy ztráty činily čtyři mrtvé a dva zraněné. Se svými muži však zabil patnáct Němců, daleko více jich zranil a dvanáct zajal, zkrátka zničili padesátičlennou četu elitních německých výsadkářů, kteří bránili dělostřeleckou baterii, a rozprášili posádku děl. V analýze sepsané roku 1985 Lipton uvedl: "Útok byl jedinečnou ukázkou toho, jak malá, dobře řízená úderná jednotka může rozdrtit a zahnat na útěk daleko větší obrannou jednotku v připravených pozicích. Díky vysoké morálce roty E, rychlosti a neohroženosti frontálního útoku a střelbě do nepřátelských pozic z několika různých stran se podařilo demoralizovat německé síly a přesvědčit je o tom, že čelí daleko početnější vojenské síle." Svou roli zde sehrály i další faktory, jako byl skvělý výcvik, který měla rota za sebou, a také skutečnost, že se jednalo doslova o křest ohněm. Muži se vrhali do boje s neohroženosti, k jaké by později nikdy nenašli odvahu. Lipton se nechal slyšet, že kdyby byl zkušeným

vojákem, nikdy by na ten strom nevylezl a nikdy by se takto nepříteli nevystavil. "Ale ten den jsme byli plni odhodlání." "Poprvé si to ani neuvědomíte," říká Guarnere. "To, co jsem dělal to ráno, už bych nikdy, nikdy nedělal." Ani Compton by nebyl proskočil tím živým plotem, kdyby byl zkušenější. "Byl jsem si tak jistý, že mě nikdo nezabije," říká Lipton. "Měl jsem pocit, že kdyby na mě někdo vystřelil, kulka by uhnula nebo bych uskočil." Paul Fussell v knize Wartime píše, že voják, který jde poprvé do bitvy, si myslí: "Mně se to nemůže stát. Na to jsem až příliš chytrý, šikovný, pohledný, mám skvělý výcvik, hodnost, báječnou dívku, atd." Tento pocit však brzy vystřídá jiný pocit: "I mně se to může stát, proto bych měl být opatrnější. Vyhnu se tomu jen pokud se budu lépe skrývat, pokud nebudu vystrkovat hlavu ze zákopu a zbytečně na sebe upozorňovat střelbou a vůbec budu mít neustále oči na stopkách."*) Winters ve své analýze vyjádřil uznání armádě za to, že jej na ten okamžik ("vyvrcholení", jak tomu říká) tak dobře připravila. Udělal vše tak, jak ho vycvičili - určil pozice nepřítele, zajistil krycí palbu, nejnáročnější úkoly svěřil svým nejlepším mužům (Comptonovi, Guarnerovi a Malarkeymu v jedné skupině a Liptonovi a Ranneymu ve druhé) a pak sám v pravý okamžik vedl útok. Podle Winterse, pokud by velel Sobel, vedl by všech třináct mužů do frontálního útoku, ve kterém by sám zahynul a připravil o život i většinu svých mužů. To je zřejmě pravda. Ovšem stejně tak je pravda, že muži z roty E by stěží byli tak disciplinovaní, těsně zdatní (byli již od 1.30 na pochodu, nevyspaní a celí potlučení a pohmožděni od tvrdého přistání) a uměli tak zacházet se zbraněmi, kdyby nebylo Sobela. Sink navrhl Winterse na Kongresovou medaili cti. Toto nejvyšší znamenání měl za bojovou akci v Normandii dostat vždy jen jediný voják z každé divize. Ve 101. divizi ho nakonec získal podplukovník Robert Cole za to, že vedl své muže v boji na bodáky, zato Winters dostal Kříž za vynikající služby, Comptonovi, Lamerovi, Lorraineovi a Toyeovi byla udělena Stříbrná hvězda, Liptonovi, Malarkeymu, Ranneymu, Liebgottovi, Hendrixovi, Ieshaovi, Pettymu a Wynnovi Bronzová hvězda. Přibližně o měsíc později si Winterse zavolali na štáb pluku. Ve tanu tam seděl Sink, Strayer a celý štáb. V čele stolu byl S. L. A. Marshall, armádní historik. Atmosféra kolem stolu byla "napjatá k prasknutí", jak vzpomíná Winters. "Všichni ti absolventi West Pointu byli ochotní 'zabít', aby měli možnost sedět s Marshallem u jednoho stolu." "Tak dobře, nadporučíku," řekl Marshall, řekněte mi, jak se to přesně seběhlo v Den D. To vy jste vyřídil tu dělostřeleckou baterii, ne?" "Ano, pane, to je pravda."
"Řekněte mi, jak jste to provedl."
"Nu, pane, zlikvidoval jsem jednu nepřátelskou střeleckou základnu a pod krycí palbou z boku jsme se zmocnili prvního děla. Potom jsme zničili další střeleckou základnu a postoupili ke druhému dělu a potom ke třetímu a čtvrtému." Dobrá, ještě něco?"
"Ne, pane, to je v podstatě všechno," Jako mladý důstojník měl Winters pocit, že bude lepší, když to tváří v tvář všem těm vysokým důstojníkům nebude se svými zásluhami nijak přehánět. A tak vše popsal jako rutinní výcvikovou záležitost. Marshall pak ve své knize Night Drop k Wintersově znechucení rotu E zcela vynechal a uvedl zde pouze: "Rozmístěný [2.] prapor zaměstnával na dálku německou baterii..." Naproti tomu podrobně vylíčil obsazení baterie u Holdy u první cesty 1. praporem 506. pluku. Marshall napsal, že prapor se zmocnil baterie se sto devadesáti pěti muži. Winters k tomu řekl: "S tolika muži v rotě E bych mohl dobýt Berlín!" (S. L. A. Marshall, Night Drop: The American Airborne Invasion of Normandy (Boston: Little, Brown, 1962), 281-86. Marshall si vysloužil silnou kritiku za chyby ve svém díle, zvláště od výsadkářů, kteří se bojů účastnili. Chtěl bych se ho však zastat. Psát přesně o bitvě, o níž máte pouze vzájemně si odporující zprávy očitých svědků a účastníků, je skutečně velmi těžké. Vojenští historikové se přesto snaží odvést vždy co nejlepší práci.) Přibližně ve 12.15 se k ostatním připojil seržant Leo Boyle. Shodili jej omylem v pásmu seskoku 82. divize, a jakmile zjistil, kde se nalézá, vyrazil na cestu k Ste. Marie-du-Mont za svou rotou."První, koho jsem potkal, byl Winters. Vypadal unaveně. Hlásil jsem se mu. Něco zavrčel a víc jsem z něj nedostal. Napadlo mě, že by mohl dát najevo trochu víc radosti, že mě vidí, ale byl strašlivě nervózní." Muži si blahopřáli navzájem, hovořili o tom, co dokázali, a snažili se sestavit jednotlivé události tak, jak šly po sobě. Byli vítězi, šťastnými, hrdými, plnými sebevědomí. Někdo našel v nějakém sklepě jablečné víno. Začalo kolovat. Když džbán dospěl k Wintersovi, prohlásil, že "má pekelnou žízeň a potřebuje se vzpružit", a šokoval své muže tím, že se zhluboka napil. Byl to první alkohol, který kdy ochutnal. "Bál jsem se tenkrát, aby mi to nezpomalilo myšlení a reakce, ale nestalo se tak." Dorazil i poručík Weish. Prošel několika přestřelkami po boku několika mužů z 82. divize. V ruksaku si nesl svůj rezervní padák a měl ho při sobě nadále během všech bojů v Normandii. "Chtěl jsem ho poslat domů Kitty, aby si z něj ušila svatební šaty, až se po válce budeme brát. (Tolik optimismu!)" Střelba německých kulometů od živého plotu za silnicí vedoucí z Brécourt Manor sílila. Winters přikázal svým kulometčíkům, aby palbu opětovali. Malarkey našel svůj minomet, ovšem bez základové desky a bez trojnožky, a tak jej položil jen tak na zem a vypálil na statek asi tucet ran. K němu se připojil Guarnere, taktéž s minometem bez trojnožky. Později zjistili, že každá jejich rána zasáhla cíl. "Něčemu takovému se nedá naučit," řekl k tomu Winters. "To musíte mít od Boha." Když Malarkeymu došla munice, byla hlaveň téměř celá zahrabaná v hlíně. Jakýsi starý francouzský farmář mu půjčil lopatu, aby ji mohl vykopat. Kolem poledne prošla vesnicí Le Grand-Chemin pěchota ze 4. divize. Weish si pamatuje na tváře prvních pěšáků, kteří "vybíhali z pláže a při pohledu na znetvořená a rozstřílená těla mrtvých výsadkářů a Němců začali zvracet". V té době už měla rota E přibližně padesát mužů. O osudu nadporučíka Meehana neměl nikdo ponětí a Winters se stal fakticky velitelem roty. Potom přijel nadporučík Nixon se čtyřmi tanky sherman. Řekl Wintersovi, aby tankistům ukázal pozici nepřítele, a poté se s rotou E účastnil útoku. Winters se vyšplhal na první tank a řekl veliteli: "Budete střílet na ten živý plot tam a tam a tam a na statek. Vyčistěte to tam všechno." Tanky se s burácením rozjely Pro tankisty to byla jejich první bojová akce, první příležitost zastřílet si na nepřítele. Měli plnou dávku munice jak do svých kulometů 12,7 mm a 7,62 mm, tak do svých kanónů ráže 75 mm. "Úplné ty živé ploty rozstříleli na kusy," vzpomíná Weish. "Měli jste pocit, že ta palba nikdy nepřestane." Později odpoledne byl Brécourt Manor dobyt. Z domu vyšla rodina de Vallavieilleových v čele s plukovníkem de Vallavieillem, veteránem z první světové války. Za ním šla jeho paní a dva jejich dospívající synové Louis a Michel. Michel vyšel bránou statku s rukama nad hlavou spolu s několika německými vojáky, kteří ho

následovali, aby se vzdali. Nějaký americký výsadkář střelil Michela do zad, neboť ho zřejmě považoval za Němce či kolaboranta. Přežil to, i když jeho léčení v nemocnici (byl prvním Francouzem evakuovaným z Utah Beach do Anglie) trvalo půl roku. Přes tento nešťastný incident se bratři velmi spřátelili s mnoha muži z roty E a Michel se stal starostou Ste. Marie-du- Mont a zakladatelem a tvůrcem muzea na Utah Beach. Později odpoledne se Němci ze Ste. Marie-du-Mont stáhli a městečko obsadila rota E a zbytek 2. praporu, který pokračoval dále několik kilometrů na jiho-jihovýchod, do vesničky Culoville, tvořené pouhými šesti domky, kde zřídil Strayer velitelské stanoviště 2. praporu. Winters nechal muže, ať se připraví k přenocování a stanovil hlídky. Muži snědli své dávky K. Winters, který taktéž držel hlídku, uslyšel za vesnicí pochodovat po dlážděné silnici vojáky. Podle zvuku okovaných bot usoudil, že jsou to frickové. Rychle sebou mrštil do příkopu a německé družstvo přešlo bez povšimnutí kolem něj. Přímo cítil ten charakteristický pach Němců - směs propocené kůže a tabáku. To bylo o vlas, pomyslel si. Poručík Weish vzpomíná, jak se procházel mezi spícími vojáky a přemýšlel o tom, že všichni všude kolem sebe po celý den viděli a cítili smrt, ale ani v nejmenším je nenapadlo ji jakkoli spojovat se sebou samými. "Vždyť sem nepřišli proto, aby se báli, nepřišli sem proto, aby zemřeli, ale proto, aby zvítězili." Lipton si před spaním vzpomněl na to, jak se seržantem Murrayem před seskokem probírali různé bojové situace a způsoby, jak je řešit. Usnul "s pocitem spokojenosti a vděčnosti, že den dopadl tak dobře". Když se Winters ukládal ke spánku, slyšel, jak Němci střílejí ze samopalů, evidentně jen tak do vzduchu, protože k nim žádné kulky nedolétly, "a hulákají přitom jako parta děcek na večírku". Zřejmě něco slavili. Winters si později zapsal do svého deníku, že než šel spát, nezapomněl "na kolenou poděkovat Bohu za to, že nu pomohl přežít tento den a požádat ho, aby mi pomohl i v den následující". A taktéž slíbil sám sobě, že pokud přežije tuto válku, najde si někde o samotě odlehlou farmu a stráví na ní zbytek svého života v klidu a míru.

6

Kupředu!

CARENTAN

7. června - 12. července 1944

7. června za rozbřesku přišel za Wintersem kapitán Hester. "Wintersi," řekl, "nedělám to rád po tom, co jste si včera protrpěli, ale potřebuji, aby rota E vedla útok na Vierville." Prapor splnil svůj úkol pro Den D, 4. divize se vylodila, cesty byly pod kontrolou amerických vojsk. Další úkol zněl postupovat dále na jih, na Carentan na druhé straně řeky Douve, a spojit se s americkými silami postupujícími z Omaha Beach na západ. Trasa vedla z Culoville přes Vierville do St. Cóme-du-Mont a potom přes řeku do Carentanu. 2. praporu se povedlo obsadit Vierville a poté postupovat dále na Angoville-au-Plain, nyní již s rotou E v záloze. Zbytek dne proběhl ve znamení odrážení protiútoků 6. parašutistického pluku plukovníka von der Heydteho. Následujícího dne 1. prapor 506. pluku obsadil St. Cóme-du-Mont, ležící na posledním kopci asi tři kilometry severně od Carentanu, z něhož byl výhled na údolí řeky Douve až za Carentan. Plukovník Sink zřídil své velitelské stanoviště v Angoville-au-Plain a rota E zaujala pozici pro obranu velitelství pluku, kterou byla pověřena po příští tři dny. Toho času rota E využila k nabrání dechu a sil. Postupně se k ní vraceli všichni ztracení členové, kteří byli rozeseti po celém poloostrově Cotentin. Spánek však stále znesnadňovala noční střelba ostřelovačů, příležitostné protiútoky a dělostřelecká a minometná palba. Bylo třeba pohřbívat mrtvoly, jak lidské, tak zvířecí, neboť těla se postupně začínala rozkládat a páchnout. K tomu přibyl ještě jeden problém, s nímž se musely výsadkové jednotky potýkat po celý následující rok. Všechny osvobozené vesnice ve Francii a později v Belgii, Holandsku, Německu a Rakousku byly plné vína, koňaku, brandy a jiných chutných alkoholických nápojů takové kvality a v takovém množství, s jakým se průměrný voják dosud nesetkal. Vojín "Šikula" Powers s kamarádem objevili v St. Cóme-du-Mont vinárnu. Vtrhli dovnitř, začali ochutnávat láhve a hledali to nejchutnější víno. Každý si vzal jednu láhev a vyšli ven, aby je v klidu vypili. "Každou chvíli na nás pálil nějaký ostřelovač a snažil se nás zasáhnout odrazem od zdí. Slyšeli jsme, jak se kulky odrážejí a docela nás to bavilo." "Poručík Weish našel soudek s koňakem a mám dojem, že se ho snažil vypít celý sám," vzpomíná Winters. "Někdy se stávalo, že jsem Harrymu něco řekl a později jsem zjistil, že z toho neví ani slovo, a to vůbec ne proto, že by špatně slyšel. Zakrátko jsem přišel na to, proč." Nešlo s tím nic dělat. Všude kolem bylo až příliš mnoho alkoholu a mladí vojáci byli pod takovým tlakem, že bez přemýšlení sáhli po tom nejjednodušším způsobu, jak se trochu uvolnit. 10. června vojín Alton More požádal Malarkeyho, aby s ním podnikl výpravu do Ste. Mére-Eglise, kde chtěl prohledat několik vojenských ruksáčků, které tam na jednom místě viděl srovnané na hromadě. More byl drsný hoch typu Johna Wayna a byl synem hospodského v Casperu ve Wyomingu. Oženil se se svou láskou ze střední školy a když byl v Anglii, narodilo se jim jejich první dítě. Malarkey souhlasil, ale když dojeli na místo, poněkud znervózněl, když se dozvěděl, že ruksáčky patřily mrtvým vojákům. Přesto se však spolu s Morem dali do jejich vysypávání a brali z nich tabulky čokolád, hygienické potřeby, proviant a peníze. Náhle Alton padl na kolena a téměř neslyšným hlasem řekl: "Sakra, padáme odtud." Malarkey zvedl hlavu a viděl Mora, jak drží v ruce pletenou dětskou botičku. Vše, co nasbírali, odhodili na zem a vrátili se do St. Cóme-du-Mont s tím, že příště budou mít ke svým mrtvým druhům větší úctu. Mrtví Němci, to bylo něco jiného. Kdykoli byla chvíle oddechu, vojáci se sháněli po suvenýrech. Oblíbené byly německé armádní pistole (Lugery), ale také náramkové hodinky, dýky, vlajky, cokoli, na čem byl hákový kříž. Když se čtvrtý den po Dni D k rotě E konečně připojil Rod Strehl, přiběhl k němu Liebgott a volal: "Hej, Strehle, Strehle, chceš něco vidět?" A ukázal mu prsten, který uřízl z prstu Němci, jehož zabil bodákem. Tou dobou již 29. divize, která postupovala na západ od Omaha Beach, obsadila Isigny ležící dvanáct kilometrů od Carentanu. Carentan se čtyřmi tisíci obyvateli se rozkládal po obou stranách hlavní silnice z Cherbourgu do Caen a St. Ló. Procházela jím také železnice vedoucí z Paříže do Cherbourgu. Carentan bránil německý 6. parašutistický pluk, který předtím musel ustoupit z vrchoviny na severu. Plukovník von der Heydte měl rozkazy od polního maršála Erwina Rommela "bránit Carentan do posledního muže". (Rapport, Northwood, Rendezvous with

Destiny, 166.) 10. června se 29. divize postupující z Omaha Beach spojila se 101. divizí severovýchodně od Carentanu. Pobřeží tedy nyní bylo osvobozeno, ale postup do vnitrozemí nebyl možný, dokud byli Němci v Carentanu. Vojska postupovala jen nesmírně těžko ze tří hlavních důvodů - za prvé z nedostatku obrněných jednotek či dělostřelectva, za druhé kvůli schopnostem a odhodlání obránců a za třetí kvůli živým plotům. Tyto živé ploty, jež byly často i přes dva metry vysoké a mezi nimiž vedly úzké cesty, se podobaly spíše zákopům a byly tak pevné, že dokázaly zastavit i tank, takže nepřítel je využíval pro své obranné pozice. A bylo jich tam zatraceně mnoho. Po usilovném boji se vám podařilo dobýt jeden plot a za necelých padesát metrů od něj byl další. Byl to ten nejhorší terén pro vedení pěšího útoku, jaký si lze představit. Bylo to jako dobývat celé město dům po domu, pokoj po pokoji, jako útočit na zákopové systémy v první světové válce. Ale nebylo zbytí. VII. sbor generála Collinse útočil severně na Cherbourg (největší přístav v Normandii a hlavní strategický cíl) a na západ směrem k pobřeží (aby odřízl Němcům na Cotentinu jejich komunikační linie), avšak dosud se dosáhlo jen hubených výsledků a s výraznějším postupem nebylo možno počítat, dokud se nepodaří projít soutěskou v Carentanu. Úkol dobýt Carentan připadl 101. divizi. Generál Taylor se rozhodl, že povede útok souběžně ze tří stran. 327. pluk kluzákové pěchoty měl zaútočit ze severu, 501. pluk ze severovýchodu a 506. pluk měl v noci obejít Carentan a zaútočit na téměř obklíčené město z jihozápadu. Útoky měly být zahájeny koordinovaně za úsvitu 12. června v 5.00. S kapitánem Sobelem trávila rota E celé měsíce na nočních cvičeních. Kladl důraz na noční pochody krajinou i lesem, na orientaci pomocí kompasu za tmy, na nácvik řešení všech možných situací, v nichž se může voják v noci ocitnout. Muži tak byli pro práci v noci dokonale připraveni a někteří z nich dokonce tvrdili, že ve tmě vidí lépe než za denního světla. Podle Winterse (jenž byl nyní velitelem roty; Meehan byl stále považován za nezvěstného, nikoli za mrtvého) měli problémy s nočními akcemi především štábní důstojníci pluku. Z nácviků při nočních cvičení se "vyzouvali" a neměli tedy za sebou takové zkušenosti s noční prací v terénu jako řadoví vojáci a nižší důstojníci. Ukázalo se to již v noci na Den D. Winters říká: "To oni měli problémy s orientací a s hledáním určeného cíle. To oni měli problémy s pronikáním skrz živé ploty. Nižší důstojníci a řadoví vojáci se zcela samostatně zorientovali a nalezli určený cíl bez problémů a bez jakékoli mapy." Tato neschopnost se opět projevila při nočním pochodu z 11. na 12. června. V čele šla rota F a za ní rota E. Vyrazili na Carentan přes mokřiny, po mostě a poté směrem na západ přes pole k železnici. Byla to nepříjemná cesta močálovitým terénem a přes živé ploty. Roty spolu ztrácely vzájemně kontakt. Rota F vždy prosekala do plotu díru, prolezla na druhou stranu a pokračovala dále v rychlém tempu, aniž by počkala na vojáky vzadu, kteří pomalu prolézali plotem na druhou stranu. Štáb pluku neustále měnil rozkazy týkající se 1. a 2. praporu. Roty se zastavily, zakopaly se, rozestavily kulomety a poté dostaly rozkaz pokračovat v pochodu.

Hlavní boje se odehrávaly kolem trasy, po níž postupoval 2. prapor. Celá ta oblast byla poseta těly Američanů i Němců, zbraněmi a výstrojí, ve tmě stěží viditelnými. Za řekou Douve, cestou směrem k železnici, ztratila rota E kontakt s rotou F. "Věděl jsem, že v tom podivném terénu sami cestu k cíli nenajdeme," vzpomíná Lipton, "a že jsme roztaženi do formace, v níž bychom se jen stěží bránili." Winters se snažil navázat s praporem spojení rádiem. Operátoři však hovořili tiše, tlumeným hlasem. Odněkud zleva zaznělo několik krátkých dávek z německého MG 42 (nejlepšího kulometu na světě). Lipton se přesunul ke svému kulometčíkovi a zašeptal mu, aby postavil kulomet směrem k přicházející palbě. Lipton, který se pak tiše odplížil, aby rozmístil zbytek své čety, vzpomíná: "Téměř jsem vyskočil z kůže, když jsem uslyšel, jak [ten chlap] nabíjel kulomet. Zvuk nabíjeného lehkého kulometu je za tiché noci slyšet na půl míle daleko. Veškerá naše snaha být nepozorováni a překvapit Němce tak vyšla vniveč." Žádný útok však nepřicházel a Lipton si vydechl. Konečně byl kontakt opět navázán a rota E se mohla opět vydat vpřed. Na cestě, po které postupovala, ležel mrtvý Němec s pravou rukou trčící vzhůru. Všichni ho překročili, až na vojína Wayneho "Chrta" Siska, který mu rukou potřásl a přitom šlápl na vzdutý žaludek. Z mrtvoly s odporným zasyčením unikl vzduch. "Promiň, kámo," zašeptal Sisk a pokračoval dál.

Cesta náhle ostře zatáčela doprava. Carson si vzpomíná, že "tam stál Němec s puškou namířenou přímo na vás. Určitě vyděsil polovinu celé roty. Říkal jsem si: 'Proč sakra nestřílí, na co čeká?' Byl ale mrtvý a již tuhý, takže tam stál jako nějaká socha." Rota E dorazila k železnici a zaujala další obrannou pozici. Proslýchalo se, že by na ni měla zaútočit německá obrněná jednotka. Lipton umístil Tippera s pancéřovkou bazukou na náspu bez možnosti jakéhokoli ústupu - bylo to buď, anebo. "Tippere," zašeptal Lipton, "spoléháme se na tebe. Nesmíš minout." "Neminu."

Tipper však měl brzy jistý problém. Jeho nosič munice, vojín Joe Ramirez, dostal obrovský strach. "To bude dobrý, Joe," říkal mu Tipper. "Akorát musíš mít připravený dvě střely tak, abys mi je okamžitě podal, když bude potřeba, ve zlomku vteřiny." Ramirez odešel a s klopýtáním a lomozem se vrátil se dvěma náboji. Tipperovi k jeho zděšení sdělil, že už z nich rovnou oddělal pojistky (bez pojistek mohla bazuka při pádu z necelého metru na zem vybuchnout). "Okamžitě tam dej ty pojistky zpátky," zašeptal Tipper. "Až je budu chtít odjistit, řeknu ti." "Já nevím, kde jsou," odpověděl Ramirez, který se strachy snažil držet střely co nejdále od těla. "Zahodil jsem je." " Pane bože na nebi! Tak je najdi." Ramirez je nemohl najít. A tak s ním Tipper lezl po kolenou a pomáhal mu hledat. Nakonec je našli. Když Tipper opatrně opět zbraně zajišťoval, Ramirezovi se třásly ruce. "Jakmile jsem střely zajistil," říká Tipper, "Joe se uklidnil a ruce se mu už netřásly. Zato se začaly třást mně." K žádnému útoku však nedošlo. To proto, že plukovník von der Heydte, kterému po šesti dnech tuhých bojů, kdy k němu nedorazily žádné zásoby, docházela munice, stáhl většinu svých sil z Carentanu. Zanechal zde pouze jednu rotu, aby město bránila co nejdéle, zatímco on získá novou munici a připraví protiútok z jihozápadu. Padesátičlenná rota v Carentanu měla k dispozici kulometné hnízdo, jež kontrolovalo silnici , vedoucí na jihozápad, a minomety ráže 80 mm zacílené na důležité rozcestí na kraji města. Rota E opět vyrazila a zamířila na severovýchod. V 5.30 zaujal 2. prapor 506. pluku pozici k útoku na Carentan. Cílem bylo rozcestí bráněné rotou 6. parašutistického pluku. Posledních přibližně sto metrů byla silnice vedoucí k rozcestí rovná a mírně se svažovala. Po obou jejích stranách byly mělké příkopy. Rota F postupovala z levé strany, rota E vyrazila přímo po silnici a rota D byla v záloze. Rozkaz zněl proniknout do Carentanu a spojit se s 327. plukem postupujícím ze severu.

Bylo ticho, žádná střelba. Poručík Lavenson, původně z roty E, nyní týlový důstojník praporu, si odskočil do pole na velkou. V prvním ranním světle byla jasně vidět jeho bílá zadnice. Nějaký německý ostřelovač jedinou ranou trefil Lavensona přímo do zadku. (Byl převezen do Anglie a později, na cestě do Států, se jeho letadlo zřítilo do Atlantiku.) V té době byl Winters vzteky bez sebe. "Pluku trvalo celou noc, než jeho muži zaujali pozice. Každou chvíli zastavoval a pak pokračoval dál a tak pořád kolem dokola, tolikrát, že to mužstvo vyčerpalo. To byla chyba," říká Winters. "Bylo to zbytečné. Proflákali jsme celou noc, než jsme zaujali pozice." Na průzkum terénu nebyl čas a rota E neměla tušení, co leží před ní. Neproběhla žádná dělostřelecká palebná příprava ani žádné letecké útoky. Přišel rozkaz: útok zahájit v 6.00. 1. četa, původně Wintersova, byla pod velením poručíka Weishe na levé straně silnice v místě, kde zatáčela a poté pokračovala rovně, 2. četu nechal Winters postupovat po pravé straně a třetí četu ponechal v záloze. Muži si polehali do příkopů po stranách silnice a čekali na rozkaz. Němečtí obránci dosud neprozradili polohu svých kulometných hnízd a také minomety mlčely. Všude bylo ticho. V 6.00 Winters zavelel: "Kupředu!" Weish zahájil útok a rozeběhl se po silnici na nějakých padesát metrů od rozcestí, jeho četa za ním. Německý kulomet začal pálit přímo na silnici přesně v okamžiku, kdy mohl rotu pohodlně zlikvidovat. Střelba četu rozehnala. Sedmý muž za Weishem zůstal ležet v příkopu a stejně tak i zbytek čety, téměř třicet mužů. Leželi v příkopech po obou stranách silnice tvářemi dolů a tiskli se k zemi jak nejvíce mohli. Winters pobouřen vyskočil doprostřed silnice a křičel: "Kupředu! Kupředu!" Bez výsledku. Muži zůstali ležet, tvář přitisknutou ke dnu příkopu. Winters slyšel zezadu podplukovníka Strayera, kapitána Hestera a nadporučíka Nixona a další členy štábu pluku, jak na něj křičí: "Žente je kupředu, Wintersi! Kupředu!"
Winters odhodil výstroj, uchopil svou M-1, hnal se k levému příkopu a řval jako smyslů zbavený "Hněte sebou!"' Začal muže kopat do zadku. Potom přeběhl na pravou stranu a totéž zopakoval i tam. "Byl jsem jako posedlý," vzpomíná Winters. "Muži mě ještě nikdy takhle neviděli." Přeběhl zpět přes silnici, nad kterou hvízdaly kulky z kulometu. Pomyslel si, můj Bože, vedu požehnaný život, jsem pod tvou ochranou. Ale i on byl zoufalý. Jeho nejlepší přítel Harry Weish byl opět na nohou a snažil se postupovat směrem, odkud přicházela kulometná střelba. Pokud něco neudělám, je po něm, pomyslel si Winters. To je bez diskuse. Vojáci se ani nehnuli. Pouze k němu vzhlíželi. Winters vzpomíná: "Nikdy nezapomenu na to, s jakým překvapením a strachem tam tehdy na mě pohlíželi." Německý kulomet pálil přímo na něj a on tam stál jako snadný cíl. "Kulky hvízdaly a odrážely se od silnice všude kolem mě." "Všichni jako by zkameněli," vzpomíná Strehl. Nikdo se ani nehnul. A Winters tam stál uprostřed silnice a křičel: 'Kupředu! Hněte sebou! Rychle!' ". To rozhodlo. "Nikdo v rotě ještě dosud neslyšel Winterse tak řvát. Bylo to něco tak nezvyklého," říká Strehl, "že jsme se zvedli jako jeden muž." Winters to komentuje takto: "Tady se vyplatila disciplína. Klukům to došlo a zvedli se." Seržant Talbert zavolal na Winterse, když kolem něj probíhal: "Na kterou stranu na rozcestí?"
"Doprava," přikázal Winters.
(Roku 1981 Talbert Wintersovi napsal: "Nikdy nezapomenu na to, jak jsi tam stál uprostřed silnice. Vlil jsi mi tím do žil novou krev. A stejně tak i všem mým hochům.") Weish se mezitím snažil neutralizovat německý kulomet. "Byli jsme úplně sami," vzpomíná. "Nechápal jsem, kde jsou sakra ostatní." Díky Wintersovi, který začal pobíhat po silnici tam a zpět, si německý kulometčík přestal všímat Weishe a jeho šesti mužů.
Weish hodil na kulomet několik granátů a potom tím směrem začal střílet z karabiny. Totéž udělali i jeho muži. Kulomet utichl. (Winters roku 1990 napsal: "Když jsme na tuto bojovou akci později ve válce vzpomínali s majorem Hesterem, řekl něco, co mě naplnilo pýchou nad tím, co toho dne rota E dokázala. Jako operační důstojník praporu Hester ze své pozice viděl i jinou rotu v podobné situaci, jako byla ta naše, která se také ocitla pod kulometnou palbou. Ani se nehnula a nepřítel ji téměř úplně zlikvidoval. Na druhé straně rota E postupovala kupředu a i přes silnou kulometnou palbu splnila svůj úkol.") Zbytek roty E vběhl rychle na rozcestí a obsadil je. Winters poslal první četu nalevo a druhou napravo, aby vyčistily okolní domy. Jeden muž vždy vhodil oknem granát a druhý poté vykopl dveře a postřílel všechno živé. Tipper s Liebgottem spolu právě vyčistili jeden dům. Když Tipper vycházel dveřmi ven, "jako by do mě narazila lokomotiva a odmrštila mě zpátky do domu. Neslyšel jsem nic, necítil žádnou bolest a jen jsem jaksi vrávoravě stál se svou M-1 v ruce." Byla to střela z německého minometu ze zadních pozic. Liebgott Tippera vzal a pomohl mu posadit se, zavolal zdravotníka a snažil se Tippera uklidnit, že všechno bude v pořádku. Přiběhl Weish a píchl Tipperovi morfium. Tipper trval na tom, že může chodit, ale to byl nesmysl, protože měl obě nohy zlomené a měl vážné zranění hlavy. Weish s Liebgottem ho odtáhli na silnici. "Pamatuji si, že jsem ležel u zdi, na silnici, kde vybuchovaly granáty a střepiny z nich se zavrtávaly do stěny nad mou hlavou," vzpomíná Tipper. Weish ho odnesl zpět na stanici první pomoci, která byla zřízena ve stodole dvacet metrů zpět. Minometná palba nepřestávala a ani odstřelovači neustávali ve střelbě. Lipton vedl 3. četu na rozcestí a tam odbočil doprava. Na silnici vybuchoval jeden granát za druhým a on se tiskl ke zdi a volal na své muže, aby šli za ním. Přibližně dva metry před ním dopadla střela z minometu. Dostal zásah střepinou do levé tváře, pravého zápěstí a pravé nohy u rozkroku. Jeho puška se zařinčením spadla na dlažbu. Klesl na zem, sáhl si levou rukou na tvář a ucítil v ní velkou díru, ale nejvíce ho vyděsila jeho pravá ruka, neboť z ní proudem stříkala krev. Seržant Talbert k němu přiskočil a stáhl mu paži obinadlem. Teprve potom ucítil Lipton bolest také v rozkroku. Sáhl si tam a na ruce mu ulpěla krev.
"Talberte, střelili mě asi přímo do něj," řekl. Talbert mu nožem rozřezal kalhoty, podíval se a řekl: "Je to v pořádku."
"Spadl mi kámen ze srdce," vzpomíná Lipton. "Ty dvě střepiny pronikly do stehna úplně nahoře, ale to důležité naštěstí minuly."
Talbert si přehodil Liptona přes rameno a odnesl ho na stanici první pomoci. Lékař tam Liptonovi píchl morfium a ovázal mu rány.
Malarkey si vzpomíná, že v té strašné palbě najednou uslyšel, jak někdo odříkává Zdrávas Maria. "Podíval jsem se tím směrem a uviděl Otce Johna Maloneye, jak s růžencem v ruce prochází středem silnice a uděluje poslední pomazání umírajícím." (Maloneymu byl udělen Kříž za vynikající služby). Winters byl zasažen odraženou kulkou, která mu

prostřelila botu a zavrtala se do nohy. Zůstal však v boji, dokud nedorazila nová zásoba munice a dokud neprokonzultoval s Weishem (který se snažil kulku odstranit nožem, avšak neúspěšně), jakým způsobem je třeba zřídit obrannou pozici pro případ protiútoku. To bylo již 7.00 a oblast byla pod jejich kontrolou. Mezitím se rota F spojila s 327. plukem. Carentan byl dobyt. Podplukovník Strayer přijel do města, kde se setkal s velitelem 3. praporu 327. pluku. Spolu pak odešli do vinárny, kde otevřeli láhev, aby se napili na oslavu vítězství. Winters putoval zpět k praporu na stanici první pomoci. Tam již dostávalo pomoc deset z jeho mužů. Lékař mu pinzetou vytáhl kulku z nohy, vyčistil ránu, ošetřil a zavázal. Winters se procházel mezi zraněnými. Jedním z nich byl vojín Albert Blithe. "Co se vám stalo, Blithe? Co je vám?"
"Nevidím, pane. Já nevidím."
"Uklidněte se a odpočiňte si. Jedete zpátky. Co nejdřív vás odtud dostaneme. Pojedete zpátky do Anglie. Budete v pořádku, odpočiňte si," řekl Winters a chtěl odejít. Blithe se začal zvedat. "Ležte v klidu," řekl mu Winters. "Uklidněte se." "Já nevidím, já nevidím, pane! Já vás nevidím!" Blithe vstal a šel za ostatními. "Ještě nikdy jsem nic takového neviděl," říká Winters. "Byl tak vyděšený, že nic nevidí. Úplně strachy bez sebe. Ten hoch vůbec nic neviděl a potřeboval jenom někoho, kdo by si s ním chvilku povídal a uklidnil ho." Bylo jisté, že Němci podniknou protiútok, a taktéž bylo jisté, že přijde z jihozápadu, po silnici, po níž se do města dostala rota E. Osa útoku byla daná terénem - z té strany vedla do Carentanu suchá půda, která se směrem do města svažovala, zatímco na sever od města, za železnicí, byla půda zatopená a stejně tak i na jih od silnice. Generál Taylor rozhodl vysunout jednotky o několik kilometrů na západ a zaujmout obranné pozice na kopci. Wintersovi byl sdělen jeho rozkaz, že rota E bude v pozici na samém pravém křídle, podél železnice. Winters šel zkontrolovat munici. Leo Boyle a několik mužů z 1. čety nalezli a "osvobodili" dvoukolák naložený municí a zavezli ho do stodoly na kraji města, která sloužila jako stanice první pomoci. Pravé když se Boyle chystal dvoukolák odvézt, zaslechl křik: "Nepřátelský tank!" "Vykoukl jsem opatrně vraty ven a uviděl nejasnou siluetu věže tanku za živým plotem jen několik metrů od nás. Než jsem stačil jakkoli zareagovat, kulka z kulometu tanku mne zasáhla do levé nohy nad kolenem a srazila mě k zemi." Boyle byl převezen nákladním autem zpátky na Utah Beach, odkud měl být evakuován do Anglie. "Cestou jsme potkali kapitána Sobela, který na frontu džípem dopravoval zásoby." Tank byl zničen bazukou. Winters rotu přeorganizoval a vysunul do pozic směrem na jihozápad, podél železniční tratě. Rota se přesunula o tři kilometry, aniž by cestou narazila na nějaký výrazný odpor. Winters zaujal obrannou pozici za živým plotem. Němci byli přímo před nimi, za nejbližším živým plotem, a zahájili palbu. Stříleli na každého, kdo se jen pohnul. Když se zešeřilo, rota obdržela další zásoby jídla a munice a začala se připravovat na večer. Winters dostal rozkazy z velitelství praporu, aby za úsvitu v 5.30 zahájil útok. 13. června přibližně v 0.30 poslali Němci do prostoru mezi oba ploty hlídku. Žádnou nenápadnou výzvědnou hlídku, ale několik družstev, která měla evidentně připito, střílela ze samopalů a pokřikovala na Američany nadávky. "Vyděsilo nás to," vzpomíná Winters. "Nedávalo to žádný smysl." Bál se, že bude následovat noční útok, ale Němci se rychle opět stáhli. Gordon se svým kulometem, Sisk a Guth byli na předsunuté hlídce, úplně napravo, u železniční tratě. Gordon byl "nervózní a docela vyděšený", protože nebyli dostatečně schovaní a cítil se "být úplně odkrytý". Když je přišel zkontrolovat seržant Talbert, došel k názoru, že jsou příliš odkrytí, a stáhl je zpět na hlavni obrannou linii. Seržant Talbert se celou noc pohyboval podél celé linie a přesunoval muže tam a zpět tak, aby si mohli dopřát alespoň pár minut spánku. Střelcům přikázal, aby si nasadili bodáky. Byla to chladná noc. Talbert našel německou pláštěnku a oblékl si ji. Přibližně ve 3.00 šťouchl do vojína George Smithe revolverem, aby ho vzbudil k hlídce. Smith byl téměř v komatu. Když se konečně vzbudil, spatřil nad sebou v chabém měsíčním světle postavu v německé pláštěnce, jak do něj šťouchá revolverem. Smith vyskočil na nohy, pušku s nasazeným bodákem v ruce a vrhl se na Talberta. Talbert se ho snažil zastavit a volal: "Smithi, to jsem já, přestaňte!" Ale Smith útočil dále, až se mu nakonec podařilo zasáhnout Talberta bodákem do hrudi. Naštěstí minul plíce a srdce, ale Talbert byl mimo hru. Musel být odtažen pryč a přenesen tři kilometry zpět na stanici první pomoci. V 5.30 připravil Winters rotu na útok. Přesně ve chvíli, kdy vydal rozkaz "kupředu", zahájil plukovník von der Heydte se svým 6. parašutistickým plukem protiútok. Obě strany se do sebe pustily děly, minomety, kulomety i samopaly, zkrátka vším, co měly k dispozici. Nastal hromadný zmatek. K smrti vyčerpaní vojáci, kteří už dávno spotřebovali svůj příděl adrenalinu, byli Taylorovými příkazy stále bičováni k co nejrychlejšímu postupu, muži pokřikovali jeden na druhého, v jednu chvíli se strhla přestřelka mezi rotou E a jinou rotou 101. divize, několik tanků sherman, které v jednom místě přijely podpořit linii, začalo pálit do vlastních jednotek na levém křídle, prostě chaos. Rota F nalevo od roty E podlehla těžké palbě a ustoupila. (Velitel roty byl podplukovníkem Strayerem na místě vystřídán.) Tím bylo odkryto pravé křídlo roty D, která proto ustoupila také. Rota E tak zůstala o samotě, izolovaná, z pravé strany chráněná železniční tratí, z levé strany nechráněná ničím. Rota E se vrhla ke kulometům. Gordon opřel svůj kulomet o branku v živém plotě, kterou se vcházelo na pole (trojnožku ke kulometu ztratil v Den D) a začal střílet. Deset metrů před něj dopadla střela z minometu. Gordon skončil se střepinou v rameni a v noze. Tatáž střela zranila i Roda Strehla. Oba však zůstali v postavení a nadále stříleli. Winters, Compton, Weish a ostatní důstojníci pobíhali podél celé linie, dodávali mužům odvahy a snažili se ze všech sil, aby se postup Němců podařilo zastavit. Na levé straně roty E, právě v místě, kde měla být rota F, začal pronikat živým plotem německý tank. Weish řekl vojínovi Johnu McGrathovi, aby si vzal bazuku a běžel za ním. Vyrazili do otevřeného pole, lehli na zem, nabili a Weish řekl McGrathovi, aby vypálil. Střela zasáhla věž tanku, ale odrazila se. Přímo nad hlavami jim prosvištěla střela z kanónu tanku. Zaměřovač uvnitř nemohl dostatečně sklopit hlaveň kanónu, protože tank se právě snažil dostat přes živý plot a byl v záklonu. Weish začal pancéřovku znovu nabíjet a McGrath opakoval dokola a dokola: "Poručíku, vy nás zabijete, vy nás zabijete." Zůstal ale na místě, pečlivě zamířil na tank, jenž byl nyní na samém vrcholu svého výstupu, kanón mu trčel k nebi a jeho obrovské tělo se mělo každou chvíli přechýlit na druhou stranu vpřed. Vystřelil. Zasáhl přesně to místo, které chtěl - nechráněné břicho tanku. Ten vybuchl v obrovském ohnivém víru. To byl rozhodující okamžik celé bitvy. Za tankem, který McGrath zasáhl, se ostatní německé tanky zastavily,

zařadily zpátečku a začaly couvat. Mezitím štáb praporu zastavil ústup rot D a F a zkonsolidoval jejich síly. Roty postoupily o nějakých sto padesát metrů, čímž do jisté míry zacelily díru na levém křídle. Němci se však nevzdali. Zkusili zaútočit ze vzdálenější (severní) strany železniční trati. Wintersovi se podařilo tento pokus odrazit minometnou palbou. Rota E svou pozici uhájila, ztratila však deset mužů 12. června při útoku na Carentan a dalších deset 13. června při obraně Carentanu. Gordon opustil linii a vyhledal Winterse. Střepina ho zasáhla do lýtka na jedné straně a druhou stranou vyšla ven a také krvácel z rány od střepiny na rameni. Nejvíce ho ale trápil nežit, který se mu udělal na holeni přímo v místě, kde končila bota. Ta bolest byla nesnesitelná. Oznámil Wintersovi, že si nechá nežit vyříznout, a Winters mu řekl, ať odkulhá na stanici první pomoci. Lékař se podíval na Gordona, který krvácel z nohy a ramene, evidentně celé tři dny nespal a dobelhal sem přímo ze zuřící bitvy, a zeptal se ho: "Jste zraněný?" "Samozřejmě," odpověděl Gordon, "ale to mě tak netrápí. Největší problém je tenhle nežit. Zbavte mě ho." Lékař nežit vyřízl a potom si prohlédl i ostatní zranění. Řekl, že rameno bude v pořádku, ale to zranění na noze je "zlé". Rány na obou stranách nohy se zavřely a noha začala Gordonovi modrat. "S tímhle budete mít vážné problémy," řekl lékař. "Budeme vás muset převézt." V žádném případě," protestoval Gordon. "Nadporučík Winters mě čeká zpátky." "Já mu pošlu vzkaz, nebojte se." A tak nakonec Gordon souhlasil, že bude převezen pryč. V 16.30 přijelo rotu E vystřídat šedesát tanků z 2. obrněné divize doprovázených čerstvou pěchotou z 29. divize. Winters si vzpomíná, "jak nádherný pohled to byl na ty tanky, když se těmi 12,7 mm kulomety opřely do Němců a draly se z naší linie přes německé pozice se všemi těmi čerstvými pěšáky, kteří pochodovali kolem nich." "Ti tam ale nadělali paseku!" vzpomíná Weish a radostně si při tom pomyšlení mne ruce i po čtyřiceti sedmi letech. Ve 23.00 byla rota E a celý 506. pluk stažen do divizní zálohy v Carentanu. Důstojníci zajistili mužům ubytování v nezničených domech. Winters byl ubytován v jednom opuštěném hotelu. Před spánkem důstojníci zkontrolovali mužstvo. Weish se po obchůzkách vrátil do hotelu, sedl si na schody a usnul přímo na nich. Winters spal v povlečené posteli a dlouho se již tak dobře nevyspal. Následujícího dne 14. června byla otevřena holičství a muži se řadili do front, aby se nechali ostříhat (co se týká alkoholu, jídla či čehokoli jiného, co našli v opuštěných obchodech a domech, to si brali zadarmo, ale za služby platili). Winters šel na stanici první pomoci, aby mu ošetřili zraněnou nohu, a následujících pět dnů ji musel šetřit. Právě v této době provedl zápisy o svých zážitcích ze Dne D, které byly citovány v předešlé kapitole. Rotě mezitím velel Weish. Plukovník Sink se zastavil za Wintersem, aby mu poděkoval za práci, kterou rota E odvedla 13. června, když udržela pravé křídlo a znemožnila německý průlom obrannou linií, který by býval mohl být v bitvě o Carentan rozhodující. Sink mu taktéž řekl, že Winterse navrhne na Kongresovou medaili cti za bojovou akci u Brécourt Manor v Den D. Winters si pomyslel, že by to sice bylo pěkné, ale napadlo ho, že by si vyznamenám zasloužili i jeho muži. Pokud jde o boje u Carentanu, plukovník Sink řekl reportérovi Walterovi McCallumovi z washingtonského listu Star, že to byly velitelské schopnosti nadporučíka Winterse, díky nimž se podařilo udržet rozhodující pozici a odrazit nepřítele minometnou a kulometnou palbou. "Je to skutečně skvělý voják. Jeho osobní statečnost a znalosti pomohly udržet rozhodující pozice i přes nepříznivý vývoj boje." (Washington Star, 25. června 1944.)

Rota zaujala obrannou pozici jižně od Carentanu. Druhý den se tam objevil nějaký voják a vyptával se na Dona Malarkeyho a Skipa Mucka. Byl to Fritz Niland. Nakonec našel Mucka a hovořil s ním. Potom našel i Malarkeyho, a měl právě tak čas, aby se s ním rozloučil - odlétal domů. Několik minut poté, co Niland odešel, přišel Muck za Malarkeym a "jeho tvář, na které obyčejně pohrával jeho rozpustilý, irský úsměv, byla zamračená". Prý jestli Niland řekl Malarkeymu, proč odlétá? Ne. A tak Muck začal vyprávět. Předešlého dne odjel Niland k 82. divizi, aby se opět setkal s bratrem Bobem, tím, který Malarkeymu v Londýně řekl, že jestli si chce hrát na hrdiny, Němci ho z něj udělají, že ani nemrkne, a Malarkey ho kvůli tomu podezříval, že ztratil veškerou kuráž. Fritz Niland se dozvěděl, že jeho bratr v Den D padl. Bobova četa byla obklíčena a on střílel do Němců z kulometu, dokud se četě nepodařilo prorazit obklíčením. Než ho zabili, vystřílel několik krabic munice. Fritz Niland potom odjel ke 4. pěší divizi navštívit jiného svého bratra, který byl velitelem čety. Také on v Den D padl, na Utahu. Když se Fritz vrátil k rotě E, hledal ho již Otec Francis Sampson, aby mu oznámil, že tento týden zahynul i jeho třetí bratr, pilot na čínsko-barmsko-indické frontě. Fritz tak zůstal jediným zbylým synem a armáda ho chtěla co nejdříve dostat z bojové zóny. Fritzova matka obdržela všechny tři telegramy z ministerstva války ve stejný den. Otec Sampson doprovodil Fritze na Utah Beach, odkud jej letadlo přepravilo do Londýna a ihned nato se vrátil do Států.

Rota se zakopala. Ani jedna strana nepodnikala jižně od Carentanu žádný pěchotní útok, ale na obou stranách bylo živo, neboť obě strany dostávaly posily, co se týče dělostřelectva a těžkých zbraní - Američané z pobřeží a Němci z francouzského vnitrozemí. Rota E zůstávala schovaná ve svých postaveních připravena odrazit jakýkoli pozemní útok a za denního světla byla zcela neviditelná. Nadporučík Nixon, zpravodajský důstojník praporu se chtěl dozvědět, jakou silou disponuje německá pěchota, jež stojí proti rotě E. Winters obešel linii a hledal dobrovolníka, který by byl ochoten v poledne vyrazit na výzvědy. Nikdo se mu nepřihlásil, a tak vedením výzvědné hlídky pověřil Guarnera. Guarnere obdržel instrukce od Nixona, který mu dal mapu s vyznačenými všemi živými ploty a skupinkou zemědělských stavení, v nichž mělo být německé velitelské stanoviště, téměř kilometr daleko.

Guarnere, vojíni Blithe a Joseph Lesniewski z Erie v Pensylvánii a ještě dva další vyrazili. Postupovali vpřed ve skrytu živých plotů. V čele se plížil Blithe. Když dorazil k poslednímu plotu vedoucímu k zemědělským stavením, dostal zásah od německého ostřelovače do krku. "Sakra, padáme odtud," zakřičel Guarnere. Jak hlídka začala ustupovat, spustila palba z německých samopalů. Když se hlídka dostala zpět na linii roty E, Elita opětovala palbu kulomety. Později vedl další výzvědnou hlídku Malarkey. Při tomto pokusu o získání informací o nepříteli šel v čele vojín Sheehy. Když se i Malarkey přesouval za Sheehym k jednomu z plotů, stoupl na větev, která zapraštěla. Na druhé straně plotu se okamžitě zvedla německá helma. Sheehy vypálil Němci přímo do obličeje dávku ze samopalu. Malarkey stáhl hlídku v plném běhu zpět. Rob Bain, který nesl rádio, ostatním taktak stačil. Když se v bezpečí dostali zpět, Bain to okomentoval slovy: "Výzvědné hlídky jsou dozajista nutné, ale myslím, že je to především nejlepší způsob, jak si nechat ustřelit

zadnici." Příští den byl relativní klid. V poli za pozicí roty se pásly vypasené normandské krávy. Vojín Woodrow Robins, kulometčík 1.družstva, byl zakopaný asi pět metrů od Christensonovy jámy. "Hej, Chrisi," zavolal na něj. "Co kdybychom si zašli na pole pro nějaké to hovězí?" Christensonovi se příliš nechtělo vylézat z jámy, ale nakonec se k Robinsovi přidal Bill Howell, připlížili se k jedné krávě a zastřelili ji. Potom zvíře rozřezali a vrátili se s čtvrtkou zadního. Robbins nadělal z masa řízky pro celé družstvo a opekli si je na otevřeném ohni ve svých zákopech. Tu noc Robbins s Howellem přivázali zbytek mršiny ke stromu za linií. Přikryli ho pláštěnkou a mysleli si, že družstvo bude mít na pár dnů namísto dávek K dostatek hovězího. Nepočítali však se střepinami z granátů, které létaly všude kolem. Maso bylo provrtané skrznaskrz. Při příští hostině si několik mužů z družstva vylomilo zub o střepinu. 23. června. Na Christensona vypálil nějaký ostřelovač ze vzdálenosti šesti set metrů. Chris se skrčil za živým plotem a zavolal na Robbinse, aby "pokropil" místo, odkud výstřel vyšel. Robbins vypálil padesát ran na vzdálené stromy. "Slyšel jsem, jak chlapi kolem linie nervózně reptají," vzpomíná Christenson. "Kdykoli se do naprostého ticha ozvala dlouhá dávka z kulometu, napětí vzrůstalo. "V dálce jsme uslyšeli zarachotit minomety, put, puf, pul, puf. Podle tohohle nepříjemného zvuku jsme poznali, že na nás letí čtyři minometné granáty. Napětí očekávání je děsivé. Nepopsatelné. Strašné. Potom se ozval výbuch - první z nich explodoval necelé dva metry před Robbinsovým a Howellovým kulometem." Howell vyskočil ze své pozice a utíkal za Christensonem do zákopu, zatímco "druhý dopadl skoro přesně na stejné místo jako první, tak blízko, že jste přímo cítili štiplavý zápach střelného prachu". Howell vskočil do Christensonova zákopu. "Ležel jsem tam a nemohl se ani hnout," říká Chris, "protože jsem byl celý křečovitě pokroucený. Nemohl jsem pořádně dýchat a přesto jsem se hystericky smál, protože Howell měl oči jak tenisáky a při každém výbuchu mumlal něco jako 'Ježíši Kriste, pane Bože'. Ten obr mě znervóznil natolik, že jsem se v panice začal dusit." Ostřelování naštěstí brzy skončilo. Po dvou týdnech strávených na hlavní obranné linii muži z roty E už slušně páchli. Neměli celou tu dobu příležitost vykoupat se či vysprchovat, ani se oholit. Mnozí měli úplavici a všichni byli neustále propocení. Vlasy měli slepené hlínou, prachem a potem, který jim neustále stékal po těle, neboť museli neustále nosit helmu a impregnované šaty, které měli na sobě již od 6. června. Vypadali jako postavičky Willy a Joe od Billa Mauldina. (Bill Mauldin, nar. 1921, americký karikaturista, autor komiksů zobrazujících život řadového vojáka za druhé světové války; Willy a Joe jsou jeho nejznámější postavičky obyčejných vojáků - pozn. překl.) 29. června přišla 101. divizi vystřídat 83. pěší divize. "Vypadali tak čistě," vzpomíná Christenson, "a všechny jednotky měly plný stav mužstva. Dokonce i nápisy na helmách zářily, jako by je právě vybalili z krabice. Musel to pro ně být řádný šok, když tam uviděli takovou sebranku špinavců." Pro rotu E byl odsun z frontové linie, i když jen na pár dní, hotovým vysvobozením. Pomyšlení na to, že se teď celou noc vyspí, aniž by je probouzela střelba z kulometu nebo stráž s tím, že musí jít na hlídku, bylo nepopsatelně lákavé. Stejně tak se těšili na teplé jídlo, na nocleh v suchu a především na sprchu. Rota E seskočila do Normandie 6. června v celkovém počtu sto třicet devět vojáků a důstojníků. 29. června byla rota E odsunuta z linie v celkovém počtu sedmdesát čtyř mužů. (506. pluk utrpěl nejtěžší ztráty ze všech pluků této invaze, dohromady devět set osmdesát tři muže, tedy přibližně padesát procent). Mezi příslušníky roty E, kteří padli, byli nadporučík Thomas Meehan, poručík Robert Mathews, nadrotmistr William Evans, seržanti Elmer Murray, Murray Robert, Richard Owen a Carl Riggs, desátníci Jerry Wentzel, Ralph Wimer a Hermin Collins, vojíni Sergio Moya, John Miller, Gerald Snider, William McGonigal, Ernest Oats, Elmer Telstad, George Elliott a Thomas Warren. Carentan bylo pro 101. divizi poslední bojovou akcí v Normandii. Divize byla postupně stažena do polního tábora severně od Utahu, kde bylo rádio, telefon, nástěnka s přehledem zpráv a kde měla na práci pouze hlídkování v okolí, údržbu zbraní, nástupy na cvičišti a pravidelné cvičení. A za to zde měla k dispozici horké sprchy a téměř neomezené příležitosti k handlování. Vrchním handlířem v rotě E byl vojín Alton More. Podařilo se mu proniknout do hlavního skladu poblíž Utah Beach. Ze své první výpravy se vrátil se dvěma lepenkovými krabicemi, z nichž jedna byla plná ovocného koktejlu a druhá ananasu. "Chutnaly jako to nejlepší, co jste v životě jedli," vzpomíná Harry Weish, "ale ještě nikdy mi nebylo tak špatně. Nebyli jsme na takové jídlo zvyklí." Poté se More ze svých každodenních výprav vracel již s poněkud dietnějšími potravinami. U roty se zastavil také generál Taylor, aby jí poblahopřál k tomu, že v osamocení udržela u Carentanu pravé křídlo obranné linie. Muži chtěli vědět, jak to bude s jeho slibem "tři dny a tři noci perného boje a budete mít pokoj", který jim dal před Dnem D. Na slavnostní udělování vyznamenání přijel generál Omar Bradley. Z malého pódia v poli přečetl seznam těch, kterým bude udělen Kříž za vynikající služby, včetně výčtu jejich zásluh. Mezi jedenácti vyznamenanými byli generál Taylor, vojenský duchovní Maloney a nadporučík Winters. "V tu chvíli jsem skutečně cítil hrdost," říká Winters. Vzpomíná, že po slavnostním předávání nechal Bradley zrušit nástup a vyzval vojáky, aby se shromáždili kolem něj. "Jsou mezi vámi nějací reportéři nebo zpravodajové?" zeptal se. "Jestli ano, pak nechci, aby toto bylo kdekoli uvedeno. Chci vám říci, že se vše vyvíjí velice dobře, a jak to vidím, je tu možnost, že o Vánocích už budeme v Berlíně." Winters si pomyslel, pane Bože, že by se to stihlo do Vánoc? Prosím, ať jsem už na Vánoce doma. 1. července Winters obdržel zprávu o svém povýšení na kapitána. 10. července se rota přesunula na Utah Beach, aby se připravila k nalodění a na cestu do Anglie. "Když jsem poprvé uviděl pobřeží plné lodí, kam až oko dohlédlo, a na pobřeží jsem spatřil vlát americkou vlajku, na chvíli se pode mnou maličko podlomily nohy a do očí se mi nahrnuly slzy." Vojín More se naposledy vypravil plenit obrovský sklad zásob.

Vloupal se do hlavního motorového parku a ukradl tam motocykl se sajdkárou. Ukryl ho za písečnou dunou a poté se zeptal kapitána Winterse, jestli s ním může na vyloďovací plavidlo a převézt ho do Anglie. "To jo vaše věc," odpověděl Winters. Příštího dne, když rota vpochodovávala po rampě do obrovského vyloďovacího plavidla, More tlačil motocykl přes dunu. Domluvil se s Malarkeym, který podplatil posádku plavidla, že mu dá rukou signál, až budou všichni na palubě. Malarkey mu potom v pravém okamžiku z plošiny odsignalizoval, že je už vše připraveno, takže More mohl s burácením sjet z duny a vyjet po plošině přímo na palubu. Kapitán plavidla se na palubě zeptal Weishe: "Poručíku, co by si vaši muži dali - kuře nebo řízek? Zmrzlinu? Vejce?" Plavidlo, jež plulo v konvoji ostatních lodí, dorazilo v noci 12. června do Southamptonu. Druhý den ráno převezl vlak mužstvo (kromě Mora a Malarkeyho, kteří

jeli na svém motocyklu) do Aldbourne. "Návrat sem byl úžasný," vzpomíná Winters. Všichni nás tu vítali. Jako bychom se vrátili domů."

7
Léčba raněných a zrušené operace
ALDBOURNE
13. června - 16. září 1944

"To bylo jednou jedinkrát, kdy jsem viděl, že by armáda udělala něco užitečného," říká Gordon Carson. "Naložili nás na ty lodě, převezli do Southamptonu a pak do Aldbourne, dali nám každému dvě kompletní soupravy úplně nových uniforem, výplatu, sto padesát dolarů nebo i víc, sedmidenní dovolenou a v sedm, v osm ráno jsme už byli na cestě do Londýna." Muži z roty E si z toho týdne v Londýně příliš nepamatují. Američtí výsadkáři byli prvními vojáky, kteří se z Normandie vrátili do Anglie, noviny byly plné článků o jejich hrdinských činech a každý ve městě jim chtěl zaplatit jídlo nebo pivo - alespoň první den. Naši mladí hrdinové to však přehnali. Vypili toho příliš mnoho a pak rozbili příliš mnoho oken a židlí a vyprovokovali příliš mnoho šarvátek. Byl to jeden z nejdivočejších týdnů v historii Londýna. Jeden z listů přirovnával napáchané škody se zkázou po německých náletech. Mezi vojáky začal kolovat vtip, že vojenská policie v Londýně dostane od prezidenta vyznamenání za službu během týdne, kdy byla ve městě 101. divize. Ne všichni však jeli do Londýna. Harry Weish odcestoval do Irska navštívit příbuzné. Winters zůstal v Aldbourne, aby si zde odpočinul, měl čas popřemýšlet a napsat dopisy rodičům vojáků, kteří padli nebo byli zraněni. Gordon a Lipton se poté, co se vylízali ze svých zranění, vypravili do Skotska prohlédnout si tamní památky. Po převezení z Normandie transplantovali Gordonovi v nemocnici kůži na noze a potom mu nohu dali do sádry, která mu sahala od boku až po prsty na nohou. Na oddělení byl jako jediný zraněný v boji, ostatní byli buď nemocní, nebo zranění při různých nehodách v Anglii, proto se k němu chovali s velkou úctou a "byl pro ně něco jako modla". Třikrát za ním přišli nějací důstojníci, aby mu připnuli na polštář Purpurové srdce. "Vždy jsem skromně sklopil oči a skupince, která se tu sešla, aby si prohlédla skutečného hrdinu, jsem zamumlal něco jako díky." Potom medaili schoval a čekal na další. Po osmi týdnech v nemocnici se vrátil k rotě E. (Politikou výsadkového vojska bylo vracet uzdravené muže zpět k jejich původní rotě, zatímco u pěchoty byli vyléčení ranění posíláni tam, kde jich bylo třeba. Přístup velení výsadkových sil byl všemi parašutisty považován za jednu z nejmoudřejších věcí, zatímco druhý byl všemi naopak odsuzován jako jeden z největších nesmyslů, který armáda vymyslela.) Seržant Talbert se vrátil k rotě E ve stejnou dobu jako Gordon. Jelikož mu zranění způsobil bodák vojína Smithe a nikoli německý bodák, nebylo mu uděleno žádné Purpurové srdce. Gordon mu na to řekl, že aby mu to nebylo líto, přenechá mu jednu ze svých medailí. Třetí četa tedy byla opět v plném počtu a uspořádala Talbertovi náležité přivítání. Gordon a Rogers napsali báseň, v níž zvěčnili Talberta, Smithe a "bodák, jenž vstoupil mezi ně". Její název zněl "Noc bodáku". Báseň se naštěstí pro příští generace nedochovala (nebo mi ji alespoň autoři odmítli poskytnout pro účely této knihy). Rozhořčený Talbert k tomu prohlásil: "Kdybych chtěl, mohl jsem toho vola nejmíň šestkrát zastřelit, když na mě útočil, ale věděl jsem, že si nemůžeme dovolit postrádat jediného muže." Někteří ze zraněných se obávali trvalé neschopnosti. Malarkey to poznal na vlastní kůži, když seděl s Donem Moonem v jídelně a kolem nich prošel Lipton. "Ahoj, kriple," zavolal na něj Malarkey. Lipton se otočil, chytil oba za krk, zvedl je ze židlí a křičel, ať si vyberou, jestli si je má podat jednoho po druhém nebo naráz. Oba zbledli a koktali, že tím nemysleli nic zlého a že to byl jen vtip. Později za nimi Lipton přišel a celý rudý se jim omlouval, že ho mrzí, že se neovládl, ale prý se bojí, aby kvůli té zraněné ruce mohl ještě někdy hrát fotbal.

Za všemi těmi výstřelky v Londýně nebo Gordonovými chabými pokusy o humor bylo možno vycítit skutečnost, jíž museli tito muži čelit, a jejich obavy z toho, co bude dále. Když se seržant Martin poohlédl po ubikacích 1. čety tu noc, kdy se četa vrátila z Normandie, a zjistil, že v ní chybí polovina těch, kteří v ní byli od září 1943 do května 1944, řekl Guarnere: "Ježíši, Bille, máme jen půlku chlapů, a to jsme teprve na začátku. Nemáme nejmenší šanci, že bychom z tohohle vyvázli se zdravou kůží." "Když jsme ztratili půlku mužstva při jedné mizerné malé akci v Normandii," odpověděl Guarnere, "tak zapomeň na to, že bychom z tohohle někdy vůbec vyvázli." A tak si vyjeli na dovolenou do Skotska, kde se nechali potetovat, "protože, k čertu, proč ne, ztratit tolik chlapů při jedné jediné takové šaškárně a mít ještě celou válku před sebou, tak proč ne?". Vojín David Kenyon Webster seskočil v Den D s velitelskou rotou 2. praporu, o pár dnů později byl raněn, převezen do Anglie a vrátil se do Aldbourne ještě před příjezdem praporu. Seděl si tam zrovna ve stínu baráku, v němž sídlil Červený kříž, když do areálu vpochodoval "vyhublý, vyčerpaný zástup" těch, kteří v rotě přežili, a on jen doufal, že se mu nikdo nepodívá do očí a nezeptá se ho: "Webstere, kdes sakra byl, když jsme museli čelit tomu velkému protiútoku skopčáků u Carentanu, když rota F musela ustoupit a rota E měla nechráněné křídlo?" Přes své rozpaky byl Webster radostí bez sebe, když opět uviděl svoje kamarády. "Všechny v praporu znáte aspoň od vidění, ne-li přímo jménem," napsal, "a cítíte se jako v jedné velké rodině. S těmito kluky máte daleko důvěrnější vztah, než jaký kdy budete mít s kterýmkoli civilistou." Zažádal o převedení zpět k rotě E, neboť u velitelské roty byl po většinu času nosičem munice, ze svého kulometu si v Normandii vystřelil pouze dvakrát a "toužil jsem po opravdovém boji. Chtěl jsem s tou válkou skoncovat, chtěl jsem bojovat jako střelec na frontě." Stal se příslušníkem 1. čety. Svůj pohled na život popsal Webster v dopise svým rodičům: "Již nyní jsem vlastně přežil svou smrt. Nemyslím si, že přežiji příští výsadek. Pokud se nevrátím, neberte si to příliš k srdci. Kéž bych vás mohl přesvědčit, abyste smrt brali tak samozřejmě jako my zde. V bitevní vřavě jste připraveni na ztráty, na to, že někdo padne, a nijak vás nepřekvapí, když váš přítel dostane do tváře dávku z kulometu. Musíte pokračovat dále. Není to jako v civilním životě, kde je náhlá smrt něčím tak mimořádným." Když matka v dopise vyjádřila zděšení nad tímto jeho přístupem (a obavy o jeho mladšího bratra, jenž se taktéž v té době dal k výsadkářům), Websterova odpověď byla strohá: "Chtěla bys snad raději, aby tu v blátě zemřel syn jiné matky? Na jedné straně chceš, abychom vyhráli válku,

ale na druhé straně nechceš, aby tví synové měli s tímto krveprolitím cokoli společného. To si přece navzájem odporuje. Někdo musí jít do války a bojovat s nepřítelem. Někdo musí k pěchotě a někdo zase k výsadkářům. Kdyby všichni v naší zemi přemýšleli jako ty, nikdo by nebojoval a všichni by byli někde v týlu. Co bychom to byli za zemi?" Lipton zjistil, že "jakmile jsou muži v bojové akci, převládne u nich již pocit nevyhnutelnosti. Jsou zde, na tom již nic nezmění, a tak tu skutečnost přijímají. Okamžitě se stávají otrlými vůči pachu smrti, mrtvým, zkáze, vraždění, nebezpečí. Těla mrtvých a zraněných nepřátel berou jako samozřejmost, smrt či zranění jejich vlastních kamarádů na ně zapůsobí jen velmi krátce, a přitom jde především o pocit triumfu či štěstí, že se to nestalo jim samým. [Díky Bohu, že to byl on a ne já - něco podobného běžně pociťuje mnoho vojáků ve válce, když padne jejich kamarád. Později se tento pocit může změnit v pocit viny.] Stále je třeba bojovat dál, vyhrát válku, především na to myslí." Jakmile se dostanou z fronty zpět do tábora, podle Liptona "jim to opět začíná myslet. Vzpomínají na to, jak byli zraněni či zabiti jejich kamarádi, na to, kolikrát je od jejich vlastní smrti dělily centimetry či vteřiny. Daleko od bojiště již smrt a zkáza nejsou nevyhnutelné - válka snad konečně skončí, jejich bojová akce snad bude odvolána. Pomyšlení na to, že by se mohli na frontu vrátit, je naplňuje nervozitou. Jakmile jsou ovšem zase zpět na frontě, veškeré pochybnosti a nervozita opět mizí a vrací se otrlost, chladnokrevnost a klid. Opět je třeba pokračovat v boji, navrací se i stará odvaha a opět převládá vzrušení z boje a touha vyniknout a zvítězit." Pokud vám to zní značně zidealizovaně, budete se muset smířit s tím, že je to tak. Přesně s takovými pocity vybojoval svou válku Lipton a mnozí jiní v rotě E a taktéž mnozí další u vzdušných sil a v celé americké armádě - a koneckonců i v německé a Rudé armádě. Nicméně, Liptonova analýza se v žádném případě netýká všech vojáků. Ve druhé světové válce bojovaly miliony mužů a žádný z nich nemůže mluvit za všechny ostatní. Přesto nám však Liptonův pohled na citovou stránku vojáka ve válce pomáhá pochopit, jak se muži s bojem na frontě vyrovnávali. Mnoho vojáků v rotě E bojovalo proti Němcům téměř s posedlostí a při odjezdu z Normandie byli absolutně přesvědčeni, že Spojenci válku vyhrají. "Doufám, že se tam brzy vrátím," řekl Webster svým rodičům, "neboť dlužím Němcům pár kulek a tolik granátů, kolik jich jen dokážu unést." Výsadkářům, které našli zamotané do postrojů padáku, Němci podřezávali krky, bodali do nich bodáky, stříleli do nich a neštítili se ani zlikvidovat stanici první pomoci. "Za tato zvěrstva s nimi nebudeme mít slitování". To vše Webstera vede k jedinému závěru: "Nyní, když jsem pohlédl na celé to pobřeží, na to nedozírné panorama vojenské moci, tak vím, že nemůžeme prohrát. Pokud jde o výsadkáře, prahnou po krvi. Doufám, že budu moci jít znovu zabíjet na frontu." Došlo k několika povýšením. Weish a Compton byli povýšeni z poručíků na nadporučíky. Pluk potřeboval nové nižší důstojníky, aby nahradil ztráty, a Winters navrhl na povýšení do důstojnické hodnosti Jamese Diela, jenž v Normandii měl hodnost nadrotmistra. Plukovník Sink souhlasil, a tak se Diel stal poručíkem a byl přidělen k jiné rotě 506. pluku. Winters potom z Liptona udělal nadrotmistra, Leo Boyle se stal rotným u velitelské roty a Bill Guarnere rotným u roty E, Don Malarkey, Warren Muck, Paul Rogers a Mike Ranney byli povýšeni z vojínů na seržanty (Ranney již jednou seržantem byl, ale za vzpouru proti Sobelovi byl degradován na vojína) a Pat Christenson, Walter Gordon, John Plesha a Lavon Reese byli povýšeni z vojínů na desátníky. Webster se chtěl stát romanopiscem, byl náruživým čtenářem té nejlepší anglické literatury, studentem Harvardu, válečným veteránem, jenž velebil a zatracoval armádu na základě osobního pozorování a bystrého úsudku. Jeho dlouhé dopisy rodině obsahují charakteristiky některých členů roty E po jejich první bojové zkušenosti. "Vojín Roy Cobb, jenž byl v letadle Harryho Weishe nad Normandií postřelen a tudíž se seskoku nezúčastnil, byl starý voják, který to u armády kroutil už nějaký devátý rok a měl před ostatními naskákáno. Výčet jeho bohaté vojenské kariéry tedy dosud zahrnuje: 1. vylodění s 1. obrněnou divizí v Africe, 2. vzdorování žloutence a převoz do Ameriky na palubě torpédoborce poté, co byla jeho transportní loď zničena torpédem, 3. několikaměsíční výsadkářský výcvik, 4. zranění nohy protiletadlovou střelou nad Normandií, jež přišlo právě včas. Vysoký, hubený, vypije toho za dva a neustále má dobrou náladu." 1. družstvo 1. čety vedl malý Johnny Martin, "vynikající voják, skvělý kluk, kterému to rychle myslelo a který dokázal zvládnout jakýkoli problém jak v boji, tak v kasárnách, vždy měl po ruce výstroj, jakou potřeboval, jídlo, a vždy si dokázal zajistit pohodlné ubytování." Velitelem 2. družstva byl "Bejk" Randleman, který "v jednom kuse nadával, ale dokázal se chovat opravdu jako pravý voják, což jsem zjistil na vlastní kůži, protože si na mě stěžoval nadrotmistrovi, že jsem se mu vysmál, když mi nařídil, abych si v jídelně sundal svou vlněnou čepici. Pro důstojníky, kterým příliš neseděla nenucenost seržanta Martina, byl Bejk přijatelným poddůstojníkem." Velitelem Websterova družstva byl seržant Robert Rader. "Myslím, že Rader se nikdy v životě z ničeho neulil, v táboře to byl posádkový voják, který s gustem nacvičuje pochod ve formaci, svou vojenskou hodnost nosí s hrdostí a nesnáší ty, kteří se házejí marod a snaží se ulívat z nočního cvičení." Zástupci velitelů družstev, desátníci William Dukeman, Pat Christenson a Don Hoobler "rádi házejí svou práci na seržanty. Dukeman se vždy uměl vyvléci z nočního cvičení a úžasné bylo, jak si vždy uměl zařídit, aby si mohl o víkendu odskočit do Londýna." Christenson byl Randlemanův zástupce, což byla "úplná máčka", neboť Randleman byl stejně jako Rader velice svědomitý. Christenson byl střední, atletické postavy, měl vlnité, zlaté vlasy, jediný krasavec v rotě E. Hoobler byl v každém směru jeho naprostým opakem. "Hoobler byl jediný člověk, s nímž jsem se kdy setkal, který skutečně miloval frontu a válka ho vysloveně vzrušovala. Tenhle bezstarostný hoch se zlatým zubem se hlásil jako dobrovolník na všechny nebezpečné bojové akce. Byl jedním z nejlepších a nejoblíbenějších vojáků v rotě." Podle Websterova mínění (a jako člen velitelské roty to měl dobrou možnost posoudit) byli členové1. čety roty E "mladší a inteligentnější než ti v ostatních rotách". Poprvé za svůj pobyt v armádě ke svému potěšení nalezl chlapce - mezi něž patřili i desátník Dukeman a seržanti Muck, Carson a Malarkey -, kteří vážně uvažovali o tom, že po válce půjdou na školu. Všechny tyto muže Webster nazýval "poddůstojníky nové armády". Průměrně jim bylo jedenadvacet let. Neznali sice vojenský řád nazpaměť a pozpátku, ani se příliš nestarali o literu, podle níž se řídily životy tolika vojáků z povolání, se svými muži se přátelili a nesloužili ani v Panamě, ani na Havaji či na Filipínách. "Byli to civilní vojáci. To oni zachránili Ameriku." Na Webstera učinili dojem i někteří důstojníci. Winterse popisoval jako člověka vysoké, atletické postavy, "jenž v kasárnách spoléhal na tělesný výcvik a v boji na útočnost". Wintersovým zástupcem byl nyní Weish. Webster jej

popsal jako "malého, tmavého, líného, pohotového, jediného důstojníka ve 2. praporu, který muže zajímavým a dostatečným způsobem informoval o současné situaci". Nadporučíka Comptona, velitele 2. čety, považoval za přátelského, živoiálního muže, kterého měli všichni rádi. Hochy, kteří si plánovali jít po válce na studium, přesvědčil, že jediná vhodná škola je Kalifornská univerzita v Los Angeles.
1. četu vedl poručík Thomas Peacock, důstojník v záloze. Webster psal, že "vždy uposlechl rozkaz bez otázek, odmlouvání a bez přemýšlení". Podle Webstera byl Peacock "velmi oblíben u vyšších důstojníků a upřímné neoblíben u svých mužů. Choval se až příliš vojensky." Když se četa vrátila do Aldbourne z desetihodinového pochodu, nutil Peacock muže hrát baseball, protože to bylo na programu dne. Peacock dodržoval přísně všechny regule, u praporu byl v Normandii jako zásobovací důstojník, ale "jako velitele čety ho jeho muži nemohli ani cítit."
Peacockovým zástupcem byl poručík Bob Brewer. Byl velmi mladý, vynikající sportovec a Webster ho popsal jako "přerostlého kluka". V létě 1944 se rota E dočkala skvělého ubytování. Důstojníci bydleli v krásném cihlovém domě u návsi, jenž měl vzadu stáje, kde bydleli řadoví vojáci, kteří si je nejdříve museli vyklidit. Stáje se skládaly z několika kotců a v každém z nich bydleli čtyři muži ve veškerém komfortu, přítmí a ve vítaném soukromí. Byl to pro ně také příhodný úkryt, který mnozí využívali, když byla opět zavedena noční cvičení, takže Winters musel chodit kontrolovat jednotlivé kotce, jestli se někdo neschovává za palandami nebo za šaty pověšenými na věšácích. V každém kotci byla navíc i kamna, velké, tlusté zvukotěsné dveře a vysoký strop. Byl zde dostatek místa pro pověšení uniforem a zavazadel a místo se našlo také pro poker či kostky. Zábavu mužům poskytoval poslech vojenského rádia Armed Forces Network (AFN). Vysílalo od 7.00 do 23.00 a příležitostně si zde vojáci mohli vyslechnout pořad Boba Hopa, každou hodinu zprávy BBC a swing. Muži si tuto stanici oblíbili více než vysílání BBC, i když na ní museli protrpět kázání vrchního velení spojeneckých sil o tom, že mají chodit čistě oblékáni, častěji salutovat a méně se rvát. ("Pamatujte, vojáci, že pokud máte chuť někoho zbít, šetřete si ji na Němce!"). A pokud se jim nelíbila hudba, kterou hráli na AFN, přeladili na německé rádio a poslouchali Axis Sally a Lorda Haw Hawa. Tito propagandisté ve svých pořadech hráli oblíbené melodie proložené tak primitivními protispojeneckými projevy, že vždy vzbuzovaly salvy smíchu. Kromě rádia bylo dvakrát do týdne promítání, obyčejně kovbojek, ovšem většinou starých filmů. Příležitostně zavítalo do oblasti představení United Services Organization (USO), ale velké hvězdy vystupovaly pouze v Londýně. Výjimkou byl Glenn Miller. Pro Malarkeyho byl největším zážitkem léta 25. červenec, když jako jeden ze šesti mužů v rotě dostal lístek na koncert Millera a jeho Army Air Force Band v Newbury. Malarkey si pamatuje program koncertu i po sedmačtyřiceti letech. Miller jej zahájil skladbou Moonnight Serenade (podle Malarkeyho "nejhlubokomyslnější šlágr, jaký byl kdy napsán") a hned nato pokračoval skladbou "In the Mood". O víkendech, pokud nebyli na seřadišti či v pohotovosti, dostávali muži propustky. Malarkey s Morem vždy naskočili na motocykl a zamířili k jižnímu pobřeží - do Brightonu, Bournemouthu či Southamptonu - koupat se a opalovat. Po návratu z jednoho takového výletu na ně čekal vzkaz od kapitána Sobela. Dal Malarkeymu a Moreovi na srozuměnou, že ví, že ten motocykl, který mají, byl ukraden, ale nehodlá to nijak řešit a až bude rota opět poslána do bojové akce, prostě ho jen zabaví. Podle Malarkeyho se Sobel zachoval takto relativně rozumně proto, že se nechtěl dostat do konfliktu s kapitánem Wintersem. Ubytování, poslouchání rádia a zábava o víkendech sice byly příjemné, ale samotný výcvik již tak příjemný nebyl. "Začínal jsem mít pocit, že nás za tu Normandii chtějí potrestat," psal Webster. Museli absolvovat nekonečnou řadu přehlídek, inspekcí, polních a nočních cvičení a manévrů. Winters z Normandie propašoval do Aldbourne nějakou ostrou munici. Používal ji, aby mohli nováčci v rotě nacvičovat krycí palbu na cíl se skutečnou municí. Bylo to riskantní, samozřejmě pro samotné vojáky, ale také pro Winterse, neboť to bylo zakázáno, a pokud by se někomu cokoli stalo, byl za to zodpovědný. Měl ale pocit, že to riziko za to stojí, protože onoho 6. června u Brécourt Manor se naučil, že klíčem k úspěšnému útoku je postup vpřed pod krytím dobré, stabilní střelby. Tímto způsobem bylo možno splnit úkol s minimálními ztrátami. Takováto cvičení byla nezbytná, aby nové posily (téměř polovinu roty v té době tvořili nováčci, kteří dorazili ze Států přímo po dokončení výsadkářského výcviku) okusily atmosféru skutečné bojové akce a aby se sžily s rotou. Přes svou nezbytnost však byla velmi neoblíbená. Přesto v porovnání s minulým rokem stráveným v Aldbourne bylo léto 1944 hotová legrace. Malarkey k tomu říká: "Už jsme se nemuseli obávat trestů a nevraživosti Herberta Sobela a nadrotmistra Evanse. Dick Winters nahradil absurditu svého předchůdce spravedlností a porozuměním. Morálka v rotě velmi vzrostla." K tomu dopomohla i skutečnost, že ačkoli výcvik byl tvrdý, rota E trávila léto v Aldbourne a nikoli v Normandii. "Díky Bohu a generálu Eisenhowerovi, že jsme se vrátili do Anglie," napsal Webster rodičům. "Kdykoli jen pomyslím na ty hochy v Tichomoří, kteří spí v džungli a na holých korálových útesech, nebo na pěchotu ve Francii, jež tam živoří bez hudby či jakékoli jiné zábavy, a vojáci se lopotí do úmoru, dokud je neusmrtí nebo nezraní kulka." Všichni muži v Aldbourne si byli dobře vědomi, že 4. pěší divize, která bojovala v Den D po jejich boku, je stále na frontě, spí v zákopech, k jídlu má dávky K, nemá se kde vykoupat a každý den ztrácí další a další muže. Neustále přicházely nové a nové zprávy. 10. srpna navštívil divizi sám Eisenhower, což nikoho nenechalo na pochybách, že okamžitě nato bude následovat další bojová akce, což se potvrdilo 12. srpna, kdy vojáci vyfasovali novou výstroj. Někteří si byli jisti tím, že vyrazí do jižního Tichomoří, někteří tipovali Indii, jiní zase Berlín. Tyto dohady byly samozřejmě směšné, ale skutečností zůstává, že divize měla na toto léto naplánováno šestnáct operací, z nichž všechny byly na poslední chvíli zrušeny. Problém byl v tom, že zatímco až do konce července se fronta v Normandii téměř vůbec neposunula, potom Bradleyho 1. armáda najednou prolomila německé linie u St. Ló, do Normandie dorazila i Pattonova 3. armáda a americké pozemní síly vždy obsadily zamýšlená pásma seskoku ještě předtím, než do nich parašutisté stačili provést seskok. 17. srpna byla rota E v pohotovosti a dostala rozkaz k seskoku poblíž Chartres, kde měla přehradit silnice zátarasy, aby znemožnila Němcům v Normandii možnost zásobování a přísunu nových posil a zablokovala jim únikovou cestu. Rota se společně se zbytkem praporu přepravila autobusy na shromaždiště u letiště Membury za Aldbourne. K jídlu muži dostali řízek a vajíčka, smažené kuře, bílý chléb, mléko a zmrzlinu. Zkontrolovali si zbraně a výstroj, prošli instrukce a probrali cíl akce. Nováčci byli vzrušení, napjatí, dychtiví, nervózní. Veteráni měli

však obavy. "Vůbec se mi tam nechce," napsal si Webster do svého deníku. Nejvíc se bál, že by ho mohli zastřelit ještě ve vzduchu a on by se pak s padákem bezbranně snášel k zemi, nebo že by mohl uvíznout na stromě či na telefonním stožáru, a než by se stačil vymanit z postroje, mohl by ho najít nepřítel a zastřelit či ubodat k smrti. Dostal sice automatickou pistoli ráže 11,43 mm, ale s tou by proti kulometu nic nezmohl. Měl pocit, že pokud přežije tento seskok, přežije i vše ostatní. Když se na letišti bavil s ostatními zamlklými veterány, zjistil, že hoši už nejsou tak nadšení a už tak nedychtí po boji jako před Normandií. "Nikdo už nemá na frontu náladu." Byla tu jistá naděje, jelikož Patton již táhl Francií, Spojenci útočili v Itálii, Rudá armáda vytrvale postupovala na východní frontě a ve wehrmachtu vládl po pokusu o atentát na Hitlera z 20. července zmatek, mohlo by se Německo každým dnem zhroutit. Většina mužů by takový vývoj uvítala s otevřenou náručí, ovšem nikoli Webster, jenž svým rodičům napsal: "Nechápu, jak můžete doufat, že válka skončí rychle. Dokud neprojdeme hrůzami všech bitev a nedobudeme samotné Německo, dokud nevtrhneme do jejich vesnic, dokud nevyhodíme do vzduchu jejich domy, nerozbijeme dveře od jejich vinných sklepů, nepobijeme jejich dobytek, abychom se najedli, dokud nepokryjeme jejich ulice znetvořenými, hnijícími mrtvolami Němců, jako tomu bylo ve Francii, budou Němci dále zbrojit a pokračovat ve válce bez ohledu na její zrůdnost. Německo musíme porazit na jeho vlastní půdě, aby okusilo tento svrab na své vlastni kůži. Při rychlém vítězství by německá krajina zůstala relativně netknutá a Němci by prahli po odvetě. I já chci, stejně jako všichni ostatní, aby válka skončila co nejdříve, ale zároveň nechci, aby to bylo za tu cenu, že budeme mít zakrátko zaděláno na další válku."
Termín seskoku u Chartres byl určen na 19. srpna. Měl proběhnout za denního světla. To ráno u Membury vstávali muži za úsvitu po více či méně bezesné noci, kdy se převalovali na polním lůžku a představovali si, co vše je čeká. Beze slova se oblékali. Byli zamlklí a zasmušilí. Tentokrát si nikdo z nich neholil vlasy. Nikdo z nich nevykřikoval: "Dej si pozor, Hitlere! Už letíme!" Většině z nich se hlavou honila spíše myšlenka jako je tato: "Maminko, pokud jsi se za mne dosud modlila, prosím, modli se ještě nějaký ten den." Radostná zpráva z rádia! Tanky Pattonovy 3. armády právě obsadily zónu seskoku u Chartres! Seskok je zrušen! Muži křičeli radostí, skákali a smáli se. Provolávali slávu Georgeovi Pattonovi a jeho tankistům, jásali a tancovali. Ještě ten den odpoledne se vrátili do Aldbourne.
V neděli 28. srpna ráno se u 506. pluku konala mše k uctění památky padlých v Normandii. Zpráva, že jí muži budou muset obětovat nedělní ráno, v nich vzbudila značnou nevoli. Jeden z vojáků se nechal slyšet, že je ochoten uctít památku mrtvých v sobotu ráno nebo ji bude uctívat klidně třeba celé pondělí, ale ani ho nehne, aby to dělal ve svém volném čase. To vše ale byly pouhé řeči, neboť nezcizitelné právo každého vojáka je při každé příležitosti reptat. Nakonec si i on oblékl sváteční uniformu a šel spolu s ostatními. Rota E byla dopravena autobusy na velitelství pluku do sídla lorda Willse v Littlecote u Chilton Foliat, kde se na prostranství s jemně střiženým trávníkem připojila k ostatním rotám. Kapela vyhrávala smuteční pochod tak pomalu, že všichni při pochodování vypadávali z tempa. Jakmile však pluk dorazil na místo, dva tisíce mladých amerických vojáků se rozprostřelo po trávníku jako hustý hnědý koberec a před nimi se tyčil skvostný zámek, byl to skutečně úžasný pohled. Promluvil vojenský duchovní McGee, jenž pronesl řeč o tom, že padlí jsou skuteční hrdinové, že ale nepoložili své životy za Ameriku zbytečně, že jejich smrt nebyla marná a tak podobně. Na muže udělala hluboký dojem modlitba pluku, kterou přečetl kněz a sepsal ji poručík James Morton: "Všemohoucí Bože, poklekáme před Tebou a prosíme tě, abys z nás učinil nástroj svého hněvu a umožnil nám porazit síly zla, jež na lid na zemi seslaly smrt, chudobu a ponížení... Bože, buď s námi, až budeme vyskakovat z našich letadel do temných hlubin a snášet se padákem přímo doprostřed nepřátelské palby. Dej nám železnou vůli a věčnou odvahu, až budeme odhazovat postroj padáku a chápat se zbraní k boji. Otče, legií zla je mnoho, proto požehnej našim zbraním, aby je porazily Tvým jménem a jménem svobody a důstojnosti člověka... Nechť naši nepřátelé, kteří žijí mečem, upustí od násilí, neb jinak mečem zhynou. Dovol nám sloužit Ti statečně a pokorně zvítězit."
Poté vystoupil generál Taylor, ale jeho projev zanikl v burácení formace Dakot, které vojákům prolétaly nad hlavami. Poté byl čten seznam padlých a pohřešovaných. Zdál se být nekonečný - bylo jich čtyři sta čtrnáct - a každé jméno bylo přijato kamarády mrtvého vojáka z jeho družstva, čety a roty se zřetelným povzdechnutím. Pokaždé, když Webster uslyšel jméno hocha, kterého znal, pomyslel "na jeho rodinu sedící tiše doma, která již nikdy nebude jako dřív". Čtení skončilo jménem vojína začínajícím na Z. Pluk poté odpochodoval z prostranství na melodii "Onward Christian Soldiers" (Kupředu, boží vojáci). 101. vzdušná výsadková divize byla nyní součástí 1. spojenecké vzdušné výsadkové armády, jež se skládala ze 17., 82., 1. a 101. vzdušné výsadkové divize (americké jednotky spolu tvořily XVIII. vzdušný výsadkový sbor), dále z polské 1. parašutistické brigády a britské 1. a 6. vzdušné výsadkové divize plus 52. pěší divize (Lowland). XVIII. vzdušnému výsadkovému sboru velel generál Matthew Ridgway, 1. vzdušné výsadkové armádě velel generál Lewis Brereton, v čele 101. divize zůstal generál Taylor a velitelem 82. divize byl generál James Gavin. Všichni tito generálové a s nimi i jejich podřízení se nemohli dočkat, až se s celou armádou vrhnou do opravdové bojové akce, ale pokaždé, když nějakou naplánovali, přepravili mužstvo na shromaždiště a připravovali se k nástupu do letadel, pozemní vojska mezitím obsadila zónu seskoku a operace byla zrušena. Totéž se stalo i koncem srpna. 30. srpna o půlnoci Taylor vydal rozkaz, že si mají muži sbalit zavazadla a v 8.00 být připraveni na odjezd do Membury. Na letišti se uprostřed všeho toho zmatku začaly měnit peníze. Anglické libry za belgické franky. Muži se tak dozvěděli cíl cesty ještě předtím, než obdrželi instrukce (těm, kteří měli jenom kovové mince a žádné bankovky, řekli finanční důstojnici, že mají smůlu). Zóna seskoku měla být nedaleko Tournai v Belgii, u hranic, poblíž francouzského města Lille. Cílem bylo připravit cestu pro britskou 2. armádu při jejím postupu přes řeku Šeldu a dále do Belgie. Následovaly dva dny intenzivního předávání instrukcí, hektických příprav a výborného jídla. Ovšem 2. září gardová obrněná divize britské 2. armády dobyla Tournai a operace byla zrušena. Mezi muži byla znát stejná úleva, jako když byl zrušen seskok nad Chartres, ale odhodlání vysokého velení zapojit výsadkáře do akce bylo mužům tak zřejmé, že cestou autobusem zpět do Aldbourne si vzájemně připouštěli, že přijde den, kdy se už z letiště zpátky vracet nebudou.
Spojenecké síly postupovaly dále Francií a Belgií a velení vzdušné výsadkové armády již bylo skutečně krajně netrpělivé. Mělo nejlepší vojáky v Evropě, nejlepší velitele, nejpevnější morálku, bezkonkurenční mobilitu, skvělé

vybavení. Všichni byli zkušenými vojáky, kteří toužili dostat další šanci ukázat, jaká úloha v moderní válce výsadkářům patří. Vzdušná výsadková armáda byla zdaleka největším Eisenhowerovým esem v rukávě. Chtěl udržet postup svých vojsk a v pravé chvíli zasadit rozhodující úder, než se Němci stihnou vzpamatovat ze svého šestitýdenního ústupu Francií. Když Montgomery navrhl využít Vzdušnou armádu v komplexní, odvážné a nebezpečné, ovšem snad rozhodující operaci s cílem proniknout za dolní tok Rýna, Eisenhower k nesmírné radosti velení 1. vzdušné výsadkové armády okamžitě souhlasil. Krycí jméno operace bylo MARKET-GARDEN. Jejím cílem bylo dostat britskou 2. armádu s gardovou obrněnou divizí v čele Holandskem za řeku Rýn trasou přes Eindhoven, Son, Veghel, Grave, Nijmegen a Arnhem. Britské tanky měly postupovat na sever po jediné silnici, kterou jim měli připravit američtí a britští výsadkáři, kteří měli zajistit všechny mosty až po Arnhem. Britská 1. vzdušná výsadková divize posílená Poláky měla být na samém konci navrhované trasy, u Arnhemu, 82. vzdušná výsadková divize měla dobýt a udržet Nijmegen a úkolem 101. divize bylo seskočit severně od Eindhovenu s cílem obsadit město a zároveň postupovat přes Son k Veghelu a Grave, a tak otevřít jižní konec postupové linie. Úkolem 2. praporu 506. parašutistického pluku bylo obsadit most přes Vilemínin kanál u Sonu a poté se připojit ke 3. praporu při útoku na Eindhoven, kde měl hájit město a jeho mosty až do příjezdu gardové obrněné divize. Byl to komplikovaný, ale skvělý plán a jeho úspěch závisel na téměř dokonale přesném dodržení časového harmonogramu, na momentu překvapení, na tvrdém boji a na štěstí. Pokud by vše vyšlo, jeho výsledkem mělo být proniknutí britských obrněných sil za Rýn na německé území, kde by již před nimi ležela otevřená silnice až do Berlína. Pokud by operace selhala, Spojenci by za to zaplatili rozptýlením 1. vzdušné výsadkové armády, tím by jim zůstal zavřený přístav Antverpy (aby mohl Eisenhower zahájit MARKET-GARDEN, musel odložit vyslání jednotek, jichž bylo potřeba k otevření přístavu), dále následnou krizí v zásobování po celém evropském bojišti a prodloužením bojů přes zimu 1944-1945. Kromě toho, že odložil otevření Antverp, musel Eisenhower také východně od Paříže zastavit v postupu Pattona, aby měl pro britskou 2. armádu a zahájení operace MARKET-GARDEN dostatek paliva. Zkrátka, tato operace byla buď anebo a Spojenci na ni sázeli vše. co měli. 14. září nasedla rota E do autobusů, které je přepravily opět na shromaždiště v Membury. Druhého dne pak obdržela instrukce, které její mužstvo poněkud uklidnily. Mužům bylo sděleno, že se jedná o největší vzdušný útok v dějinách, jehož se budou účastnit celé tři divize. Seskok se uskuteční za denního světla. Na rozdíl od Normandie by měla tato operace Němce překvapit a protiletecká obrana by měla být jen slabá, neboť nepřátelské pozemní síly, které v té oblasti původně byly, se zde již téměř nevyskytují. Na shromaždišti se během čekání na odlet hrály ve velkém hazardní hry. Jeden z nováčků, vojín Cecil Pace, byl fanatickým hráčem. V kostkách vyhrál na veteránech k jejich rozmrzelosti tisíc dolarů. Plukovník Sink se snažil pluk povzbudit. "Budou tam i britské tanky," řekl, "shermany a také nějaké cromwelly. Ne abyste si spletli cromwelly s německými tanky. A ty gardové divize, to jsou skvělé jednotky. Nejlepší v britské armádě. Do těch se dostanete jedině, když vám říkají 'Sire' a váš rodokmen na papíře měří nejméně metr. Ale radím vám, abyste se jim příliš nevysmívali. Umí se rvát. A ještě jedna věc," pokračoval a promnul si obličej, "nechci nikoho z vás vidět pobíhat po Holandsku jenom ve vlněných čepicích. Generál Taylor chytil v Normandii jednoho z 506. pluku jenom v čepici a musel jsem za to k němu na koberec. A jelikož já nemám koberečky příliš v lásce a jsem si jist, že ani vy ne, tak vám radím, abyste měli vždy na čepici nasazenou helmu, pokud už ji mermomocí musíte mít na hlavě. A chraň vás pámbů, jestli vás generál Taylor načapá bez té helmy. Jinak vím, že víte sami dobře, co dělat, tak vám tu nehodlám kázat o tom, jak se má bojovat. Tahle jednotka má na to, aby si vysloužila vyznamenání od samotného prezidenta. Vy starší se hlavně postarejte o nováčky a všechno bude v pořádku." Webster si zapsal, že Sinkovo řečnění si každý vždy rád poslechnul, protože k bojovým akcím přistupoval rozumně, realisticky a s humorem. Generál Taylor byl naprostý opak. Podle Vebstera byl Taylorův přístup až odpudivě optimistický a povzbudivý. "Plukovník Sink věděl, že se mužům do boje příliš nechce, ale generál Taylor až do konce války bezmezně věřil, že se jeho hoši jen třesou na to, aby si to mohli s Němci rozdat. Plukovníka Sinka jsme měli raději." 16. září dostal vojín Strehl, jenž byl od 13. června v nemocnici, od lékařů jednodenní propustku. Dojel stopem do Aldbourne, kde narazil na kapitána Sobela, který tam zrovna odvážel zavazadla do Membury. Sobel sdělil Strehlovi, že jeho rota právě vyráží do akce, a Strehl řekl, že chce s nimi, a požádal ho, aby ho svezl na letiště. Sobel ho varoval: "Hrozil by vám trest za neoprávněné opuštění posádky." Strehl ale odpověděl, že si nemyslí, že by měl mít nějaký velký problém z toho, že se svou rotou odjede do akce, a tak mu Sobel řekl, ať si naskočí. "Byla to pěkná pitomost," řekl Strehl o čtyřicet let později. "Byl jsem slabý jako kotě." Nikdy by ale nedopustil, aby jeho kamarádi odjeli do akce bez něj. Vyfasoval výstroj a nasedl spolu s nimi do Dakoty. "Pepek" Wynn, kterého střelili do zadku, když spolu s ostatními u Brécourt Manor 6. června útočil na dělostřeleckou baterii, absolvoval operaci a právě se z ní zotavoval v nemocnici ve Walesu, když se dozvěděl, že pokud bude u své roty chybět více než devadesát dní, než bude uznán schopným boje, přidělí ho k jednotce. To Wynn nechtěl. Přemluvil seržanta, jenž byl zodpovědný za propouštění pacientů, aby ho poslal zpět do Aldbourne s papíry na omezené pracovní zatížení. K rotě dorazil 1. září, papíry zahodil a připojil se k 3. četě. Nebyl ještě plně zdráv. Během letu do Holandska stál na lavici výsadku, neboť ho při sezení ještě příliš bolel zadek, ale byl tam, kde být chtěl, a šel do boje se svými kamarády z roty E.

8
"Silnice do pekla"
HOLANDSKO
17. září - 1. října 1944

V severozápadní Evropě bylo toho dne nádherné počasí na konci léta, nebe bylo zářivě modré a ani nezafoukalo. Útok spojeneckých vzdušných výsadkových sil Němce naprosto překvapil, luftwaffe zde neměla žádná letadla, která by se mohla parašutistům postavit. Nad Holandskem sice spustila protiletadlová palba, která byla nejsilnější přibližně pět minut před zónou seskoku, ale formace letadel se nerozpadla a piloti nemuseli dělat ani úhybné manévry jako nad

Normandií. Rota E seskočila přesně v místě, kde to bylo naplánováno, stejně tak doslova i všechny ostatní roty v divizi. Doskok byl měkký, na čerstvě zoraná pole, podle vzpomínek mužů z roty nejměkčí, jaký kdy zažili. Webster napsal svým rodičům: "Bylo to nejideálnější doskočiště, jaké jsem kdy viděl. Holandsko je v podstatě jedno obrovské, parádní doskočiště." Podle oficiální historie 101. divize šlo o "nejúspěšnější seskok, jaký divize kdy uskutečnila, ať již při výcviku či při skutečné akci."(W, Northwood, Rendezvous with Destiny, 269.) Malým problémem, na který si Winters vzpomíná, bylo dostat se co nejdříve ze zóny seskoku, aby se muži vyhnuli shazované výzbroji a přistávajícím kluzákům. "Z nebe přímo pršela výzbroj," říká. "Přilby, kulomety, torny." Malarkey si vzpomíná, že Ole běžel ke shromaždišti, vyznačenému kouřovými granáty, když nad sebou uslyšel ránu - srazily se tam dva kluzáky a zřítily se k zemi. Nesetkali se s žádným německým odporem, 101. divize se rychle zformovala a vyrazila ke svému cíli.
Tím cílem byl most přes Vilemínin kanál u Sonu. Trasa vedla přes silnici táhnoucí se ze severu na jih - z Eindhovenu přes Veghel, Nijmegen do Arnhemu. Silnice byla částečně asfaltová, částečně z cihel, a široká dost, aby se na ní vyhnuly dva automobily, ovšem pro dva nákladní vozy již trochu stísněná. Stejně jako většina silnic v Holandsku vedla i tato přibližně metr nad okolními poli, díky čemuž bylo vše, co se po ní pohybovalo, z dálky proti obzoru viditelné.
Tato silnice byla klíčem k operaci MARKET-GARDEN. Úkolem amerických parašutistů bylo obsadit silnici a všechny mosty, aby tak připravili cestu pro britský XXX. sbor s gardovou obrněnou divizí v předvoji a umožnit mu tak postup až do Arnhemu a přes řeku Rýn.
Rota E přistála přibližně třicet kilometrů za frontovou linií, asi patnáct kilometrů severně od Eindhovenu. Prvním cílem 506. pluku byl Son, poté Eindhoven, což znamenalo, že nejdříve vyrazil na jih. 1. prapor pluku postupoval polem západně od silnice, 2. prapor postupoval přímo po silnici a 3. prapor zůstával v záloze. V čele 2. praporu šla rota D, za ní následovala rota E, velitelská rota praporu a rota F. Kolona dorazila do Sonu. Obyvatelé stáli vyrovnaní po obou stranách silnice jako při vojenské přehlídce. Na rozdíl od Normandie, kde se francouzští vesničané spíš schovávali, se Holanďané z osvobození nepokrytě radovali. Farář Hussen ze Sonu rozdával vojákům doutníky. V oknech vlály oranžové vlajky, jež byly německými okupanty zakazované. Lidé dávali procházejícím výsadkářům jablka a jiné ovoce. Hospodští čepovali a hostili je sklenicemi piva. Důstojníkům se jen těžko dařilo přimět muže pochodovat dál a nezastavovat se. Za Sonem, necelý kilometr od mostu, spustila na kolonu přímo ze silnice palbu německá děla ráže 88 mm a kulomet. K žádným ztrátám však nedošlo. Rota D kryla pravou stranu silnice, rota E levou, a takto postupovaly za střelby z pušek a palby minometů, jež nepřítele umlčely. Němcům se však podařilo postup Američanů zdržet natolik, aby mezitím stihli podminovat most.
Když byla americká kolona již necelých pětadvacet metrů od mostu, vybuchl jim přímo do obličeje. Všude kolem létalo zdivo a kamení. Winters, stejně jako za ním Nixon, se vrhl k zemi a kolem něj dopadaly velké kusy trámů a balvany. Winters si pomyslel: Pěkně hloupý způsob, jak zemřít v boji! Plukovník Sink nařídil 2. praporu zahájit krycí palbu, zatímco 1. prapor se měl pokusit dostat přes kanál. Desátník Gordon Carson z roty E zahlédl na druhé straně kanálu několik promáčených loděk a rozhodl se k okamžité akci. Svlékl se, prvotřídní šipkou skočil do vody, přeplaval a vrátil se zpět z člunem, na němž se několika mužům z 1. družstva podařilo dostat až do půlky kanálu, než se s nimi člun potopil. Jiní muži z 1. praporu byli praktičtější, přinesli vrata z nedaleké stodoly a s pomocí seržanta Liptona a několika mužů z roty E je položili přes mostní pilíře. Německý zadní voj se po splnění svého úkolu mezitím stáhl. Ženisté pluku tuto lávku přes kanál ještě zpevnili, ale přesto byla tak slabá, že udržela naráz pouze několik mužů. Trvalo celé hodiny, než se podařilo přejít celému praporu. Již se stmívalo. Sink obdržel zprávu, že gardová obrněná divize byla zdržena osmaosmdesátkami několik kilometrů jižně od Eindhovenu, a neměl tušení, jak početná je německá obrana města. Nařídil proto utábořit se přes noc. Velitelé čet postavili hlídky. Ti, kteří nehlídkovali, přespali ve stozích sena, kůlnách, kdekoli to bylo možné. Vojíni Hoobler a Webster z 2. družstva seržanta Radera z 1. čety objevili statek. Přivítal je tam holandský farmář, který je provedl stodolou, kde již byla ubytovaná velitelská rota pluku (její motto bylo "Vy střílíte, my pleníme"), která je nepřivítala zrovna nadšeně. Holanďan je dovedl do kuchyně a tam jim daroval půl tuctu sklenic s nakládaným masem, broskvemi a třešněmi. Hoobler mu za ně dal pár cigaret a Webster tabulku čokolády z dávek D. Farmář lačně popotahoval kouř z cigarety - první pořádné cigarety po pěti letech -, ale čokoládu si schoval pro svého synka, který ještě nic takového v puse neměl. Webster na místě došel k názoru, že Holanďané mu sedí daleko víc než Britové či Francouzi.
Ráno pokračovali v pochodu a 2. prapor postupoval za 1. praporem po silnici na jih. Na kraji Eindhovenu, města s přibližně sto tisíci obyvateli, jež před nimi náhle vyrostlo z úrodné země, rozmístil plukovník Sink svůj pluk a 2. prapor poslal na levé křídlo, přičemž rota E byla úplně na kraji. Winters vydal rozkaz rádiem: "Poručíku Brewere, vyšlete vpřed průzkumníky a vyrazte." Brewer rozestavil první četu do učebnicové formace, vyslal dopředu průzkumníky, vše bez zmatků, rychle. Četa postupovala přes zeleninová pole a čerstvě zoranou zeminu k domům na okraji města. Mělo to pouze jeden malý nedostatek. Brewer šel v čele, u boku pouzdro na mapu, na krku dalekohled a již na první pohled bylo zřejmé, že je to důstojník. Ba co hůř, měřil skoro sto devadesát centimetrů, takže z něj byl ideální terč. Podle Gordona vypadal jako polní maršál při přehlídce. Winters křičel do rádia: "Vraťte se! Zpátky! Zpátky!" Ale Brewer neslyšel a pokračoval vpřed. Před očima všech mužů v četě a v praporu se stalo to, co se muselo stát. Zazněl výstřel. Z jednoho z domů vypálil ostřelovač a "Brew se skácel jako strom podťatý zkušeným dřevorubcem". Dostal zásah do krku hned pod čelist. Gordon a ostatní k němu přiběhli, i když měli rozkaz pokračovat vpřed a všechny zraněné přenechat zdravotníkům. Podívali se na Brewera, kterému se řinula krev z rány. "K čertu, to nemá cenu," řekl někdo. "Ten to... ten to má za sebou." A pak pokračovali vpřed a Brewera tam nechali ležet. Brewer to všechno slyšel, nikdy na ta slova nezapomněl a až se uzdravil a opět se připojil k rotě, stále je ostatním připomínal. Poté už se muži setkali jen s lehkým, nesouvislým odporem, především palbou ostřelovačů. 506. pluk vstoupil do Eindhovenu bez větších nesnází. Holanďané se vyhrnuli do ulic, aby je uvítali. Mnozí mluvili anglicky. "Vidíme vás tak rádi!" volali. "Jsme tak rádi, že

jste tady!", "dlouho jsme čekali!" Vynášeli ven židle, horký čaj, čerstvé maso, jablka, hrušky, broskve. Na všech domech a na rukávech zářily léta schovávané oranžové vlajky a pásky. Potlesk a volání slávy bylo téměř ohlušující a vojáci museli jeden na druhého křičet, aby se slyšeli. "Bylo to to nejupřímnější vyjádření díků, jakého se kdy komu z nás dostalo," napsal Webster, "velmi nás to potěšilo." Vojákům trvalo téměř celý zbytek dne, než se prodrali davy, aby stihli zajistit mosty přes řeku Domel. Nebylo však kam spěchat, neboť britští tankisté se ukázali až pozdě odpoledne. Když potom dorazili, rázně zastavili, vysedli ven a začali si vařit čaj. Winters rozmístil hlídky. Ostatní se účastnili oslav. Pózovali před fotoaparáty, rozdávali autogramy (někteří se podepisovali jako "Monty", jiní jako "Eisenhower"), vypili nějakou tu skleničku koňaku, cpali se vynikajícími pokrmy z čerstvé zeleniny, pěkného telecího, jablečného protlaku a mléka. Občané je nepřestávali obléhat, jako by to byly filmové hvězdy. Winters při vzpomínce na to dosud vrtí hlavou: "Bylo to prostě neuvěřitelné." Rota strávila noc v narychlo vykopaných úkrytech v Tongeire, předměstí na východní straně Eindhovenu. Ráno 19. září dostal Winters rozkaz přesunout se na východ do Helmondu, aby rozbil eindhovenskou část koridoru a utkal se s nepřítelem. Rotu E doplnila rota tanků cromwell od britského husarského pluku. Někteří muži jeli vzadu na tancích. Jak píše Webster, "tanky vyrazily se svým typickým lomozem, řinčením a skřípením". Winters vedl asi pětikilometrový ostrý pochod na Nuenen, během něhož se však nesetkal s žádným odporem a na jehož konci muže opět čekali vítající Holanďané, nabízející jim jídlo a pití. Webster poznamenal, že v této vesnici se narodil Vincent van Gogh. "A kdo to k čertu jako má být?" zeptal se Rader. Za Nuenenem veselí skončilo. Němci se vzpamatovali z překvapení a začali chystat protiútok. "Skopčácké tanky! Skopčácké tanky!" zaslechl Webster křičet vojína Jacka Matthewse. Ježíši Kriste, pomyslel si Webster, když spolu s ostatním seskakoval z cromwellů rovnou do příkopů. Necelých čtyři sta metrů od nich proklouzl křovinami jako nějaká odporná bestie první z kolony německých tanků.
" Z východu útočila 107. tanková brigáda, jež měla stanoviště v Helmondu a čítala nějakých padesát tanků, víc, než kolik jich kdo z nás kdy viděl pohromadě," jak vzpomíná Winter. Seržant Martin uviděl německý tank téměř skrytý v živém plotu zhruba sto metrů daleko. Právě přijížděl jeden britský tank. Martin se k němu rozeběhl, vyšplhal se na něj a oznámil veliteli, že kousek dolů napravo je nepřátelský tank. Britové však nezastavili. Martin upozornil velitele, že pokud budou pokračovat, Němci je brzy uvidí.
"Ale já je nevidím, kámo," odpověděl velitel, "a když je nevidím, nemůžu na ně vystřelit." "Však ho uvidíte zatraceně brzy," zakřičel Martin, když seskakoval a utíkal pryč.
Německý tank vypálil. Střela pronikla pláštěm britského tanku, který vzplál a hořící posádka začala vyskakovat dvířky ven. Poslední se vysoukal kulometčík... Byl bez nohou. Tank, z něhož nyní bylo již ohnivé inferno, pokračoval v jízdě vpřed a donutil tak "Bejka" Randlemana utíkat před ním směrem k nepříteli. Přijel druhý britský tank. Také on dostal zásah. Dohromady čtyři britské tanky byly zničeny německými osmaosmdesátkami. Zbylé dva tanky se otočily a začaly ustupovat k Nuenenu a rota E s nimi. Seržant Rogers byl postřelen a těžce krvácel. "Trochu tě škrábli, co, Paule?" řekl Lipton. "Rogers asi minutu v kuse pěkně sakroval," vzpomíná Lipton. "To u něj bylo naprosto neobvyklé."
Nadporučík Compton byl postřelen do zadku. Na pomoc mu přispěchal zdravotník Eugene Roe a také Malarkey, vojín Ed Heffron a několik dalších. Když se k němu Heffron skláněl, Compton vzhlédl a zasténal: "Vždycky mi říkala, že na tu svou velkou prdel jednou pořádně padnu." Podíval se na těch pět, kteří se kolem něj shromáždili a zavelel: "Padejte! Němci se o mě už postarají!" Byl tak těžký a palba tak ostrá, že ho vojáci málem poslechli. Malarkey, Guarnere a Joe Toye vysadili dveře od blízkého hospodářského stavení a Comptona na ně břichem dolů položili. Poté s ním utíkali příkopem po straně silnice za jedním z nastupujících britských tanků a položili jej dozadu na kapotu. Kulka, která Comptona zasáhla, pronikla z boku do pravé hýždě, z ní dále do levé hýždě a zase bokem ven. Když si ho Lipton prohlédl, nemohl se udržet smíchy. "Ještě jsem neviděl chlapa, který by měl od jedné kulky čtyři díry," řekl Comptonovi. Compton jen zavrčel: "Kdybych tak mohl z toho tanku slézt, zabil bych tě." Na záď ustupujícího tanku za Comptonem vyskočili i další muži. Strehl a Gordon, kteří byli na samém křídle, Strehl s minometem a Gordon s kulometem, utíkali přes otevřené pole, než svou jednotku dohnali. S těmi těžkými zbraněmi se jim neutíkalo snadno a pod nohama se jim kulky zavrtávaly do země. Mezi nimi a silnicí vedl asi metr vysoký dřevěný plot. "Přeskočili jsme ho jako závodní koně," říká Strehl. Když byli v bezpečí na druhé straně, trochu se vydýchali. "Tak tohle už nikdy neskočíme," řekl Strehl. "Já myslím, že jsme něco takového neskákali poprvé," odpověděl Gordon. Když znovu vyběhli a dohonili tanky, Gordon se vyšplhal na jeden z nich nahoru, ale Strehl byl s dechem u konce. Gordon natáhl ruku a zachytil Strehla přesně v okamžiku, kdy omdlel. Gordon jej vytáhl nahoru a držel jej, aby nespadl. Randleman, který byl v předních řadách, dostal zásah do ramene a zůstal za svým družstvem. Schoval se do jedné stodoly, kam za ním vběhl německý voják. Randleman ho probodl bodákem, zabil ho a jeho tělo zakryl senem. Potom se schoval do sena i sám. Ve městě se muži ukryli v domech a začali z nich pálit zpět na nepřítele. Rotě E se podařilo Němce zastavit, ale nebylo v jejích silách zahnat je zpět. Mezi mnohými jinými byl postřelen i seržant Chuck Grant. Vojín Robert Van Klinken byl zastřelen dávkou z kulometu, když se rozběhl vpřed s bazukou. Vojín James Miller, devatenáctiletý nováček v rotě, byl zabit, když mu vybuchl granát přímo na ledvinách. Vojín Ray Cobb se třásl po celém těle. Webster slyšel seržanta Martina, jak ho utěšuje, jako maminka konejší dítě, které se právě probudilo ze zlého snu: "To bude dobré, Cobbe, neboj, už se tam nevrátíme. Klid, Cobbe, uklidni se." Martin šel k jednomu cromwellovi, který se skrýval za domem. Ukázal na vrchol věže kostela a požádal velitele posádky, aby ji sestřelil, neboť Němci tam měli zřízenou pozorovatelnu.
"Je mi líto, kámo, ale to nemůžeme," odpověděl velitel. "Máme rozkaz, že to tady nesmíme moc zdevastovat. Spřátelená země, víš." Němci stále útočili. Chtěli se dostat k silnici vedoucí z Eindhovenu do Nijmegenu - "Silnici do pekla", jak si ji pojmenovala 101. divize - a odříznout ji, ale nemohli se dostat přes Nuenen. Winters se rozhodl pod příkrovem tmy stáhnout, ale než ustoupí, chtěl nějakého zajatce, kterého by mohl vyslechnout. Hledal dobrovolníky pro výpravu do nepřátelských pozic. Nikdo se nehlásil. "Seržante Toyi," zavolal.
"Ano, pane, jsem zde."

"Potřebuji dva dobrovolníky."
Toye vybral desátníka Jamese Campbella a jednoho vojína a vyrazili. Cestou do blízkého lesa klopýtali o těla britských a amerických vojáků. Vystřelil na ně nějaký německý voják. Toye řekl svým mužům, aby zastavili a byli ticho. Vplížil se do lesa, obešel Němce zezadu a jemně mu přiložil bodák na záda. Voják nedělal problémy. Toye ho strkal před sebou, vrátil se z lesa a dovedl zajatce až ke svým. Rota ustoupila do Tongeire. Winters si všiml, že Holanďané, kteří je ráno vítali, nyní zavírali okenice, sundávali oranžové vlajky a vyhlíželi deprimovaně a zarmouceně, neboť očekávali, že Eindhoven opět obsadí Němci. "Ani pro nás to nebylo nic veselého," říká Winters, "když jsme se belhali zpět k městu."
Když si jeho muži sedli a najedli se, odešel Winters na velitelství praporu. Našel zde podplukovníka Strayera a jeho štáb uprostřed veselí, jak se žoviálně baví nad výbornou večeří. Když Strayer spatřil Winterse, s širokým úsměvem se ho zeptal: "Tak jak to dnes šlo, Wintersi?"
Winters s kamennou tváří odpověděl: "Ztratil jsem patnáct vojáků a dostali jsme pořádně na prdel." Zábava kolem stolu okamžitě upadla. Rota E měla ten den z pekla štěstí. Ubytovala se v Tongeire a díky tomu se vyhnula náletu sedmdesáti bombardérů luftwaffe na britskou zásobovací kolonu v Eindhovenu. Jelikož Spojenci neměli ve městě žádná protiletadlová děla, Němci mohli nejdříve shodit několik jasně žlutých světlic a poté už jen v klidu dělat kolo za kolem a jen shazovat bomby. Město bylo těžce poničeno. Přes osm set obyvatel bylo zraněno a dvě stě dvacet sedm zabito. Příštího rána Strayer přesunul své dvě další roty do Nuenenu. Zde nalezli seržanta Randlemana. Německé tanky odtáhly k severozápadu na Son. Rota E zřídila kolem Eindhovenu opevnění a zůstala zde dva dny. Ráno 22. září dostal Winters rozkaz naložit své muže na nákladní auta. 506. pluk se přesunoval do Udenu, ležícího na "Silnici do pekla", a měl bránit město proti tankovému útoku, který sem podle zpráv holandského odboje směřoval od Helmondu. K rotě E a třem britským tankům se pro tuto misi připojila i velitelská rota pluku vedená podplukovníkem Charlesem Chasem (zástupcem velitele 506. pluku). Do nákladních aut se vešlo asi jen sto mužů velitelské roty plus jedna četa roty E. Ke konvoji se přidali Winters, nadporučík Weish a kapitán Nixon. Nákladňáky projely Veghelem a dorazily do Udenu bez jakéhokoli odporu. Winters a Nixon vystoupili na kostelní věž, aby se rozhlédli po okolí. Když se dostali až na zvonici, to první, co uviděli, byly německé tanky přejíždějící přes silnici mezi Veghelem a Udenem. Winters zahlédl, že jedna jednotka vyrazí k Udenu. Seběhl po schodech, sebral četu a řekl: "Hoši, není proč propadat panice. Situace je normální, jsme obklíčeni." Potom se se svými muži vypravil naproti německé jednotce, tvrdě na ni udeřili a zahnali ji na ústup. Plukovník Chase řekl Wintersovi, aby postavil opevnění. Rota E s pomocí velitelské roty zablokovala všechny ulice vedoucí do Udenu zátarasy. Winters pověřil seržanta Liptona, aby vzal každého, koho najde, bez ohledu na to, z jaké je jednotky, a postavil ho do linie. Lipton uviděl jít kolem dva britské vojáky. Chňapl jednoho z nich za rameno a zavelel: "Vy dva půjdete se mnou." Muž si Liptona chladně přeměřil od hlavy až k patě a řekl: "Seržante, takto v americké armádě oslovujete důstojníky?" Lipton se podíval lépe a uviděl, že voják má na své bojové uniformě odznak majora. "Ne, pane," zakoktal. "Promiňte." Major se neznatelně pousmál a odkráčel.
Němci nakonec nepřišli. Kdyby byli věděli, že v Udenu bylo méně než sto třicet mužů a pouze tři tanky, jistě by město srovnali se zemí, ale Wintersův rychlý protiútok na jimi vyslanou jednotku je evidentně přesvědčil, že Uden je obsazen početnými silami. Ať již však byl důvod jakýkoli, místo Udenu se cílem jejich útoku stal Veghel. Winters s Nixonem opět vystoupili na zvonici. Na šest kilometrů jižně vzdálený Veghel měli odtud jasný výhled. "Bylo to fascinující," vzpomíná Winters, "být tam tak za německou linií a pozorovat odtud, jak tanky postupují na Veghel, jak německá letadla kropí město střelbou a co se tam rozpoutalo za strašlivý boj." Členové roty E, kteří byli ve Veghelu, vzpomínají na tento den jako na hotové peklo, nejtvrdší ostřelování, jaké kdy zažili. Byla to zoufalá bitva, největší, jakou 506. pluk dosud zažil. A byla také nesmírně důležitá. "To, že se nepřítel dostal na druhou stranu silnice, neznamenalo pouze to, že přejel po kusu asfaltu," píše se v kronice divize. "Ta silnice byla plná britských transportních vozidel nejrůznějšího druhu. Odříznutí té silnice znamenalo pro uvězněná vozidla jen smrt a zkázu. Znamenalo zablokováni silnice po celé její délce vozidly, která náhle neměla kam odjet. Pro muže v Nijmegenu a Arnhemu znamenalo odříznutí silnice totéž, jako by jim někdo přeřízl tepnu. Přísun životadárných látek - potravin, munice, lékařských potřeb - byl zastaven."(Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 359.) Mezi těmi, kdo byli ve Veghelu, byl i Webster. Než německé dělostřelectvo spustilo palbu, ukryl se v jednom sklepě ještě s půltuctem mužů z roty E a s nějakými holandskými civilisty. "Bylo to velmi skličující," psal, "slyšet tam ty civilisty sténat, křičet, zpívat náboženské písně a modlit se."
Vojín Don Hoobler se s 3. družstvem .1. čety skrýval v průchodu jednoho domu. Napadlo ho, že si trochu vystřelí z vojína Farrise Ricea, a tak pusou dokonale napodobil hvizd přilétajícího dělostřeleckého granátu. Rice se vrhl obličejem k zemi. Hoobler se mohl potrhat smíchy: "Ha! Ha! Ha! Ha! To jsem tě dostal, co?" "Zatraceně, Hooblere, tohle není vůbec vtipné." Vžžžžžžž... BUM! Přiletěl opravdový granát a Hoobler se přestal smát. Plukovník Sink se přihnal džípem, vyskočil z něj a začal vykřikovat na všechny strany rozkazy. Muže z roty E, D a F pověřil postavením opevnění a přikázal jim, aby pálili na všechno, co se pohne. Webster a ostatní vylezli ze sklepa a vyšli do sadu. Webster s vojínem Donem Wisemanem si začali rychle kopat jámu šedesát centimetrů širokou, sto osmdesát centimetrů dlouhou a sto dvacet centimetrů hlubokou. Chtěli kopat ještě hlouběji, ale na dně již začala prosakovat voda. Sedět bezmocně v ostré dělostřelecké palbě je hotové peklo, to absolutně nejhorší, co může vojáka ve válce potkat. Dělostřelecké granáty přilétaly po třech. "Seděli jsme s Wisemanem každý ve svém rohu a nadávali. Pokaždé, když jsme nad sebou uslyšeli prolétat granát, zavřeli jsme oči a schovali hlavu mezi nohy. Po každém výbuchu jsme se na sebe podívali a zakřenili se. Cítil jsem se mizerně. Říkal jsem si, že bych obětoval jednu nohu za to, kdybych odtud byl už pryč. Seděli jsme v té naší díře a všude byl cítit odporný zápach střelného prachu. Wisemanovi přistál do klína kus horké oceli velký necelé tři centimetry. Zasmál se tomu. A další tři. A ještě tři další a zase. Není divu, že vojáci ve válce trpí bojovou vyčerpaností." Později Webster napsal rodičům: "Bez děl by byl život vojáka veselejší."
Palba utichla natolik, že muži od zásobovacího mohli přinést nějaký britský proviant. Webster zakřičel na Hooblera, aby mu hodil jednu plechovku. Hoobler si seděl venku, smál se a vtipkoval a se čtyřmi či pěti dalšími si dělal piknik. "Tak si

pro ni pojď!" zavolal na něj. "Osmaosmdesátky si teď dávají pauzu." Ihned nato však od jedné osmaosmdesátky přiletěla odpověď. Hoobler skočil do díry a jeho kumpáni naskákali za ním. Muži strávili noc ve svých jámách. Mrholilo a bylo mrazivě. Seděli s hlavami opřenými o kolena, drželi si kabáty u krku a ze všech sil se snažili usnout. V Udenu mezitím Winters s Nixonem přišli o svou pozorovatelnu. Všiml si jich nějaký německý ostřelovač a vypálil na ně. Jeho kulka zasáhla zvon ve zvonici. To zazvonění oba důstojníky tak vyděsilo, že se hned vrhli po schodech dolů. "Myslím, že naše nohy se těch schodů skoro ani nedotýkaly, jak jsme běželi rychle," tvrdí Winters. Své velitelské stanoviště si zřídil v krámku u křižovatky na jižním konci města. Majitelé, rodina Van Oerova, která v domě bydlela, ho vřele přivítala a odešla se schovat dolů do sklepa. Winters přikázal svým mužům, aby nábytek a koberce přestěhovali k jedné stěně, a potom sem nechal přinést kulomety, munici, Molotovovy koktejly a výbušniny a připravil se na jakýkoli útok. Pokud by přijely německé tanky, hodlal na ně házet z oken druhého patra po vzoru Rusů Molotovovy koktejly. Když zde byl Winters s přípravami hotov, odešel na druhou stranu města, do jeho severozápadního cípu. Po levé straně silnice vedoucí do města stál zámeček a přes ulici naproti byla hospoda. Winters řekl Weishovi, aby mezi obě budovy postavil na silnici zátaras a za ním umístil jeden z britských tanků. Weish si měl zřídit své velitelské stanoviště v zámečku. Winters zkontroloval i všechny ostatní zátarasy a poté se v 8.00 vrátil do onoho severozápadního cípu, aby si to tu ještě dnou, naposledy prohlédl. Britský tank stál přesně tam, kde měl, ale ani v něm, ani nikde kolem nebyl jediný muž. Ani u zátarasu nebyl nikdo z roty E. Winters se vztekle rozběhl k zámečku a zabušil na dveře. Otevřela služebná. Nerozuměla anglicky a on zase nerozuměl holandsky, ale nějakým způsobem pochopila, "že by rád mluvil s těmi vojáky". Zavedla ho tedy chodbou ke dveřím, za nimiž byl veliký, bohatě zdobený obývací pokoj. "Pohled, který se mí naskytl, mi vyrazil dech," vzpomíná Winters. "Na zemi, před obrovským, hořícím krbem, seděla krásná holandská dívka a večeřela zde s britským poručíkem vajíčka se šunkou." Podívala se na Winterse a usmála se. Poručík se k němu otočil a zeptal se: "Je můj tank stále před domem?" Winters vybuchl. Poručík okamžitě letěl ven. Winters se vrátil na ulici, aby se podíval po Weishovi a jeho mužích. "Kde jenom ten Harry k čertu může být?" Nakoukl do hospody přes ulici a zde také nalezl odpověď na svou otázku. "S Harrym jsme si to vyříkali," říká Winters zdvořile. "Potom, když jsem viděl, že je zátaras na svém místě a že můžu klidně spát, aniž bych se bál, že by tudy nepřítel pronikl do města, jsem odešel." Ve Veghelu Němci pokračovali v útoku přes celou noc až do rána, ovšem britská letadla a tanky je nakonec zahnaly. 506. pluk opět začal postupovat a 24. září odpoledne dorazil do Udenu. Vojáci z roty E, kteří byli obklíčeni ve Veghelu, měli za to, že malá jednotka izolovaná v Udenu byla rozprášena, zatímco ti v Udenu stejně tak předpokládali, že byl rozprášen zbytek jejich roty ve Veghelu, takže když se obě skupiny znovu setkaly a muži se dozvěděli, že celá rota přežila boje bez větší újmy, byli radostí bez sebe.

Rota se chystala strávit noc v Udenu. Muži, kteří zde byli již předtím, byli překvapeni, když si ti, kteří přečkali bombardovaní ve Veghelu, začali kopat jámy sto dvacet centimetrů hluboké, neboť jejich jámy měřily do hloubky jen něco přes dvacet centimetrů. Důstojníci byli ubytováni v udenských domech. Poručík Peacock z 1. čety přistoupil k Websterově jámě a řekl, mu, aby šel za ním. Webster vylezl a šli spolu do Peacockova pokoje nad obchodem s alkoholickými nápoji na náměstí. "Vezměte to koště a zameťte ten pokoj," přikázal Peacock. "Ano, pane," odpověděl Webster a pomyslel si, co je tohle za člověka. Došel k názoru, že je "lépe chcípnout hlady jako pobuda na ulici, než být vojínem v armádě". Němci sice ztratili Uden a Veghel, ale zdaleka se ještě nevzdávali. Večer 24. září zaútočili na "Silnici do pekla" ze západu, jižně od Veghelu, a povedlo se jim zřídit na ní opevnění. Silnice byla opět odříznuta. Bylo třeba ji znovu otevřít. Ačkoli strategický cíl operace MARKET-GARDEN již nyní vzal za své (20. září Němci znovu obsadili most u Arnhemu po porážce praporu podplukovníka Johna Prosta z britské 1. vzdušné výsadkové divize, celá 1. divize se musela usilovně bránit a gardová obrněná divize byla 22. září zastavena nějakých pět kilometrů jižně od Arnhemu), stále bylo nesmírně důležité udržet silnici volnou, neboť pouze na ní záviselo zásobování desetitisíců spojeneckých vojáků. Na sever od Veghelu působily tyto jednotky: 101. divize americké armády v Udenu a 82. divize v Nijmegenu, britská 1. obrněná divize severně od dolního toku Rýna u Arnhemu, gardová obrněná divize a 43. pěší divize Wessex, polský parašutistický pluk, britský 4. dorsetský pluk a 2. pluk gardového jezdectva, všechny mezi Nijmegenem a Arnhemem. Pokud by 101. divize silnici neudržela průjezdnou, pak se tento triumf mohl zvrhnout ve strašlivou pohromu katastrofálních rozměrů. Generál Taylor nařídil plukovníku Sinkovi zničit německé opevnění jižně od Veghelu. 25. září v 0.30 Sink rozkázal svým praporům, aby se připravily vyrazit. Ve 4.45 se 506. pluk vydal na pochod v silném dešti od Udenu na jih směrem k Veghelu. 1. prapor postupoval zprava, 3. prapor zleva, 2. prapor zůstával v záloze. Přibližně v 7.00 prošlo unavené mužstvo Veghelem. V 8.30 zahájil 1. a 3. prapor útok na opevnění. Zpočátku postupovaly snadno, ale německá dělostřelecká a minometná palba brzy zesílila. Zbrusu nové německé tanky zvané Königstiger i kanóny ráže 88 mm, zakopané podél silnice, zahájily navíc kromě dělostřelby i palbu ze svých kulometů. Podporoval je také 6. parašutistický pluk plukovníka von der Heydteho, starého nepřítele roty E od Ste. Marie-du-Mont a Carentanu. Koncentrace palby na této úzké frontě byla vražedná a kolem poledne byly prapory nuceny zastavit a zakopat se. Sink nařídil podplukovníku Strayerovi, aby s 2. praporem zaútočil z levého boku s podporou britských shermanů. Podél levé (východní) strany silnice byl mladý borovicový les, z něhož bylo možno boční útok provést. V čele praporu šla rota E. První útok v Holandsku vedla rota E směrem na jih, na Son a poté na Eindhoven. Druhý útok směřoval východně na Nuenen, a třetí severně na Uden. Nyní je tedy čekal útok západním směrem a tím měl být její výčet světových stran úplný. Na průzkum terénu šel Winters s Nixonem. Na pokraji lesa objevili cestu, jež byla dostatečně pevná, aby udržela pásy tanků. To byla sice výhoda, ale les končil asi tři sta padesát metrů od silnice a za ním již byl jen pás otevřeného terénu, jenž při závěrečném útoku nemohl skýtat žádný úkryt. Winters rozestavil rotu tak, že vpředu šli průzkumníci a za nimi dvě skupiny mužů roztažené do stran, aby nevznikl žádný shluk. Takto se dostali do poloviny pole, když na ně Němci spustili kulometnou palbu. Všichni se vrhli k zemi. Guarnere a Malarkey začali připravovat k palbě svůj minomet ráže 60 mm. Guarnere určoval vzdálenost a směr a Malarkey střílel. Byl v té chvíli jediný muž v poli, který neležel uchem na zemi. Jeho první rána zničila německý kulomet.

Winters vykřikoval rozkazy. Chtěl, aby začaly střílet kulomety. Obsluhy vyhledaly v zemi alespoň mírné vyhloubeniny, postavily kulomety a zahájily palbu. Winters zahlédl na druhé straně silnice Königstiger zakopaný v krytém pozorovacím postavení a řekl kulometčíkům, ať pálí na něj. Když se Winters podíval napravo, všiml si, že Nixon si s širokým úsměvem kontroluje přilbu. Kulka z první salvy německého kulometu pronikla přední částí přilby a vyletěla ven boční stranou v takovém úhlu, že mu jen spálila čelo a jinak mu vůbec neublížila. Německá palba byla tak silná, že se Winters rozhodl stáhnout rotu zpět do lesa. Kulometčíci nepolevovali v palbě, střelci zatím ustoupili do lesa, a jakmile tam dorazili, začali palbu zase oni, aby kryli ústup kulometčíků. Když Lipton doběhl na kraj lesa k Wintersovi, Winters mu řekl: "Kulometčíci budou potřebovat munici. Dones nějakou." Lipton utíkal k jednomu shermanovi (všechny tanky stály za lesem, skryté před zraky Němců - k velké nelibosti mužů z roty E). Shermany používaly kulomety 7,62 mm, stejné jako rota E. Lipton dostal od Britů čtyři krabice munice. Dvě dal seržantovi Talbertovi, dvě si nechal a oba s nimi běželi doprostřed pole ke kulometčíkům, kteří neustávali v palbě. Když k nim doběhli, hodili jim krabice, otočili se na podpatku a uháněli zpět k okraji lesa co jim síly stačily. "Němci byli mizerní střelci," vzpomíná Lipton. "Oba jsme to přežili." Jakmile němečtí výsadkáři zahájili na pozice kulometů minometnou palbu, vojáci z roty E začali střílet, aby se kulometčíci mohli stáhnout. Winters utíkal dozadu k tankům a vyšplhal se na první z nich, aby si promluvil s velitelem z očí do očí. Řekl mu, že na druhé straně silnice je zakopaný Königstiger. "Když zastavíte za náspem na kraji lesa, budete krytí a můžete ho odstřelit." Když Winters seskočil, tank a spolu s ním i další po jeho levici se s rámusem rozjely a namířily si to přímo na skupinku mladých borovic na kraji lesa, které srazily k zemi. Hned za nimi tank zatočil doleva, aby získal lepší palebné ostavení a namířil na Tygra. Bum! Tygr vystřelil ze svého osmaosmdesátimilimetrového děla. Střela zasáhla hlaveň kanónu a sklouzla po věži tanku. Německý velitel evidentně vypálil naslepo do místa, kde uviděl kácející se vršky borovic. Britský tank okamžitě zařadil zpátečku, ale než stačil vycouvat, Tygr vypálil podruhé, přímo do věže. Střela pronikla plátem a urazila veliteli ruce. Snažil se vysoukat otvorem, ale uvnitř začala vybuchovat jeho vlastní munice. Následující výbuch rozmetal jeho tělo na kusy. Zbytek posádky zahynul uvnitř. Tank hořel celé odpoledne až do noci a čas od času v něm vybuchovala munice.

Tygr pak zamířil dělem na druhý tank a jedinou ranou jej zničil. Rota E strávila zbytek dne a v noci za nepříjemného, vytrvalého deště ostřelováním silnice minomety. Velitelská rota se k ní připojila minomety ráže 81 mm a přidalo se i dělostřelectvo od Veghelu, ale obezřetně, neboť z jihu útočily na opevnění jednotky 502. parašutistického pluku.

Pro rotu to byla skutečně nesnesitelná, vražedná noc, ale pro kapitána Nixona, zpravodajského důstojníka praporu, byla daleko příjemnější. Našel někde láhev šnapsu a celou ji sám vypil. Věděl, že má pro to dokonalou omluvu, neboť toho dne se podruhé narodil, když mu kulka prostřelila přilbu a jen o fous minula jeho hlavu. V opilosti hulákal a v noci zpíval a smál se, dokud neusnul. V časných ranních hodinách 26. září se Němci z opevnění stáhli. Za úsvitu pak 506. pluk postupoval již po silnici bez nejmenšího odporu. Američtí výsadkáři tak opět po lítém boji s německými výsadkáři obsadili silnici.

Toho dne odpoledne mašíroval pluk v dešti zpět do Udenu. Rota E dorazila po setmění k smrti unavena. Druhého dne odpoledne muži obdrželi první poštu za posledních deset dnů, kdy opustili Anglii. To ve všech jen utvrzovalo pocit, že alespoň pro Američany již operace v Holandsku skončila.

Tento předpoklad se však ukázal být mylný, i když bylo pravda, že ofenzivní fáze operace byla u konce. Skončila neúspěchem.

Pro rotu E, stejně jako pro celou 101. divizi, 82. divizi, britské obrněné a pěší jednotky účastnící se operace MARKET-GARDEN to byla skličující zkušenost. Pro britskou 1. vzdušnou výsadkovou divizi to potom byla hotová pohroma. 17. září dorazila k severní straně dolního toku Rýna s 10 005 muži a 26. září jí zbývalo pouhých 2 163 mužů. Téměř osm tisíc vojáků bylo zabito, zraněno či zajato. Nejenže tyto ztráty nebyly vykompenzovány žádnými strategickými či taktickými úspěchy, ale Spojenci si tím navíc pouze otevřeli koridor, jenž nevedl nikam, a přitom jej bylo třeba úporně bránit. Jednalo se o úzký pruh území směřující do německých linií, obklopený ze tří stran početnými německými vojsky a z hlediska zásobování závislý na zranitelné "Silnici do pekla". Ještě před deseti dny ve spojeneckém táboře vládla euforie. Všichni měli pocit, že ještě jedna jediná operace a bude po válce. Vždyť Němci ustupovali již od prolomení jejich linie v Normandii, od začátku srpna až do poloviny září. Vznikl tak dojem, že soudržnost jejich jednotek je tatam, obrněné síly zničené, munice vyčerpána a morálka na dně. Tyto předpoklady se ukázaly být jedním z největších omylů spojenecké zpravodajské služby v této válce. Ve skutečnosti byli Němci v polovině září na nejlepší cestě odrazit síly, jež byly označovány za Zázrak Západu. Opět zorganizovali své jednotky, doplnili jim zásoby, stav, znovu je vyzbrojili a vybudovali souvislou obrannou linii. Eisenhower se z této zkušenosti poučil a v březnu 1945 napsal své ženě: "Už nikdy nebudu odepisovat Němce, dokud je nebudeme mít v klecích nebo pohřbené!"(John S. D. Eisenhower, ed., Letters to Mamie (Garden City, N. Y.: Doubleday & Co., 1978), 244.)

MARKET-GARDEN byla vysoce riskantní operace, která selhala. Byla vedena na úkor dvou jiných možných ofenzív, jež bylo třeba pozdržet, neboť Eisenhower potřeboval všechny zásoby pro MARKET-GARDEN. První z nich byl hromadný útok na přístupové cesty do Antverp, největšího evropského přístavu, jenž byl rozhodující z hlediska podpory jakékoli spojenecké ofenzívy za Rýn. Antverpy tedy otevřeny nebyly, což ve svém důsledku znamenalo, že Spojenecká expediční armáda byla nucena bojovat s nedostatečnými zásobami. Druhou pozdrženou ofenzívou byla operace Pattonovy 3. armády jižně od Arden. Patton byl přesvědčen, že pokud by býval dostal ty zásoby, které obdržel Monty pro MARKET-GARDEN, byl by překročil Rýn ještě týž podzim a potom by měl před sebou volnou cestu na Berlín. To sice nezní pravděpodobně, ovšem jelikož to nebylo vyzkoušeno, nikdy se nedozvíme, zda by se mu to bylo povedlo. Eisenhower až do své smrti trval na tom, že MARKET-GARDEN byl riskantní krok, který však bylo třeba učinit. Při našich rozhovorech z let 1964 až 1969 jsme tuto operaci probírali nespočetněkrát a vždy se vracel k následujícímu argumentu - prvním pravidlem při pronásledování poraženého nepřítele je postupovat za ním, být s ním v kontaktu, vyvíjet na něj tlak, využívat každé příležitosti. Severní cesta do Německa byla tou nejkratší a vedla terénem,

jenž byl pro ofenzivní operace nejvhodnější (jakmile by byl překročen Rýn). A jelikož Eisenhower měl toto vše na paměti, byl by to byl zločin nezkusit, když navíc uvážíme, jak málo chybělo, aby operace MARKET-GARDEN dopadla úspěšně. Souhlasil jsem s jeho názorem až do chvíle, kdy jsem se pustil do studií materiálů o rotě E. Nyní si již nejsem tak jist. Rota E byla stejně dobrou rotou jako kterákoli jiná rota spojeneckých expedičních sil. V Normandii vybojovala několik skvělých vítězných bitev. Její morálka byla velmi vysoká, její vybavenost dobrá, když byla vysazena do Holandska. Měla taktéž ideální poměr veteránů a nových rekrutů, starých mazáků a nováčků. Její důstojníci, podobně jako poddůstojníci, byli schopní, odhodlaní a měli dostatek odvahy. A přesto v prvních deseti dnech v Holandsku dostala "pořádně na prdel", jak se oné noci útoku na Nuenen vyjádřil před Strayerem Winters. Nepodařilo se jí obsadit most u Sonu, nepodařilo se jí projít u Nuenenu na cestě do Helmondu a vůbec poprvé byla nucena ustoupit, neuspěla v tažení na Uden a nepodařil se jí ani její první útok na německé opevnění jižně od Veghelu.
Příčin těchto neúspěchů bylo mnoho. První a nejdůležitější byla ta, že v každém tomto případě německé jednotky převyšovaly rotu co do počtu i co do zbraní. Výsadkáři neměli ani dělostřelectvo, ani tolik mužů, aby jejich útok na německé obrněné jednotky mohl být úspěšný. Za druhé, jednalo se o prvotřídní německé jednotky, včetně elitního parašutistického pluku. Sice v kvalitě nepředčili muže z roty E, ale bojovali stejně dobře jako Američané. Za třetí, koordinace britských tanků a americké pěchoty byla mizerná. Rota E a gardová obrněná divize neprošly jediným společným výcvikem a nebyly na vzájemnou spolupráci zvyklé. Právě na tuto skutečnost rota E doplatila u Nuenenu, Udenu a opět jižně od Veghelu. U Brécourt Manor a v Carentanu rota E účinně spolupracovala s americkými tanky, zatímco v Holandsku s britskými tanky spolupracovala neúčinně. Z obecnějšího hlediska byl problém MARKET-GARDEN ten, že šlo o ofenzívu na příliš úzké frontě. Tento uzoučký útok směrem přes Rýn byl velmi zranitelný vůči útokům ze stran. Němci si tuto zranitelnost uvědomovali a snažili se jí využít zuřivými protiútoky po celé délce linie a napadáním ze všech stran. S odstupem lze tedy říci, že pokud se velitelé domnívali, že síly složené z několika divizí a z britských, amerických a polských jednotek bude možné zásobovat prostřednictvím jediné akce, je možné je obvinit z přehnané sebedůvěry Rota E byla jednou z přibližně sto padesáti rot, které za tuto přehnanou důvěru musely zaplatit. Zatímco 17. září nad Holandskem seskakovala v počtu sto padesát čtyři mužů a důstojníků, o deset dní později jich měla již jen sto třicet dva.

9
"Ostrov"
HOLANDSKO
2. října - 25. listopadu 1944
Rota E, stejně jako všechny jednotky v amerických vzdušný výsadkových divizích, byla vycvičena jako lehká pěší úderná jednotka s důrazem na rychlý přesun, odvážné manévry a střelbu z lehkých zbraní. Pro tyto účely byla využívána v Normandii a prvních deset dnů v Holandsku. Od začátku října téměř až do konce listopadu 1944 se však měla účastnit statických, zákopových bojů, které připomínaly spíše první než druhou světovou válku. Oblast, v níž bojovala, byl pět kilometrů široký "ostrov" ležící mezi dolním tokem Rýna na severu a jeho přítokem Waal na jihu. Z východu ohraničovala linii 101. divize města Arnhem na dolním toku Rýna a Nijmegen na Waalu, zatímco ze západu městečka Opheusden na dolním toku Rýna a Dodewaard na Waalu. Němci ovládali teritorium severně od Rýna a západně od opheusdensko-dodewaardské linie. "Ostrov" byl nížinnou zemědělskou oblastí pod hladinou moře a před přílivem jej chránily hráze vysoké sedm metrů a nahoře dostatečně široké, aby po nich mohly vést dvouproudé silnice. Svahy hrází byly někdy strmé, ale častěji se svažovaly tak pozvolna, že jejich základna byla široká sedmdesát, někdy i sto metrů. Celá oblast byla protkána nespočetnými odvodňovacími příkopy. Na severní straně dolního toku Rýna se zvedaly kopce, což poskytovalo zřejmou výhodu německému dělostřelectvu. Němci očividně měli neomezenou zásobu munice (centrum německého průmyslu leželo pouze zhruba padesát kilometrů proti proudu Rýna), v každém případě dost na to, aby mohli svými osmaosmdesátkami pálit po jednotlivcích ve volném terénu. K veškerým přesunům na "ostrově" docházelo v noci a za denního světla muži zůstávali ve svých jámách, na pozorovatelských stanovištích nebo schovaní v domech či stodolách. Podzimní počasí v severozápadní Evropě bylo, jako obyčejně, mizerné - zima, vlhko, déšť, zkrátka kulisa jako vystřižená z filmu o první světové válce. Na "ostrově" byly celé pluky britského dělostřelecká, které 101. divizi podporovaly svou palbou. Následkem toho byly bitvy na "ostrově" dělostřeleckými souboji, při nichž bylo hlavním úkolem pěchoty, aby byla připravena odrazit jakýkoli útok německých pozemních jednotek a sloužila jako předsunutí pozorovatelé dělostřelectva. Každou noc byly vysílány hlídky na průzkum. Většinou však rota E a ostatní roty ze 101. divize seděly v zákopech stejně jako jejich otcové v roce 1918. Bezmocnost jakkoli do této dělostřelecké bitvy zasáhnout jen přispívala mezi muži k obecnému a sílícímu pocitu frustrace. Avšak přirozeně se nepsal rok 1918. Muži z roty E na "ostrově" poprvé spatřili v akci proudová letadla a na obloze sledovali dráhy po V-2, prvních balistických raketách středního doletu na světě, které směřovaly na Londýn. A přesto, stejně jako vojáci na západní frontě v letech 1914-1917, i oni bojovali bez podpory tanků, neboť tanky byly na "ostrově" až příliš snadným terčem. Také proviant připomínal daleko spíše první světovou válku než rok 1944. Strava, kterou rota dostávala od Britů, byla otřesná. Podle desátníka Gordona "tahle břečka sice udržela vojáky při životě, ale za cenu ztráty morálky". Zvláště mizivé oblibě se těšilo hovězí z konzervy s mdlým yorkshirským pudinkem. Stejně tak i polévka z hovězích ohánek, popisovaná jako "tuk, v němž plavaly kosti". Většina mužů vždy naházela veškerý ten proviant do jednoho velkého hrnce, přidali k tomu kdejakou zeleninu, o niž se jim podařilo na venkově zakopnout, a uvařili z této směsi něco jako guláš. Naštěstí byl všude kolem dostatek čerstvého ovoce, především jablek a hrušek. Občas muži odpomohli krávám od jejich přebytečného mléka, ale káva nebyla a čaj se rychle omrzel.
Nejhorší ze všeho byly britské cigarety. Desátník Rod Baut je popsal jako "hrstku tabáku a bezbožnou porci slámy".

Naopak nejlepší ze všeho byly denní dávky britského rumu. Na druhém místě co do oblíbenosti byl německý proviant, když se podařilo nějaký najít. Tvrdé suchary byly sice jako kámen, ale maso v konzervě a tuby s limburským sýrem byly chutné a výživné. Stejně jako z francouzských vesnic na obou stranách západní fronty v letech 1914-1918, tak i z "ostrova" bylo evakuováno veškeré obyvatelstvo (a Holandsko je nejhustěji zalidněná země na světě). To mužům poskytovalo téměř neomezené možnosti drancování, jichž se rychle chopili. Webster napsal: "Civilisté žijí ve falešné představě, že šuplíky, špižírny a kurníky prolézají pouze Němci a Rusové, ale totéž dělali i všichni američtí vojáci, které jsem znal." Hodinky, velké hodiny, šperky, i malé (i větší) kusy nábytku a samozřejmé alkohol, to vše rychle mizelo, alespoň to, co zde zůstalo po Britech, kteří zde rabovali jako první.
"Ostrov" připomínal stagnující frontu první světové války. Rota E zde strávila téměř dva měsíce v každodenním boji. Vyslala na průzkum téměř sto hlídek, odrážela útoky, vystřílela neuvěřitelné množství munice, utrpěla ztráty, ale neustoupili ze svých pozic ani o píď až do svého vystřídání. Rota se na "ostrov" přesunula 2. října nákladními auty přes velkolepý most u Nijmegenu (jenž dosud stojí), který byl obsazen 20. září ve 20.00 82. divizí. Za řekou Waal převezla auta muže nějakých patnáct kilometrů do vesnice Zetten, za desítky zamaskovaných britských děl.
Dorazili v noci, aby zde vystřídali britskou 43. divizi. 506. pluk přebíral úsek frontové linie, kterou dosud bránila celá jedna celá divize. Na délku měřil přibližně deset kilometrů. 2. prapor 506. pluku byl na pravé (východní) straně linie, přičemž rota E byla zcela napravo a po její pravici již působil 501. parašutistický pluk. Rota E tak měla bránit úsek dlouhý téměř tři kilometry s pouhými sto třiceti muži.
Britští vojáci se setkali s rotou v Zettenu a doprovodili velitelské složky na jejich nové pozice. "Tak jak to tu jde?" zeptal se veliteli.
"Je to tady sakra nuda, kámo," zněla odpověď. Při pohledu na jámy od střel ze stopětek a osmaosmdesátek, jež vypadaly tak čerstvě, o tom však Webster zapochyboval. Po tříhodinovém pochodu dorazili na své místo ke shluku domů u obrovské hráze. Na druhé straně hráze byl dolní tok Rýna a mezi ním a hrází se táhl ještě přibližně kilometr rovné, bažinaté pastviny. Oblast byla poseta mrtvými zvířaty, vypálenými domy, prázdnými kulometnými pásy a krabicemi od munice. Byla to země nikoho. Aby pokryl celý svěřený úsek fronty, rozmístil Winters podél jižní strany hráze 2. a 3. četu a 1. četu ponechal v záloze. Protože neměl dostatek mužů, aby dostatečně pokryl celou linii, rozmístil předsunuté hlídky v místech podél hráze, na něž nepřítel podle něj zaútočí nejpravděpodobněji. S těmito hlídkami udržoval spojení pomocí rádia, polního telefonu a kontaktních hlídek. Taktéž vyslal tříčlenné hlídky ke břehu řeky, aby odtud pozorovaly pohyb nepřítele a sloužily jako vysunutí pozorovatelé dělostřelectva. Velitelské stanoviště zřídil v Randwijku. 2. října ve 3.30 poslal Winters seržanta Arta Youmana s rozkazem zřídit vysunutou hlídku v domě nedaleko větrného mlýna na jižním svahu hráze. Youmana doprovázeli vojíni James Alley, Joe Lesniewski, Joe Liebgott a Rod Strehl. Dům stál vedle silnice vedoucí od trajektu přes řeku na severu do malé vesničky Kiburg na jihu.
Když hlídka dorazila k silnici, Youman řekl Lesniewskému, aby vylezl na vrchol hráze a zjistil situaci. Když se Lesniewski plazil až k vrcholu hráze, jak je to učili ve výcviku, uviděl něco neočekávaného - obrys německého kulometu namířeného k místu, kde silnice vedoucí od trajektu protínala hráz. Za ním ve tmě rozeznal Němce, který se právě chystal vrhnout granát na Youmanovu skupinu u jižní paty hráze.
V téže chvíli ostatní členové hlídky zaslechli německé vojáky ze severní strany hráze. Liebgott, který zůstal pozadu, zavolal "To jseš ty, Youmane?" V okamžiku, kdy na něj Lesniewski zavolal, aby ho varoval, vrhl Němec granát. Také ostatní Němci začali házet granáty přes hráz, Lesniewski dostal zásah střepinou do krku. Alley byl sražen k zemi výbuchem, který mu způsobil dvaatřicet zranění na levém boku, tváři, krku a paži. Strehl a Liebgott měli nějaká menší zranění a Strehlovo rádio bylo zničené. Narazili na celou rotu SS, která se dříve té noci dostala trajektem přes řeku a chtěla se pokusit proniknout na jih od hráze a provést vedlejší útok, jenž by odvedl pozornost od hlavního útoku, který měla na levé křídlo 506. pluku u Opheusdenu za úsvitu zahájit 363. divize Volksgrenadier. Hlídka neměla tušení, že přes hráz za americké linie pronikla ještě jedna rota SS. Útok na 1. a 2. prapor 506. pluku měl být něčím daleko významnějším než jen pouhým lokálním protiútokem - cílem Němců bylo vyčistit celý "ostrov" od spojeneckých vojsk.
Po přestřelce s rotou SS se hlídka roty E stáhla. Zpět k Watersově velitelskému stanovišti to byl plný kilometr. "Dělej, Alley," říkal Strehl dokola. "Musíme odtud vypadnout, do háje." "Vždyť běžím, běžím," odpovídal kulhající Alley.
Ve 4.20 dorazil Strehl na velitelské stanoviště, aby zde podal zprávu o německém průniku. Winters dal okamžitě dohromady skupinu skládající se z jednoho a půl družstva 1. čety, která byla v záloze, a seržanta Leo Boylea z velitelského družstva.
(Když jsem se v létě 1990 setkal se Strehlem a Wintersem, konverzace probíhala následovně:
AMBROSE: "Takže Rod se vrátil a říká vám: 'Hlásím průnik nepřítele.' A co se dělo potom?"
WINTERS: "Jakmile ke mně vtrhl, viděl jsem, že se něco semlelo. Nemohl popadnout dech a stačilo se na něj podívat, aby vám bylo jasné, že ten hoch právě pohlédl smrti tváří v tvář. To bylo jasné."
STREHL: "To není pravda."
WINTERS: "Za to se přece nemusíš stydět. Vždyť na tebe střílelí."
STREHL: "To zní, jako bych měl málem v gatích. To ne.")
Seržant Talbert utíkal do stodoly, kde spali jeho muži. "Vstávat! Všichni ven!" zakřičel. "Skopčáci pronikli za naši linii! Proboha, chlapi, padejte z těch postelí!" Webster a ostatní se ještě ani nestačili rozkoukat a už vybíhali s puškami ven. Winters a jeho patnáctičlenná skupina rychle vyrazila podél jižního svahu hráze. Když se blížili k rotě SS, viděl palbu svítících střel mířících pryč k jihu. To však nedávalo žádný smysl -věděl, že tím směrem nic není a usoudil z toho, že Němci musí být nervózní a zmatení. Rozhodl se skupinu zastavit a sám prozkoumat situaci. Nechal tedy muže pod velením seržanta Boylea a připlížil se na vrchol hráze. Na druhé (severní) straně uviděl metr hluboký příkop táhnoucí se rovnoběžně s hrází, jímž bylo možno se přiblížit bezpečně k silnici. Vrátil se tedy ke skupině, dvěma mužům nařídil zůstat na místě jako jištění týlu a pravého křídla a zbytek zavedl přes hráz do příkopu na severní straně. Skupina se

poté příkopem opatrně začala přibližovat k silnici. Dvě stě metrů od silnice Winters opět skupinu zastavil a vyrazil vpřed sám na průzkum. Když se blížil k silnici - jež byla vyvýšena přibližně metr nad zemí - uslyšel na druhé straně hlasy. Napravo od sebe uviděl proti noční obloze stát na hrázi německé vojáky u kulometu. Měli na sobě dlouhé zimní kabáty a typické německé ocelové přilby. Winters byl od nich přibližně pětadvacet metrů, schovaný v odvodňovacím příkopu. Pomyslel si: "Tohle je přesně jak ve filmu Na západní frontě klid." Odplížil se zpět ke své skupině, vysvětlil jim situaci a udělil rozkazy. "Musíme se tam připlížit absolutně neslyšně příkopem, ale přitom rychle, než se rozední." Skupina se dostala na čtyřicet metrů od kulometu na hrázi. Winters obešel všechny muže a šeptem každému určil cíl, na který bude střílet, buď jednoho ze střelců, nebo z posádky kulometu. Christensonovi pošeptal, aby svůj kulomet 7,62 mm zaměřil na německé MG 42. Za Christensonem pak si Muck se svobodníkem Alexem Penkalou připravili ke střetu svůj šedesátimilimetrový minomet. Potom Winters ustoupil a tichým, klidným hlasem zavel "Připravit, zamířit, pal!" Dvanáct pušek vystřelilo naráz. Všech sedm německých střelců padlo k zemi. Christenson zahájil palbu z kulometu, a jelikož použil svítící střely, viděl, že pálí moc vysoko, avšak jakmile zamířil níže, Muck s Penkalou zasáhli minometem přímo do kulometu. Seržant Boyle byl šokován tím, "jak těžkou, přesnou ránu jsme nepříteli uštědřili". Později řekl Liptonovi, že to byl podle něj ten nejlepší střelecký útok, jaký viděl. Přes silnici vedoucí od hráze k trajektu zahájil nepřítel na skupinu lehkou palbu. Winters se stáhl příkopem o nějaký dvě stě metrů zpět, k místu, kde se příkop křížil s jiným, jenž vedl od hráze k řece. Zde, mimo dostřel Němců, se Boyleovým rádiem spojil s nadporučíkem Weishem. "Pošlete sem zbytek 1. čety," nařídil, "a družstvo lehkých kulometů z velitelské roty přidružené k rotě E." Když skupina čekala na posily, seržant William Dukeman vstal a zakřičel na muže, aby se roztáhli (jak vzpomíná Ron Carson, "muži se v minutě shlukli k sobě"). Tři Němci, kteří byli schovaní v trativodce, jež vedla pod silnicí, vystřelili z ní granát. Dukeman jen vzdechl a sesunul se dopředu. Byl jediný, koho zasáhl - kus oceli pronikl ramenem dovnitř a skrz zase vyletěl ven. Ostatní jeho smrt pomstili. Spustili na Němce v trativodce palbu a za pár okamžiků bylo po nich. Během čekání na zbytek čety si Winters vyšel do pole mezi oběma liniemi, aby si o samotě promyslel, jak bude postupovat dále. Uvědomoval si tři skutečnosti: nepřítel je schován za ochranným násypem silnice, zatímco jeho muži jsou v mělkém příkopu bez jakékoli bezpečné ústupové cesty; pozice nepřítele mu umožňuje jeho skupinu obejít zprava a počkat si na ni na otevřeném poli; na jih od břehu nebylo nic, co by mohlo Němcům zabránit v postupu po silnici až k velitelskému stanovišti v Hemmenu. Došel k závěru, že za těchto okolností nemá jinou možnost než zaútočit. Nyní již bylo světlo. Když se vrátil ke své skupině, zjistil, že posily již dorazily. Nyní měl přibližně třicet mužů. Zavolal si poručíky Franka Reese a Thomase Peacocka a seržanta Floyda Talberta a přikázal jim: "Talberte, vy půjdete se 3. družstvem zprava. Peacocku, vy jdete s 1. družstvem zleva. Já budu s 2. družstvem uprostřed. Reesi, vy budete pálit kulomety v mezerách mezi družstvy. Chci od vás dokonalou krycí palbu, dokud se nedostaneme k silnici. Potom přerušíte střelbu a poběžíte k nám." Talbertovi a Peacockovi ještě řekl, aby si jejich muži nasadili bodáky. Když všichni odešli vyplnit jeho rozkazy, Winters svolal 2. družstvo a vysvětlil mu plán. Přímo před ním stál vojín Hoobler. Když Winters řekl "nasaďte si bodáky", Hoobler těžce polkl. Winters viděl, jak mu ohryzek jezdí nahoru a dolů. "Doslova se topil v adrenalinu. I mně začal stoupat do hlavy adrenalin," vzpomíná Winters. Na jeho signál spustily kulomety palbu a všechna tři družstva začala co nejrychleji postupovat přes dvě stě metrů rovného, avšak promáčeného pole mezi nimi a silnicí a držela se co nejvíc při zemi. Winters dosud neměl ani zdání, kolik Němců je na druhé straně silnice vedoucí od hráze k trajektu, neboť ta byla dost vysoká na to, aby zakrývala výhled. Ovšem také Němci neměli tušení o útoku Američanů - udělali tu neomluvitelnou chybu, že když při první palbě přišli o své kulometčíky a střelce, neumístili ani na silnici, ani na hráz žádné předsunuté hlídky. Winters se vydal k silnici jako první. Vyskočil na ni. Přímo před ním, pouhé dva metry, byl německý voják s hlavou u země, krčící se před palbou Reeseových kulometů. Po své pravici Winters koutkem oka zahlédl spoustu mužů, více než sto, přimknutých k sobě v místě, kde silnice protínala hráz. Také oni se krčili u země před kulometnou palbou. Všichni měli na sobě dlouhé zimní kabáty a na zádech batohy. Všichni byli otočeni tváří k hrázi, takže ho neviděli. Byli jen patnáct metrů od něj.

Winters se otočil a skokem se vrhl zpět na západní stranu silnice, odjistil ruční granát a vrhl jej po osamoceném vojákovi. V tomtéž okamžiku však voják hodil granát proti němu. Ve chvíli, kdy Winters hodil granát, uvědomil si, že udělal chybu - zapomněl odstranit pásku, kterou ovázal rukověť granátu, aby tak zabránil samovolnému výbuchu. Než stačil německý granát vybuchnout, Winters vyskočil zpět na silnici. Němec ležel přikrčený, rukama si chránil hlavu a čekal, až Wintersův granát vybuchne. Byl pouhé tři metry od něj. Winters ho zastřelil ranou ze své M-1 od boku. Výstřel vzburcoval celou rotu. Esesáci začali vstávat a hromadně se otáčeli k Wintersovi. Ten se obrátil napravo k nim a začal do nich pálit. To, co následovalo, Winters popisuje následovně: "Pohyby Němců mi připadaly jako neskutečné. Zdálo se mi, že se zvedají strašně pomalu, a jak se na mě ohlíželi, bylo to také hrozně pomalu, a když začali sahat po puškách, tak jakoby velmi, velmi zpomaleně. Vyprázdnil jsem do nich první zásobník [osm ran] a potom, stále ještě uprostřed silnice, jsem zasunul druhý zásobník a vyprázdnil do nich od boku i ten." Němci padali k zemi. Jiní mířili puškami na Winterse a jiní se zase dali na útěk. Všechny jejich pohyby byly ale neohrabané, neboť jim ve volném pohybu bránily jejich dlouhé kabáty. Winters seskočil zpět na západní stranu silnice. Když se podíval doprava, spatřil Talberta, jak se plíží vpřed v čele své skupiny. Byli již asi deset metrů od silnice. Wintersova prostřední skupina přibíhala přes pole a Peacockova skupina nalevo byla od silnice dvacet metrů a přelézala právě jakési dráty, které vedly přes pole. Winters zasunul třetí zásobník a začal pálit po jedné, dvou střelách, mezi nimiž se vždy schovával za silnicí. Když skupiny dorazily k silnici, dali se Němci bezhlavě na útěk. "Palte!" zakřičel Winters.

Bylo to jako při lovu zvěře. Němci utíkali a rota E do nich střílela podle libosti. "Jednoho jsem dostal!" zaslechl Webster volat Hooblera. "Zatraceně, jednoho jsem dostal!" Podle Webstera byl Hoobler ve svém živlu. "Příliš se do toho vžil." Několik Němců bylo odříznuto a schovali se ve vysokém porostu. Christenson je zahlédl. "Mluví tady někdo německy?" zavolal. Přihlásil se Webster. "Heraus!" zakřičel. "Schnell! Hände hoch! Schnell! Schnell!" Němci vylezli jeden po druhém ven. Bylo i jedenáct. Chraplavými hlasy tvrdili, že jsou Poláci. Christenson je odvedl dozadu. Webster

se vrátil na silnici, aby pomohl střílet. Jeden Němec se otočil a vystřelil. "Ucítil jsem v pravé noze ránu jako basebalovou pálkou," vzpomíná Webster. "Úplně mně otočila a srazila k zemi." Stačil akorát zvolat: "Dostali mě!", což mu již vzápětí připadalo jako "zcela nevhodné a nenápadité klišé". (Stejně jako všichni spisovatelé, snažil se i on popis událostí poněkud I kultivovat.)
Byl to čistý průstřel. Kulka proletěla Websterovým lýtkem, aniž by zasáhla jedinou kost. Rána za milion dolarů. Dokázal jsem to, pomyslel si. Když k němu přišel zdravotník Eugene Roe, na Websterově tváři zářil široký úsměv. Roe ránu ovázal a řekl Websterovi, aby se stáhl zpět. Své pásy s náboji předal Webster Martinovi, který se tvářil stále velmi klidně a nezúčastněně, "byl to ten nejklidnější a nejneohroženější chlap, jakého jsem kdy viděl", a granáty Christensonovi. Pistoli a M-1 si nechal a odbelhal do týla.
Asi sto metrů dále uviděl Winters další německé vojáky, jak z jižní strany přebíhají přes hráz. Byla to ona rota SS, o níž dosud nevěděli. Připojili se ke svým kolegům, kteří utíkali k východu, pryč od palby roty E. Tím výsadkářům střelbu ještě usnadnili. Nyní již stačili přeběhnout vpřed i kulometčíci poručíka Reeseho - vojín Cobb zamířil a začal do rozprášené německé jednotky pálit z dálky. Těm, kteří přežili, se podařilo doběhnout až k řadě stromů, za nimiž byla další silnice vedoucí k řece. Winters si všiml, že zabočili doleva a utíkali po silnici k řece.
Winters zavolal rádiem dělostřelectvo. Britská děla začala pálit na hlavní skupiny ustupujících Němců. Winters chtěl dorazit k řece po první silnici, aby Němcům u řeky odřízl cestu, ale pětatřicet mužů proti přibližně sto padesáti Němcům by nemělo příliš velkou šanci. Proto se opět rádiem spojil s velitelstvím 2. praporu a požádal o pomoc. Velitelství slíbilo poslal jednu četu z roty F.
Zatímco Winters čekal na posily, přepočítal muže a přeorganizoval je. Měl jednoho mrtvého (Dukemana) a čtyři zraněné. Jedenáct Němců se vzdalo. Liebgott, jenž byl lehce raněný do ramene, mohl bez problémů chodit, a tak jej Winters pověřil, aby odvedl zajatce na velitelské stanoviště praporu a potom se nechal ošetřit doktorem Neavlesem. Potom si vzpomněl, že Liebgott, jenž byl "v boji prvotřídním vojákem, má pověst velmi tvrdého přístupu k zajatcům". Také i zaslechl, jak Liebgott na jeho rozkaz odpovídá slovy: "To jo. Já už se o ně postarám."
"Máme tu jedenáct zajatců," řekl Winters, "a chci, abyste k praporu dovedl všech jedenáct." Liebgotta popadl záchvat zuřivosti. Winters sklonil svou M-1, odjistil ji, namířil na Liebgotta a řekl: "Liebgotte, vysypte zde veškerou munici, i z pušky." Liebgott nadával a remcal, ale rozkaz uposlechl. "A teď si vložte do pušky jediný náboj," řekl Winters. "Pokud jednoho zastřelíte, ostatní utečou." Winters si všiml jednoho německého důstojníka, který nervózně popocházel sem a tam, očividně znepokojený tím, že je dostal na starosti právě Liebgott. Evidentně rozuměl anglicky, neboť jakmile zaslechl další Wintersovy rozkazy, uklidnil se. Liebgott přivedl na velitelství praporu všech jedenáct. Winters si to později toho dne ověřil u Nixona. Trajekt, po němž se Němci dostali přes řeku a nyní se jím chtěli dostat zase zpět, byl na konci silnice, na níž se rota E nacházela. Winters tam chtěl dorazit ještě před nimi. Jakmile dorazila četa z roty F a přinesla další munici, Winters ji rozdělil a poté dal rozkazy postupovat žabími skoky vpřed. Polovina z přibližně šedesáti mužů. které měl k dispozici, zahájila na jeho rozkaz palbu, zatímco druhá přeběhla o sto metrů dále, zastavila se a zahájila palbu, aby první polovina mohla mezitím po silnici přeběhnout o dalších sto metrů, a v této taktice hodlal pokračovat celých zhruba šest set metrů, které zbývaly k řece. Asi dvě stě metrů od řeky Wintersova jednotka dorazila k jakýmsi továrním budovám. Němci zde proti nim spustili dělostřeleckou palbu. Esesáci, kteří se zoufale potřebovali dostat k trajektu, zahájili s pětasedmdesáti muži útok na Američany z pravého křídla. Wintersovi došlo, že zašel příliš daleko. Bylo načase stáhnout se, aby mohli pokračovat v boji příští den. Jednotka stejným způsobem ustoupila zpět k hrázi. Právě ve chvíli, kdy poslední muži přebíhali přes hráz na druhou stranu, spustili Němci těžkou dělostřeleckou palbu na místo, kde silnice protínala hráz. Měli ji zaměřenou dokonale. Výsadkáři se sice rozptýlili do stran, ale i tak utrpěli mnoho ztrát. Winters skočil k rádiu a zavolal na velitelství praporu pro lékaře a zdravotníky. V rádiu se ozval doktor Neavles a chtěl vědět, kolik je raněných. "Dva baseballové týmy," odpověděl Winters. Neavles neměl o sportu ani páru, a tak Winterse požádal, aby to specifikoval poněkud přesněji. "Vypadněte už od toho rádia, potřebuji nějaké dělostřelectvo," zakřičel na něj Winters, "nebo to brzy budou tři baseballové týmy." Přesné v té chvíli Boyle uslyšel přilétat nějaké minometné granáty. "Hned bylo poznat, že dopadnou hodně blízko," Boyle se nemohl pohybovat příliš rychle, neboť se mu stále ještě ne zcela zahojilo zranění, které utrpěl v Normandii. "Praštil jsem sebou na svah hráze. Jeden granát vybuchl hned vedle mě, navrtal to do mě z levé strany od boku až po koleno a bylo. Ucítil jsem strašlivý náraz, ale žádnou bolest." Ještě než ztratil vědomí, pamatuje si, že ho Winters plácal po rameni a říkal mu, že se o něj postarají.
Guarnere a Christenson mu rozpárali kalhoty a posypali tu strašlivou ránu dezinfekčním zásypem (granát urval většinu masa z Boyleova stehna). Potom mu píchli morfin a nechali na nosítkách odnést do týla. Mezitím se Webster o samotě pokoušel dostat přes otevřené pole ke stanici první pomoci. Plazil se blátem a kravinci podél cesty pro dobytek a tiskl se k zemi více než kdykoli předtím při výcviku. Roztrhal si kalhoty o plot z ostnatého drátu. Na druhé straně to již riskl, vstal a posledních sto metrů se dobelhal do bezpečí. Nějaký německý pozorovatel si ho všiml a upozornil na něj osmaosmdesátky. Tři výbuchy, dva z každé strany a jeden za ním, Webstera "překvapily a vyděsily", ale podařilo se mu dostat z pole dřív, než mohly osmaosmdesátky zamířit přesněji.
Pár mužů z roty F mu pomohlo ke křižovatce, kde potkal dva zdravotníky, kteří ujížděli s džípem směrem od hráze, a kteří ho položili na kapotu motoru a "řekli mi, abych byl v klidu, že pojedeme rychle, protože ten na nosítkách vzadu, seržant Boyle, je těžce raněný a potřebuje okamžitou lékařskou pomoc." Obě čety z roty E a F ztratily následkem tohoto dělostřeleckého bombardování dohromady osmnáct mužů. Nicméně, šlo jen o zranění - zabit nebyl nikdo. Winters rozmístil muže do opěrných bodů tak, aby pokryl především místo, kde silnice protínala hráz. Přišel kapitán Nixon. "Tak jak to jde?" zeptal se. Poprvé od chvíle, kdy akce začala, si Winters sedl. "Dej mi napít vody," řekl. Když se natahoval po Nixonově polní láhvi, všiml si, že se mu třese ruka. Byl vyčerpaný. Stejně tak Christenson. Proč, pochopil až poté, co začal počítat náboje. Vyšlo mu, že vystřílel z M-1 celkem padesát sedm zásobníků, tj. čtyři sta padesát šest nábojů.

Za tu noc, během níž se Christenson na vysunuté hlídce pokoušel neusnout a trochu se po té vřavě uklidnit, šestatřicetkrát močil.
Družstva roty E s pětatřiceti muži rozprášila dvě německé roty přibližně se třemi stovkami mužů. Americké ztráty (včetně roty F) byly jeden mrtvý a dvaadvacet raněných. Německé ztráty byly padesát mrtvých, jedenáct zajatých a přibližně sto zraněných. Později Wintersovi došlo, že měl se svými muži "velkou, velkou kliku". V analýze této akce uvedl, že hlavní příčinou úspěchu bylo špatné německé velení. Němci nechali 1. družstvo sedět v klidu v poli a čekat na posily. Dále se shlukli do velké skrumáže, což byla podle Winterse neomluvitelná chyba, nechali se zpacifikovat dvěma kulomety a tím umožnili třem skupinám roty E přeběhnout dvě stě metrů přes pole až k nim. Když pak na ně Winters spustil palbu ze silnice, reagovali až příliš pomalu a navíc nebyli schopni zahájit nějakou organizovanou střelbu.
Na druhé straně rota E provedla téměř vše stoprocentně. Podle Winterse šlo o nejlepší ze všech akcí roty E v celé válce, ještě dokonalejší než v Den D, protože zde "rota E projevila přednosti ve všech aspektech pěchotní taktiky: v průzkumu, obraně, útoku pod palbou, ústupu a navíc skvělé střelbě z pušek, kulometu a minometu." To ale není vše. Například podmínkou úspěšnosti této akce byla dokonalá tělesná připravenost roty E. Muži zde vydali více energie než boxer těžké váhy v patnáctikolovém zápase o titul, ba co víc, více energie, než by vydal fotbalista ve třech utkáních za sebou. Za zmínku stojí i komunikace roty, efektivní používání rádiového spojení, spojek a ruční signalizace. Také postup i ústup žabími skoky, jež rota nacvičovala v Toccoa, byly provedeny naprosto učebnicově a s podobnou rutinou probíhala i evakuace raněných. Také koordinace s britským dělostřelectvem byla vynikající. A vynikající bylo i Wintersovo velení. Přijímal jedno správné rozhodnutí za druhým, někdy instinktivně, někdy po pečlivé úvaze. Nejlepším rozhodnutím bylo, že jeho jedinou možností je zaútočit. Winters však neprokázal pouze skvělé velitelské schopnosti, ale zároveň šel jako velitel sám příkladem. Všechny jeho rozkazy končily povelem "Za mnou!" a sám osobně zabil více Němců a riskoval více než kdokoli jiný. Ovšem přes všechny tyto kvality roty, a v armádě skutečně nebylo lepší lehké pěší roty, než byla právě rota E 506. pluku, ani ona nemohla vzdorovat postrachu bitevních polí, modernímu dělostřelectvu. Rota E se tedy musela přes hráz stáhnout zpět, neboť zůstat na otevřeném poli a nechat se ostřelovat bylo hotové šílenství. Ovšem při překonávání hráze byla rota vystavena zaměřeným německým dělům. Za těchto několik minut čiré hrůzy rota utrpěla více ztrát než při všech přestřelkách s Němci toho dne dohromady. "Dělostřelectvo je strašná věc," říká Webster. "Bože, jak ho nenávidím."
Tisková kancelář 101. vzdušné výsadkové divize zveřejnila o této akci obšírnou zprávu, psanou typickým válečným žargonem: "Wintersův rozkaz měl znít, a zněl, útok na bodáky. Díky tomuto odvážnému rozkazu byly dvě roty SS zahnány na útěk, a roty dostaly příležitost zahájit svůj útok, jenž měl vypuknout téměř právě v onom okamžiku." Pokud by německá 363. divize "Volksgrenadier" byla zahájila za úsvitu toho dne u Opheusdenu hlavní útok na levé křídle 506. pluku, mohla být tato malá akce u hráze rozhodující, neboť pokud by německé roty SS pronikly na jih od hráze, udeřily by na velitelství pluku přesně v okamžiku, kdy by měl plukovník Sink plné ruce práce u Opheusdenu. Sink to věděl a projevil svou vděčnost. Vydal rozkaz, v němž vyznamenal 1. četu roty E za statečnost v boji. Poté, co v něm popsal její útok na bodáky, dále uvedl: "Tímto hrdinským činem a obratnou taktikou proti početně silnější jednotce četa nepříteli způsobila těžké ztráty a zmařila tak pokus nepřítele o napadení velitelství praporu z týla."
Několik dnů po této akci plukovník Sink navštívil Winterse. "Myslíte si, že byste dokázal vést prapor?" zeptal se a naznačil, že uvažuje o tom, že by Winterse jmenoval zástupcem velitele 2. praporu. (Major Oliver Horton byl 5. října zabit v boji u Opheusdenu.)
Winters, jemuž bylo pouze šestadvacet a půl roku a jenž byl teprve tři měsíce kapitánem a velitelem roty, polkl a odpověděl: "Ano, pane. Dokáži velet našemu praporu v boji. Bojových akcí se neobávám. Jediné, čeho se obávám, je administrativa. Nemám s ní žádné zkušenosti." "Nemějte strach," ujistil ho Sink. "O tu se postarám já." A tak byl Winters 9. října jmenován zástupcem velitele 2. praporu. Wintersův nástupce na místě velitele roty E zdaleka nedosahoval jeho kvalit. Přišel z jiného praporu. Vojín Ralph Stafford ho ve svém hodnocení nijak nešetřil: "Zmrvil, na co sáhl. Nejenže nevěděl, co dělat, ale ani se to nenamáhal naučit. Válel se v posteli, nedělal žádné kontroly a jenom si nechal posílat pro datla další chlast." Brzy byl nahrazen. Ale ani další důstojníci na Wintersově místě neuspěli. O jednom z nich Christenson řekl: "Byla to zosobněná nerozhodnost... Při akci se mu to v hlavě vždycky úplně zablokovalo, nebyl schopný vůbec ničeho. Rozhodování vždy zůstalo na nás, na poddůstojnících z čety, a všechny úkoly jsme dokončili sami, bez něj. Nikdy si nestěžoval, protože dobře věděl o své neschopnosti velet pod tlakem."
Webster napsal o jednom veliteli čety v boji u Nuenenu toto: "Nikdy jsem ho neviděl skutečné bojovat. Nikdy se neobjevil na frontě vpředu. Zanedbával svoje povinnosti a ti starší v četě mu to nikdy neodpustili. Pokud v rozhodující chvíli zklame řadový voják, je to špatné, ale pokud zklame důstojník, který má jít svým mužům příkladem, je to neodpustitelné." Malarkey vzpomíná, že při téhle akci "Guarnere pucoval německého důstojníka, který se snažil schovat, a křičel na něj, že má velet četě... Tentýž důstojník byl později spatřen na stanici první pomoci postřelený do ruky s podezřením, že si zranění způsobil sám."
Noví důstojníci a řadoví vojáci, jejichž výcvik zdaleka nedosahoval kvalit výcviku původní skupiny od Currahee, neustávající bombardování dělostřelectvem a nebezpečné noční průzkumné hlídky, to vše si od roty E vybralo svou daň a tuto situaci ještě zhoršovaly stávající hrozivé podmínky. Paul Fussell popsal dvě fáze uvažování, kterými voják ve válce prochází - "1) mně se to stát nemůže, 2) i mně se to může stát, pokud si nedám pozor - ovšem po nich následuje ještě třetí fáze správného vnímám: stane se mi to, pokud odtud [z frontové linie] nevypadnu". (Paul Fussell, Wartime, 282) Někteří muži této třetí fáze vnímání nikdy nedosáhnou, zatímco jiní do ní dospívají téměř okamžitě. Jakmile voják v pěší rotě začne takto uvažovat, je téměř nemožné udržet ho v ní tak, aby plnil své povinnosti. Jeho motivace musí vycházet z jeho přesvědčení. Zdaleka nejsilnější motivací je kamarádství - v pozitivním smyslu voják nechce nechat své kamarády na holičkách, v negativním smyslu se nechce projevit jako zbabělec před muži, které má rád a kterých si váží nad všechny ostatní. Disciplína zde nestačí, neboť disciplína funguje pod hrozbou trestu, a v

armádě není pro vojáka větší trest než ten, že bude poslán na frontu. (Kromě jisté smrti. Například v německé armádě v Normandii stáli vždy za neněmeckými branci němečtí poddůstojnici. Jednomu Polákovi z wehrmachtu se na Omaha Beach podařilo upadnout do zajetí. Když se ho při výslechu ptali, jak mohli frontoví vojáci vzdorovat vzdušnému a námořnímu bombardování, odpověděl: "Z vaší palby sice šla hrůza, ale ještě větší hrůza šla z poddůstojníka, co na mě zezadu mířil pistolí." V americké armádě se však nic takového nedělo.) Jedním z důvodů je to, co Glenn Gray nazývá "tyranie přítomnosti" v zákopu. Minulost a co je důležitější, budoucnost zde neexistuje. Vysvětluje to tím, že "v zákopech na frontě je více času na uvažování a větší pocit osamocení než v teple bezpečného domova, a čas se zde měří jinak než pomocí hodin a kalendáře".(Gray, The Warriors, 119.) Pro vojáka pod těžkou palbou, který je se silami u konce, je i představa toho nejhrozivějšího vojenského žaláře neodolatelně lákavá. Pro něj je nejdůležitější to, zda přežije příští minutu. Podle Graye je možné, že právě z téhož důvodu vojáci tak riskují, aby získali nejrůznější suvenýry. U Brécourt Manor byl Malarkey ochoten vyběhnout přes kulometnou palbu do pole k mrtvému Němci, aby mu sebral jeho armádní pistoli. 5. října v Holandsku, když se Webster belhal přes otevřené pole pod palbou německých osmaosmdesátek zpět do týla, zahlédl německou maskovací pláštěnku, "ideální suvenýr". Zastavil se, aby ji sebral. Gray tento fenomén vysvětluje následovně: "Suvenýry zřejmě pro vojáky představují jakési potvrzení budoucnosti, která bude pokračovat i po této otřesné přítomnosti. Prostě v nich vidí příslib toho, že by mohli přežít." V situaci, kdy jde člověku o život, je téměř nemožné myslet na něco jiného než na přežití, což nám dokresluje fenomén naprosto opačný, než je sbírání suvenýrů - lhostejný přístup vojáků k osobnímu vlastnictví, zcela jiný přístup k penězům. Gray píše: "V extrémně riskantních situacích vojáci poznávají daleko rychleji než civilisté, že vše hmotné je nahraditelné, zatímco život nikoli." (Gray, The Warriors, 82) Nenahraditelná je taktéž úcta kamarádů, ovšem voják, který byl právě přidělen do jednotky, aby doplnil její stav, zde žádné kamarády nemá, proto jej na frontě nic nedrží. Gray ve své knize vypráví příběh dezertéra, kterého v listopadu 1944 objevil v lesích ve Francii. Ten hoch byl z hor v Pensylvánii, takže byl zvyklý tábořit pod širým nebem, byl v lesích už několik týdnů a byl rozhodnutý zůstat tam, dokud válka neskončí. "Všichni, které jsem znal a s kterými jsem byl na výcviku, jsou mrtví nebo je přeložili," vysvětloval dezertér. "Jsem sám... Děla jsou slyšet pořád blíž a blíž, bojím se." Prosil Graye, aby ho tam nechal, ale Gray odmítl a řekl, že ho musí nahlásit, ale slíbil mu, že nebude potrestán. Voják řekl, "Je mi to jasné." a s hořkostí dodal, že oni ho pouze pošlou zpět na frontu - což se také stalo, když ho Gray přivedl. (Gray, The Warriors, 17-18)
Na frontě nejdou stranou pouze zásady úzkostlivé čistoty, ale také lze ignorovat i některé rozkazy, neboť tam, kde na každém kroku číhá smrt, neexistuje žádná dokonalá kontrola. "Starší vojáci se s hořkými zkušenostmi učí být samostatnými a rozhodnout sami za sebe," napsal Webster svým rodičům krátce poté, co byl zraněn. "Jednou náš poručík řekl veliteli mého družstva, aby vzal osm mužů a zničil jakási protiletadlová děla, která pálila na naše kluzáky. Devět mužů s puškami proti kanónům ráže 88 mm a 40 mm! Seržant na to řekl: 'To určitě,... (cenzurováno)'. Tím, že neuposlechl rozkaz, který by nováček slepě vyplnil, nám zachránil život. Tentýž poručík později nařídil dvěma průzkumníkům, aby pronikli do německých pozic, ale ti mu na to řekli: 'si... (cenzurováno).' " Veteráni se snažili nováčkům pomáhat, ale zároveň si raději ani nepamatovali jejich jména, protože čekali, že bude stejně zakrátko po nich. Ne že by mazáci neměli s novými rekruty žádný soucit. "Těm novým je osmnáct let a vypadají mladě a jsou plni nadšení, že je to skoro zločin posílat je do války," napsal Webster svým rodičům. "U nás výsadkářů jsou nejlepší muži z armády, ale pro někoho, kdo sem přišel rovnou z tepla vyhřátého domova nebo ze střední školy, to musí být hotové peklo." Ještě před 6. červnem 1944 neprošli muži z roty E jedinou bojovou akcí, ovšem všichni ti, kteří 5. června večer odletěli z Anglie a byli dosud naživu, měli za sebou v říjnu již dva bojové seskoky a dvě operace. Mnoho z nich bylo zraněno, někteří však raději svévolně opustili nemocnici, aby mohli se svou četou do Holandska. Nikoli proto, že by tak milovali válku, ale protože věděli, že pokud nepůjdou do boje s rotou E, budou tam posláni později s cizími vojáky, neboť jediný způsob, jak se natrvalo vyvléci z bojů na evropském bojišti, byla smrt nebo zranění natolik vážné, že stálo vojáka ruku nebo nohu. Pokud tedy již museli bojovat, pak byli odhodláni jít do boje pouze se svými kamarády po boku. Nové posily, které do roty přicházely, aby doplnily stav, se s
ostatními ztotožňovaly jen zřídka. Navíc, jak armáda urychlovala proces výcviku, aby stačila pokrývat poptávku po nových a nových posilách, přicházející nováčci zdaleka nedosahovali kvality původních členů od Currahee. U Veghalu Webster viděl, jak si jeden nováček, který se jmenoval Max, drží pravou paži a naříká "Pomoc! Pomoc! Pomozte mi někdo!" "Co je? Dostal jsi to ještě někam jinam?" "Ne, ne. Ale to bolí!" "Tak proč nevstaneš a neutečeš?" "Jeho to prostě nenapadlo. Byl tak v šoku, že tam prostě jen seděl a naříkal... Šok, to je vážně zvláštní věc. Někteří chlapi se vlastními silami dobelhají zpět ke stanici první pomoci s ustřelenou nohou, zatímco jiní jako Max při pohledu na krev úplně ztuhnou a nejsou schopni se o sebe postarat. Šok je prý především fyzické povahy, ale mně se zdá, že s tím má hodně co do činění i duševní stránka dotyčného. Max nebyl žádný velký bojovník, nebyl to ani tvrdý chlap, ani nebyl dobře vycvičený." Na tom, že spousta důstojníků a řadových vojáků nevydržela neustálý tlak, námahu a pocit bezbrannosti, není nic pozoruhodného. Pozoruhodné na tom je, kolik jiných vydrželo. Když odešla první Wintersova náhrada, převzal velení roty nadporučík Fred "Los" Heyiiger. Byl to absolvent důstojnické školy OCS, který vedl minometnou četu velitelské roty v Normandii (kde byl povýšen na nadporučíka) a v Holandsku. Ještě ve Spojených státech byl u roty E. Wintersovi se již od počátku velmi zamlouval. Heyiiger byl dobrý velitel. V noci sám obcházel předsunuté hlídky, sám chodíval na průzkum a staral se o muže jak nejlépe dovedl. Stejně jako muži zakopaní v jámách ani on nikdy nespočíval. Byl stále pod citelným tlakem, neboť jeho rota byla na dlouhém úseku až příliš rozptýlena, aby dokázala zabránit nepřátelským průzkumným hlídkám v pronikání linií, a stále hrozilo nebezpečí podobného velkého průniku, jako byl ten z 5. října. Zhostil se však své odpovědnosti dobře a nesl tento tlak statečně. "Britové jsou prvotřídní intrikáni," nechal se slyšet desátník Walter Gordon. "Nemusel bych je mít zrovna vedle sebe, když by šlo o to zaútočit na nějaký cíl, ale určitě bych stál o to, aby ten útok naplánovali, protože v plánování jsou vážně machři." Měl na mysli záchrannou akci "Osvobození", která proběhla o půlnoci z 22. na 23. října. O týden dříve plukovník O.

Dobey (kterému se říkalo "ten šílený plukovník od Arnhemu") z britské 1. vzdušné výsadkové divize, jenž uprchl z německé nemocnice poté, co byl zajat, přeplaval přes Rýn a kontaktovali plukovníka Sinka. Dobey mu řekl, že na severní straně dolního toku Rýna se s pomocí holandského odboje ukrývá sto dvacet pět britských vojáků, asi deset holandských odbojářů, po kterých Němci pátrají, a pět amerických pilotů. Chtěl je osvobodit a potřeboval pomoc. Sink souhlasil. Jelikož záchranná jednotka měla přejít přes řeku poblíž pozic roty E, Sink jako jejího velitele navrhl Heyiigera. Neboli, jak řekl Gordon: "My dodáme vojáky a Britové dodají plán a taky obvazy, jak předpokládám. Vzájemně výhodný obchod, alespoň podle britských představ." Dobey byl v kontaktu s holandským odbojem na protější straně prostřednictvím telefonu (Němci zde z nějakého důvodu nikdy nepřesekali telefonní kabely). Jako termín operace určil noc z 22. na 23. října. Americký 81. protiletadlový prapor měl vypálit přes řeku ze svých lehkých rychlopalných protiletadlových děl Bofors svítící střely a označit tak místo, kam měli Holanďané přivést muže, které bylo třeba zachránit. Aby Němcům nebylo nic podezřelé, pálil 81. prapor svítící střely každou půlnoc již několik nocí předem. Oné noci se Heyiiger, nadporučíci Weish a Edward Shames a sedmnáct mužů vybraných Heyiigerem vydali od hráze k řece, kde byly předešlého večera ukryty britské nafukovací čluny. Byla temná noc jako obvykle a mrholení jí dodávalo na ještě větší pochmurnosti. Muži třesoucí se zimou vyjeli se čluny na řeku. O půlnoci začala lehká rychlopalná protiletadlová děla pálit svítící střely severním směrem. Členové holandského odbojového hnutí vyslali ze severního břehu červenými svítilnami krátký signál ve tvaru V jako Vítězství. Rota E začala co nejtišeji veslovat přes řeku. Muži dosáhli druhého břehu s tlukoucím srdcem, ale nepozorováni. Vyskočili ze člunů a vyrazili vpřed. Gordon šel s kulometem na levém křídle. Byl připraven ke střelbě, kdyby bylo třeba. Desátník Francis Mellett byl s kulometem na pravém křídle. Vojín Stafford, jenž měl jako první navázat kontakt s holandskou skupinou, šel v čele, Heyiiger hned za ním. Stafford postupoval plynule vpřed. Nebyla slyšet žádná střelba, nikde žádné světlo. Toto bylo nepřátelské území, pro Američany naprosto neznámé, a byla zde tma jako v pytli. "S toho naprostého ticha mně běhal mráz po zádech," vzpomíná Stafford. Stafford udělal další opatrný krok. Necelý půlmetr od jeho obličeje vzlétl nějaký velký pták. "Přísahám, že mi na chvíli přestalo tlouct srdce," říká Stafford. "Odjistil jsem M-1 a byl jsem připraven začít střílet, když mi nadporučík Heyiiger řekl tiše: 'Klid.' " Pokračovali dál a zakrátko narazili na britské vojáky. První, kterého Stafford uviděl, "mě objal a dal mi svůj červený baret, který mám dosud schovaný". Z jejich středu vykročil jakýsi britský důstojník, potřásl Heyiigerovi rukou a řekl, že v životě ještě neviděl amerického důstojníka tak rád jako nyní. Heyiiger ukázal Britům, aby je ve skupině následovali k člunům a byli zticha. To ale prostě nedokázali. Vojín Lester Hashey vzpomíná, že slyšel jednoho, jak říká: "Nikdy bych si nepomyslel, že budu mít při pohledu na nějakého zatraceného Arnika takovou radost." Nadporučíka Weishe, který čekal dole u člunů, Britové znervózňovali svým pokřikováním "Bůh ti žehnej, Amíku", takže jim musel zdůraznit, že jestli nebudou držet zobák, bude po nich.

Britové nasedli do člunů a Heyiiger mezitím stáhl své muže žabími skoky zpět. Brzy byli všichni připraveni odrazit. Gordon byl úplně na konci, v posledním člunu, který přes řeku vyrazil. "Všichni jsme byli nervózní a snažili jsme se být co nejrychleji na druhém břehu," říká. Němci je mohli kdykoli poslat všechny ke dnu. Ale naštěstí je nezpozorovali. V 1.30 byla celá skupina bezpečně na druhém břehu a kráčela zemí nikoho k americké frontové linii za hrází. Druhého dne plukovník Sink v rozkaze pochválil vojáky za odvahu. Prohlásil, že "odvaha a chladnokrevnost se ukázaly být hlavním faktorem úspěchu této výpravy. Tato akce byla zorganizována a provedena tak dobře, že nepřítel neměl ani tušení, že k nějaké evakuaci došlo. Všichni členové této záchranné akce dostávají pochvalu za bojovnost, odvahu, bezodkladné plnění rozkazů a svých povinností. Jejich jména jsou uvedena níže." Je mezi nimi uvedeno i Gordonovo jméno. "Když jsem mu řekl, že musí být jistě hrdý na to, že se dobrovolně přihlásil k tak riskantní operaci a provedl ji tak dobře, odpověděl, že jediný důvod, proč se jí účastnil, byl ten, že ho Heyiiger vybral. Nebyla to dobrovolnická operace. Neříkám, že bych se nebyl dobrovolně přihlásil. Říkám jen to, že jsem byl vybrán." 28. října byla rozšířena oblast, kterou měla na starosti 101. divize. 506. pluk se přesunul podél břehu řeky na východ, k Arnhemu. Linie roty E byla v blízkosti vesnice Driel, čímž se rota ocitla na nejvýchodnějším cípu spojeneckého tažení na Německo. Vystřídala zde jednu britskou jednotku. Když se rota přesunula na své nové pozice, seržant Lipton a zástupce velitele praporu Winters si promluvili s britským velitelem. Říkal, že viděli Němce, jak se zakopávají na východní straně podél železnice. (Rota E byla u Drielu stále na pravém křídle 506. pluku, v místě, kde se linie lomila v ostrém úhlu, což znamenalo, že jedna četa byla obrácena čelem k severu, další k východu a třetí byla v záloze.) "Nu, tak proč jste na ně nestříleli, když jste je viděli?" "Protože kdybychom na ně začali střílet, začali by oni střílet i na nás."

Winters s Liptonem se na sebe nevěřícně podívali. Rota E se vždy snažila Němcům zatápět, kdykoli se dostala na frontovou linii.

U Drielu tomu nebylo jinak a rota E aktivně vysílala vpřed průzkumné hlídky. Dělostřelectvo neustávalo v palbě. Němci měli stále výhodu v tom, že kontrolovali zvýšený terén severně od řeky, proto byl jakýkoli pohyb za denního světla nemožný. Čety ve frontové linii byly za dne schovány v jámách. Skoro neustále pršelo. Všichni byli mokří, neměli se čím oholit, kde osprchovat, kdy si odpočinout. Život pod psa. V týlu, na velitelském stanovišti a za ním panovaly podmínky o něco lepší. Život zde vojákům sice samozřejmě znepříjemňovalo dělostřelecké bombardování, ale na druhé straně měli teplé jídlo a jiné výhody. Muži poslouchali na rádiu "Arnhemskou Annie", německé propagandistické vysílání. Annie zde mezi americkými písničkami vyzývala vojáky, aby se přebrodili přes řeku, vzdali se a přečkali zde v pohodlí do konce války. Muži od zásobovacího sem donesli vojákům nějaké výtisky časopisů Yank a Stars and Stripes, opět začal vycházet denní zpravodaj 101. divize The Kangaroo Khronicle, Němci shazovali z letadel letáky Proč bojovat za Židy? a skupina 506. pluku pro výslechy válečných zajatců vysílala megafonem k Němcům výzvy, aby se vzdali. Tato propaganda byla na obou stranách přijímána pouze s posměchem. Winters se nudil. Jako zástupce velitele praporu na tom byl hůře, daleko hůře. "Nejlépe jsem se v armádě cítil jako velitel roty. Jako nižší důstojník to u roty nebylo nic moc, protože jsem to schytával z obou stran, jak od mužstva, tak od kapitána Sobela. Ale jako velitel roty jsem byl v podstatě v rámci možností svým pánem. Byl jsem na frontě a na místě musel sám rozhodovat o všem, co

bylo pro mou rotu důležité, a jak docílit stanoveného cíle. Avšak jako zástupce velitele praporu jsem se věnoval spíš administrativě a nevydával jsem žádné rozkazy, jenom jsem mohl radit veliteli praporu a zpravodajskému důstojníkovi." Když jsem namítl, že některým mužům by taková změna přinesla pocit úlevy, Winters odpověděl: "Mně ne." 2. četa nadporučíka Harryho Weishe měla na starosti sektor linie obrácený směrem k východu. Jeho velitelské stanoviště se nacházelo ve stodole nějakých padesát metrů západně od železniční tratě, kde měli Němci své předsunuté hlídky. Jeho četa čítala dva tucty mužů a i kdyby jich polovina byla v pohotovosti, znamenalo to ve dvanácti mužích bránit frontu o délce tisíc pět set metrů. Jelikož mezi jednotlivými hlídkami byly více než dvě stě metrů dlouhé mezery, pro německé hlídky bylo relativně snadné pronikat po setmění za linii, což také často činily, ovšem nikoli proto, aby útočily - stejně jako Spojenci, i Němci byli spokojeni s ustálenou situací a ani jejich linie nebyla nijak zvlášť pevná -, ale proto, aby se ujišťovaly, že Američanům nepřicházejí posily. Po zkušenosti z 5. října měl Winters ze značné propustnosti linie obavy. Když uslyšel jednoho ze členů záchranné akce z 22.-23. října hovořit o tom, jak "fantastické" je, že se jim podařilo proniknout německými liniemi, aniž by byli zpozorováni, zamručel: "Němci nám provedli to samé. Pronikli k nám se dvěma rotami a my na ně nevypálili ani kulku, než dorazili k hrázi. Nevidím na tom nic fantastického." Winters ve své nové funkci nebyl spokojený. Chyběly mu bojové akce a dělal si starosti z německých průniků přes frontu. 31. října odpoledne zavolal telefonem Heyiigerovi a navrhl mu, aby s ním šel zkontrolovat předsunuté hlídky. Heyiiger souhlasil. Ve 21.00 toho večera Winters dorazil na velitelské stanoviště roty E. Heyiiger zatelefonoval Weishovi, aby mu oznámil, že za ním míří s Wintersem. "Šli jsme s 'Losem' po cestě k Weishově velitelskému stanovišti těsně vedle sebe, protože cesta byla široká necelé dva metry, mírně vyvýšená," vzpomíná Winters. "Po obou stranách podél ní vedly necelý metr hluboké odvodňovací příkopy." Ze tmy zazněl povel "Stát!" Heyiiger byl klidný, bezstarostný člověk, velitel, který se zbytečně nad ničím nerozčiloval, proto když Winters zaslechl, jak Heyiiger těžce vydechl, znervózněl. Domyslel si, že Heyiiger zapomněl heslo.

Heyiiger otevřel pusu, aby vyslovil "Los", ale ani nedomluvil a asi z deseti metrů se ozvaly tři rychlé výstřely z M-1. Heyiiger se zaúpěním padl k zemi a Winters skočil do příkopu na levé straně silnice. Obával se, že narazili na německou hlídku, protože střelba z M-1 byla tak rychlá, že to mohl být klidně německý samopal. Potom zaslechl, jak někdo prchá pryč. Winters se vyplazil zpět na cestu, uchopil Heyiigera a odtáhl ho stranou. Dostal zásah do pravého ramene, čistý průstřel, a do levé nohy, který byl daleko horší - vypadalo to, jako by měl úplně ustřelené lýtko. Winters mu začal obvazovat nohu. O několik minut později Winters zaslechl kroky přibíhajících mužů. Když sahal po pušce, zaslechl Weishe volat tiše: "Lose? Dicku?"

Weish a dva z jeho mužů pomohli Wintersovi obvázat Heyiigera. Píchli mu morfin a přenesli ho zpět na velitelské stanoviště praporu. V té době již ztratil tolik krve a dostal již tolik morfinových injekcí, že byl bledý jako vosk a Winters začal pochybovat, že to přežije. Přežil. Do týdne byl převezen do nemocnice v Anglii. Během pobytu v nemocnici byl povýšen na kapitána a byl mu udělen britský Vojenský kříž za onu dřívější záchrannou akci. Nicméně, pro Heyiigera válka skončila. Voják, který Heyiigera postřelil, byl od samého počátku nervózní, vyděšený, nespolehlivý. Tato nehoda mu ještě více podkopala sebevědomí. Byl to veterán, nikoli nový rekrut. Winters se rozhodl, že ho nebude trestat. Brzy nato byl voják z roty uvolněn.

7. listopadu napsal Heyiiger Wintersovi z nemocničního lůžka tyto řádky: "Drahý Dicku, ležím si tady v posteli a flákám se. Chtěl bych ti poděkovat za to, že jsi se o mě tu noc postaral, když mě postřelili. Takhle hloupě se nechat vyřadit ze hry. Přivezli mě sem tak, jak mě pánbůh stvořil. Neměl jsem vůbec nic. Vím, že můj odznak a pistoli máš u sebe, ale moc rád bych dostal svoje šaty a fotofilm, který jsem měl ve vojenském ruksaku... Ježíši, Dicku, dali mi přes rány sádru a smrdí to, jako by se mi do postele vysrala kočka. Nemůžu ten smrad vydržet.

Budu muset končit, zase mě začíná bolet pravá ruka. Pozdravuj ode mě všechny." Heyiigerův nástupce ve funkci velitele roty E byl nadporučík Norman S. Dike mladší. Přišel z velitelství divize. Byl vysoký, štíhlý, pohledný, měl dobré vzdělání a hovořil vojenským způsobem. Působil dobře. Jako zástupce velitele praporu byl Winters v každodenním kontaktu s Nixonem, nyní operačním důstojníkem praporu. Stěží se mohou dva lidé navzájem lišit více, než se lišili ti dva. Winters pocházel ze střední třídy, zatímco Nixonův otec byl pohádkově bohatý. Winters do svých dvaceti let nevytáhl paty z Pensylvánie, zatímco Nixon již pobýval v různých částech Evropy. Winters byl absolventem malé, nevýznamné univerzity, zatímco Nixon studoval v Yale. Winters nikdy nepil, zatímco Nixon byl alkoholik. Stali se z nich však ti nejbližší přátelé, neboť měli přece jen něco společného - nadšení pro tuto práci a pozoruhodné vojenské schopnosti. Všichni členové roty E, se kterými jsem hovořil, když jsem tuto knihu připravoval, mi řekli totéž: že Winters byl nejlepší velitel, kterého znali, zatímco Nixon byl nejskvělejší štábní důstojník, se kterým se ve válce potkali. "Dostat Nixona ráno z postele byla dřina," říká Winters. Jednoho listopadového dne chtěl Winters vstávat brzo ráno. Nixona, jako obvykle, nemohl přimět vstát. Winters přišel k jeho posteli, vzal Nixona ve spacím pytli za nohy a přehodil si je přes rameno.

"Tak vstaneš konečně?"

"Běž pryč, nechej mě na pokoji."

Winters si všiml, že Nixonův džbán na vodu je z poloviny plný. Uchopil ho tedy a začal jeho obsah vylévat Nixonovi na tvář. Nixon otevřel oči a vyděsil se. "Ne! Ne!" vykřikl. Ovšem příliš pozdě, neboť obsah džbánu byl již na cestě. Teprve poté si Winters uvědomil, že Nixon se v noci neobtěžoval chodit na záchod, aby si ulevil od tekutiny, kterou předtím vypil, a místo toho vykonával potřebu do džbánu. Nixon začal křičet a nadávat, ale potom se začal smát. Potom oba důstojníci odešli do Nijmegenu zjistit, co je pravda na tom, že tam mohou důstojníci použít teplou sprchu. Boje se vlekly. Ke každodennímu dešti se přidala stupňující se zima. Koncem listopadu začaly konečně 101. divizi střídat kanadské jednotky. Na rotu E přišla řada v noci z 24. na 25. listopadu, kdy konečně opustila linii. Ráno muže naložila nákladní auta a převezla je zpět do Francie, kde si měla rota odpočinout, nabrat nových sil, doplnit stavy a kde je čekala sprcha, kterou řadoví vojáci neviděli šedesát devět dní. (Rota E seskočila 17. září se sto padesáti čtyřmi muži a

důstojníky. Zpět z Holandska se vracela s devadesáti osmi členy. Raněni byli důstojníci Brewer, Compton, Heyiiger a Charles Hudson a spolu s nimi pětačtyřicet řadových vojáků. Zabiti byli William Dukeman ml., James Campbell, Vernon Menze, William Miller, James Miller, Robert Van Klinken.) V Normandii rota ztratila pětašedesát mužů, takže na konci listopadu byl celkový počet jejích ztrát sto dvacet mužů (někteří z nich byli zraněni při obou operacích). Zajat nebyl nikdo. Když nákladní auta ujížděla zpět "Silnicí do pekla", Holanďané se shlukovali podél cesty, aby pozdravili své osvoboditele. Když se konvoj ubíral Nijmegenem, Udenem, Veghelem a Eindhovenem, lidé volali: "Sedmnáctého září!" Muži z roty E se však v žádném případě necítili jako vítězové. Jejich pocity nejlépe shrnul seržant Lipton: "Arnhemská Annie na rádiu říkala: 'Můžete poslouchat naši hudbu, ale našimi ulicemi se projít nemůžete.' Měla pravdu. Do Arnhemu jsme se nedostali."

10
Odpočinek, nabírání nových sil a přezbrojování
MOURMELON-LE-GRAND
26. listopadu - 18. prosince 1944

26. listopadu ve 4.00 rota E dorazila do tábora Mourmelon u vesnice Mourmelon-le-Grand (nedaleko ní stála i vesnice Mourmelon-le-Petit), přibližně třicet kilometrů od Remeše, v níž stojí světoznámá katedrála a vyrábí se zde šampaňská vína. Mourmelon byl posádkovým městem již nejméně 1998 let - roku 54 před naším letopočtem zde tábořil Julius César a jeho římské legie. Francouzská armáda zde měla kasárna po čtyři sta let a má je zde i dnes, v devadesátých letech dvacátého století. Mourmelon, jenž leží na rovině mezi řekami Marnou na jihu a Aisne na severu, na tradiční trase všech vojsk táhnoucích na Paříž (či na Rýn, to záleží na tom, kdo právě útočí), byl v průběhu staletí svědkem mnoha bitev. Naposledy v této oblasti zuřila válečná vřava mezi lety 1914 a 1918. Všude kolem byly dosud krátery po dělostřelbě a zákopy z předešlé války. Nedaleko odtud, u Chateau-Thierry a Belleauského lesa, bojovala roku 1918 i americká pěchota "bačkoráři". Přechod z frontové linie na život v kasárnách proběhl bez jakékoli možnosti aklimatizace. První den v táboře byla k dispozici horká sprcha a poté si vojáci měli možnost vyprat šaty. Další den již rotu čekal pochodový výcvik a další den nácvik pravidelné ústupové formace s dělostřeleckou palbou a poté prohlídka. 30. listopadu dostali muži poštu, což o sto procent zvedlo jejich morálku. Člověk by měl dojem, že po více než dvou měsících na frontové linii budou výsadkáři alespoň týden tvrdě spát, ale poté, co si hoši jednou či dvakrát vychutnali blaho nočního spánku, začali hledat nějaký absurdní způsob, jak ventilovat svou energii a nahromaděné napětí. 1. prosince dostali všichni propustku do Remeše a stejně tak i muži z 82. vzdušné výsadkové divize, kteří tábořili poblíž. Jednalo se však o dokonale výbušnou směs. Ačkoli Remeš byla plná vojenské policie, neboť zde bylo Eisenhowerovo velitelské stanoviště, byla zde spousta pití a tudíž i spousta opilých a spousta těch, co se chtěli rvát. "Co to křičí ten vorel?" zeptal se vždy někdo z 82. divize svých kamarádů, když potkali někoho s označením Křičícího orla na rameni, a kamarádi mu vždy ochotné odpovídali:"Pomoc! Pomoc! Pomoc!" Následoval obyčejně pěstní souboj. 4. prosince byly všechny propustky do Remeše zrušeny, protože, jak se vyjádřil jeden z výsadkářů, "ti hoši se ve městě neuměli chovat". Divize se snažila využívat přebytečnou energii mužstva několikakilometrovými pochody, přehlídkami a přemírou tělesných cvičení. Taktéž pořádala baseballové, basketbalové a fotbalové zápasy. Fotbalovou výstroj si vypůjčila od vojenského letectva, které ji dopravilo z Anglie. Hrálo se několik vyřazovacích zápasů a na Boží hod vánoční se mělo konat finále Vánočního šampaňského poháru mezi 506. a 502. plukem. Ti, kdo měli nastoupit ve finále, trénovali denně tři hodiny a více. Divize zde dále zřídila tři biografy a otevřela klub Červeného kříže. I jídlo bylo skvělé. Několik dní po příjezdu do Mourmelonu dostali muži po večeři v jídelně výplatu. Seržant Malarkey sbalil své peníze a chystal se vyjít ven, když si všiml, že se tu hrají kostky. Hrálo se už o pěkně tučný balík bankovek. Malarkeyho napadlo, že si přisadí. Za několik minut přišel o celý tříměsíční plat a odešel z jídelny naštvaný, jaký je pitomec, ne proto, že hrál, ale že prohrál všechno, aniž by si sám jedinkrát hodil. Po příchodu do kasáren vrazil do Skipa Mucka. V kasárnách se taky hrály kostky, a tak se Malarkey Mucka zeptal, jestli se mu nechce jít do toho. Muck odpověděl, že ne, že nemá zájem skončit zase na mizině a kromě toho že mu po zaplacení všech jeho dluhů z minulé hry zbylo jen šedesát dolarů. Malarkey ho nakonec přesvědčil, aby mu těch šedesát dolarů půjčil a poté se pustil do hry. Za čtvrt hodiny měl v ruce balík francouzských franků, britských liber, amerických dolarů, belgických franků, holandských guldenů. (Hádky ohledně směnného kurzu různých měn byly u těchto her značně divoké. Tito hoši, z nichž většina na střední škole matematiku nenáviděla a většinou z ní i propadala, si jej často prostě vymýšleli.) Malarkey vzal peníze a odešel s nimi do poddůstojnického klubu, kde začal hrát s dvaceti dalšími vojáky. Vhodil do hry šedesát dolarů, které si půjčil od Mucka, a vyhrál. Zopakoval to a zase vyhrál. A potom znovu a znovu. Na poslední hod vsadil tři tisíce dolarů a vyhrál. S více jak šesti tisíci dolary, což se rovnalo téměř výši platu pro celou rotu, se však bál ze hry odejít. Strčil si tedy do kapsy velké papírové franky, které vyhrál, a zůstal ve hře, dokud neprohrál všechny americké, britské, holandské a belgické bankovky, co měl. Po návratu do kasáren vrátil Muckovi jeho šedesát dolarů plus pět set dolarů jako spropitné. Pořád mu zbývalo tři tisíce šest set dolarů.

Muži začali pracovat na zvelebování kasáren. Jejich posledními obyvateli byly dvě divize německé pěchoty a několik eskader lehké jízdy. "Všude na stěnách visely německé denní rozkazy, propagandistické plakáty a podobně. Bylo potřeba je strhat, uklidit koňský trus, spravit kavalce, latríny a silnice. A mezi tím vším se jako třpytivá nit táhla vidina propustek do Paříže," píše se v kronice 506. pluku Currahee. "Ráno, v poledne, večer, kamkoli jste přišli, všude jste slyšeli mluvit jenom o nich." Divize se rozhodla, že muži pocestují do Paříže po rotách, jedna po druhé. Ti, kdo se tam dostali, se vraceli s historkami, které ještě překonávaly vyprávění jejich otců, kteří Paříž navštívili mezi lety 1918 a 1919. Ti, kteří teprve čekali, mezi sebou neustále hovořili o tom, co budou dělat, až se do tohoto města podívají. Někteří jedinci již propustky dostali. V několika případech však vyšli naprázdno. Propustku dostal i Dick Winters. Odjel do

Paříže, nastoupil na metro a jel až na konečnou, kde zjistil, že to byl poslední vlak toho dne a zpátky již žádný nejede. Již se stmívalo, město bylo zatemněné a on musel vyrazit zpět ke svému hotelu pěšky, vrátil se až dlouho po půlnoci a druhý den se vrátil vlakem do Mourmelonu. "Tak to byla moje slavná noc v Paříži." Propustku do Paříže dostal i vojín Bradford Freemari z Lowndeského okresu v Mississippi. O šestačtyřicet let později na svůj jediný den v "městě světel" vzpomínal takto: "Co jsem viděl, mě nezajímalo, a tak jsem jel zpátky do tábora." Nikdo s návštěvou Paříže nijak zvlášť nepospíchal, neboť všichni žili v domnění, že výsadkáři zůstanou v táboře až do jara a se zahájením nové operace budou čekat na lepší počasí. Tentokrát očekávali, že budou seskakovat do Německa, za Rýn. To potvrzovala i cesta generála Taylora zpět do Států, aby se tam účastnil konferencí týkajících se navrhovaných změn v organizaci a vybavení amerických vzdušných výsadkových divizí. Naprostou jistotu pak měli muži již 10. prosince, kdy Taylorův zástupce, brigádní generál Gerald Higgins, odletěl společně s pěti vyššími důstojníky ze 101. divize do Anglie, aby tam vystoupili na řadě přednášek o operaci MARKET-GARDEN. Velení připadlo brigádnímu generálovi Anthonymu McAuliffovi, veliteli dělostřelectva divize. Veteráni se vraceli z nemocnic a přicházeli i noví rekruti. K rotě se opět připojil Lynn Compton, který se již zotavil ze svého zranění z Holandska. Zástupcem velitele 2. čety nadporučíka Comptona se stal poručík Jack Foley, který přišel do roty jako čerstvá síla během posledního týdne v Holandsku. Foley vzpomíná, že "mužstvo byla směska ostřílených veteránů, z nichž někteří měli za sebou třeba i jen Holandsko, a samozřejmě zelenáčů." Nováčci, osmnáct či devatenáct let staří hoši, kteří sem dorazili přímo ze Států, měli oči navrch hlavy. Ačkoli veteráni byli pouze o rok či o dva starší, působili na rekruty děsivě. Po návratu z Holandska měli všichni odevzdat ostrou munici, ale téměř nikdo tak neučinil. A tak se po táboře v Mourmelonu procházeli s ručními granáty zavěšenými na opasku, s plnými zásobníky, noži a (nepovolenými) pobočními zbraněmi. Na rekruty působili jako banda zabijáků z francouzské cizinecké legie, zatímco veteráni považovali rekruty za "princezničky". Velitel roty nadporučík Dike, Weish, Shames, Foley, Compton a další důstojníci se snažili, aby rekruti do jednotky zapadli a aby dosáhli úrovně týmové práce roty E a jejích individuálních schopností, ale bylo to těžké, neboť veteráni nebrali cvičení v terénu vážně.

Koncem druhého prosincového týdne měla rota zhruba šedesát pět procent svého stavu, co se týká řadových vojáků. Pokud jde o důstojníky, těch měla 112,5 procenta. Velitelem byl Dike, zástupcem velitele Weish a na každou četu připadali dva poručíci plus jeden do zálohy. Jinými slovy, velitelé vzdušných výsadkových sil očekávali, že v příští akci budou největší ztráty především mezi nižšími důstojnickými hodnostmi. Weish byl nyní nejstarším sloužícím důstojníkem v rotě, a to nebyl v Toccoa. V Normandii byli s rotou E pouze Weish a Compton a v Holandsku s ni byli alespoň nějaký čas Weish, Compton, Dike, Shames a Foley. Těmi, kdo zachovávali kontinuitu roty a drželi ji pohromadě, byli poddůstojníci. Mezi poddůstojníky, kteří v Toccoa začínali jako vojíni, patřili Lipton, Talbert, Martin, Luz, Percente, Muck, Christenson, Randleman, Rader, Gordon, Toye, Guarnere, Carson, Boyle, Guth, Taylor, Malarkey a jiní. Soudržnost roty E pomáhala udržovat taktéž skutečnost, že tolik jejích důstojníků z Toccoa působilo nyní ve štábech 506. pluku a 2. praporu. Patřili mezi ně operační důstojník major Hester, zásobovací důstojník pluku kapitán Matheson a kapitáni Winters (zástupce velitele praporu) a Nixon (zpravodajský důstojník praporu). Celkově však měla rota E po půl roce bojů téměř kompletně nové důstojníky a nové řadové vojáky. Nicméně její jádro - poddůstojníky - stále tvořili muži z Toccoa, kteří v oněch parných srpnových dnech roku 1942 běhali za kapitánem Sobelem nahoru a dolů po Currahee.

Mnoho z těch, se kterými po Currahee běhali společně, leželo nyní v nemocnicích v Anglii. Někteří z nich už nikdy běhat neměli, zatímco jiní, ti s lehčími zraněními, se pomalu uzdravovali. V americké 110. všeobecné nemocnici u Oxfordu leželi na stejném oddělení tři členové 1. čety roty E. Webster, Liebgott a desátník Thomas McCreary byli všichni zraněni 5. října -Webster do nohy, Liebgott do lokte a McCreary do krku. Webster se opět pocvičoval v psaní - ve svém deníku popsal své kamarády takto: "Šedesátikilový Liebgott, bývalý sanfranciský taxikář, byl nejhubenější a, pokud nešlo o peníze, taky jeden z nejzábavnějších chlapíků v rotě E. Kromě toho byl jedním z mála Židů mezi výsadkáři. Navíc byli oba s McCrearym, jako třicetiletí kmeti, nejstaršími v rotě. McCreary byl veselý, přátelský prcek, kterého, jak říká, odkojili pivem a který veškeré potřebné vzdělání místo ve škole získal v jednom 'motorestu' v Pittsburghu." Podle Webstera nejveselejším oddělením ve 110. všeobecné bylo oddělení amputací, kde se pacienti většinou smáli, vtipkovali a navzájem si vyprávěli o domově, protože věděli, že pro ně válka už skončila. Webster však správně použil slovo "většinou", neboť zdaleka ne všichni, kteří měli "zranění za milion dolarů", by byli ochotni za ně dát jediný niklák. Leo Boyle, který ležel na jiném oddělení 110. všeobecné, napsal Wintersovi: "Vážený pane, kdybych tak zatraceně po tom všem věděl, co psát! Nyní, po svém druhém zranění, již mohu říci, že člověk si s sebou z bojiště neodnáší pouze šok ze zranění, ale především vědomí, že jste po nějakou dobu mimo hru (frontu) - v mém případě po dosti dlouhou dobu. Neočekávám, že bych byl zase na nohou před Vánocemi, ale doufám, že jednoho dne budu zase jako rybička. Nebyla poškozená žádná kost, jenom svalstvo a tkáň a budou mi muset transplantovat velký kus kůže. Pane, doufám jen, že na sebe dáte pozor (větší, než jaký jste na sebe dával doposud), neboť takových jako vy je až příliš málo a zcela jistě žádný, jenž by vás mohl nahradit." Boyle dále v dopise uvedl, že ho přišli navštívit Webster, Liebgott, Leo Matz, Paul Rogers, George Lutz a Bill Guarnere, kteří taktéž byli po různě dlouhou dobu pacienty 110. všeobecné. O čtyřiačtyřicet let později Boyle napsal: "Nikdy jsem se úplně nesmířil s tím, že už nikdy nebudu výsadkářem - že už neuvidím své kamarády a už nikdy nebudu skákat. Úplně jsem tomu životu propadl, zvykl jsem si na něj. Cítil jsem se podveden a často jsem z toho byl během toho ročního léčení rozmrzelý a naštvaný." Liebgott zažádal o propuštění, které dostal, a vrátil se k rotě. Také McCreary, Guarnere a ostatní. Jak již bylo zmíněno, nedělali to proto, že by toužili po válce, ale proto, že věděli, že stejně půjdou zpět na frontu, a tak chtěli bojovat alespoň s rotou E. "Kdybych měl na vybranou," psal Webster rodičům, "už bych se na frontu nevrátil. Jelikož však na vybranou nemám, vrátím se k rotě E a budu se připravovat na další seskok. Pokud zemřu, doufám, že to bude rychle." V dalším dopise napsal: "Vědomí, že není úniku, že nás čekají boje v Německu a potom nás přepraví do Tichomoří, abychom válčili ještě

v Číně, nám do žil nevhání příliš optimismu. Stejně jako u pěchoty je tu jen jediný způsob, jak se odtud dostat - být zraněn a evakuován." Webster byl převeden na rehabilitační oddělení a poté, koncem prosince, do 12. záložního střediska v anglickém Tidworthu. Toto středisko, stejně jako jeho soukmenovec 10. záložní středisko, bylo proslulé po celém evropském bojišti sadismem svého velitele, svým nedostatečným vybavením, šikanováním, špínou, špatnou stravou a celkovými podmínkami, jež se blížily podmínkám vojenského vězení. Armáda chtěla evidentně pobyt zde učinit tak strašným, aby se vojáci zotavení ze svých zranění, částečně zotavení nebo alespoň schopni postavit se bez cizí pomoci na nohy, těšili na návrat na frontu. Jim Alley, zraněný v Holandsku, jenž se uzdravil v jedné anglické nemocnici, z 12. záložního střediska utekl, stopem dojel do Le Havre a poté 15. prosince dorazil do Mourmelonu. Totéž udělal i Guarnere a ostatní.
Webster však nikoli. Ve svém vojenském životě se již dlouho řídil pravidlem nečinit nic z vlastní vůle. Byl intelektuálem a stejně tak pozorovatelem a kronikářem fenoménu života obyčejného vojáka. Byl téměř jediným původním členem z Toccoa, který se nikdy nestal poddůstojníkem. Různi důstojníci ho chtěli jmenovat velitelem družstva, ale on odmítal. Byl zde, aby plnil svou povinnost, a také ji plnil - nikdy nenechal v akci kamaráda na holičkách, ve Francii, v Holandsku ani v Německu -, avšak nikdy se k ničemu dobrovolné nepřihlásil a povýšení odmítal. Očekávání v Mourmelonu rostlo. Nyní, když byla rota E více či méně trvale ubytována v táboře, muži mohli očekávat více pošty a také doufat, že by je zde mohly zastihnout vánoční balíčky. Taktéž se začal rýsovat výlet celé roty do Paříže a s trochou štěstí mohla být rota E v Paříži zrovna na Silvestra. Kromě toho se na Boží hod vánoční mělo konat finále Šampaňského poháru a po něm měla následovat večeře s tradičním vánočním krocanem. Na výsledek fotbalového utkání již mezi muži vesele probíhaly sázky a tréninky byly stále delší a tvrdší. Na poměry střelecké roty uprostřed největší války, jaká kdy postihla svět, vypadala budoucnost po Vánocích docela růžově. Nejméně do poloviny března rotu E nečekaly žádné boje na frontě. Poté měla absolvovat seskok do Německa a dále přesun do Tichomoří, kde měla bojovat v Číně, nebo seskok do Japonska. To vše bylo ale ještě hodně daleko a rota E se připravovala na vánoční radovánky. Seržanti měli v Mourmelonu vlastní kasárna. Večer 16. prosince přišli někde Martin, Guarnere a několik dalších k bedně šampaňského a přinesli ji na ubikace seržantů. Nebyli však na víno s bublinkami zvyklí. Martin odpálil několik zátek, ostatní seržanti podrželi své uzávěry od polních lahví a Martin jim je naplnil po okraj. "K čertu, Johnny," povídá Christenson, "dyť to je obyčejná limonáda!"
Vypili několik lahví nejlepšího šampaňského na světě, jako by to byla limonáda, ovšem s nevyhnutelnými následky. "Strhla se rvačka a musím se přiznat, že jsem v tom měl prsty," přiznává Martin. "Rozmlátili jsme všechny postele a jak z těch prken trčely hřebíky, na pár z nich jsem stoupnul bosou nohou, sakra, byla to ale pořádná bitka." Do kasáren přišel nadrotmistr Carwood Lipton, zjistil, co se děje, a začal křičet: "Chlapi, vy máte být velitelé! Jste seržanti a děláte tady takový bordel!" Než jim dovolil se z toho vyspat, museli všechen ten nepořádek uklidit. Jedinými štábními důstojníky praporu, kteří byli ten večer na velitelství, byli Winters a Nixon. Ostatní odjeli do Paříže. Vojín Joe Lesniewski si zašel do jednoho biografu v Mourmelonu, kde dávali film s Marlene Dietrichovou. Gordon Carson šel spát brzy, aby byl čerstvý na zítřejší fotbalový trénink. Winters a Nixon najednou z rádia zaslechli, že všechny propustky se ruší. V biografu se rozsvítila světla, na pódium vpochodoval nějaký důstojník a oznámil, že Němcům se podařil průlom v Ardenách. Gordona Carsona a další v kasárnách probudila služba, která rozsvítila světla a vykřikovala na všechny zprávy o německém průniku. "Zavři zobák!" volali na ni muži. "Vypadni odtud, sakra!" To byl přece problém VIII. sboru, problém 1. armády. A šli zase spát. Avšak druhý den ráno při nástupu po budíčku nadporučík Dike rotě oznámil: "Po snídani se připravte na odjezd." Nejednalo se o žádné cvičení, jak bylo zvykem. Rozkaz zněl "zůstat v pohotovosti". Dike nařídil mužstvu, aby využili zbývající čas k úklidu v kasárnách. To, k čemu došlo v Ardenách, se tedy nakonec evidentně mělo týkat 82. i 101. divize. Hitler zahájil svou poslední ofenzívu 16. prosince v Ardenách v daleko větším měřítku než svou ofenzívu na tomtéž místě roku 1940 proti francouzské armádě. Dokonale tak svého protivníka překvapil. Americká výzvědná služba v Ardenách odhadovala síly stojící proti VIII. sboru na čtyři divize. Ve skutečnosti však měl wehrmacht v Eifelu, vrchovině na druhé straně Arden, pětadvacet divizí. Němcům se podařilo protivníka zaskočit ve stejně velkém stylu jako při operaci BARBAROSSA v červnu 1941 nebo jako se to Japoncům podařilo při útoku na Pearl Harbor. Jak již tomu ve válce bývá zvykem, toto překvapení bylo dokonalé, neboť taková ofenzíva nedávala žádný smysl. Ofenzíva, jež neměla žádný čistě strategický cíl a kterou stejně bylo možno udržet jedině v případě, že by se německým tankům s nějakým úžasným štěstím podařilo obsadit hlavní americké sklady paliva netknuté, byla pro Hitlera čirým bláznovstvím. Jak již tomu ve válce bývá zvykem, toto překvapení bylo dokonalé taktéž kvůli přehnané sebedůvěře protivníka. I po nezdaru operace MARKET-CARDEN byli Spojenci přesvědčeni o tom, že Němci již melou z posledního. Na spojeneckých štábech se hovořilo jen o tom, jak na Němce zaútočit, nikoli jak se Němcům bránit. Panoval zde pocit, že kdyby je tak spojenecká armáda dostala zpoza Západního valu, rychle by s nimi skoncovala, a tento pocit se šířil i mezi řadové vojáky. Seržant George Koskimaki ze 101. divize si 17. prosince zapsal do svého deníku: "Byla to klidná neděle jako každá druhá... V rádiu ohlásili velký německý útok na frontu 1. armády. To by mělo Němcům zlomit vaz." (Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 422) Jak již tomu ve válce bývá zvykem, toto překvapení bylo dokonalé, neboť útočící strana odvedla dobrou práci, co se týká utajení a zastíracích manévrů. Němcům se podařilo shromáždit v Eifelu dvě armády, aniž by o tom spojenecká zpravodajská služba měla tušení. Pomocí vhodného rádiového vysílání přesvědčili spojeneckého zpravodajského důstojníka, že německý protiútok lze očekávat severně od Arden (nikoho mezi Spojenci ani na okamžik nenapadlo, že připadá v úvahu celá německá protiofenzíva). Před půl rokem, v předvečer Dne D, měli Ike (Eisenhowerova přezdívka - pozn. překl.) a jeho důstojníci Němce téměř
dokonale přečtené. V prosinci, v předvečer německého útoku, je již tak dokonale přečtené neměli. Spojenci se také hluboce mýlili, pokud šlo o německé odhodlání k boji, hmotné zabezpečení, Hitlerovu drzost a ofenzivní schopnosti německých důstojníků (američtí generálové v táboře Spojenců neměli s obranou proti německé ofenzívě žádné

zkušenosti). Výsledkem toho všeho byla největší bitva druhé světové války na západní frontě a největší bitva, jakou kdy americká armáda vybojovala. Lidské ztráty byly ohromující: z šesti set tisíc amerických vojáků jich bylo téměř dvacet tisíc zabito a čtyřicet tisíc zraněno. Dvě pěší divize byly zničeny, přičemž z jedné z nich, 106. divize, se sedm tisíc pět set vojáků vzdalo, což byla největší hromadná kapitulace v celé válce proti Německu, a bylo zničeno téměř osm set amerických tanků shermanů a jiných obrněných vozidel. Bitva začala za studeného, mlhavého úsvitu 16. prosince. Němci prorazili řídkou linií VIII. sboru na mnoha místech. Hitler se spoléhal na špatné počasí, které mělo z boje vyloučit největší výhodu Spojenců, letecké síly (na zemi Němci přečíslili Američany co do počtu pěchoty i obrněných sil). Hitler také spoléhal na moment překvapení, jenž se mu dokonale povedl, a na pomalou reakci Američanů. Ikeovi mělo podle něj trvat dva až tři dny, než zjistí sílu německého vojska, další dva či tři dny, než přesvědčí své nadřízené, aby odvolali spojenecké ofenzívy severně a jižně od Arden, a potom další dva až tři dny, než do bitvy začne přesouvat nějaké významnější posily. V té době již budou, jak Hitler doufal, německé tanky v Antverpách. V tom se však přepočítal. Ráno 17. prosince učinil Eisenhower zásadní rozhodnutí pro celou bitvu, aniž by je konzultoval s kýmkoli kromě svého štábu. Nařídil, že město Bastogne, v němž se protínaly nejdůležitější silnice oblasti, musí být udrženo za každou cenu. (Bastogne se rozkládá v poměrně rovinaté oblasti jinak hornatých Arden, proto se v něm sbíhají všechny zdejší komunikace.) Kvůli svým ofenzívám na severu a na jihu od Arden neměl Ike k dispozici žádné strategické zálohy, avšak měl 82. a 101. divizi, které právě odpočívaly a nabíraly nové síly. Rozhodl se, že pro ucpání děr ve svých liniích a k udržení Bastogne použije výsadkáře. A konečně, Eisenhower zmařil Hitlerovy plány tím, že použil svou tajnou zbraň. V době, kdy velká část německé armády byla stále tažena koňmi, Američané měli ve Francii tisíce a tisíce nákladních aut a vlečných vozů. Byly používány k přepravě mužstva, materiálu a pohonných látek z pobřeží Normandie na frontu. Ike nařídil, aby nechaly všeho ostatního a okamžitě začaly dopravovat posily do Arden. Výsledek byl vskutku neuvěřitelný. Samotného 17. prosince dorazilo jedenácti tisíci nákladními auty a vlečnými vozy do Arden šedesát tisíc mužů plus munice, pohonné látky, lékařské potřeby a další zásoby. V prvním týdnu bitvy byl Eisenhower schopen přesunout sem dvě stě padesát tisíc mužů a padesát tisíc vozidel. Takové rychlé přemístění vzbuzovalo respekt. Byl to bezprecedentní úspěch v celých dějinách války. Ani ve válce ve Vietnamu, ani ve válce v Zálivu roku 1991 nebyla Armáda Spojených států schopna přemístit takové množství mužů a vybavení v tak krátkém čase. Rota E sehrála v tomto ohromném dramatu svou roli díky dopravnímu sboru a řidičům, většinou černým vojákům z proslulého "Red Ball express". Ikeův rozkaz, aby 82. a 101. divize vyrazily na sever na Bastogne, dorazil na velitelství obou divizí 17. prosince ve 20.30. Okamžitě se to rozneslo po jednotlivých plucích, praporech a rotách - připravit se na akci, ráno přijedou nákladňáky, vyrážíme. "Kromě mě," řekl Gordon Carson. "Já hraji na Boží hod finále." "Nehrajete," odpověděl mu nadporučík Dike. Začaly horečnaté přípravy. V Mourmelonu nebyl sklad munice, muži měli pouze munici, kterou si přivezli z Holandska, a žádná jiná nebyla k mání. Rota E ještě neměla plný stav ani nebyla nově kompletně vyzbrojená. Někteří muži neměli helmy (možná tak ještě přilby na americký fotbal, ale ne ocelové helmy), rota postrádala několik kulometů i s posádkou, muži dosud nevyfasovali zimní šaty, jejich boty nebyly ani zateplené, ani neprosákavé, neměli žádné teplé zimní spodní prádlo, ani vlněné ponožky. Sebrali, co mohli a kde mohli, ale nebylo toho mnoho. Dokonce i dávek K byl nedostatek. Když tedy rota E vyrazila, aby se střetla s wehrmachtem v poslední, největší německé ofenzívě, neměla plný stav, byla nedostatečně oblečena a vyzbrojena. Navíc vše probíhalo naslepo. Jelikož ani generál McAuliffe dosud neznal místo, kam měla být 101. divize dopravena, plukovník Sink evidentně nemohl instruovat kapitána Winterse, jenž tudíž nemohl dát žádné instrukce nadporučíkovi Dikeovi. Jediné, co všichni věděli, bylo, že Němcům se podařilo v linii prolomit obrovskou díru, že americké síly jsou na ústupu, že někdo tu díru musí ucpat a že ten někdo jsou výsadkáři. Seskok nebyl možný kvůli počasí a stejně by zřejmě ani nebylo možné sehnat tolik Dakot, kolik by jich bylo na podobnou akci třeba. Tohoto úkolu se však s nejvyšší možnou rychlostí ujal dopravní sbor, který začal stahovat svá nákladní auta z celého území Francie, ale zvláště z oblasti mezi Le Havre a Paříží. Nákladní auta zastavovala vojenská policie, jejich náklad vyskládali muži ze zásobovacích jednotek, a řidičům - z nichž mnozí byli již dlouho na cestě a zoufale se potřebovali vyspat - bylo sděleno, že si to mají bez zastávky namířit rovnou do tábora Mourmelon. Stahování začalo 17. prosince za soumraku a 18. prosince kolem 9.00 začala do Mourmelonu dojíždět první nákladní auta a vlečné vozy. Posledních tři sta osmdesát nákladňáků potřebných pro přepravu jedenácti tisíc mužů 101. divize dorazilo do tábora v 17.20. Ve 20.00 byl naložen poslední muž. Ještě před odjezdem roty E zachvátilo Malarkeyho zděšení, neboť si vzpomněl, že má ve svém opasku na peníze oněch tři tisíce šest set dolarů. Zeptal se nadporučíka Comptona, co má dělat, a Compton ho spojil s finančním důstojníkem divize, který mu řekl, že může uložit ty peníze u něj, ale v tom případě je dostane zpátky až při odchodu z armády. Malarkey s tím souhlasil, peníze mu odevzdal a vzal si na ně doklad. Potom vyskočil na auto celý šťastný, že se po válce bude moci vrátit na univerzitu v Oregonu a nebude muset při studiu umývat v restauraci talíře. "Byli jsme tam namačkaní jako sardinky," vzpomíná vojín Freeman. Kapitán Winters použil poněkud jiný příměr: "Byli jste tam jako zvířata, nahnali vás do toho nákladňáku, jako se ženou krávy do dobytčáku." Když se dala nákladní auta do pohybu, Carson pomyslel na fotbalový zápas, na který se tak těšil, a když si opět uvědomil svou současnou situaci, začal zpívat: "What a Difference a Day Makes" (Jediný den všechno změní). V nákladních autech nebyly žádné lavice a jen zatraceně mizerné tlumiče, takže muži přes sebe v každé zatáčce padali a při každém hrbolu na silnici nadskakovali vysoko do vzduchu, což nebylo nic příjemného ani pro ledviny, ani pro nohy - muži si odpočinuli pouze ve chvílích, kdy auta zastavovala, aby se konvoj opět semkl. Auta jela až na belgickou hranici s rozsvícenými světly a riskovala tak, jen aby mohla jet rychleji. Teprve během přepravy výsadkářů velitelství VIII. sboru rozhodovalo, kde je nejlépe využít. 82. divize měla jít na severní rameno průniku poblíž St. Vith, zatímco 101. divize k Bastogne. Nákladní auta s rotou E zastavila několik kilometrů před Bastogne. Muži vyskákali ven, protahovali se, nadávali a potom nastoupili do pochodového útvaru, aby mohli vyrazit k Bastogne. Byla odtud slyšet palba. "A je to zase tady," řekl vojín Freeman. Řady vojáků pochodovaly na frontu po obou stranách silnice, zatímco jejím středem proti nim ve zmatku prchaly z fronty poražené americké jednotky. Mnozí z těchto vojáků již zahodili své zbraně, kabáty,

vše, co je tížilo. Někteří byli zděšení, vyčerpaní, potáceli se a vykřikovali: "Utečte! Utečte! Zabijou vás! Zamordujou! Mají všechno, tanky, kulomety, letadla, všechno!" "Jenom blábolili," vzpomíná Winters. "Byl na ně smutný pohled. Styděli jsme se."
Jak rota E a ostatní roty 2. praporu vpochodovávaly do Bastogne a poté zase ven z něj (obyvatelé jim nabízeli horkou kávu, avšak většinou nic více), všichni mysleli především na jedno jediné - na munici. "Kde je munice? Bez munice přece nemůžeme bojovat." Nějakou dostali od prchajících vojáků. "Máš ňákou munici?" ptali se výsadkáři těch, kteří nepůsobili tak vyděšeně. "Jasně, brácho, rád ti ji přenechám." (Gordon si s trpkostí uvědomil, že prchající vojáci odevzdávají munici s takovou ochotou proto, že se tímto způsobem zbavují jakékoli další povinnosti zůstat a bojovat.) Rota E však přesto nadále pochodovala za zvukem bitevní vřavy bez dostatečné munice. Za Bastogne zahnula na sever. Dělostřelecká palba utichla a vystřídala ji střelba z lehkých zbraní. "Kde je do háje ta munice?" O nedostatku munice se dozvěděl poručík George C. Rice, zásobovací důstojník ze skupiny "Desobry" z bojového velitelství "B" 10. obrněné divize (která pod těžkým tlakem ustoupila z Noville přes Foy). Naskočil do svého džípu a vyrazil do Foy, kde naložil auto bednami s ručními granáty a municí do M-1, otočil se, zastihl výsadkáře za Bastogne, a jak pochodovali kolem něj, rozdával jim munici. Okamžitě si uvědomil, že munice je třeba daleko více, vrátil se do skladu zásob ve Foy, našel nákladní auto, naložil je i džíp po okraj zbraněmi a municí, uháněl zpět k postupujícímu útvaru a tam jeho muži začali shazovat munici z aut na zem. Důstojníci i mužstvo lezlo na zemi po čtyřech a sbírali zásobníky do M-1. Zvuk střelby a panika ve tvářích ustupujících amerických vojáků dávala tušit, že budou potřebovat každý náboj. A tak poručík Rice pokračoval, dokud všichni neměli tolik munice, kolik unesli. (Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 462) Jak se rota E blížila k Foy, hluk boje sílil, 1. prapor 506. pluku byl daleko vpředu, v Noville, kde zuřil lítý boj, a dostával pořádně na frak. Plukovník Sink se rozhodl poslat do Foy 3. prapor a použít 2. prapor k ochraně jeho pravého křídla. Rota E zamířila do lesnaté oblasti s poli, přičemž po levici měla východní stranu silnice vedoucí z Bastogne před Foy na Noville, rota F ji měla po pravici a rota D byla v záloze. Hluk bitvy se stále blížil. Vzadu, jižně od Bastogne, se Němci chystali proniknout za silnici a dokončit tak celkové obklíčení bastogneské oblasti. Rota E neměla podporu ani dělostřelectva, ani letectva. Měla nedostatek jídla, minometné munice a dalšího nezbytného vybavení, a zcela jí chybělo zimní oblečení, přestože teplota začala klesat pod bod mrazu. Ovšem díky poručíku Riceovi měla granáty a munici do M-1. Zápis v kronice Currahee popisuje tuto situaci z pohledu roty E, 2. praporu i celého 506. pluku: "Nebyli jsme nijak nadšení z toho, že tam jsme. Proslýchalo se, že skopčáci jsou všude a pořádně se do toho obouvají. Ale na ústup myslíte až někde na úplně posledním místě. Ve skutečnosti vůbec. A tak si kopete svoje jámy, pečlivě a hluboko, a čekáte - nikoli na nějaké bájné nadlidi, ale na nepřítele, kterého jste už dvakrát porazili a porazíte ho i tentokrát. Kouknete nalevo, pak napravo, na svoje kamarády, kteří se připravují jako vy. Támhle na Billa se můžete spolehnout. Víte, že ten vás nikdy nenechá ve štychu."

10
"Mají nás obklíčené, parchanti."
BASTOGNE 19. - 31. prosince 1944
19. prosince rota E dorazila do linie jižně od Foy jako součást prstencové obrany Bastogne. Byla tedy jakoby jedním vozem v obranné kruhové vozové hradbě, již dohromady tvořila 101. vzdušná výsadková divize, bojové velitelství "B" 10. obrněné divize plus 463. polní dělostřelecký prapor. Proti této síle Němci nasadili celých patnáct divizí, z toho čtyři tankové, s podporou těžkého dělostřelectva. Bojovalo se zuřivě a za cenu velkých ztrát. 19. a 20. prosince se 1. prapor 506. pluku podporovaný skupinou "Desobry" 10. obrněné divize utkal u Noville, severovýchodně od Foy, s 2. německou tankovou divizí. Když se prapor 20. prosince "stahoval" zpět za Foy, jeho ztráty činily třináct důstojníků a sto devadesát devět vojáků (z celkových šesti set). Spolu se skupinou "Desobry" zničil nejméně třicet nepřátelských tanků a způsobil nepříteli ztráty pět set až tisíc mužů. Co je však nejdůležitější, vydržel celých osmačtyřicet hodin, než se kolem Bastogne stihlo vybudovat opevnění. Rota E a ostatní roty zoufale potřebovaly čas, neboť situace na obranné linii byla nejistá a zmatená. Po levé straně od pozic roty E vedla silnice z Bastogne do Noville, za níž již byly pozice 3. praporu. Pozice roty D na pravém křídle 2. praporu sahaly až po železniční stanici v Haltu, ale nebyly napojeny přímo na pozice 501. parašutistického pluku. Winters měl obavy, že prapor není rozmístěn správně, a tak vyslal Nixona na velitelství pluku, aby to ověřil. Nixon se vrátil s tím, že prapor je přesně tam, kde má být. Pozice roty E byla v lese s výhledem na pastviny, jež se svažovaly k vesnici Foy, která ležela asi kilometr odtud. Byl to borovicový les, stromy měly kmeny tlusté dvacet až dvacet pět centimetrů a byly vysety v řadách. Muži si zde vykopali jámy a zřídili hlavní obrannou linii několik metrů směrem do lesa, s vysunutými hlídkami na jeho kraji. Wintersovo velitelské stanoviště praporu bylo hned za rotou na jižním okraji lesa. První noc na hlavní obranné linii byla tichá, dokonce klidná a bojovalo se spíše severně odtud v Noville, čtyři kilometry daleko. Za úsvitu 20. prosince visela nad lesem a poli hustá mlha. Winters vstal a rozhlédl se. Nalevo uviděl vynořit se z lesa německého vojáka v dlouhém zimním kabátě. Neměl ani pušku, ani žádný batoh. Došel až doprostřed mýtinky. Dva muži, kteří byli s Wintersem, na něj instinktivně namířili puškami, ale Winters jim dal rukou znamení, aby nestříleli. Američané viděli, jak si Němec svléká kabát a stahuje si kalhoty. Pak si dřepl a ulevil si. Když byl hotov, Winters na něj zahřměl nejlepší němčinou, jaké byl schopen: "Kommen sie hier!" Voják dal ruce nad hlavu a poslušně se vzdal. Winters ho prošacoval. Měl u sebe pouze několik fotografií a patku tvrdého černého chleba. "Představte si to," říká Winters. "Německý voják si za světla vyjde do lesa na velkou, v lese zabloudí, projde klidně naší linií za velitelské stanoviště roty a dostane se dokonce i za velitelské stanoviště praporu! To jsme museli mít první noc skutečně povedenou obrannou linii!" Toho dne však nebloudili pouze němečtí vojáci. Zdravotník Ralph Spina a vojín Ed "Kotě" Heffron vyrazili do Bastogne pro nějaké lékařské potřeby. Na stanici první pomoci Spina dostal, co potřeboval (101. divize se již potýkala s nedostatkem lékařského

materiálu, což byl nyní její hlavní problém). Oba muži z roty E do sebe hodili teplé jídlo, a i když se jim příliš nechtělo od vyhřátých kamen, za soumraku se vydali zpět k linii. Heffron navrhl, aby to vzali zkratkou přes les. Spina souhlasil a Heffron je vedl. Náhle spadl do díry, a následoval cizí překvapený výkřik. Poté se zpod Heffrona ozvalo: "Hinkle, Hinkle, bist das du?" Heffron se vykutálel z jámy, dal se do běhu a přitom zavolal: "Polib si, fricku!" Heffron se Spinou zabloudili, ale nakonec přece jen našli velitelské stanoviště roty E. (Spina, který mi tuto příhodu vyprávěl, k tomu dodává: "Dodnes, vždycky když Heffrona potkám, ptám se ho, jak se má Hinkle nebo jestli se s Hinklem v poslední době viděl.") Zdravotníci byli nejoblíbenější, nejváženější a nejvíce cenění muži v rotě. Jejich zbraněmi byly lékárničky a jejich pozice v linii byla všude tam, odkud někdo zavolal o pomoc. Poručík Foley si mimořádně cenil vojína Eugena Roea. "Byl vždy tam, kde ho bylo třeba, a jak se tam dostal, to jste často žasli. Za svoji statečnost, za svou hrdinskou pomoc raněným nikdy nedostal žádnou pochvalu. Po jedné otřesné přestřelce, kdy jako jindy projevil mimořádnou statečnost, jsem ho navrhl na Stříbrnou hvězdu. Snad jsem nepoužil při výčtu jeho hrdinských činů ta správná slova, snad to neschválil nadporučík Dike nebo to shodili ze stolu někde cestou nahoru. Nevím. Vím jenom to, že pokud si někdy nějaký voják, který bojoval ve sněhu a mrazu a prodělal řadu bitev v otevřeném poli i v lese, někdy zasloužil nějaké vyznamenání, pak to byl náš zdravotník Gene Roe." 20. prosince se vše, co zbylo z 1. praporu 506. pluku a skupiny "Desobry", stáhlo z Noville zpět do zálohy. Rota E očekávala útok, jenž nepřicházel. Škody, které 1. prapor Němcům způsobil, byly tak velké, že raději soustředili své útoky na jiné sektory obranného prstence. Rota E prošla dělostřeleckým bombardováním a minometnou palbou, ale nemusela čelit žádnému útoku pěchoty. 21. prosince začal padat měkký, suchý sníh. Sněžení neustávalo, až bylo sněhu dvacet a poté třicet centimetrů. Teplota klesla hodný kus pod bod mrazu a i v lese se začal zvedat vítr. Ještě nikdy nebyla mužům taková zima jako nyní. Měli na sobě pouze výsadkářské kanady a bojové uniformy s nepromokavými kabáty. Neměli žádné vlněné ponožky, žádné teplé spodní prádlo. Byly vyslány spojky do Bastogne a vrátily se s pytli od mouky a dekami, které poskytly alespoň nějaké teplo. Muži v jámách a na předsunutých hlídkách se zachumlali do přikrývek a boty obalili pytlovinou. Pytlovina však nasákla od sněhu, boty se promáčely, ponožky byly mokré a mráz pronikal až do morku kostí. Všichni se třásli zimou. Muži vypadali jako armáda George Washingtona v údolí Forge, až na to, že byli pod nepřátelskou palbou, neměli žádné sruby a zapálit ohně pro zahřátí nepřipadalo v úvahu. Plukovník Ralph Ingersoll, zpravodajský důstojník 1. armády popisuje všudypřítomný mráz takto: "V Ardenách jsem měl na sobě vlněné spodky, vlněnou uniformu, tankistické kalhoty, svetr, tankistickou polní bundu s elastickými manžetami, šálu, tlustý kabát s teplou vložkou, tlusté vlněné ponožky, bojové kanady a na nich gumáky - a nepamatuji se, že by mi kdy bylo teplo." (Ralph Ingersoll, Top Secret. New York: Harcourt Brace, 1946.) Muži z roty E, kteří neměli ani žádné pořádné ponožky ani gumáky a kteří měli nohy neustále v zimě a vlhku, brzy začali trpět omrzlinami dolních končetin. Desátník Carson vzpomíná, že jelikož je učili, že omrzlinám lze předejít masírováním nohou, sundal si boty a začal si masírovat nohy, když přiletěl německý granát a zasáhl strom nad jeho jámou. Střepiny mu roztrhaly stehno a byl převezen do Bastogne. "V nemocnici, která byla ve městě zřízena, jsem se rozhlédl kolem a nikdy jsem ještě neviděl tolik raněných pohromadě. Zavolal jsem si jednoho zdravotníka a zeptal se ho: 'Hele, jak to, že tady máte tolik raněných? To odtud nikoho neevakuujete?' 'Copak ty nic nevíš?' zeptal se zdravotník.
'Nevím vůbec nic, zatraceně.'
'Mají nás obklíčené, parchanti.' "
Generál McAuliffe dohlížel na to, aby měli ranění nějakou útěchu alespoň v alkoholu. Jeden zdravotník dal Carsonovi láhev mátového likéru. "Vůbec jsem neměl tušení, co to je, ale od té doby mám mátový likér ve velké oblibě." Tu noc město bombardovala Luftwaffe. Carson vzpomíná, jak lezl po čtyřech a zvracel. "Díky Bohu za tu helmu. Měl jsem v sobě už půlku toho mátového likéru. Za chvíli to bylo všechno v helmě." Všichni muži v rotě E měli k jídlu pouze dávky K, které dostali ještě v Mourmelonu, ale ani těch nebylo dost. Kuchaři roty se pokoušeli za tmy nosit vojákům teplé jídlo, ale než k nim s jídlem dorazili, jídlo už bylo studené. Většinou sestávalo z bílých námořnických fazolí, které podle seržanta Radera "způsobovaly střevní výbuchy nebývalé síly". Kuchař Joe Domingus našel trochu prášku do pečiva a kukuřičnou mouku a upekl z nich kukuřičné lívance, které však byly taktéž téměř zmrzlé, než k mužům dorazily. Dezert si muži připravovali tak, že míchali citrónovou limonádu z dávek K se sněhem. Dny na linii byly k nevydržení a noci ještě horší. Bombardování sice neprobíhalo neustále a kulomety střílely na Američany jen sporadicky, ale ve dne na ně pálili ostřelovači. V noci pak hrozivé ticho čas od času přerušil nervy drásající výbuch nepřátelského minometného granátu, po němž vždy následovaly výkřiky raněných a volání důstojníků, aby se vojáci vrátili na pozice a připravili se na odražení útoku. A poté další hrozivé ticho. Každé dvě hodiny vzbudili velitelé družstev v jámě dva muže a zavedli je na předsunutou hlídku, aby tam vystřídali ty, kteří měli službu. "Cesta k předsunuté hlídce byla vždycky strašná," vzpomíná Christenson. "Všechny siluety postav jste provrtávali podezíravým pohledem a každý zvuk vás vyděsil. K předsunuté hlídce se neblížíte s žádným nadšením. Siluety mužů nejsou zřetelné... Nejsou to Němci? Pokaždé tatáž nervozita... A pak konečně poznáváte americkou helmu. Cítíte se poněkud komicky, ale s úlevou se obracíte a vracíte se na hlavní obrannou linii, jen abyste to celé za dvě hodiny zopakovali znovu." Muži se zoufale snažili v jámách usnout, což bylo velmi těžké, ne-li nemožné, vzhledem ke stísněným podmínkám (jáma měla obyčejně sto osmdesát centimetrů na délku, šedesát centimetrů na šířku a přibližně metr do hloubky a byla pro dva muže). Alespoň že se mohli muži takto vzájemně zahřívat. Heffronovi a vojínu Alovi Vittoremu se podařilo druhou noc usnout. Heffron se probudil, když přes něj Vittore přehodil svou těžkou nohu. Když pak Vittore začal Heffronovi mnout prsa, praštil ho Heffron loktem do břicha. Vittore se vzbudil a chtěl vědět, co se k čertu děje. Když Vittore z Heffronova láteření zjistil, o co jde, začal se zubit a řekl, že se mu zdálo o jeho ženě. "Tak v tom ti, Ale, nepomůžu," odpověděl Heffron, "protože mám na sobě kanady, kalhoty a kabát a kvůli tobě si je svlíkat nebudu."
V jiných jámách si muži povídali, aby zahnali nervozitu. Seržant Rader a vojín Don Hoobler pocházeli ze stejného města na březích řeky Ohio. "Povídali jsme si s Donem celou noc o domově, o našich rodinách, o různých lidech a místech a o

tom, co tady k čertu děláme, v tomhle průseru." Spina si pamatuje, že se svým kamarádem v jámě rozebírali politiku, celosvětové problémy i ty osobní. "Taky o tom, že bychom nepohrdli nějakým pitím nebo teplým jídlem, nejlíp obojím, a taky o tom, co budeme dělat, až se vrátíme domů, o tom, že si za pár týdnů vyjedeme do Paříže a zajdeme do varieté, ale hlavně o tom, jak se vrátíme domů."
Seržant Toye, který už byl zpátky z nemocnice, nesnášel v noci ticho mezi minometným ostřelováním, a proto si raději zpíval. Jeho oblíbená písnička byla "I'll Be Seeing You" (Budu chodit za tebou). Heffron mu říkal, ať toho nechá, že ho frickové uslyší, ale Toye zpíval dál. Podle Heffrona byl Joe "sakra lepší voják než zpěvák". Dřepět v jámách na frontové linii nebylo nic moc, dřepět na předsunuté hlídce bylo ještě horší a vůbec ze všeho nejhorší byly průzkumné výpravy na území nepřítele. Ale byly nutné. Byla to právě neschopnost VlIl. sboru provádět tyto drobné průzkumné akce z důvodu nedostatku sil, která vedla 16. prosince k onomu překvapujícímu úderu Němců, kteří zaútočili daleko větší silou, než jakou kdokoli předpokládal.
21. prosince poslal poručík Peacock seržanta Martina, aby oběhl všechny jámy 1. čety. U každé z nich, kde byl nějaký seržant nebo desátník, Martin oznámil: "Všichni poddůstojníci okamžitě na velitelské stanoviště čety." Když se zde muži shromáždili, poručík Peacock, velitel čety, stejně odměřený jako vždy, si vynutil klid: "Ticho. Prapor chce, aby jedna četa podnikla průzkumnou výpravu na území nepřítele a rozhodnutí padlo na nás." Odmlčel se. Nikdo nepromluvil. Peacock pokračoval: "Víme, že frickové jsou v lesích před naší hlavní obrannou linií, ale nevíme, kolik jich je, ani kde je jejich hlavní obranná linie a předsunuté hlídky. Máme za úkol to zjistit a pokud možno zajmout několik mužů." Spustila se lavina dotazů. "Jaký je plán útoku?" chtěl vědět seržant Christenson, velitel 1. družstva. "Jak budou rozmístěna družstva?" ptal se seržant Muck z minometného družstva. "Co se stane, když v těch lesích ztratíme kontakt?" vyzvídal velitel 2. družstva seržant Randleman. Peacock však nedokázal na nic z toho odpovědět. "Více se dozvíte až na místě." To bylo vše, co z něj poddůstojníci dostali. Zatraceně, pomyslel si Christenson, tohle bude další operace, do které půjdeme naslepo, naprosto bez informací. "Vyrážíme ve 13.00," uzavřel diskusi Peacock. Do háje, napadlo Christensona - snažit se proniknout za německou linii bez jakéhokoli reálného plánu, navíc pod vedením někoho, kdo je ztělesněním nerozhodnosti, to je skoro sebevražda. Po návratu ke svému družstvu si ale nechal tyto myšlenky pro sebe. Oznámil mužům, aby si šli vyfasovat munici a byli připraveni vyrazit ve 13.00. Ve 12.00 se 1. četa stáhla o několik metrů za hlavní obrannou linii a shromáždila se kolem Otce Maloneyho, který zde uděloval rozhřešení. Poté všem, kdo o to měli zájem, rozdal po hostii a popřál "hodně štěstí". Těsně před 13.00 se četa shromáždila v lese za hlavní obrannou linií. Peacock se díval na Christensona "jako vystrašený králík". Neměl žádné zvláštní rozkazy, žádný bližší plán. Pouze řekl: "Dobrá, chlapi, tak jdeme." Četa se přesunula na okraj pravého křídla praporu, k železnici. Prošla pozicemi roty D a postupovala směrem k Němcům i železnici po pravé straně a lesy po levé. Postupovala pomalu, pohybovala se v útvaru a často zastavovala. Nějakých dvě stě metrů za hlavní obrannou linií si Peacock zavolal k sobě dopředu poddůstojníky. Vydal následující rozkazy: každé družstvo vytvoří dvojstupy bok po boku, vpřed vyšle dva průzkumníky a takto bude pokračovat až do lesa, než dojde ke kontaktu s nepřítelem. Četa se vnořila do lesa. Jednotlivé formace okamžitě ztratily navzájem kontakt a družstva ztratila kontakt se svými průzkumníky. Sníh byl měkký, ne křupavý, a kolem bylo naprosté ticho. Náhle ho přerušila krátká dávka z německého kulometu. Vojín John Julian, průzkumník 2. družstva, byl zasažen do krku a zraněn byl i vojín James Welling, průzkumník 3. družstva. Kulometčíci z roty E se připravili na opětování palby. Vojín Robert Burr Smith z 1. družstva vyslal dlouhou dávku směrem, odkud přišla německá střelba. Když přestal, Němci začali opět střílet. Christenson zavolal na Martina. Žádná odpověď. Na Randlemana. Žádná odpověď. Na Peacocka. Žádná odpověď. Jen další německá palba. Za chvíli bude po celé 1. četě! napadlo Christensona. Zavolal znovu. Mezi stromy k němu přiběhl "Bejk" Randleman. "Viděl jsi Martina nebo Peacocka?" Neviděl. Ozvala se další dávka z kulometu. "Musíme sebou hnout," řekl Randleman a spolu s Chrisem začal volat Martina. Žádná odpověď. "Padáme odtud," navrhl Chris. "Bejk" souhlasil. Zavolali rozkazy na své muže a ustoupili k železnici. Tam se setkali s Martinem, Peacockem a zbytkem čety. Nebyla to příliš úspěšná výprava, 1. četa odkryla německou obrannou linii a zjistila, že německé předsunuté hlídky nejsou početné, ale jeden muž byl zabit (Julian) a jeden zraněn, a navíc nedokázala přivést jediného zajatce. Noc muži strávili v mrazu v jámách, najedli se studených fazolí a lívanců a jen se modlili, aby se počasí umoudřilo natolik, aby 101. divize mohla obdržet z letadel nové zásoby. Následující dny to nebylo jiné. Rota E vysílala průzkumné hlídky, Němci také. Docházelo k příležitostnému minometnému ostřelování a sporadicky ke kulometné palbě. Mráz, nedostatek lékařských zásob, žádné teplé jídlo, nedostatečná strava. Zimnice připravovala muže o energii, kterou neměli odkud čerpat. Vojíni byli nevyspalí a poddůstojníci nespali téměř vůbec. Šlo tu o život a reakce vojáků byly navíc díky promrzlým údům značně zpomalené. Z korun stromů, pokud je zasáhl granát, byly jámy zasypávány střepinami a ohrožovány také padajícími větvemi i celými kmeny. Muži se snažili chránit zastřešováním jam pomocí kmenů, ale protože neměli sekyry, bylo to obtížné. Jeden z mužů vyřešil tento problém tím, že přes svou jámu položil tři německé °°ruhače". Skutečně k zbláznění bylo, že americké dělostřelectvo nemohlo odpovídat na německé ostřelování a narušovat činnost nepřítele. Muži z roty E z předsunutých hlídek závistivě sledovali, jak za německou linií jezdí tam a zpět německá nákladní auta a tanky a přivážejí munici a potraviny, které Američanům tak chyběly. V Bastogne měli Američané spousty zbraní, včetně houfnic ráže 105 a 155 mm, jež byly v permanenci prvních několik dnů obléhání a snažily se v kruhu odrážet všechny německé pokusy o proniknutí hlavní obrannou linií, ale třiadvacátého jim již téměř zcela došla munice. Winters vzpomíná, jak mu bylo sděleno, že jediné dělo, které krylo silnici z Foy do Bastogne, jeho levé křídlo, má k dispozici již jen pouhé tři náboje a ty si šetří proti tankům v případě německého útoku. Jinými slovy, rota E ani 2. prapor nemohli počítat s žádnou podporou dělostřelectva. A to vše v době, kdy mužům v rotě zbývalo asi šest minometných granátů, jeden nábojnicový pás na každého střelce a jedna krabice nábojů na každý kulomet.
Nicméně toho dne přestalo sněžit a obloha se vyjasnila. Dakota shodila zásoby, léky, jídlo, munici a americké dělostřelectvo konečně opět začalo ve dne palbou znepříjemňovat Němcům život, čímž významně pozvedlo morálku na

hlavní obranné linii. Muži vyfasovali novou munici i dávky K. Ale střeliva do lehkých kulometů ráže 7,62 mm a do pušek M-1 byl nedostatek a 24 406 kusů dávek K stačilo pouze přibližně na den. Ani dek nebylo shozeno tolik, aby mohl mít každý voják svou vlastní. Důstojníci sledovali psychický i fyzický stav mužstva. Když Winters poznal, že vojín Liebgott je na pokraji svých sil, stáhl ho na velitelství praporu a udělal z něj svou spojku. Liebgott tak měl možnost si od napětí na hlavní obranné linii oddechnout. "O pouhých padesát metrů zpět se již člověku dýchalo daleko lépe než přímo na hlavní linii," napsal Winters. Pokušení ulévat se z průzkumných výprav bylo velmi silné a ještě silnější bylo pokušení odejít na stanici první pomoci s omrzlýma nohama a rukama nebo průjmem. "Pokud by z hlavní obranné linie odešel na stanici první pomoci v Bastogne každý, komu skutečně něco bylo, zbyly by z linie pouze předsunuté hlídky," napsal Winters. Stejně silné bylo i pokušení způsobit si nějaké zranění, aby mohl člověk z toho pekla vyváznout. Svítalo až v 8.00 a stmívalo se již v 16.00. Během šestnáctihodinové noci, kdy byl člověk zalezlý venku v těch zmrzlých dírách (které se s postupující nocí, jak hlína namrzala a nabývala na objemu, ještě zmenšovaly), bylo těžké ubránit se myšlence na to, jak snadné by bylo střelit se do nohy. Jen chvilka bolesti - zmrzlá noha by možná ani nic neucítila - a poté hned transport do Bastogne, teplo nemocnice, teplé jídlo, postel. Ani jeden z mužů roty E však tomuto pokušení nepodlehl, i když ho silně pociťoval každý z nich. Jeden jediný si zul boty a ponožky, aby měl omrzliny a tím pádem si zajistil odsun, ale pokud jde o všechny ostatní, ti odtud byli ochotni odejít pouze se vztyčenou hlavou. Winters vzpomíná, že "když byl někdo zasažen a bylo třeba ho evakuovat, obyčejně byl štěstím bez sebe a my mu to přáli - měl tak jistý pobyt v nemocnici nebo dokonce cestu domů. Když někoho zastřelili, měl v tváři tak klidný výraz. Jeho utrpení skončilo."

Za úsvitu na Štědrý den šel Winters zkontrolovat hlavní obrannou linii. Prošel kolem desátníka Gordona, který měl hlavu zabalenou ve velkém ručníku a helmu nasazenou na něm. Walter seděl na kraji své jámy za svým lehkým kulometem. Vypadal jako zmrzlý a jen tupě zíral přímo před sebe do lesů. "Zastavil jsem se, podíval se na něj a náhle mě napadlo: 'Zatraceně! Gordon dospěl! Stal se z něj chlap!' " O půl hodiny později, v 8.30, si Gordon vařil kávu. Nasypal ji "do plechovky od ručních granátů, na malém plynovém vařiči jsem si rozpouštěl sníh a uvařil jsem si tak prima šálek kávy". Když ho začal srkat, zepředu se přihnaly předsunuté hlídky, že se Němci snaží proniknout za linii roty E. Velitel jeho družstva seržant Taylor mu řekl, "ať to spustí". Gordon smetl z kulometu a z krabice od munice sníh a řekl svému pomocníkovi, vojínu Stephenu Grodzkimu, aby měl oči na stopkách. Najednou se ozval výstřel. Kulka zasáhla Gordona do levého ramene a vyletěla pravým ramenem. Otřela se mu o páteř, takže byl od krku dolů ochrnutý. Sesunul se na dno jámy. "Hrnek spadl na mě a horká káva se mi vylila do klína. Dodnes před sebou vidím tu páru, jak stoupá vzhůru." Taylor a Earl McClung se dali do pátrání po ostřelovači, který Gordona dostal, našli jej a zabili. Hned ve vedlejší jámě ležel "Šikula" Powers. Naštěstí, jak Shames doufal, byl v pořádku. Šikula byl z Virginie, pocházel z hor a byl to poloviční Indián. Jako kluk v horách strávil nekonečný počet hodin lovem veverek. V lese mu neunikl ani ten nejnepatrnější pohyb. Zahlédl na stromě Němce, zacílil svou M-1 a zastřelil ho. Paul Rogers, Gordonův nejlepší kamarád, Jim Alley a ještě jeden člen 3. čety přispěchali ke Gordonovi. Vytáhli ho z díry a přenesli do lesa, podle Gordonových slov "jako se vynášeli gladiátoři z arény". Tam ho v bezpečí na krytém místě položili, aby ho mohli prohlédnout. Přišel zdravotník Roe, zběžně se na něj podíval a řekl, že je to vážné. Roe píchl Gordonovi morfin a chystal se mu píchnout krevní plazmu. Seržant Lipton se přišel zeptat, jestli nemůže nějak pomoci. "Walter měl popelavý obličej a oči zavřené," vzpomíná Lipton. "Vypadal spíš jako mrtvý než živý." Liptonovi se zdálo, že v tom mrazu plazma teče nějak pomalu, a tak vzal od Roea láhev, rozepl si kabát a dal si ji pod paži, aby ji zahřál. "Jak se tak na Waltera dívám, náhle otevře oči. 'Waltře, jak je ti?' zeptal jsem se. 'Liptone,' řekl překvapivě silným hlasem, 'stojíš mi na ruce.' Uskočil jsem, podíval se dolů a měl pravdu. Stál jsem mu na ruce." Potom přijel džíp, který zavolali rádiem, a odvezl Gordona na stanici první pomoci. Německý útok pokračoval, sílil, ale nakonec se ho rotě E podařilo s těžkými ztrátami odrazit granáty, střelbou z pušek, kulometů a minometů a s podporou dělostřelectva. Lipton později napočítal na pokraji lesa třicet osm mrtvých Němců. Zraněn a evakuován byl i nadporučík Weish. Na Štědrý den odpoledne muži obdrželi vánoční přání od generála McAuliffa. Začínalo takto: "Ptáte se mě, co je na tom všem tak veselého? Pouze toto: Dosud se nám podařilo chladnokrevně odrazit všechny údery ze severu, východu, jihu i západu. Máme co do činění se čtyřmi německými tankovými divizemi, dvěma německými pěšími divizemi a jednou německou parašutistickou divizí... Němci jsou všude kolem, jejich rádia hlasitě vytrubují, že tohle je náš konec. Jejich velitel nás nestydatě vyzval ke kapitulaci." (Následovala zpráva o čtyřech odstavcích určená veliteli amerických sil v "obklíčeném městě Bastogne" od "německého velitele", jež byla datována 22. prosince a vyzývala k čestné kapitulaci, "aby bylo zabráněno totálnímu zničení amerických jednotek".) Dopis generála McAuliffa pokračoval takto: "Německý velitel obdržel následující odpověď: '22. prosince 1944. Adresováno veliteli německých jednotek: TRHNĚTE SI NOHOU! Velitel amerických jednotek.' Dáváme tím naší zemi a našim blízkým doma skutečně ten nejdůstojnější vánoční dar a je nám ctí, že se můžeme účastnit tohoto hrdinného boje, jímž oslavíme veselé Vánoce skutečně tím nejlepším způsobem. A. C. McAuliffe, velitel."(Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 545.) Muži na frontě to však viděli poněkud méně optimisticky než generál McAuliffe, Zatímco divizní štáb měl na večeři krocana, podávaného na stole s čistým ubrusem, malým vánočním stromkem, příborem a talíři, oni měli ke štědrovečerní večeři studené bílé fazole. (Na straně 549 knihy Rendezvous with Destiny je fotografie z této večeře. Důstojníci se sice tváři příhodně zasmušile, avšak muži z roty E mě upozornili především na /připouštějí, že relativně/ luxusní prostředí. Jedním z oněch štábních důstojníků byl i podplukovník /později generálporučík/ Harry W. O. Kinnard. O dvacet let později, v rozhovoru o bitvě v Ardenách, Kinnard uvedl: "Nikdy jsme nezapochybovali o tom, že vydržíme. Odráželi jsme všechny jejich údery. My byli v domech, v teple, zatímco oni byli venku, ve sněhu a mrazu." Všichni dosud žijící členové roty E mi poslali kopii tohoto článku se sžíravými poznámkami, z nichž nejmírnější zněla: "O jaké bitvě to mluví?")

Seržant Rader nebyl vůbec nadšený z toho, že musí muže posílat na Štědrý večer na předsunutou hlídku. Jeho kamarád z dětství, desátník Don Hoobler. navrhl: "Tak dnes večer vezmeme tu hlídku sami, ať se chlapi trochu vyspí.

Dáme jim to třeba jako vánoční dárek." Rader souhlasil. Když se setmělo, přesunuli se na předsunutou pozici. "Mrzlo a foukal ledový vítr s teplotou hodně pod bodem mrazu. Celou noc jsme si povídali o našich domovech," vzpomíná Rader, "o našich rodinách a o tom, jak asi tráví Štědrý večer. Don říkal, že jsou určitě v kostele a modlí se za nás." Wintersova večeře se toho dne sestávala "z pěti bílých fazolí a hrnku studeného bujónu".
Na Boží hod vánoční Němci znovu zaútočili, ovšem naštěstí pro rotu E na druhé straně Bastogne. Následující den Pattonova 3. armáda, konkrétně vojáci podplukovníka Creightona Abramse z 37. tankového praporu, prorazili německými liniemi. 101. divize již nebyla v obklíčení a po silnici se obnovilo spojení s americkými sklady zásob. Brzy sem dorazila nákladní auta s dostatečnými zásobami potravin, léků a munice. Zranění byli evakuováni do týla. Generál Taylor se vrátil. Prohlédl si frontové linie, podle Winterse velmi zběžně. "Před odjezdem rozkázal: 'Hlídejte ty lesy před vámi!' Co si k čertu myslel, že jsme tu dělali, zatímco on byl ve Washingtonu?" (Winters neměl Taylora příliš v lásce. Při jednom rozhovoru poznamenal: "A pak si to přihrnul generál Taylor ze své vánoční dovolené ve Washingtonu..." Přerušil jsem ho a řekl mu, že to od něj není tak docela fér. "Opravdu?" "Nu, vždyť ho tam odvolali, aby svědčil..." Winters mi skočil do řeči: "Ale já nechci být fér.") Díky průlomu obklíčení se dovnitř dostaly i první noviny z okolního světa. Muži ze 101. divize se dozvěděli, že se stali legendou, přestože bitva stále nebyla u konce. Jak uvádí historie divize, tuto legendu z ní vytvořil tisk, rádio a mapky, na nichž bylo zobrazeno jediné místečko statečně vzdorující uprostřed burácejícího nepřátelského příboje, jenž s sebou přinesl největší americký vojenský debakl moderní doby. Vytvořila ji z ní touha národa po povzbuzení a naději, neboť takto mohl národ každé ráno upírat své naděje k fotografiím jejích členů v denním tisku. Vytvořilo ji z ní taktéž ministerstvo války, které, dříve než bylo jindy jeho zvykem, rozšířilo zprávu o přítomností divize v obklíčeném městě, takže ještě během jejího měsíčního působení na obranné linii se 101. divize stala pro celý svět 'B. B. B. B. - bombardovanými bastardy bašty Bastogne'. Její příběh měl typické prvky dramatu - hrdinství uprostřed paniky a porážek, hrdinství a černý humor uprostřed fyzického strádání, zimy a fatálního nedostatku, nechyběla ani výzva ke kapitulaci a výsměch jako odpověď nepříteli, a skutečné přátelství... "hrdinství a přátelství, jež dohromady vytvořily tým, na který byli Němci krátcí." (Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, s. 586) Samozřejmě, že v Bastogne bylo i bojové velitelství "B" 10. obrněné divize, ale o tom se v tisku nepsalo. A samozřejmě, 82. vzdušná výsadková divize vedla stejně zoufalý boj na severní straně Arden, který byl přinejmenším stejně důležitý jako ten v Bastogne, ale nebojovala v obklíčení a nikdy jí nebylo věnováno tolik publicity jako 101. divizi. Přesto však má 101. divize k tomuto příběhu své výhrady. Z toho, jak je dnes bitva v Ardenách. popisována, vyplývá, že George Patton a jeho 3. armáda přijela na pomoc obklíčené 101. divizi, jako by to byla kavalerie, jež přispěchala zachránit před Indiány osadníky skryté za vozovou hradbou. Žádný člen 101. divize nikdy nesouhlasil s tím, že divize potřebovala nějakou záchranu! Jakmile bylo tedy obklíčení prolomeno, muži ze 101. divize očekávali, že nyní se vrátí do Mourmelonu, aby si užívali obdivu a přízně celého spojeneckého světa a poté odjeli do Paříže oslavit Nový rok. Ovšem tento hrdinský odpor v Bastogne byl pouze obrannou akcí, a pokud chtěli Spojenci válku vyhrát, bylo nutno zahájit opět ofenzívu - vždyť Němci byli nyní vysunutí ze svých opevněných pozic v Západním valu, a tudíž zranitelní, a Eisenhower chtěl této situace využít. Na konci prosince měl však stejný problém jako před čtrnácti dny - nedostatek vojáků. Trpká pravda byla taková, že Němci měli na západní frontě nad spojeneckými vojsky početní převahu. Spojené státy neměly dostatek pěšáků na to, aby mohly vést válku na dvou frontách. To byl důsledek předválečného rozhodnutí vlády, podle něhož byly štědře udělovány odklady vojenské služby, aby byl zajištěn dostatek průmyslových a zemědělských sil. Taktéž byl nedostatek dělostřelecké munice v důsledku rozhodnutí ze září, podle něhož výroba dělostřelecké munice na seznamu průmyslových priorit klesla z předních míst dolů, neboť se předpokládalo, že válka v Evropě je již otázkou pouhých několika týdnů. K tomu, aby mohl Ike přejít k všeobecné ofenzívě, pro kterou se rozhodl, potřeboval tedy v linii jak 101, tak i 82. divizi. Bylo však otázkou, kdy k ofenzívě dojde. Eisenhower chtěl zaútočit ještě před Silvestrem, ale Monty, který velel (americkým) jednotkám na severní straně Arden, stále otálel a vymlouval se, takže k ní nedošlo. Pro rotu E to znamenalo setrvat v linii. Podmínky se poněkud zlepšily - muži dostali gumáky, teplé spodní prádlo a někdy i teplé jídlo. Ale mráz trval, sníh ne a ne roztát, Němci každý den útočili na rotu minomety a děly, bylo třeba pořádat výzvědné výpravy a odrážet německé průzkumné hlídky. A tak byla 29. prosince rota E stále na tomtéž místě, které obývala již po devět dnů. Když bylo jasné počasí, viděli muži z předsunutých hlídek pod sebou Foy a za poli Noville ležící dva kilometry po silnici na sever. "Šikula" Powers přišel z předsunuté hlídky za nadrotmistrem Liptonem. "Pane nadrotmistře," zahlásil, "směrem na Noville je strom, který tam ještě včera nebyl." Powers neměl dalekohled, ale Lipton ano. Lipton se podíval dalekohledem, ale neviděl nic neobvyklého, i když mu Powers místo přímo ukázal. Jedním z důvodů, proč si Lipton ničeho nevšiml, byl ten, že nešlo o jediný osamocený strom, ale kolem silnice v tom místě bylo více stromů. Lipton nahlas o celé věci zapochyboval, ale Powers trval na tom, že ten strom tam předešlý den nebyl. Lipton zkoumal místo kolem něj dalekohledem. Nedaleko stromu si všiml jakéhosi pohybu a poté spatřil další pohyb pod jinými stromy kolem. A potom uviděl hlavně, podle všeho osmaosmdesátky, neboť mířily vzhůru. Němci používali osmaosmdesátky jako pozemní dělostřelectvo, ale i jako protiletadlová děla. Lipton si uvědomil, že Němci mezi stromy budují pozici protiletadlové baterie, a strom, kterého si Powers všiml, byl součástí jejich maskování.
Lipton zavolal předsunutému pozorovateli dělostřelectva. Když přijel, zkontroloval situaci, zavolal rádiem na baterii v Bastogne, popsal cíl a i přes nedostatek dělostřelecké munice dostala baterie svolení zahájit palbu. Při zaměřování pozorovatel nejdříve stanovil střelbu na místo, jež lokalizoval na mapě, asi tři sta metrů napravo od stromů. Jedno dělo vystřelilo a trefilo cíl. Poté přesunul cíl o tři sta metrů nalevo a stanovil pro všechna děla v baterii stejný azimut a vzdálenost. Když dostal zprávu, že je vše připraveno, vydal povel, aby všechna děla vypálila několik ran. Všude kolem Němců začaly vybuchovat dělostřelecké granáty. Lipton dalekohledem pozoroval, jak odtud Němci prchají, ze svých zbraní se snaží zachránit, co se dá, a pomáhají zraněným do týlu. Do hodiny nebylo v tom místě ani živáčka. "A k tomu všemu došlo jen proto, že si "Šikula" všiml kilometr daleko jednoho stromu, který tam předešlého dne nestál,"

zhodnotil celý incident Lipton. Tato německá baterie osmaosmdesátek měla podpořit nový německý tlak na Bastogne. Jelikož Němcům nevyšel jejich plán proniknout za řeku Maas, pokud si chtěli udržet svou pozici v Ardenách a taktéž možnost na ústup, potřebovali k tomu nutně Bastogne a jeho silniční síť. Zahájili zuřivé útoky na úzký koridor vedoucí do města z jihu a zvýšili tlak také všude kolem. Koncem roku bojovalo v oblasti kolem Bastogne osm německých divizí včetně tří tankových divizí SS. Pattonova 3. armáda útočila ze severu směrem na Bastogne a "někdy brzy" měla zahájit útok jižním směrem První americká armáda pod velením generála Courtneyho Hodgese (jenž tentokrát podléhal Montyho rozkazům). Pokud by se zavčas spojily, odřízly by Němce v předsunuté části fronty. Pokud by se Němcům podařilo Pattonův nápor zastavit a obsadit Bastogne, měli by k dispozici silniční síť, jež by jim umožnila uniknout, Taková tedy byla situace na Silvestra. O půlnoci, na oslavu příchodu roku vítězství a na důkaz, kolik se toho v Bastogne za těch posledních několik dní změnilo, všechna děla v Bastogne a všechny minomety na hlavní obranné linii zahájily výbušnou serenádu, jejímž cílem byly německé pozice. Desátník Gordon spolu s tuctem dalších zraněných mužů z roty E byl evakuován do týlu. Dalších sedm mužů z roty leží pochováno v mělkých hrobech v tamních lesích. Před dvanácti dny odjížděla z Mourmelonu rota E se sto jednadvaceti muži. Její bojová síla nyní čítala méně než sto mužů. Gordon byl převezen sanitkou do Sedanu, poté letadlem přepraven do Anglie a dále do jedné nemocnice ve Walesu. Byl pod těžkými sedativy, ochrnutý a měl halucinace. Celý trup od pasu až po konec hlavy mu dali do sádry, z níž mu koukal pouze obličej. Sádra, která ho udržovala v nehybnosti, však zároveň znemožňovala léčbu zranění způsobených kulkou, která mu provrtala záda. Proto byla odstraněna a nahrazena zařízením známým jako Crutchfieldovy kleště. Do temena hlavy mu vyvrtali dvě díry, do nichž strčili ocelové kleště a upnuli je zde. Připevněné lano vedoucí přes kladky zajišťovalo tah a zároveň i bez sádry zabraňovalo jakémukoli pohybu. V této poloze na zádech, s pohledem upřeným do stropu, zůstal Gordon ležet celých šest týdnů, než konečně začal mít opět cit ve svých končetinách. Lékař major M. L. Stadium mu řekl, že kdyby byla ta kulka letěla o pouhý centimetr víc vpravo, byla by ho minula, zatímco pokud by byla letěla o centimetr víc vlevo, zranění by bylo smrtelné. Gordon to pokládal za "obrovské, obrovské štěstí. Zranění za milion dolarů." Podobně mohl o takovémto zranění hovořit jen ten, kdo byl na frontové linii u Bastogne.

12
Krize
BASTOGNE 1. - 13. ledna 1945
Během obléhání byla rota E v defenzivě. Největší nevýhodou defenzivy v lesích bylo to, že zde dělostřelecké granáty mohly explodovat i o koruny borovic, a tudíž před nimi nebylo zcela bezpečno ani v jámách. Po jiné stránce však defenziva měla i své nepopiratelné výhody. Na Nový rok bylo na některých místech třicet centimetrů sněhu, na povrchu zmrzlého, kluzkého. I ten nejkratší postup pěchoty si vyžádal mnoho sil. Vojáci se museli brodit sněhem, shýbat se a proplétat mezi stromy opatrně tak, aby nesetřásli sníh z větví a neprozradili tak svou pozici. Viditelnost byla jen několik metrů. Útočící voják měl jen minimální kontakt s muži po své levici a pravici a kulometné hnízdo či zákop protivníka spatřil teprve tehdy, když stál přímo nad ním. V lesích nebyly žádné silnice, domy ani žádné jiné orientační body, proto postupující jednotka informovala o své poloze rádiem pouze přibližně. Družstva útočící strany musela postupovat s kompasem v ruce a neměla tušení, zda na konci narazí na své, či na nepřítele. Krabice s municí, kterou bylo třeba doplňovat, byly do zákopů doručovány jako vždy ručně, ale v tomto případě to nebylo nic snadného, neboť orientace v terénu byla složitá. Stejně riskantní bylo útočit přes otevřená pole. Vedla zde jediná silnice z Noville přes Foy na Bastogne a ta byla namrzlá a led byl pokryt sněhem. Na silnici sice mířily německé osmaosmdesátky a okolí silnice bylo též podminováno, ale zaútočit po silnici znamenalo běžet přes otevřené pole, které neskýtalo žádný úkryt. Vysazený les, jenž byl rotě E po dvanáct dní domovem, se nazýval Bois Jacques a táhl se z pohledu roty E napravo (na východ) několik kilometrů k železnici a za ni. Přímo před rotou E (na sever) se otevřené pole svažovalo k vesnici Foy. Němci kontrolovali Bois Jacques na severovýchod. Zde byli zaklíněni do linie 101. divize a zde také byli nejblíže k Bastogne, pouhé tři kilometry. Než mohla 101. divize zahájit jakoukoli ofenzivu, bylo třeba Němce zahnat z Bois Jacques a Foy a dalším cílem byla vrchovina kolem Noville.
Na Nový rok byl přes den klid, ale večer divize pověřila 2. prapor 506. pluku útokem na Němce v Bois Jacques a zatlačením jejich jednotek z lesa. Té noci bombardovalo rotu E několik německých letadel. Seržant Toye byl zasažen kusem střepiny do zápěstí. Bylo to již jeho třetí zranění, neboť byl zasažen v Normandii a poté ještě v Holandsku. Přes své zranění se mohl sám pohybovat. Zdravotník ho poslal na stanici první pomoci, aby mu ránu ovázali. Když to ještě před odchodem šel nahlásit seržantu Malarkeymu, řekl mu Malarkey na rozloučenou: "Ty máš ale štěstí, parchante!"
2. prapor se před útokem za úsvitu 2. ledna přesunul na pravé křídlo k železnici, zatímco 1. prapor, jenž měl zůstat v záloze, se přesunul na původní pozici 2. praporu. 2. prapor vytvořil podél silnice z Foy na Bizory rojnice čelem na severovýchod k hustému lesu a čekal na povel vyrazit. (Přesně z téhož místa 1. četa vyrážela 22. prosince na svou výzvědnou výpravu.) Po pravici 2. praporu byl prapor 501. pluku, který měl jeho útok podpořit. Winters vykřikl "Vpřed!" a muži začali postupovat. Pohyb v tomto hustém lese byl přinejlepším vyčerpávající, neboť muži navíc nesli pušky, kulomety, minomety, granáty, nože, munici a proviant. Vojáci se námahou vydatně potili, což nebyl velký problém do chvíle, kdy se člověk zastavil, neboť po několika minutách začalo vlhké spodní prádlo studit.
Ihned po proniknutí do lesa mezi sebou čety, družstva, někdy dokonce i jednotliví muži ztratili kontakt. Sníh a stromy natolik pohlcovaly každý zvuk, že nebylo slyšet ani občasné cinknutí výstroje, které by vás mohlo ujistit, že ostatní muži po obou stranách postupují vpřed spolu s vámi. Tento pocit osamocenosti spolu s nervozitou jen zesiloval hrozivé očekávání oné nevyhnutelné chvíle, kdy nepřítel odhalí jejich přítomnost. Přímo před rotou E se ozval kulomet. Zároveň mužům nad hlavami začaly svištět střely amerického dělostřelectva a okamžitě nato odpověděla i německá

baterie. Ta však nezačala pálit na americká děla, ale granáty dopadaly přímo mezi výsadkáře. Střelba však utichla tak rychle, jak začala. Jak řekl seržant Christenson: "Frickové, kteří neviděli o nic lépe než my, byli v tom hustém lese zmatení. Kdyby věděli, že se k jejich pozicím blíží dva prapory v hustých rojnicích, bombardování a kulometná střelba by byla z jejich strany daleko silnější." Muži opět začali postupovat vpřed. Opět se začala ozývat střelba z kulometu, když čelní jednotky narazily na německé předsunuté hlídky. I americké dělostřelectvo začalo pálit opět salvu za salvou. Zesílila i německá střelba. Všude v linii byly slyšet výkřiky "Jsem zraněný!" a volání o pomoc. Přesto však jednotky pokračovaly vpřed. Muži vrhali granáty a stříleli z pušek na Němce, kteří ustupovali lesem. Po osmi až devíti stech metrech (rota E si tuto operaci pojmenovala jako "tisícimetrový útok") dorazili muži na lesní cestu. U ní se většina zastavila, ovšem někteří běželi ještě několik metrů do lesa na druhé straně, aby se přesvědčili, jestli se tam neschovávají nějací Němci. Christenson stál s několika muži z jeho čety na cestě, když se jim náhle na pravé straně naskytl neuvěřitelný pohled. Po cestě k nim přijížděl německý voják na koni. Spatřil je přesně v okamžiku, kdy oni spatřili jeho. Okamžitě obrátil koně a začal ujíždět pryč. Desátník Hoobler rychle vypálil tři střely, zasmál se a radostně vyskočil do vzduchu s výkřikem: "Dostal jsem ho! Dostal jsem ho!" Christenson se přistihl, že si tajně přál, aby se jezdci podařilo uprchnout. Zleva z lesa za cestou zavolal vojín Ralph Trapazano: "Hej, Chrisi, mám tu jednoho fricka." Christenson tam vyrazil, pokračoval ještě pět metrů za něj, prošel mezi stromy se svou M-1 odjištěnou a připravenou a přišel k Němci z pravé strany. "Stál tam esesák, vypadal jako kus chlapa, měl na sobě maskáče, v levé ruce samopal, paže mu visely volně podél těla, ale zbraň měl namířenu na Trapa. Trap ležel na břiše na zemi a M-1 mířil přímo frickovi na hruď. Na esesákově tváři nebyl ani náznak strachu." Christenson namířil M-1 Němci na prsa a svou němčinou ze střední školy mu řekl, ať odhodí zbraň. Němec pohlédl Christensonovi do očí, poznal, že to myslí vážně, podíval se na jeho pušku a viděl, že jeho prst je připraven na spoušti. Odhodil samopal a zvedl ruce. Christenson řekl Trapazanovi: "Až zase příště potkáš takhle arogantní hovado, tak ho zastřel."

Dosud měla rota E štěstí. Zatímco útočila, nepřítel zaútočil na 501. pluk po její pravici. Udeřil na něj 26. pluk pancéřových granátníků 12. divize SS (Hitlerjugend) s tanky, dělostřelectvem a pěchotou a způsobil mu těžké ztráty. Po levici roty E pak na jiné roty 502. pluku útočily tanky a pěchota 9. divize SS. V sektoru roty E však byl relativní klid. Začalo se stmívat a muži v linii dostali příkaz, aby se zakopali. Příležitostně na ně pálily kulomety a sporadicky i děla, což je přimělo k tomu, aby si své jámy zakryli větvemi usekanými z nejbližších stromů. To bylo obtížné a nebezpečné, neboť to znamenalo vylézt z jámy ven. Jakmile se pak ozvala střelba, muži se s adrenalinem vypumpovaným na maximum vrhali zpět do jam. Když potom konečně měli jámy zakryté, byli všichni vyčerpaní, šaty prosáklé potem, a jak jen seděli uvnitř, byla jim stále větší zima, až se začali třást. "Když jste měli pocit, že už víc nevydržíte, zjistili jste, že ano," říká Christenson. Hoobler byl celý rozjařený z toho, jak sestřelil toho muže na koni. Přebíhal s rukama v kapsách od jedné jámy ke druhé a kecal s každým, kdo na to měl náladu. V pravé kapse kalhot měl německou armádní pistoli, kterou našel na poli. Náhle zazněl výstřel. Podařilo se mu nechtě z pistole vypálit. Kulka mu proletěla pravým stehnem a proťala hlavní tepnu. Hoobler se válel v obrovské bolesti na zemi a křičel o pomoc. Vojín Holand, zdravotník 1. čety, se mu pokoušel ránu ovázat. Dva muži odnesli Hooblera zpět na stanici první pomoci, ale brzy poté, kdy tam dorazili, zemřel. Byla to mrazivá noc, která jako by neměla nikdy skončit. Konečně začalo pomalu svítat. Nikde se neozývala žádná střelba. Seržant Martin obcházel postavení 1. čety. I když byl známý tím, že málokdy zvyšoval hlas a nikdy nevydával rozkazy ostrým tónem, tentokrát jen nevrle na každého vyštěkl: "Do deseti minut chci všechny poddůstojníky z 1. čety na velitelském stanovišti." Na velitelském stanovišti se shromáždili seržanti Rader, Randleman, Muck a Christenson a desátníci Robert Marsh a Thomas McCreary. Martin jim řekl, ať se posadí. Byli tam i poručíci Stirling, Horner, Peacock a Foley. První promluvil Horner: "Velitel vaší čety, poručík Peacock, byl odměněn měsíční dovolenou ve Státech a dnes odjíždí." Vysvětlil, že tiskového pracovníka na velitelství divize napadlo, že by bylo dobré poslat do Států na přednáškové turné a pro jiné propagační účely z každého pluku jednoho důstojníka, který se účastnil oné hrdinné obrany Bastogne. Plukovník Sink rozhodl, že se bude losovat. V 506. pluku vyhrál kapitán Nixon, ale jelikož ten řekl, že Státy už viděl a nemá o tu cestu zájem, dostal příležitost Peacock, který byl vylosován jako druhý. Všichni se podívali na Peacocka, který začal koktat: "Tu dovolenou jsem samozřejmě dostal jen díky tomu, jak skvělou práci jste tady a v Holandsku vy všichni odvedli, takže bych vám tímto chtěl všem poděkovat." McCreary vyskočil, vrhl se k Peacockovi, začal mu ždímat ruku a volat: "Páni, jsem strašně rád, že jedete domů, pane poručíku! To je ta nejlepší zpráva, jakou jsem slyšel od chvíle, co jsme odjeli z Mourmelonu." Peacock, který vůbec nepochopil, jak to myslí, se červenal. Řekl, že neví, co říct, a že chvála jednoho z jeho mužů je pro něj tím nejcennějším. Seržanti se usmívali jeden na druhého. Byli z Peacockova odjezdu stejně šťastní jako on sám. Poddůstojníci věděli, že v Holandsku a Ardenách museli odedřít všechnu práci za něj. "Nikdo si nezkusil tolik jako Peacock," prohlásil Christenson, "ale tahle práce vážně pro něj nebyla." Peacock ohlásil, že velení čety přejímá poručík Foley, a potom s přáním "hodně štěstí vám všem" odešel. Jak Peacock odjel, Otec John Maloney přivezl ve svém džípu zpět ze stanice první pomoci v Bastogne Joea Toye. Vysadil ho u silnice. Toye se pustil pěšky přes pole směrem k frontové linii. Winters ho zahlédl, jak si to se zafačovanou rukou hrne zpět na frontu. "Kam jdete?" zeptal se Winters. "Nemusíte zpátky na frontu." "Chci zpátky za kamarádama," odpověděl Toye a šel dál. Ten den, 3. ledna odpoledne, Winters stáhl 2. a 3. četu plus připojenou skupinu střelců z bazuk od 10. obrněné divize z předsunutých pozic. Ponechal tam 1. četu, dočasně připojenou k rotě D, která měla stejně jako většina ostatních rot 101. divize pouhých padesát či méně procent stavu, a aby byla schopna udržet hlavní obrannou linii, potřebovala pomoc. 2. a 3. četa mezitím vyrazily zpět na své staré pozice v lesích nad Foy. Bylo zhruba 15.30. Čelní jednotky se rozhodly, že si cestu zkrátí přes otevřené pole, aby k jámám dorazily před setměním. Za nimi se pustily i další jednotky. Uviděli je Němci. Když se muži ponořili do lesa, okamžitě poznali, že Němci na jejich pozici zaměřili dělostřelectvo. Všude kolem zákopů byly díry od granátů a ulámané větve od výbuchů. Díry po granátech byly velké, což poukazovalo na těžké dělostřelectvo, pravděpodobně ráže 170 mm. Nikdo nemusel dávat žádný rozkaz a všichni se okamžitě pustili do opevňování svým jam. Seržant Lipton popadl

sekeru a utíkal k nejbližším malým stromkům, přibližně padesát metrů od jeho jámy. Zaslechl, jak v dálce zahájila palbu německá děla. Nebyl čas doběhnout zpět k jámě, a tak skočil do malé, odkryté jámy, kterou si zde někdo začal kopat, ale nedokončil. Byla tak mělká, že i když v ní Lipton ležel přímo na břiše, trčela mu ven hlava od nosu nahoru. A tak uviděl v korunách stromů vybuchovat první granáty. Byl to ohlušující a příšerný kravál. Země se třásla jako při zemětřesení. Muži ze skupiny střelců z bazuk neměli žádné jámy - dva z nich byli zabiti okamžitě a celá řada jich byla zraněna. Seržant Joe Toye byl venku a křičel na své muže, aby se schovali. "Vždycky se říkalo, že když granát slyšíte přilétat, nic se vám nestane," vzpomíná. "Já ho ovšem neslyšel." Vybuchl přímo nad ním. Střepiny mu téměř urvaly nohu, zasáhly žaludek, hruď a obě paže. (Střepinu z hrudní oblasti se později podařilo odstranit po dvou operacích skrze záda.) Bombardování utichlo stejně náhle jako začalo. Bylo to nejhorší dělostřelecké bombardování, jaké ve válce rota E zažila. V celém lese bylo slyšet volání mužů o pomoc. Lipton utíkal ke své jámě pro pušku, neboť předpokládal, že bude následovat útok pěchoty. Ve vedlejší jámě uslyšel někoho sténat - spadl na ni strom s kmenem tlustým asi čtyřicet centimetrů. Lipton se snažil se stromem pohnout, ale marně. Potom dorazila pomoc. Muži strom kolem podkopali a zpod něj vylezl vojín Shep Howel s pusou od ucha k uchu. Mezitím zavolal o pomoc Toye, který chtěl, aby ho někdo odtáhl do jeho jámy. Pomohl mu seržant Guarnere, který k němu doběhl jako první. Opět začalo bombardování. Němci to měli naplánováno dobře. Jak předpokládali, muži v přestávce vylezli z jam, aby pomohli zraněným. Jeden granát vybuchl nad hlavou Guarnerovi. Střepina se mu zaryla do pravé nohy a téměř ji rozsekala. Po několika minutách palba utichla. Lipton vylezl ze své jámy. Zavolal na něj nadporučík Dike. "Dodnes ho slyším, jak na mě volá tím svým hlubokým hlasem," vzpomíná Lipton. Stál od něj asi pětadvacet metrů, bez helmy a beze zbraně. " 'Seržante Liptone,' křičel na mě, 'dohlídněte na to tady, já doběhnu pro pomoc.' A s tím zmizel." Lipton začal shromažďovat muže, kteří nebyli zraněni. "Někteří z nich byli na pokraji zhroucení, někteří byli až podivuhodně klidní." Některé poslal, aby se postarali o raněné, jiné, aby se připravili na útok pěchoty, který měl podle něj jistě následovat. Potom se šel podívat na Guarnera a Toye. Když se Lipton nad Guarnerem sklonil, ten na něj pohlédl a řekl: "Lipe, tentokrát starýho Guarnera dostali." Přišel Malarkey. Jak vzpomíná, Guarnere a Toye byli při vědomí, klidní, žádné sténání ani křik. "Joe povídá: 'Dej mi cigáro, Malarku.' Tak jsem mu jedno zapálil." Potom se při našem rozhovoru odmlčel. Pobídl jsem ho, ať pokračuje. "Nechci o tom mluvit," řekl Malarkey. Další pauza a potom pokračoval: "Joe kouřil, podíval se na mě a zeptal se: 'Ježíši, Malarku, co jsem udělal tak hroznýho, že mám chcípnout zrovna tady?' " Nosiči naložili na nosítka nejdřív Guarnera. Když ho odnášeli, zavolal na Toye: "Já ti říkal, že se vrátím do Států dřív než ty!" 2. četě velel nadporučík Lynn Compton. Byl ke svým mužům velmi přátelský, podle míněni ostatních důstojníků až příliš přátelský. "Compton byl můj dobrý kamarád," říká Malarkey. "Neměl rád povýšené jednání s řadovými vojáky. Přátelil se s vojáky víc než s ostatními důstojníky." Nejraději měl ale Guarnera a Toye. Když Compton vylezl ze své jámy, uviděl všude kolem krveprolití. Nejblíže k němu leželi jeho kamarádi Guarnere a Toye, nohy jim visely bezvládně dolů a jejich krev zbarvovala sníh kolem do ruda. Compton se rozeběhl do týla a volal zdravotníky nebo jinou pomoc. Zastavil se až na stanici první pomoci, kde mu zjistili těžké omrzliny dolních končetin a byl evakuován. Comptonovi byla 6. června 1944 u Brécourt Manor udělena Stříbrná hvězda, poté byl v Normandii zraněn a poté ještě jednou v Holandsku. Čelil statečně všem německým útokům od 17. prosince až do 3. ledna. Pohled na jeho četu zdecimovanou a na jeho přátele roztrhané na kusy však byl nad jeho síly. Peacock byl pryč, Dike někde na procházce, Compton také pryč, jeden z nových poručíků se přihlásil na stanici první pomoci s omrzlinami (které v té době měl již téměř každý člen roty) a další byl podezřelý z toho, že se sám postřelil do ruky - v této situaci se velitel praporu již začal obávat krize. Winters popisuje své pocity v jednom rozhovoru: "Bylo mi jasné, že k tomu v Bastogne dojde. Dříve či později k tomu muselo dojít. Jen jsem doufal, že to nebude tak hrozné. Nikdy jsem se ale nebál, že bych mohl selhat. Pouze jsem měl strach, že mě dostanou. Ale že bych se bál, že selžu, to nikdy." Po kratší zamyšlené pauze pokračoval: "Ale když kolem sebe vidíte padat lidi zasažené kulkou či střepinou z granátu, každý den a pořád a pořád a nevíte, kdy to skončí, začnete přemýšlet o tom, jestli to tak nebude věčně a jestli se ještě někdy vůbec vrátíte domů." Potom ještě dodal, že není divu, že někteří selhali, zvláště důstojníci, kteří navíc museli přes své vyčerpání bez ohledu na nedostatek spánku a jídla neustále pod tlakem přijímat nejrůznější závažná rozhodnutí. V Armádě Spojených států bylo zvykem ponechávat střelecké roty v linii po dlouhou dobu, v případě pěších divizí neustále, a ztráty nahrazovat novými silami. To znamenalo, že nováčci šli do boje nikoli po boku těch, s nimiž procházeli výcvikem a s nimiž byli také přepraveni za moře, ale po boku zcela neznámých vojáků. Taktéž to znamenalo, že pro veterána existovaly pouze dvě cesty z fronty - smrt nebo vážné zranění. To podle Winterse přispívalo k pocitům nekonečnosti a bezvýchodnosti. Válka, to je svět postavený na hlavu. Jdou vám zde po krku lidé, které vůbec neznáte, a pokud se jim podaří vás zabít, nestihne je žádný trest, ale naopak jsou odměněni, vyznamenáni, oslavováni. Ve válce většinou muži za denního světla zůstávají zalezlí v zákopech a svou práci odvádějí za tmy. Dobré zdraví je zde prokletím, zatímco omrzliny dolních končetin, zápal plic, silný průjem či zlomená noha, to vše jsou zde hotové dary z nebes. V tomto světě postaveném na hlavu mohou lidé účinně fungovat pouze do určité míry. Někteří se brzy duševně zhroutí - armádní lékaři zjistili, že deset až dvacet procent vojáků ve střeleckých rotách v Normandii trpělo během prvního týdne nějakou formou duševní poruchy a buď utekli, nebo museli být staženi z linie (mnozí z nich se samozřejmě ke svým jednotkám později opět vrátili). U ostatních nikdy nenastává žádná viditelná porucha, přesto však u nich dochází k poklesu výkonnosti. Prožitky mužů ve válce přinášejí pocity silnější, než si civilní občané dokáží představit, pocity strachu, paniky, vzteku, zármutku, zmatku, bezmocnosti, zbytečnosti a každý z těchto pocitů člověku ubírá na energii a duševní vyrovnanosti. "Na válku si nelze 'zvyknout'," uvádí armádní psychiatři v oficiální zprávě o bojové vyčerpanosti (Combat Exhaustion). "Každý okamžik války vyžaduje od člověka takové úsilí, že to, jak rychle lidé selhávají, je přímo úměrné tomu, s jakou intenzitou a jak dlouho jsou těmto podmínkám vystaveni ... Psychologické ztráty jsou v boji stejně nevyhnutelné jako zranění střelnou zbraní či granátem... Většina mužů ztrácí účinnost po sto osmdesáti, někdy již po sto čtyřiceti dnech. Podle obecného konsensu dosahuje člověk vrcholu své účinnosti v prvních devadesáti dnech boje, poté jeho výkonnost začne klesat a jeho přínos je stále menší, až je naprosto mizivý."

(Citováno v: Keegan, The Face of Battle, 335-336)
Do 3. ledna 1945 strávila rota E na frontě v Normandii třiadvacet dní, osmasedmdesát dní v Holandsku a patnáct v Belgii, dohromady tedy sto šestnáct. Podle statistik tedy rotě každou chvíli hrozilo selhání. Té noci ani ráno žádný útok německé pěchoty nenásledoval. Zdravotníci odnesli raněné. Těla mrtvých zde zůstala ležet zmrzlá ještě několik dní. Potom se znovu objevil nadporučík Dike a vše se vrátilo k normálu. 5. ledna byla rota E stažena zpět do zálohy pluku jižně od Foy. Dva muži, zastupující velitel praporu a nadrotmistr roty E, si zde začali lámat hlavu nad hlavním problémem roty, který představovali její důstojníci. .
Winters říká: "Při pohledu na nižší důstojníky a velitele rot jsem skřípal zuby. Obecně jsme měli velmi slabé poručíky, vůbec jsem jim nedůvěřoval. Co s tím, zatraceně?" Věděl, že kdyby mu přece jen nakrásně přidělili další důstojníky, byli by to vojáci přímo ze Států, kteří právě taktak dokončili nějaký kvapný výcvik. O veliteli roty se Winters vyjadřuje zcela otevřeně: "Dike k nám byl poslán jako chráněnec někoho z velitelství divize. Nemohli jsme proti tomu nic dělat." Winters neviděl žádnou možnost rychlého řešení. Nakonec se rozhodl, že musí tento problém probrat se svými seržanty. Nadrotmistr Lipton ho požádal o soukromý rozhovor a Winters řekl, ať na něj počká večer v lese za velitelským stanovištěm praporu. Když se sešli, Lipton vyjádřil své znepokojení ohledně velitele roty a s usvědčující přesností popsal Dikeovy schopnosti, nebo spíše neschopnost. Nakonec dodal: "Pod velením nadporučíka Dikea čeká celou rotu E jistá smrt." Winters jej pozorně vyslechl, položil mu několik otázek a svůj názor si nechal pro sebe. "Přišly posily. Nemohl jsem tomu uvěřit," přiznal John Martin. "Nemohl jsem uvěřit, že nám prostě jen doplní stav a pošlou nás znovu do boje. Říkal jsem si, pane Bože, určitě nás teď stáhnou, dostaneme nové šaty nebo tak něco, ale ne, oni nám pošlou posily a 'do toho, hoši, vpřeď, poženou nás zase do útoku." Měl pravdu. Lesy tvořily jakousi podkovu kolem Foy a vesnice ležela přímo uprostřed ní. Po útoku ze 3. ledna Američané ovládli pravou polovinu této podkovy a nyní byl na řadě útok na její levou stranu. 9. ledna se rota podílela na čistící operaci v lesích západně od Foy. Setkala se jen s lehkým odporem. Rota dosáhla svého cíle a zakopala se v nových pozicích. Náhle v korunách stromů začaly vybuchovat dělostřelecké granáty a další a další. Desátníka George Luze to zastihlo na otevřeném prostranství. Rozběhl se ke své jámě. Seržant Muck a vojín Alex Penkala na něj volali, ať skočí k nim do jejich jámy, ale on chtěl doběhnout ke své a přes všechny ty výbuchy, padající stromy a větve se mu to nakonec povedlo a skočil dovnitř. Lipton měl jámu společnou se seržantem Bobem Mannem, radistou velitelství roty. Němci jim poslali malý pozdrav - hned vedle jejich jámy dopadl granát, který nevybuchl. Mann si zapálil cigaretu. Lipton nikdy předtím nekouřil, ale poprosil ho taky o jednu. Tu noc měl svou první cigaretu. Luz se šel podívat za Muckem a Penkalou, kteří mu předtím nabízeli, ať se schová do jejich jámy. Jáma dostala přímý zásah. Luz začal zoufale hrabat v hlíně. Našel jen části těl a kus spacáku. 101. divize nyní měla pod kontrolou veškeré lesy, které z východu, západu a jihu obklopovaly Foy. Ovšem cílem dalšího útoku nemělo být Foy, posazené v malém údolíčku, ale Noville a vrchovina. Generál Taylor chtěl provést 9. ledna útok přímo na Noville, ale k tomu potřeboval podporu tanků, a jelikož tanky mohou operovat pouze po silnici, musel nejdřív dobýt Foy. Američané si už čtyřikrát vyměnili s Němci kontrolu nad touto vesnicí.
Pro obsazení Foy byl vybrán 2. prapor 506. pluku, který byl stažen z fronty západně od Foy a nasazen jižně od vesnice. Winters do čela útoku postavil rotu E. Byla to jednoduchá útočná operace. Šlo pouze o to zaútočit přes otevřené, zasněžené, nějakých dvě stě metrů dlouhé pole na vesnici, kde se v každém okně mohlo skrývat kulometné hnízdo a kde byli všichni Němci bezpečně zabarikádovaní za zdmi z cihel a minometů. Žádný promyšlený plán, žádný vychytralý manévr, pouze otevřený útok se snahou dostat se k nepříteli tak blízko, aby ho bylo možno vypudit z domů granáty. Šlo tedy o to dostat se co nejrychleji přes pole. Pokud by vojáci provedli útok rychle a krycí palba by byla dostatečně silná, mělo to být jednoduché. Pokud by ovšem zaváhali, mohlo to přinést obrovské ztráty. Divize naplánovala začátek útoku na 9.00, Winters nebyl s tímto termínem spokojen. Chtěl, aby akce začala za úsvitu, aby mohl využít snížené viditelnosti, ale jeho návrh byl zamítnut.
Winters sledoval, jak se rota E připravuje k útoku. Za ním stál velitel jedné čety z roty D, nadporučík Ronald C. Speirs. O Speirsovi se toho vyprávělo hodně. Byl štíhlý, dost vysoký, černovlasý, přísný, měl ostře řezané, pohledné rysy, působil jako velitel a také se tak choval. Jeden z ostatních nižších důstojníků v rotě D poručík Tom Gibson ho popsal jako "drsného, agresivního, odvážného a pohotového velitele čety". Jeho přezdívky byly "Frajer" (mezi ostatními důstojníky) a "Vrahoun" (mezi mužstvem). Velel v Normandii útoku na bodáky a získal tam Stříbrnou hvězdu. Povídalo se o něm leccos. O nadporučíkovi Speirsovi skutečně kolovala spousta fám. Nikdo by na ně sice nemohl přísahat, ale každý je prý slyšel z důvěryhodného zdroje. Mohly to být jenom pomluvy, ale muži z roty E jim věřili buď zcela, nebo alespoň zčásti. Jedna fáma se týkala období v Normandii, kdy se Speirs potýkal s problémem přemíry pití v jeho četě. Vydal rozkaz, že již žádné víno. Druhý den narazil přímo na opilého poddůstojníka. "Začal na něj křičet a když mu poddůstojník odmlouval, vytáhl pistoli a střelil ho mezi oči. Od té doby neměl s pitím v mužstvu žádné problémy," povídá se. Potom prý jednoho dne v Normandii šel Speirs sám po silnici a procházel kolem skupiny německých zajatců, kteří tam za dozoru stráže kopali podél silnice příkop. Speirs se zastavil, vytáhl krabičku cigaret a dal každému zajatci po jedné. Byli tak vděční, že skočil za nimi do příkopu, dal jim celou krabičku, potom vytáhl zapalovač a každému osobně zapálil. Potom vyskočil zpět na silnici a pozoroval je, jak kouří. Náhle bez varování sundal z ramene svůj samopal thompson, který měl vždy u sebe, a začal do skupiny pálit a nepřestal, dokud všichni nebyli mrtví. Stráž byla ohromená. Speirs se otočil a odešel. Tom Gibson, jenž mi tuto historku vyprávěl (slyšel jsem ji i z mnoha jiných zdrojů, i když nikdo ji neviděl na vlastní oči), říká: "Můj názor je takový, že soudit řadového vojáka může pouze řadový voják. Jenom voják ze střelecké roty ví, jak těžké je udržet si zdravý rozum, plnit všechny své povinnosti a přežít alespoň s náznakem nějaké cti. Musíte se naučit odpouštět různé věci druhým i sobě." Gibson říká, že tuto historku vypráví celé ty roky, aniž by uváděl jakákoli jména, jen jako příklad toho, co se může ve válce stát. Dodává k tomu: "Všichni víme, že příběhy z války si žijí svým vlastním životem. Jsou časem zveličovány, přikrášlovány. Ať již jsou tedy přesné či ne, v každé takové historce musí být alespoň zrnko pravdy, když vůbec vznikla." Winters však nepřemýšlel o Speirsovi ani o tom,

co se o něm povídalo, ale sledoval přípravy roty E na útok. Speirs a ostatní důstojníci z nezúčastněných rot stáli za ním. Winters nechal postavit dva kulomety z velitelského družstva tak, aby poskytovaly dostatečnou krycí palbu přes otevřená pole, jež se před nimi svažovala a táhla se asi dvě stě metrů od stromořadí k okraji vesnice. (Když jsme roku 1991 na tomto místě stáli s Wintersem, Liptonem a Malarkeym, Winters podotkl, že jeden kulomet nechal postavit přímo zde, a ukázal na místo, na němž stála moje žena Moira. Ta se podívala dolů, sehnula se a podávala mu plášť střely ráže 7,62 mm. /Pole bylo nedávno zorané./) V polích bylo roztroušených pár stromů a stohů. Poručík Foley, jenž vedl při útoku 1. četu, popisuje situaci takto: "Věděli jsme, že situaci ve Foy nikdo předešlý den nezjišťoval, ani se tam minulou noc nevypravila žádná průzkumná hlídka. Věděli jsme moc dobře, že v poslední době do vesnice přijížděla a zase z ní odjížděla nákladní auta a tanky. Byli jsme svědky tolika útoků a protiútoků a viděli jsme, že rota F tuhle vesnici nedokázala ubránit a teď jí velel nějaký poručík. Takže ta vesnice pro nás byla velká neznámá." Rota vyrazila v zástupu vpřed. Byla zahájena krycí palba. Z vesnice se ozývaly pouze nahodilé výstřely z pušek. Podle Winterse to "bylo pro muže vyčerpávající brodit se v rojnici tím sněhem, ale udržovali formaci dobře a dařilo se jim postupovat dostatečně rychle". 1. četa, která byla na levém křídle, dorazila do místa, kde stály nějaké ohrady pro krávy a malá hospodářská stavení. Foley nechal ty kůlny prohlédnout. Když se muži z čety (pouze dvaadvacet z nich) pustili do prohlížení, zahlédli, jak se do jedné z kůlen vplížili tři Němci. Foley ji nechal obklíčit, potom vykopl dveře a zakřičel co nejlepší němčinou: "Vyjděte ven s rukama nad hlavou!" Žádná odpověď. Foley odjistil tříštivý granát a hodil ho dovnitř. Po výbuchu Němci vylezli ven, otřeseni a zakrváceni. Jeden z nich byl nadporučík, ostatní dva byli poddůstojníci. Foley je začal vyslýchat, kde se skrývají ostatní němečtí vojáci. Jeden z poddůstojníků si sáhl do otevřeného kabátu, po něm i druhý a třetí vykřikl: "Dummkopf!" Jeden z Foleyho mužů skosil Němce dávkou ze samopalu. "Přišli jsme o zajatce," říká Foley, "ale získali jsme jejich pistole." Četa potom spěchala, aby se přidala k ostatním. Dike pohlédl doleva a neviděl 1. četu. Druhé dvě čety postupovaly vytrvale vpřed. Byly sice pod nepřátelskou palbou, ale zatím neutrpěly žádné ztráty. Dike byl však zleva nechráněný, nebo si to alespoň myslel, a učinil katastrofální rozhodnutí, takové rozhodnutí, kvůli kterým zbytečně umírají lidé. Dal znamení, aby se 2. a 3. četa připojily k velitelskému družstvu roty za dvěma stohy. Winters popisuje ze svého pohledu následující situaci takto: "Vojáci se náhle zastavili asi pětasedmdesát metrů od okraje vesnice. Všichni si podřepali ve sněhu za těmi stohy a bez jakéhokoli zjevného důvodu tam zůstali dřepět. Nadporučík Dike mi přes rádio neodpovídal. Rota tam na sněhu byla jak hejno hnízdících kachen." Nevěděl, jak dlouho se mu podaří udržet krycí palbu. 1. četa dohonila rotu a shromáždila se taktéž za stohy. Foley si přišel k Dikeovi pro rozkazy. Dike nevěděl, co dělat. Foley trval na tom, že je třeba něco učinit a Lipton s ostatními seržanty ho silně podporovali. Dike vymyslel plán. Spočíval v tom, že 1. četa bude vyslána aby zleva širokým obloukem obešla vesnici a zaútočila z opačné strany, zatímco ostatní měli mezitím od stohů pálit na vesnici z kulometů a minometů. Z toho důvodu měli minometčíci a kulometčíci čety zůstat s nimi, aby pomáhali s krycí palbou. A tak osmnáct mužů z 1. čety vyrazilo sněhem vpřed, aby se pokusili dostat do Foy z opačné strany. Poručík Foley a seržant Martin měli pouze několik minut na naplánování trasy útoku. Zvolili cestu, podél níž byly zhruba po deseti metrech stromy, za nimiž bylo možno se schovat. Začali postupovat vpřed jeden po druhém. Za několik minut po nich začali pálit ostřelovači a podél celé cesty se ozývaly výkřiky: "Zdravotník!" Četa sice palbu opětovala, ale bez znatelného účinku. Foley přiběhl k nejbližšímu zraněnému. "Byl to Smith, ten z Kalifornie. Sténal a naříkal, a když jsem otevřel lékárničku, začal se mi 'zpovídat'. Jen si to představte! Přiznal se, že spolu s dvěma kamarády ukradli dávky PX s tabulkami čokolády a cigaretami! Řekl jsem mu, že neumírá, rozřízl jsem mu kalhoty, posypal mu zranění dezinfekčním zásypem a ovázal mu je." Martin řekl vojínu Frankovi Percontemu, aby se ukryl za další strom a spustil odtud palbu na domy. "A tak Frank přeběhl a schoval se za tím stromem, který byl o něco širší než jeho hlava, ale užší než jeho zadnice. A tak to dostal do zadku." (Když Lipton později toho dne Perconteho našel, ležel na sněhu v kaluži krve, ale stále byl při vědomí a při síle. Lipton se ho zeptal: "Perconte, jsi raněn těžce?" Percente se zakřenil a odpověděl: "Lipe, je to parádní zásah, parádní.") Vojína Harolda Webba poslal Martin k jednomu ze stromů a nařídil mu, kam má střílet. Foley se spojil rádiem s velitelstvím: "Jsme pod palbou ostřelovačů. Nemůžeme určit jejich polohu. Ztratili jsme pět mužů. Pomozte nám určit polohu ostřelovačů." Někdo z velitelství roty zavolal, že by to mohl být první stoh napravo od Foleyho. Foley řekl: "Nasypte to do toho z.....nýho stohu." Nadporučík Dike podle Liptona "úplně odpadl". Trčel vzadu za stohy, neměl žádný plán, nevěděl co dělat. To bylo zřejmé i Wintersovi. "Nechal tam všechny dřepět ve sněhu bez nějakého zřejmého důvodu." Winters zuřil, že se nemůže s Dikem spojit rádiem. "Vpřed!" křičel. "Postupujte dál!" Žádná odpověď. Rota E přicházela zbytečně o muže. Byl zapotřebí pouze velitel, který by dovedl vojáky přes poslední úsek otevřeného prostranství a do vesnice. Ale žádný takový tu nebyl. Winters vzal do ruky M-1 a vyrazil přes pole k rotě a k blokované 1. četě. Měl v úmyslu převzít velení a dokončit útok. Ale pak mu hlavou proběhlo: "Ježíši, to přece nemůžu. Mám na starosti celý prapor. Nemůžu ho opustit." A tak se otočil a utíkal zpátky. "A když jsem doběhl zpět, přímo před sebou jsem uviděl Speirse. 'Speirsi! Převezmete místo Dikea velení roty a dokončíte útok!' " Speirs se rozeběhl a Winters se pustil do vydávání rozkazů. Poručík Foley popisuje situaci takto: "Winters rozkázal kulometčíkům, aby zahájili krycí palbu, abychom [1. četa] mohli dokončit, co jsme začali, a minometčíkům, aby se soustředili na ten stoh. Po několika střelách začal stoh hořet a bylo po ostřelovačích." Pluk nasadil do útoku na pravém křídle rotu I (o pětadvaceti mužích). Úspěch či neúspěch celé akce však záležel na rotě E. Zde měla rota projít rozhodující zkouškou. Nebyla na tom nejlépe. Ani důstojníci, ani mužstvo nedosahovalo celkově kvalit té roty, která seskočila do Normandie. Roku 1945 nebyl v rotě ani jeden z důstojníků, kteří ji vedli v Den D. Více než polovina mužstva byla nová a jádrem staré roty zůstali pouze poddůstojníci. A právě tito muži z Toccoa drželi rotu pohromadě od chvíle, kdy její velení v Holandsku převzal Dike. Žili ve stavu neustálé ostražitosti a nesmírného tlaku, a přitom se snažili potlačovat pocity, před kterými nebylo úniku, pocity, jež John Keegan popisuje jako "produkty některých z nejhlubších obav člověka: obavy před zraněním, obavy ze smrti, obavy z toho, že budou ohroženy životy těch, za jejichž blahobyt jsme zodpovědní. Taktéž se dotýkají některých z nejdivočejších citů člověka - nenávisti, vzteku a touhy zabíjet." (John Keegan, The Face of Battle (New

York: Penguin Books, 1976), 16.) V tomto hotovém proudu citů jim myslí vířily neovladatelné myšlenky - viděli své důstojníky odcházet z boje, selhávat nebo se jen krčit strachy či mlčet (jako nadporučík Dike v tomto kritickém okamžiku). Pokud neměli možnost odejít z boje, pak rozhodně měli možnost odmítnout převzít velení. K tomu je nikdo nemohl donutit, stejně jako oni nemohli donutit Dikea, aby konečně začal jednat. Tito poddůstojníci byli muži z Toccoa, všichni, kteří v rotě E zůstali z onoho parného léta roku 1942 pod velením kapitána Sobela. To díky nim držela rota pohromadě během dlouhých období, kdy podléhala neschopnému velení a kdy její řady řídly v důsledku obrovských ztrát. Nyní rotu tedy čekala zkouška. Otázka z roku 1942 zněla: Je možné armádu civilistů vycvičit a připravit tak dobře, aby byla schopna dlouhodobě bojovat v severozápadní Evropě proti Němcům? Hitler nebyl jediný, kdo měl na tuto otázku zápornou odpověď. Ovšem skutečnou odpověď měla vyslovit samotná rota nyní, v lednu 1945, zde na těchto zasněžených belgických polích. Byla to rozhodující zkouška. A seržanti byli na tuto zkoušku připraveni. Jádro roty z Toccoa bylo připraveno přijímat rozkazy a zároveň rozkazy vydávat. A právě v tomto okamžiku přiběhl bez dechu Speirs a vyhrkl na Dikea: "Přebírám velení." Když ho seržant Lipton a ostatní informovali o situaci, začal vydávat rozkazy - 2. četa tímto směrem, 3. četa tudy, spustit minometnou palbu a vy všichni s těmi kulomety - jdeme. A vyrazil, aniž by se ohlížel, zda jej ostatní následují. A oni ho následovali. "Vzpomínám na ta široká pole před Foy," napsal Speirs v jednom dopise roku 1991, "kde Němci stříleli po všem, co se jen hnulo. Jak jsem běžel tím otevřeným terénem, vystřelilo na mě dokonce dělo. To mi imponovalo." Lipton při návštěvě místa těchto bojů roku 1991 společně s Wintersem a Malarkeym zavzpomínal na Speirsův elán. Také si vzpomněl, že když dorazili k hospodářským stavením ve Foy, Speirs chtěl vědět, kde je rota I. A tak se prostě rozběhl přímo skrz německou linii, na druhé straně se spojil s velitelem roty I a pak zase proběhl zpátky. "Zatraceně, to nás tedy dostalo." Když čety pod Speirsovým velením vyrazily, 1. četa vyrazila naproti nim. Seržant Martin naposledy ještě zkontroloval své muže. Všiml si, že vojín Webb, který byl v palebné pozici za stromem, se nehýbe. "No tak, Webbe, dělej, jdeme, no tak!" Žádná odpověď. "No, k čertu, pořád na nás stříleli, a tak jsem rychle přeběhl k tomu stromu, který byl jenom o něco silnější než vaše ruka. Skočil jsem přímo na něj, protože vedle něj jsem se už nevešel, obrátil ho a uviděl, že ho trefili přímo mezi oči." Rota se nahrnula do Foye. Muži házeli před sebe jeden granát za druhým a stříleli ze všeho, co měla střelecká rota k dispozici - z pušek M-1, samopalů, bazuk, lehkých kulometů a minometů. Taktéž je podporovalo dělostřelectvo. Kulky zavrtávající se do stěn domů, výbuchy amerických granátů, minometná palba, ve vzduchu létající cihly a prach, to vše vytvářelo neskutečnou vřavu a zmatek. Odpor byl i přesto silný. Němečtí ostřelovači, které nechali muži ve spěchu při postupu za sebou, začali působit výsadkářům těžké ztráty. Zvláště jednoho z nich, který dvěma zásahy zastavil postup v jednom cípu, nemohl nikdo objevit. Potom "Šikula" Powers, ten, který v dětství tolik času strávil lovem veverek v korunách stromů v horách ve Virgínii, vykřikl "Vidím ho" a vystřelil. "Potom už jsme měli cestu volnou a pokračovali v útoku," vzpomíná Lipton. Všichni pokračovali ve střelbě a v postupu vpřed. Přesto, že zde Němci měli velkou sílu - 6. rotu 10. pluku pancéřových granátníků 9. tankové divize - z jejich strany se jednalo pouze o krytí vlastního ústupu do Noville. Přesto však o ústupovou cestu bojovali houževnatě, obratně a bez jakéhokoli náznaku paniky. Když však Speirs se svými muži postoupil vpřed tak daleko, že hrozilo, že se mu podaří odříznout cestu za německou pozicí, tři tanky Königstiger, vše, co zbylo z tankové roty, se daly na ústup a s nimi přibližně jedna četa infanterie. Asi sto Němců, většinou raněných, se vzdalo. Rota E prošla zkouškou odhodlání. Dobyla Foy. Lipton a "Pepek" Wynn se šli podívat na místo, z něhož je zadržoval palbou onen ostřelovač, na kterého posléze vystřelil Powers. Našli ho s kulkou přímo uprostřed čela. "No jasně," nechal se slyšet Wynn, "nevyplácí se střílet na Šikulu, když má v ruce bouchačku." Bylo brzy odpoledne. Na místo se dostavil filmový štáb, aby zde začal s natáčením filmu o velkolepém vítězství. Vzadu na kraji lesa si Winters všiml dvou fotografů, jak fotí zdravotníky, kteří na nosítkách přinášeli raněné z 1. čety. "Když byli ti dva asi pětadvacet metrů od lesa, stále ještě mimo jakékoli nebezpečí, jeden fotograf si odložil fotoaparát a utíkal pomoci jednomu vojákovi. Chytil ho tak, aby si zašpinil rukáv a předek svého nového, čistého kabátu co nejvíce od krve. Potom se ten chlapík obrátil ke svému kolegovi, který stále fotil, a cestou těch několik metrů zpět do lesa se snažil vyloudit na tváři výraz naprosté vyčerpanosti. Jakmile bylo natočeno, tvářil se už zase normálně." Ten večer plukovník Sink svolal na velitelství pluku schůzi velitelů všech jednotek, které se účastnily útoku. Sink ji zahájil otázkou na Winterse: "Co hodláte udělat s rotou E?" "Nahradit ve funkci velitele nadporučíka Dikea nadporučíkem Speirsem," odpověděl Winters. Sink souhlasil a schůze byla u konce. I poručík Foley s tímto rozhodnutím souhlasil. Napsal: "Byli jsme rádi, že Dike odchází. Nejen proto, že takhle podrazil 1. četu, ale už tenkrát v lese, když 2. četu začalo bombardovat dělostřelectvo, bylo jasné, že 'Jezevec Norman' není zdaleka ideální velitel," Brzy se ukázalo, že Speirs jím je, i když to dokázal již při útoku na Foy. Plukovník Robert F. Sink (nahoře vlevo), první a jediný velitel 506. pluku, kapitán Herbert Sobel (vlevo dole), první velitel roty E, a nadporučík Richard Winters (vpravo dole), jako velitel čety v rotě E. Rotu, jež vznikla v červenci 1942 v táboře Toccoa v Georgii, vycvičili a zformovali právě tito muži. Sink a Winters byli tvrdí, ale spravedliví a muži si jich vážili; Sobel byl pedant a byl všeobecně neoblíbený. A přece, jak před devětačtyřiceti lety řekl vojín Rod Strehl, "Herbert Sobel rotu E udělal". Tvrdý výcvik ve Státech zachránil mnoha mužům v Evropě život.

13
Útok
NOVILLE 14. - 17. ledna 1945
"Když přišel rozkaz k tomuto útoku, úplně mě to rozzuřilo," vzpomíná Winters. "Nemohl jsem uvěřit, že po tom, čím jsme si prošli, a po všech těch ztrátách, které jsme utrpěli, nás zase ženou do další bojové akce. Podle mě si tím chtěl generál Taylor jenom přihřát vlastní polívčičku a chtěl tím ukázat Eisenhowerovi, že teď, když je zpátky, jeho vojáci zvednou zadky a přestanou se konečně ulejvat." To však není ke generálu Taylorovi spravedlivé. Tento útok byl součástí celkové ofenzívy, jejímž cílem bylo prorazit na sever, spojit se s 1. armádou a tím odříznout německé tanky v

cípu předsunuté části fronty, nebo alespoň ty, co tam zbyly po Montyho váhání s protiútokem. Němci totiž začali své tanky stahovat a dalo se čekat, že nasadí vše, co mají, aby tuto únikovou cestu zachovali otevřenou. To, že byla tak zle zřízená rota jako rota E nasazena do frontálního útoku přes zasněžené pole za jasného denního světla, nemělo co dělat s Taylorovou touhou po slávě, ale s tím, že Eisenhowerovi chyběli vojáci. Neměl již žádné rezervy, které by do útoku nasadil, a jelikož udeřit bylo potřeba právě v tomto okamžiku, musel útok provést s tím, co měl k dispozici na frontové linii. Jinými slovy, rota E měla zaplatit za politiku neúplné mobilizace. Jednoduše nebylo dost vojáků. Po obsazení Foy byla rota E a ostatní roty 2. praporu přesunuty do zálohy pluku, jižně od vesnice. Ve 4.15 následujícího dne 14. ledna zahájili Němci na Foy protiútok se šesti tanky a jednou pěší rotou. Ten byl odražen, avšak následující útok se čtrnácti tanky a celým praporem již vytlačil 3. prapor 506. pluku z Foy. Rota E byla uvedena do pohotovosti, ale 3. praporu se s podporou dělostřelectva naštěstí podařil protiútok a v 9.30 již byla vesnice opět pod jeho kontrolou. Tyto akce probíhaly za otřesných podmínek. V oblasti nastaly opět ukrutné mrazy. Teplota ve dne se pohybovala někde kolem minus 7 °C a v noci klesla až někam k minus 20 °C. Téměř každý den sněžilo. Divize nemohla dostatečně zásobovat kvůli závějím na silnici z Bastogne do Foy a kvůli obrovské poptávce, a v důsledku toho trpěla rota E téměř stejným nedostatkem jako během prvního týdne obléhání. Neměla dostatek jídla, neměla dostatek gumáků, přikrývek a spacích pytlů. Pro maskování ve sněhu byla používána prostěradla. Také terén před pozicemi roty E byl obtížný. Na cestě do Noville bylo otevřené prostranství a husté lesy, jež bylo třeba vyčistit. Vrchovinu stále ovládali Němci a solidní belgické budovy v Noville poskytovaly bezpečný prostor pro ostřelovače i kulometná hnízda a také dostatek úkrytů pro tanky. Plukovník Sink řekl Wintersovi, že 2. prapor bude mít tu čest jít v čele útoku na Noville, Měl vyrazit 14. ledna ve 12.00 trasou z lesů jižně od Foy v obchvatu doleva (na západ), obsadit vesničku Recogne a poté zaútočit přes otevřené, zasněžené pole na Cobru, další vesničku vzdálenou asi kilometr na východ od Noville. Po Wintersově levici měl skrz lesy postupovat na sever 1. prapor, který je měl čistit. Winters byl z těchto rozkazů celý nešťastný. Na cestě do Cobru ho čekaly dva kilometry zasněžených, otevřených polí a byl jasný, slunečný den. Proč útočit v pravé poledne? Winters by byl raději počkal přes noc a pak by zahájil postup přes pole za úsvitu. Ale Eisenhower nestrpěl odklad, Monty nestrpěl odklad, Taylor nestrpěl odklad a koneckonců ani Sink, a tak bylo třeba, aby velitelská rota a roty D, E a F vyrazily okamžitě. Jihozápadně od Noville se k blízkému Recogne táhl dostatečně vysoký hřbet a Winters si uvědomil, že pokud by muži postupovali podél něj, byli by cestou k Noville krytí. Poslal tedy prapor na cestu sněhem v jediném zástupu, což bylo sice riskantní, ale rychlé řešení. Současně s rotou E a zbytkem 2. praporu vyrazil po levici i 1. prapor. Německé tanky v Noville zahlédly 1. prapor a spustily na něj palbu ze svých osmaosmdesátek. 2. prapor, jenž pochodoval k Noville skrytý za hřebenem, neviděly. Winters pohlédl doleva. Osmaosmdesátky působily 1. praporu obrovské ztráty. "Muži doslova létali vzduchem," vzpomíná Winters. "O několik let později jsem viděl film Doktor Živago a v jedné scéně postupovali vojáci přes zasněžené pole, od kraje lesa do nich pálilo dělo a vzduchem létala těla. Ty scény mi připadaly velmi věrohodné." Ale problémy měla i rota E. U potoka, který zdržel postup Američanů v místě, kde nebyli chráněni, na ně spustily z Noville palbu německé kulomety. Speirs přikázal dvěma kulometům střílet na nepřítele, a zatímco američtí kulometčíci zahájili krycí palbu, skupinka osmi či desíti mužů se dostala bezpečně přes potok. Potok byl dostatečně úzký, aby jej mohli muži přeskočit, ale vojín Tony Garcia, který nesl munici a šest minometných granátů, do něj spadl. Byl celý promáčený. Když jeho skupina dorazila do Noville, "měl jsem šaty zmrzlé a jak jsem šel, praskalo to. Díky tomu jsem se ale nemusel účastnit celonoční hlídky, která měla navázat kontakt s jednou z našich jednotek. Velitel čety řekl, že by mě bylo slyšet až do Berlína a abych prý radši zůstal." (Garcia si však vzpomíná ještě na jednu příhodu z toho dne: "Skutečně hrozivě na mě zapůsobilo, když jsem uviděl koně stojícího bezmocně ve sněhu s jednou přední nohou roztříštěnou střepinou z granátu. Jeden poddůstojník ukončil milosrdně jeho trápení několika střelami do hlavy. I když je samo o sobě dost tragické, jak hrozně se lidé chovají k sobě navzájem, ještě tragičtější je vidět, jak kvůli nim trpí bezmocná zvířata.") V 15.30 byl již 2. prapor na druhé straně pole a krčil se schovaný za hřebenem. Za tmy pak vyrazil obchvatem k jihovýchodnímu cípu Cobru. Speirs svolal poradu důstojníků a pozval na ni i nadrotmistra Liptona. Nastínil jim plán ranního útoku na Noville s 2. četou na levém křídle a 3. četou na pravém. Po silnici z Foy na Noville měly přijet tanky, které měly útok podpořit. Po poradě řekl Speirs Liptonovi, že bude při útoku velet 2. četě. Lipton shromáždil 2. četu, aby mužstvo informoval, zatímco Winters stál stranou a poslouchal. Lipton mužům oznámil, že vzdálenost k městu je přibližně osm set metrů, že musí rychle postupovat po silnici a dorazit až k domům, které jim poskytnou úkryt, že musí domy společně po skupinách vyčistit střelbou z pušek a granáty, minometčíci musí být připraveni ke střelbě na opevnění nepřítele, kulometčíci musí palbou krýt ostatní, muži se nesmí shlukovat atd. Winters ho poopravil pouze v tom, že vzdálenost k městu je spíš tisíc metrů, Když byly rozkazy uděleny, muži uslyšeli z dálky motory tanků. Nebylo možné určit, zda šlo o tanky německé či americké, které měly krýt útok ze silnice z Foy do Noville. Podle Winterse byla následující noc nejmrazivější nocí jeho života. Nebylo kam se skrýt, pouze v narychlo vykopaných jámách, které si muži s vypětím posledních sil vyhloubili, když dorazili k Cobru. Celou noc se třásli zimou. Čas od času se jim podařilo usnout, ale za chvíli je vždy v jejich nyní již zmrzlých šatech probouzela zimnice. Většina se již ani usnout nepokoušela. Bylo to tak zlé, že Winters jednu dobu zvažoval, že nařídí noční útok, ale upustil od toho kvůli nebezpečí, že by se v tom zmatku mohli muži postřílet navzájem. Lipton neměl z velení 2. četě při útoku žádnou velkou radost, protože neměl tušení, co je čeká, a tak se rozhodl jít s radistou situaci v Noville prozkoumat. Dorazili k jakési kůlně na okraji vesnice, vlezli dovnitř zadními dvířky a tápavě se blížili k čelním vratům, jež ústila do dvora poblíž hlavní silnice v Noville. Všude bylo ticho. Lipton se rádiem spojil se Speirsem, řekl mu, kde je a požádal o svolení prozkoumat město. Oznámil mu, že před ním stojí nějaké shermany a zeptal se Speirse, jestli náhodou již vesnici neobsadily americké obrněné složky. Speirs o tom nic nevěděl a řekl Liptonovi, ať to prověří. Lipton se pomalu přiblížil k tankům. Byly zničeny a kolem nich ležela rozesetá zmrzlá těla Američanů. Zůstaly zde od chvíle, kdy se téměř před měsícem, 20. prosince, z Noville stáhla skupina "Desobry". Vesnice byla stále v rukou Němců. Lipton s radistou se stáhli zpět. Útok byl zahájen 15. ledna za úsvitu.

Setkal se s odporem, jenž byl nejsilnější po pravé straně silnice, kde útočila 3. četa. 2. četa rychle pronikla do centra Noville až k shořelým shermanům. 3. četa obsadila jednu vyhořelou budovu, v níž si zřídila velitelské stanoviště a kde rádiem obdržela zprávu: "Napravo přátelské obrněné jednotky." Když tuto zprávu obdržel nadporučík Shames a seržant Alley, zaslechli venku tanky. Alley řekl Shamesovi, že se s tanky spojí a Shames rozhodl, že půjde s ním. Proběhli několika vyhořelými budovami a za rohem zahnuli na hlavní silnici. Jeden tank stál přímo před nimi, z poloviny schovaný mezi dvěma domy. Alley přiběhl k boku tanku. Velitel tanku vyhlížel z věže opačným směrem, a tak na něj Alley přes hluk motoru zakřičel: "Jeďte tudy!" Velitel tanku se otočil a Alley zjistil, že si spletl americký tank s německým. Němec zaklel, zapadl do tanku a začal otáčet dělem směrem k Alleymu a Shamesovi. Ti na nic nečekali, beze slova se otočili a uháněli pryč, až jim od pat létal sníh, tank za nimi. Američané proběhli za roh, Shames spatřil otevřené okno a skočil jím po hlavě dovnitř. Alley utíkal ještě asi o tři metry dál a potom zapadl do dveří, s puškou připravenou ke střelbě, neboť čekal, že po nich půjdou němečtí vojáci, kteří podle něj jistě tank doprovázeli. Tank za rohem projel kolem Shamese a Alleye a dojel až k místu, kde 2. četa čistila domy, poblíž vyhořelých shermanů. Lipton se svými muži okamžitě skočili pod shermany nebo se schovali za zeď. Německý tank se zastavil, otočil věž a vypálil do každého ze zničených shermanů, aby měl jistotu, že na něj nevystřelí, a potom projel kolem nich pryč. Lipton vzpomíná: "Když shermany dostaly zásah z tanku, my pod nimi jsme měli pocit, jako by nadskočily půl metru do výšky." Tank potom odburácel pryč z vesnice a zamířil na sever, do bezpečí. Cestou ho zahlédla stíhačka Thunderbolt P-47 a bombou ho zničila. Alley se šel podívat po Shamesovi. Zaslechl sténání a volání o pomoc. Když došel až k oknu, kterým Shames skočil dovnitř, nahlédl jím a přemohl jej záchvat smíchu. V suterénu uviděl svého nadporučíka zamotaného do per v kostře postele, o níž neměl samozřejmě ani potuchy, když tam skákal. V poledne měl již 2. prapor Noville pod kontrolou a zřídil po jeho obvodu opevnění. Tato vesnička s okolními kopci byla cílem útoků 101. divize již od 20. prosince. Nyní byla konečně v amerických rukou. "Ze svých pozic u Foy jsme pohlíželi na sever k Noville skoro hned po našem příjezdu do Bastogne," napsal Lipton, "a byli jsme přesvědčeni, že to bude poslední cíl celé operace v Bastogne." Zbývalo ovšem provést ještě jeden útok. Generál Taylor chtěl, aby se 2. prapor přesunul na sever směrem na Houffalize a vyčistil vesnici Rachamps. Rachamps ležela mimo silnici, napravo (východně) od ní. Rozkládala se v údolí. Ze všech stran se k ní mírně svažovaly zasněžené stráně a vojáci měli pocit, že útočí do samého středu obrovského trychtýře. 2. prapor zaútočil z jihu a jihozápadu, zatímco 1. prapor na levém křídle udeřil na vesnici ze severu. Mužstvo bylo dobře rozestaveno a vytrvale postupovalo vpřed. Němci sice kladli jistý odpor, především dělostřelectvo se svými fosforovými střelami, ale jakmile muži z 506. pluku dosáhli okraje vesnice, většina německých obránců prchla. Jakmile Američané vesnici obsadili, začali ji Němci bombardovat. Seržant Earl Hale byl jedním z prvních, kteří do Rachamps pronikli. Spolu s Liebgottem se schovali do jedné stodoly, kde překvapili šest důstojníků SS, které zajali. Hale je nechal nastoupit tvářemi k sobě a s hlavní samopalu namířenou na ně jim řekl, že pokud se jemu a Liebgottovi něco stane, je po nich. Venku vybuchl granát. Hale stál u dveří, zasáhla ho střepina a padl k zemi. Jeden důstojník SS vytáhl nůž z boty a podřízl Haleovi krk. Nezasáhl tepnu, ani průdušnici, ale poškodil jícen. Hale začal krvácet. Liebgott důstojníka zastřelil a potom i všechny ostatní. Zdravotník Roe posypal Haleovi ránu dezinfekčním zásypem a džíp ho převezl do Lucemburku, kde mu užaslý lékař ránu zašil, i když jícen zůstal poněkud zdeformovaný. Lékař Haleovi vystavil lékařské nařízení, v němž stálo, že Hale nesmí nosit kravatu. (Později Halea zastavil rozzuřený generál Patton, který ho začal pucovat za to, že nemá kravatu. Hale triumfálně vytáhl svůj papír a Patton okamžitě zmlkl.) Snadné vítězství v Rachamps přesvědčivě zakončilo úspěšný souboj 101. vzdušné výsadkové divize muže proti muži s celým tuctem prvotřídních německých obrněných a pěších divizí. Američané přitom měli za sebou daleko horší měsíc než Němci, jimž byla k dispozici volná a štědrá zásobovací trasa. Na druhé straně 101. divize neměla v obklíčení první týden vůbec žádné zásoby a poté jen nedostatečné. Právě v těchto týdnech prošli muži, kteří byli hladoví, nedostatečně oblečení a vyzbrojení, tou největší zkouškou. Právě toto pro ně byly ty nejstrašnější prožitky celé války. 101. divize, hladová, promrzlá a špatně vyzbrojená, bojovala s nejlepšími jednotkami, které proti nim nacistické Německou mohlo v této fázi války postavit. Tyto jednotky wehrmachtu a SS měly plné žaludky, byly teple oblečené a plně vyzbrojené a počtem jednoznačně převyšovaly 101. divizi. Byl to souboj zbraní, vůle a dvou odlišných státních zřízení, v němž proti sobě nastoupilo to nejlepší na nacistické straně proti tomu nejlepšímu na americké straně, přičemž všechny výhody měli na své straně Němci. A 101. divize nejenže vydržela, ale dokonce zvítězila. Tato porážka Němců při jejich největší západní ofenzívě ve druhé světové válce a v jejím důsledku "možnost zabíjet Němce na západ od Rýna", jak to vyjádřil Eisenhower, byla skutečně skvělým vojenským úspěchem. Američané měli nad Němci morální převahu, jež nevycházela ani z vybavenosti, ani z množství zbraní, ale z týmové práce, koordinace, velitelských schopností a vzájemné důvěry, jež sahala od Ikeova velitelství až po řadové vojáky roty E, zatímco u Němců tyto kvality většinou chyběly. Tato morální převaha byla navíc doplněna lepšími výcvikovými metodami, lepším manévrováním na velitelstvích a nakonec i liberálnější armádou, která byla odrazem svobodnější společnosti. Ukázalo se tedy, že demokracie je schopnější produkovat více mladých mužů, z nichž lze vychovat skvělé vojáky, než nacistické Německo. O jak zkušené německé vojáky se zde jednalo, ukazuje jedna malá příhoda v Rachamps. Seržant Rader mi řekl: "Když jsem přišel do vesnice, skoro jsem zastřelil jednoho zajatého fricka, protože se mi smál do obličeje, ale kdosi mi chytil mou M-1 a křikl na mě: 'Seržante, on nemá rty a oční víčka!' Umrzly mu na ruské frontě." Tato bitva učinila ze 101. divize legendu. Legendu, jejíž počátek lze vysledovat v Normandii, legendu, jež vzrůstala v Holandsku a v Bastogne dosáhla svého vrcholu. 101. vzdušná výsadková divize byla nejslavnější a nejobdivovanější ze všech devětaosmdesáti divizí, které Spojené státy postavily do bojů ve druhé světové válce. Od té doby muži nosili odznak Křičícího orla s tou největší možnou hrdostí. V Rachamps zřídil Speirs velitelské stanoviště roty v ženském klášteře. Od chvíle, kdy rota E před měsícem opustila Mourmelon, to bylo poprvé, co měla velitelské stanoviště mezi zdmi a pod střechou. Ten večer jeptišky přivedly do velké síně v klášteře skupinku dvanáctiletých a třináctiletých děvčátek, aby zde rotě E zazpívaly. Na programu večera byly francouzské a belgické písně, některé v angličtině, a také německá píseň "Lili Marlene". Příštího rána, 17. ledna,

vystřídala 101. divizi v linii 17. vzdušná výsadková divize. Rota E nasedla na nákladní auta a vyrazila k Alsasku. Nákladňáky ujížděly silnicí, kterou muži po čtyři dny bránili, přes Bastogne. Většina mužů Bastogne viděla teprve podruhé - poprvé to bylo 19. prosince, kdy pochodovali městem a proti nim prchali zděšení američtí vojáci, a podruhé 17. ledna, kdy bylo město již osvobozeno. Ačkoli muži toho z Bastogne příliš neviděli, jméno města a prožitky, který s ním byly spojeny, zůstaly v jejich mysli navždy. Vždy když kdokoli z roty E od té chvíle zažil zimu, hlad či nedostatek spánku, vzpomněl si na Bastogne a na to, že tenkrát to bylo daleko horší. Ztráty roty E byly obrovské. Nelze stanovit přesné číslo, neboť po chvatném opuštění Mourmelonu nebyly řádně vedeny zápisy roty, posily přicházely individuálně či po skupinkách a nebyly řádně zaneseny do záznamů, a ranění opouštěli linii, aby se na ni za pár dní opět vrátili. Podle odhadu přijela rota E do Belgie se sto jednadvaceti muži a důstojníky, průběžně obdržela asi dva tucty posil a odjížděla odtud s třiašedesáti muži. Mezi těmi z roty E, kteří v Belgii zahynuli, byli seržant Warren Muck, desátník Francis Mellett a vojíni A. P. Herron, Kenneth T. Webb, Harold Webb, Carl Sowosko, John Shindell, Don Hoobler, Harold Hayes, Alex Penkala a John Julian. Nejlepší obrázek o tom, jak draze musela rota E bitvu v Ardenách zaplatit, si můžete udělat z výpovědi vojína Webstera, který se k rotě připojil až na cestě do Alsaska. Byl zraněn na začátku října a nyní byla polovina ledna. Napsal: "Když jsem spatřil, co zbylo z 1. čety, chtělo se mi brečet. Ze čtyřiceti mužů jich zůstalo jedenáct. Devět z nich byli staří vojáci, kteří už měli za sebou seskok v Holandsku nebo Normandii nebo oba: McCreary, Liebgott, Marsh, Cobb, Wiseman, Lyall, Martin, Rader a Sholty. I když ve dvou zbývajících četách zůstalo o něco více mužů než v první, dohromady by všechny nevydaly na jedinou plnohodnotnou četu, tím méně rotu." Bastogne přinesl všem opravdové utrpení. Nikoli jen zraněným a těm, kteří zranění podlehli. Ani muži, jež nezasáhla žádná střepina z granátu či kulka, zdaleka nevyvázli bez újmy. U Bastogne nebylo nezraněných. Jak řekl Winters: "Myslím, že všichni, kdo to přežili, si odtud odnesli nejrůznější skryté šrámy. Možná proto jsou si muži z roty E vzájemně tak nezvykle blízcí." Znali jeden druhého tak, jak se mohou navzájem znát pouze lidé, kteří spolu bok po boku bojovali v celé řadě bitev, kteří spolu bok po boku procházeli tím nejstrašnějším utrpením, sužováni hladem, zimou, nedostatkem spánku a neustálým napětím. Spolu poznali, co je strach. Nejen strach ze smrti nebo ze zranění, ale strach z toho, že tohle všechno nakonec bude k ničemu. Glenn Gray napsal: "Největší strach, který ve válce pociťuji, je ten, že vše, co si tu protrpím, nebude mít žádný skutečný smysl... Jak často jsem si zapisoval do svého válečného deníku, že pokud by právě uplynulý den neměl mít pro můj budoucí život žádný pozitivní význam, nestál by za bolest, kterou mi přinesl." (Gray, The Warriors, 24) Dokázali dobojovat bitvu v Ardenách do vítězného konce, neboť se stali skutečným "bratrstvem neohrožených". Rota držela pohromadě i v onom kritickém mrazivém období u Foy díky nadrotmistru Liptonovi a dalším poddůstojníkům, z nichž téměř všichni byli i v Toccoa a kteří zajistili mužstvu velení, kontinuitu a soudržnost. Přestože rota dostala nového velitele a nové důstojníky i řadové vojáky, právě díky seržantům duch roty E přežíval dále. Taktéž bylo velkým plus, že se Winters stal zástupcem velitele 2. praporu a obyčejně praporu také v zastoupení velel (podplukovník Strayer trávil většinu času toho měsíce na velitelství pluku, kde působil jako operační důstojník plukovníka Sinka) a Speirs se ukázal být skvělým velitelem roty, schopným dostat z mužstva to nejlepší. Nejlepším důkazem tohoto bojového ducha byl Webster. Měl za sebou již dvě zranění a po každém z nich se opět vrátil k rotě. Nenechal rodiče, aby využili svého vlivu a dali jej stáhnout z fronty, ani v rotě E nepřijal žádnou odpovědnou funkci. Byl to intelektuál z Harvardu, jenž měl na druhou světovou válku svůj jednoznačný názor a nehodlal se jej vzdát. Byl člověkem odkojeným knihami a knihovnami, byl čtenářem a spisovatelem, citlivým, vyrovnaným, všímavým, hloubavým, vzdělaným mladým mužem, a zde se najednou dostal do toho nejtěsnějšího možného kontaktu s nevzdělanými horaly, farmáři z Jihu, horníky, dřevorubci, rybáři a dalšími, z nichž se rota skládala (ať již se tlačil s ostatními na korbě nákladního auta uhánějícího po zledovatělých silnicích kopcovitou krajinou, nebo ať již s nimi spal ve společné jámě). Většina z těch, kteří byli na univerzitě, studovali obchodní či pedagogické obory. Zkrátka, Webster byl uvržen do těchto událostí se skupinou lidí, s nimiž neměl absolutně nic společného a s kterými by si v civilním životě nemohl ani rozumět, ani nerozumět, protože by je prostě neznal. A přece si Webster právě mezi těmito lidmi našel skutečné přátele a právě s těmito lidmi pociťoval silnou sounáležitost. Websterův popis cesty nákladním autem s jeho četou do Alsaska zasluhuje, aby zde byl uveden celý: "Dočvachtali jsme blátem k naklaďákům a vyhoupli na ně. McCreary a Marsh si zapálili cigaretu. Martin prohodil nějaký vtípek o jednom důstojníkovi, který právě prošel kolem. Zeptal jsem se, co je s Hooblerem. Zabit u Bastogne. Chudák Hoobler, pro něj tedy již válka skončila. Teď leží někde mrtvý ve sněhu. A ostatní? Muck a jeho kámoš Penkala, kteří si na pozici vykopali tu nejhlubší jámu, dostali přímý zásah. Sowosko to dostal přímo do hlavy při útoku na Foy. A tak dále. Bylo mrtvých i pár nováčků, kteří do roty přišli po Holandsku. Spoustu mužů evakuovali s omrzlinami dolních končetin, podle McCrearyho jich bylo až moc. Četa prý už není, co bývala." Webster však byl přesvědčen, že dosud je. Podnikl dlouhou a složitou cestu zpět za svou rotou přes záložní střediska, v nichž se mezi všemi těmi stejně vyhlížejícími vojáky v khaki uniformách cítil zmatené a osaměle. Nyní byl opět doma, zpět u své 1. čety, zpět u roty E.

"Bylo fajn být zase se svými druhy, které jsem znal a kterým jsem důvěřoval," napsal. "Jak jsem tak na tom naklaďáku poslouchal ty jejich historky, cítil jsem uvnitř takový klid a uvolněnost, jako dítě, které zabloudilo ve studeném, tmavém lese a potom se zase vrátí do tepla domova plného lásky, k vyhřátému rodinnému krbu." Kolem rodinného krbu však zela prázdná místa, jež patřila mužům, kteří byli zabiti, těžce zraněni, nebo selhali. Jak však Webster správně pochopil, ačkoli rota E přišla o mnoho svých členů a místo nich přišli mnozí jiní, zůstala organickým celkem díky svým bývalým důstojníkům, kteří nyní byli ve velení praporu či pluku, a díky svým poddůstojníkům.

14
Výprava za nepřátelskou linii

HAGUENAU
18. ledna - 23. února 1945
Němci, kteří zoufale chtěli zachránit ze svých jednotek a výzbroje, co se dalo, zahájili v polovině ledna v Alsasku operaci s krycím názvem NORDWIND (Severní vítr), aby tak odlákali americké síly z oblasti Arden. Stejně jako v polovině prosince při útoku v Ardenách i zde udeřili na slabě chráněný sektor fronty. (Když se Pattonova 3. armáda přesunula z Alsaska do Arden, 7. armáda se musela roztáhnout doleva, aby kromě své pozice pokryla i Pattonovu.) Když začala operace NORDWIND, Eisenhower poslal do Alsaska 101. divizi, aby tento sektor posílila. Spolu s tím, že výsadkáři mají být nákladními auty převezeni do Alsaska, se taktéž roznesla zpráva, která se ukázala být přemrštěná: že Němci prolomili frontu. Winters si pomyslel: Pane bože, to nemají v armádě nikoho jiného, kdo by jim ucpával tyhle díry? Byla to dlouhá cesta. Alsasko leželo více než dvě sta padesát kilometrů na jih a trochu východně od Bastogne. Počasí bylo studené a odporné, sněžilo. Silnice byly kluzké a nebezpečné. Auta postupovala hlemýždím tempem, muži mohli za jízdy občas seskočit, aby si ulevili, a bez obtíží auta zase dohonit. Na nezaujatého pozorovatele to mohlo působit docela komicky, neboť muži měli na sobě kapsáče, pod nimi další kalhoty, pod nimi dlouhé spodky a ještě pod nimi krátké spodky a všechny byly na knoflíky, nikoli na zip. Muži se snažili rozepínat toto všechno v rukavicích, takže někdy jim to trvalo celou věčnost. Konvoj postupoval z Bastogne na Bellefontaine, Virton, Etain, Toul, Nancy a Drulingen, kam dorazil 20. ledna. 506. parašutistický pluk byl přesunut do zálohy.
Během cesty nadrotmistr Lipton onemocněl, nachladl a měl horečku. V Drulingenu zašel za úředním lékařem, který ho prohlédl a oznámil mu, že má zápal plic a musí být převezen do nemocnice. Lipton mu řekl, že je nadrotmistrem roty E a nemůže od ní jen tak odejít. Jelikož ten večer už ho lékař stejně nemohl nechat převézt, řekl Liptonovi, aby přišel ráno. Nadporučík Speirs a nadrotmistr Lipton byli tu noc ubytováni spolu na pokoji v jednom německém domě. (Alsasko, které leží na hranicích mezi Německem a Francií, připadlo po každé válce vždy jiné z těchto dvou zemí. Roku 1871 se stalo německým územím, Francouzi je dostali zpět roku 1919, roku 1940 bylo opět připojeno k Německu a roku 1945 znovu k Francii.) Speirs řekl Liptonovi, ať se vyspí na posteli. Lipton odpověděl, že to nejde, že má nižší hodnost a že bude spát ve spacáku na podlaze. Speirs na to jednoduše odpověděl: "Jste nemocný." A tím bylo rozhodnuto. Lipton ulehl do postele. Postarší německý pár, který v domě žil, mu přinesl šnaps a jablečný závin. Lipton nikdy nevzal nic alkoholického do úst, ale usrkával ze šnapsu, až ho vypil celou velkou sklenici, a snědl štrúdl. Upadl do hlubokého spánku. Ráno bylo po horečce a vrátila se mu bývalá síla. Zašel za oním lékařem, který nemohl tomuto zlepšení uvěřit a řekl, že je to zázrak. Speirs, kterého Liptonovo uzdravení potěšilo, mu oznámil, že ho s Wintersem navrhli na povýšení a že s ním chce mluvit plukovník Sink. Lipton odešel na velitelství pluku, kde se ho Sink celou hodinu vyptával na jeho zkušenosti z fronty. Rota E zůstala v záloze téměř dva týdny a téměř každý den se přesunovala z jedné vesnice do druhé. Oteplilo se. Začalo svítit sluníčko a sníh začal tát. Země se rozmočila a byla blátivá. Dorazil zásobovací vůz s dodávkou zimních bot s plstěnými vložkami a tlustými ponožkami. "Kde jste byli před šesti týdny, když jsme vás u Bastogne potřebovali?" křičeli muži na řidiče. Zásobovací jednotka vybrala všechno špinavé ošacení, přikrývky a spací pytle a poslala je do vojenské prádelny. Byly přivezeny provizorní sprchy, ve kterých se mohlo osprchovat dvě stě patnáct mužů za hodinu. Rota E jimi prošla pohromadě. Voda nebyla horká, ale alespoň nebyla úplně studená. Namydlit se a pak drhnout a drhnout - smýt ze sebe šestitýdenní špínu a pot - dalo pořádně zabrat. Dorazily nějaké filmy, například Rhapsody in Blue, Buffalo Bill či Our Hearts Were Young and Gay. Časopisy Stars and Stripes, Yank a Kangaroo Khronicle přinášely zprávy ze světa (nebyly zase tak optimistické, jak by se dalo čekat, neboť informace z Tichomoří dávaly tušit, že válka tam ještě hned tak neskončí, což jen podnítilo zvěsti, že 101. divize bude přesunuta do Tichomoří k "velkému seskoku" nad Japonskem). 5. února 506. pluk nahradil v pozicích ve městě Haguenau 313. pěší pluk 79. divize. Město mělo téměř dvacet tisíc obyvatel, což byly pro výsadkáře v Evropě skutečně zlaté časy, neboť Carentan měl přibližně čtyři tisíce, Mourmelon kolem čtyř a půl tisíce a Bastogne možná pět a půl tisíce obyvatel. Haguenau ležel na řece Moder, přítoku Rýna. Pozice roty E byla přímo na pravém křídle 506. pluku, v místě, kde do řeky ústil kanál, jenž se táhl celým městem. "Naše pozice jako by tvořily hrot mířící přímo do německých pozic," vzpomíná poručík Foley. Rota E byla opevněná v budovách na jižním břehu, zatímco Němci v budovách na severním břehu. Řeka byla rozvodněná, vylitá z břehů, proud prudký. Její šířka byla v některých místech třicet metrů, někde sto metrů. To bylo příliš daleko na to, aby se dalo na druhý břeh dohodit granátem, ale dost blízko pro kulomety, pušky a minomety. Obě strany měly taktéž dělostřeleckou podporu. Několik kilometrů za svou linií měli Němci obrovské železniční dělo (ráže snad 205 mm) ještě z první světové války. To pálilo těžké střely jako 406 mm námořní děla, jež podporovala Američany při útoku na Utah Beach. Výsadkáři se přesunuli do budov, které před nimi obsadila 79. divize, Webster spolu s pěti jinými členy 1. čety dostal dům přímo na spojnici Moderu a kanálu. "Výsadkáři jako obvykle podle své nejlepší tradice sázejí spíš na šílence než na zbraně," napsal Webster. "Osmnáct chlapíků ze 79. divize s 12,7 mm kulometem s vodním chlazením a s kulometem 7,62 mm chlazeným vzduchem tu bylo vystřídáno námi šesti se samopaly." Muži ze 79. divize řekli 1. četě, že toto je klidný sektor, žádná ofenzíva ani z jedné strany, ale Webster si všiml, že jakmile jim poskytli tyhle nijak zvlášť obšírné informace, koukali odtud co nejdříve zmizet. Budova, kterou obývalo 1. družstvo 1. čety, byla hotová zřícenina. Celé kusy zdí byly vybourány, střecha skoro celá zničená od minometných granátů, všechna okna vytlučená, člověk se tu po kotníky brodil otlučenou omítkou, cihlami a rozbitým sklem, zábradlí bylo vytrháno na otop, záchody ucpány výkaly, v suterénu byla hotová žumpa z popela, splašků a plechovek od proviantu. Desátník Tom McCreary po prohlédnutí domu vyjádřil pocit všech ostatních: "To je ale spoušť." Družstvo vůbec poprvé na frontě bydlelo uvnitř nějaké budovy. Muži se pustili do zvelebování svého životního prostředí. Přeuspořádali sklep, pryčny, dávky C dali do jednoho pokoje a odpadky a špínu do druhého. Nalezli nějaké plynové lampy a funkční kamna. Přes německé telefonní dráty si zřídili komunikační linku s velitelským stanovištěm 1. čety a když si potřebovali ulevit, chodili do třetího patra, kde "byla záchodová mísa plná jen z poloviny". Přišel k nim na návštěvu George Luz, radista 1. čety. McCrearyho družstvo mu s hrdostí ukázalo své

ubytování. "Jestli si myslíte, že tohle je něco zvláštního," řekl na to Luz, "tak byste se měli zajít podívat na velitelství roty. Žijou si tam jako králové." Ještě jednou se rozhlédl kolem sebe a dodal: "Ti parchanti." (Webster s Luzem souhlasil. Chodil na velitelství roty co možná nejméně, protože "tam bylo pohromadě tolik vyšších šarží, že obyčejný vojín tam neměl šanci".) Stejné jako na "ostrově", i tady byl pohyb za denního světla nemožný. Ostřelovači byli neustále připraveni sejmout každého, kdo by se jim objevil na mušce. Stačil nepatrný pohyb a spustila minometná palba, stačili dva či tři muži venku a nepřítel spustil palbu z osmaosmdesátek. Webster si zaznamenal: "Naší největší kratochvílí bylo jídlo. Zdaleka nejvíc času jsme trávili přípravou potravin, vařením a jídlem." Úkolem roty bylo udržet linii, vysílat do německých pozic dostatek průzkumných hlídek a fungovat zároveň jako předsunutí pozorovatelé dělostřelectva. McCrearyho družstvo zaujímalo pozorovatelnu číslo 2. Vždy po hodině se střídali po dvou mužích - jeden byl u okna ve třetím patře a druhý v suterénu u telefonu. Z okna měli muži dokonalý pohled na německou část města. Kdykoli chtěli, mohli telefonem zažádat o dělostřeleckou palbu, což byl pro ně dosud nevídaný luxus. Němci však vždy opláceli stejnou mincí. Bylo těžko říci, co bylo nebezpečnější, jestli minomety, ostřelovači, kulomety, osmaosmdesátky nebo německé železniční dělo. I když bylo toto obří dělo příliš daleko v týlu, aby ho muži mohli slyšet vystřelit, slyšeli jeho nízkorychlostní střelu přilétat vždy již z dálky. Znělo to jako vlak. "Šikula" Powers vzpomíná, že byl zrovna na pozorovatelně u okna v třetím patře, když ji zaslechl přilétat, a než dopadla, stihl ještě doběhnout dolů do suterénu. Ačkoli muži žili v neustálém nebezpečí - přímý zásah tohoto železničního děla vždy zničil celou budovu -, v jistém smyslu to pro ně byla z pozorovatelny zajímavá podívaná. Glenn Gray píše, že "skrytými půvaby války" jsou "požitek z pozorování, požitek z kamarádství, požitek ze zkázy". K tomu dodává: "Nikdy nelze podceňovat válku jako podívanou, válku jako jakési představení."(Gray, The Warriors, 21-29) Gray nám tím připomíná, že člověk je lačný po všem novém, nezvyklém, dramatickém. A právě válka tuto lačnost uspokojuje více než jakákoli jiná lidská činnost. Válečné ohňostroje bývají daleko delší a daleko dramatičtější než ty nejnákladnější oslavy ze 4. července (Den nezávislosti - pozn. překl.).

Z pozorovatelny č. 2 Webster viděl vybuchovat granáty v Haguenau jak na naší, tak na nepřátelské straně a z oblohy pálily na všechny strany stíhačky P-47. V noci pak protiletadlové baterie celé kilometry za linií mířily na oblohu světlomety, které pak odrazem o mraky osvětlovaly celou frontu. Obě strany vystřelovaly světlice, kdykoli o to pozorovatel požádal, a pokud někoho zastihla zrovna venku, musel zůstat stát bez hnutí, dokud nedohořela. A ke vší té podívané přispívaly i svítící střely, které doprovázely každou salvu z kulometu. Krajinu navíc jasně ozařovaly mohutné výbuchy velkých dělostřeleckých granátů. "Na dělostřelbě je něco děsivého," píše Webster. "V situaci, kdy se ani jedna strana ve tmě neodvažuje třeba i jen škrtnout sirkou, připadají člověku všechny ty obrovské, okázalé výbuchy tak zvláštní." Válka však neuspokojuje pouze lačnost po podívané, ale zároveň vytváří pocit přátelství, a to ještě více než útrapy společného výcviku. 9. února Webster svým rodičům napsal: "Jsem zase doma." Píše sice i o nebezpečích, která s sebou život na pozorovatelně č. 2 nese, ale soustředí se především na to, co cítí ke svým kamarádům z družstva. "Čím nebezpečí boří zdi kolem vlastního 'já' a dává člověku ochutnat pocit sounáležitosti?" ptá se Gray. Sám si odpovídá: "... silou spojení s našimi druhy. V okamžicích nebezpečí si mnozí nejasně uvědomují, jak odloučený a izolovaný jejich život dosud byl a kolik jim toho dosud bylo odpíráno... Když se hranice jejich 'já' rozšíří, pociťují spřízněnost, jakou nikdy předtím nepoznali." (Gray, The Warriors, 43-46.) (Webster a vojín Bob Marsh dostali jedné noci rozkaz zřídit na verandě jejich domu kulometné hnízdo, které by mohlo v případě potřeby krýt hlídky. Bylo to na tak odkrytém místě, že kdyby vystřelili, posádka německého samohybného děla hned na druhé straně řeky by je zahlédla bez pomoci pozorovatelů. Byli však připraveni, že pokud na hlídku bude zahájena palba, budou ji i přesto ze všech sil krýt, "protože na nás závisely životy nějakých dvaceti mužů". Webster, který se nikdy k ničemu dobrovolně nepřihlásil, k tomu dodává: "Byl to jeden z okamžiků, kdy jsem byl ochoten hrát si na hrdinu, přestože to znamenalo naši smrt.") Třetím Grayem uváděným "válečným požitkem" je požitek ze zkázy. Nelze popřít, že lidé s oblibou sledují zkázu domů, dopravních prostředků, všeho možného. To potvrzují obrovské davy, které se v městech shromažďují, aby sledovaly odstřely starých budov. Pro vojáka je pohled na to, jak se po zásahu přátelského dělostřelectva hroutí nějaký dům, v němž mohl být ukryt nepřítel, radostnou podívanou. Německý voják Ernst Juenger ve svém deníku z první světové války píše o "té zrůdné touze po ničení, jež se vznášela nad bitevním polem... Nezaujatému pozorovateli by se bývalo mohlo zdát, že nás to naplňovalo obrovským pocitem štěstí." (Citováno v: Gray, The Warriors, 52.) Vojákův zájem směřuje ke smrti, nikoli k životu, k destrukci a nikoli konstrukci, přičemž nejvyšší fází destrukce je zabít jinou lidskou bytost. Kdykoli ostřelovači zasáhli nějakého Němce na druhé straně, křičeli: "Dostal jsem ho! Dostal jsem ho!" a skákali přitom radostí. Vojín Roy Cobb zahlédl jednoho Němce, jak se bezostyšně prochází před jedním domkem v dálce pár set metrů. Jedinou ranou ho zasáhl. Vojín Clarence Lyall, který Němce pozoroval dalekohledem, říkal, že by ostatním přál vidět jeho obličej. Jak se voják snažil doplazit zpátky do domku, Cobb ho trefil ještě dvakrát. Po každém zásahu všichni kolem Cobba výskali a křičeli radostí. Ani na této frontě, jako na žádné jiné, neexistovala žádná minulost ani budoucnost, pouze přítomnost, o to horší díky všudypřítomné hrozbě smrti, jež mohla přijít v kterémkoli okamžiku. "Život se stal výhradně záležitostí přežívání ze dne na den, z hodiny na hodinu," napsal Webster svým rodičům. Přišly posily. To nebyla dobrá zpráva, neboť pokud vzdušná výsadková divize, jež byla obvykle doplňována ve výcvikových táborech, kde se připravovala na příští seskok, dostávala posily přímo na frontové linii, znamenalo to, že divize na frontě zůstane. Na pozorovatelně č. 2 se ke družstvu připojili "čtyři dost vystrašení mladí kluci přímo z výsadkářského výcviku". Webster k tomu dodává: "Zmocnila se mě úzkost. Proč jen armáda, která má týl plný starých mazáků, a v Anglii se jí flákají výsadkové jednotky, posílá na tu nejšpinavější práci na světě, přímo na frontu, ty nejmladší a nejnezkušenější kluky, kteří mají za sebou pouze základní výcvik?" Jedním z nováčků byl i poručík Hank Jones, absolvent z West Pointu (z 6. června 1944, z třídy Johna Eisenhowera), který koncem prosince dokončil výsadkářský výcvik v Benningu. V půlce ledna odletěl z New Yorku, přistál v Le Havre a v polovině února již byl v Haguenau. Jak poznamenal poručík Foley: "Naučí je akorát volat 'Za mnou!', a hned je pošlou za moře, protože tak

nejrychleji ucpou díry po zraněných a mrtvých." Jones byl nafoukaný, měl výrazné rysy a byl pohledný. Nemohl se dočkat, až dostane šanci ukázat, co v něm vězí. Tu dostal rychle, neboť zpravodajský důstojník pluku kapitán Nixon potřeboval nějaké živé zajatce, aby je mohl vyslechnout. 12. února požádal Winterse, aby mu pár Němců obstaral. Winters byl stále jen kapitánem, což pro něj bylo značně nevýhodné při komunikaci s podplukovníky, kteří veleli zbývajícím dvěma praporům. Měl však přátele ve štábu pluku, kde byl plukovník Strayer zástupcem velitele a navíc Nixon a zásobovací důstojník Matheson byli původně členy roty E. Matheson sehnal pro Winterse několik nafukovacích člunů, v kterých se měla výprava dostat na druhou stranu řeky. Winters tímto úkolem pověřil rotu E. Výprava měla být početná, dohromady dvacet mužů vybraných z každé čety včetně velitelské čety roty plus dva německy hovořící muži ze zpravodajského oddělení pluku. Poručík Foley vybral z 1. čety Cobba, McCrearyho, Wynna a Sholtyho. Hned za řekou se měla výprava rozdělit do dvou skupin, z nichž jednu měl vést seržant Ken Mercier a druhou poručík Jones. Muži vybraní pro tuto akci nacvičovali dva dny za Haguenau, jak zacházet s nafukovacími čluny. 14. února navštívili Winters a Speirs pozorovatelnu č. 2, k velké hrůze 1. družstva, neboť odtud zkoumali dalekohledy německé pozice a přitom gestikulovali rukama a mávali mapou. "V duchu jsme jen skřípali zuby," vzpomíná Webster, "protože jsme se báli, aby je nezahlédl nějaký německý pozorovatel a nenechal naše útulné hnízdečko zaměřit dělostřelectvem." Plán, který Winters se Speirsem vymysleli, kladl velké nároky na mnohé dovednosti, které si rota E vydřela během svého výcviku. Hlavním průzkumníkem měl být desátník Earl McClung, poloviční Indián, který byl znám svým "čichem na fricky". Výprava se měla sejít na jedné pozorovatelně roty D, kde měli muži posvačit sendviče s kávou, a ve 22.00 měli pod příkrovem tmy sejít k řece a spustit na vodu první člun. Ten měl přes řeku proplout s provazem, který měl přivázat k telefonnímu sloupu na severní straně, aby po něm mohli ostatní v člunech ručkovat. Na německé straně se pak měla výprava rozdělit na dvě skupiny, přičemž ta vedená poručíkem Jonesem měla zamířit do města, zatímco druhá, pod velením seržanta Merciera, měla vniknout do domu na břehu řeky, v němž měla být podle všech předpokladů německá hlídka. Ať již by se výpravě podařilo zajmout nějaké Němce či nikoli, mohla při cestě zpět přes řeku počítat s dostatečnou krycí palbou. Pokud by se kterákoli ze skupin dostala do problémů nebo pokud by získala nějaké zajatce, velitel skupiny měl zapískat na píšťalku na znamení, že je třeba se vrátit. Poté se měly obě skupiny stáhnout zpět ke člunům a poručík Speirs se seržantem Malarkeym měli zahájit krycí palbu. Krycí palba byla připravena do nejmenších podrobností. Všechny známé či předpokládané německé střelecké pozice byly pokryty puškami, kulomety, dělostřelectvem a minomety. Z divize bylo zapůjčeno protitankové dělo ráže 57 mm, které bylo umístěno tak, aby z něj bylo možno střílet do suterénu domů, jež nebylo možno zasáhnout nepřímou dělostřeleckou palbou. Rota D na německé pozice mířila také 12,7 mm kulometem (který ukradla 10. obrněné divizi u Bastogne). 1. četa měla k dispozici svůj kulomet 7,62 mm umístěný na balkónu pozorovatelny č. 2, z něhož měla v případě potřeby pálit na německá obydlí na druhé straně řeky (výprava měla proniknout přes řeku právě v místě pod pozorovatelnou č. 2). Noc 15. února byla tichá a tmavá. Němci vystřelili jen pár světelných raket a jednou či dvakrát vypálili z osmaosmdesátky. Americké dělostřelectvo bylo v klidu a čekalo jen na hvizd píšťalky. Světlomety byly na Speirsovu žádost vypnuty a Američané nevystřelovali ani žádné světlice. Neozývala se ani žádná střelba z lehkých zbraní a na obloze nebyl ani měsíc, ani hvězdy. První člun se dostal na druhou stranu bez obtíží. I další dva. Čtvrtý člun s McCrearym a Cobbem se převrhl. Pluli asi sto metrů po proudu, než se jim podařilo znovu dostat do člunu, ale znovu se převrhli, až to nakonec vzdali a vrátili se k pozorovatelně č. 2. Jones s Mercierem shromáždili na druhém břehu muže, kteří se tam dostali, rozdělili je a vyrazili za svými úkoly. S Mercierem byl i čerstvý nováček z roty F. Tento mladý důstojník, plný nadšení a touhy prokázat své schopnosti, se přihlásil k výpravě bez Speirsova či Wintersova vědomí. Jak tak postupoval za Mercierem po severním břehu řeky, stoupl na protipěchotní našlápnou minu a byl mrtev. Nebyl na frontě dohromady ani čtyřiadvacet hodin. Mercier pokračoval ke svému cíli a za ním osm mužů. Když se dostal dostatečně blízko k německé hlídce, vystřelil do okna z pušky granát. Když vybuchl, muži vtrhli do domu a hodili několik ručních granátů do sklepa. Mercier vtrhl s muži do sklepa tak rychle po výbuchu, že vojín Eugene Jackson, posila, která se připojila k rotě v Holandsku, byl zasažen střepinou do obličeje a do hlavy. Ve sklepě Američané nalezli pár živých Němců v šoku. Sebrali jednoho zraněného a dva zcela zdravé a upalovali zpět. Venku Mercier zapískal na píšťalku. Po tomto zapískání se rozpoutala pekelná vřava, až se země otřásala. Těžké dělostřelectvo z týla doplňovaly minomety a protitankové dělo. Webster, který vše pozoroval z balkónu pozorovatelny č. 2, popisuje scénu takto: "Viděli jsme jen stěnu z plamenů a kouře, potom červené záblesky střelby do suterénu jednoho domu na druhé straně řeky. Výbuchy dělostřeleckých granátů oranžově ozařovaly německé ulice a opevnění. Necelý kilometr přímo před námi začal hořet dům. Za námi začal pravidelně štěkat 12,7 mm kulomet roty D. Přes řeku mířily na německou stranu celé pásy svítících střel, jimž odpovídal stejně vytrvalý proud svítících střel směřující z jednoho sklepa na rotu D." Mercier a jeho muži utíkali zpět k člunům, kde se setkali s Jonesem a jeho skupinou. Než se nalodili do člunů, došli k názoru, že zraněný Němec je na tom tak špatně, že by jim stejně nebyl k ničemu, a tak ho nechali ležet na břehu. Jeden z nováčků, vojín Allen Vest, vytáhl pistoli, aby ho zabil, ale bylo mu řečeno, aby nestřílel. Zraněný Němec pro ně stejně nepředstavoval žádné nebezpečí a navíc nebylo třeba riskovat, že se skupina výstřelem prozradí. Někteří muži řeku přeplavali tak, že ručkovali po provaze, jiní propluli v člunech. Jakmile dorazili na druhý břeh, utíkali členové výpravy do sklepa pozorovatelny č. 2 a oba zajatce hnali před sebou. Když tam doběhli, na zadním dvorku domu vybuchly první německé dělostřelecké granáty, čímž začalo německé bombardování postavení roty E. Dole ve sklepě se členové výpravy shromáždili kolem zajatců. Američané byli vzrušením bez sebe, mnozí z nich si vyprávěli, nebo spíš na sebe vzájemně přes ten strašný kravál vykřikovali svoje prožitky z výpravy. Krev v nich jen vřela. "Já je zabiju, já je zabiju!" křičel Vest a hnal se k zajatcům s vytaženou pistolí. Někdo ho zadržel.

"Vypadni odtud, Veste. Ty parchanty musíme dovést na velitelství praporu," zařval někdo jiný. Zajatci byli podle Webstera dva úžasně klidní vojáci, poddůstojník a šikovatel. Stáli tu tiše jako skála v dusné, smradlavé místnosti plné chlapů, kteří je chtěli zabít, nehnuli přitom ani brvou a v tváři jim nebyl znát ani náznak strachu. "Byli to ti nejklidnější

chlapi, jaké jsem kdy viděl." Jak výbuchy venku sílily, vojín Jackson, který byl při výpravě zraněn, začal křičet: "Zabijte mě! Zabijte mě! Zabijte mě někdo! Nemůžu to už vydržet, Ježíši Kriste, nemůžu to vydržet! Zabijte mě, proboha, zabijte mě!" Obličej měl zakrvácený od rány střepinou, která mu pronikla lebkou až do mozku. Seržant Martin říká: "Samozřejmě, že ho nikdo nezabil, protože vždycky je tu nějaká naděje, ale měl jsem na ty zatracený zajatce takovej vztek, že jsem do těch hajzlů začal kopat a kopal jsem ty parchanty jak smyslů zbavenej." Potom dodal klidněji: "Emoce dosahovaly bodu varu." Někdo zavolal pro zdravotníka a nosítka, a rychle. Roe odpověděl, že tam bude za minutku. Jackson stále křičel: "Zabijte mě! Zabijte mě! Chci Merciera! Kde je Mercier?" Vzlykal. Přišel k němu Mercier a chytl ho za ruku. "Je to dobrý, kámo, je to dobrý. Budeš v pořádku." Někdo píchl Jacksonovi do ruky morfin. Měl již takové bolesti, že ho museli na pryčně držet. Přiběhl Roe ještě s jedním zdravotníkem a s nosítky. Když pacienta odnášeli na stanici první pomoci, Mercier šel vedle nosítek a držel Jacksona za ruku. "Ještě než tam dorazili, Jackson zemřel. Nebylo mu ani dvacet let," píše Webster. "Měl celý život před sebou. Zemřel s křikem a vzlykáním na nosítkách, zatímco v Americe stále rostla životní úroveň, zatímco v Americe byly na vrcholu zájmu automobilové závody, noční kluby vydělávaly největší peníze v historii a Miami Beach bylo tak nacpané, že jste tu nesehnali jediný volný pokoj. Válka jako by už téměř nikoho nezajímala. K čertu, máme tu přece konjunkturu, prosperitu, to je ta nejlepší odpověď válce! Četli jsme o šmelinářských restauracích, o prohlášení jakéhosi výrobce, že je třeba postupně zase začít převádět válečnou výrobu na výrobu běžného spotřebního zboží, a říkali si, jestli se lidé vůbec kdy dozvědí, že za vítězství ve válce musely zaplatit zástupy vojáků strachem, krveprolitím a ohavnou, bolestivou smrtí." Během odmlky v německém bombardování stráž odvedla zajatce ke kapitánovi Wintersovi na velitelství praporu. Mercier se usmíval od ucha k uchu, když mu oba živé zajatce předával. Zatímco poddůstojník se rozhovořil, šikovatel neřekl ani slovo. Klidná noc definitivně skončila a obě strany po sobě pálily vším, co měly k dispozici. Nad řekou křižovaly ohnivé jazyky a svítící střely. Kdykoli nastala chvíle ticha, muži na pozorovatelně č. 2 slyšeli zpoza řeky sípáni a chrčení. Zraněný německý voják, kterého výprava zanechala na břehu, byl zasažen do plic. Webster s kamarády probíral, co udělat, zda ho zabít a zkrátit mu utrpení, či zda ho nechat zemřít v pokoji. Webster byl proto ho zabít, protože pokud by ho nechali být, mohla by ho sebrat nějaká německá hlídka a on by jí pak mohl říct o všem, co se dělo kolem pozorovatelny č. 2. "A pak bychom se teprve mohli připravit na pořádné bombardování," soudil Webster. Webster navrhl, že přeručkuje přes řeku po provaze a muže podřeže. McCreary byl proti. Řekl, že je možné, že Němci toho zraněného používají jako návnadu. Webster souhlasil, že má pravdu. Ruční granát bude bezpečnější. Doprovázen vojínem Bobem Marshem se Webster opatrně přiblížil ke břehu řeky. Slyšel Němce děsivě sípat a lapat po dechu. "Bylo mi ho líto," napsal Webster. "Umíral tam o samotě, v cizí zemi, daleko od domova, pomalu, bez naděje či lásky, bez pomoci, na břehu jakési špinavé řeky." Marsh s Websterem odjistili granáty a hodili je směrem k Němci. Jeden vybuchl, druhý ne. Sípání pokračovalo. Američané se vrátili pro další granáty a zkusili to znovu. Sípání stále neutichalo. Vzdali to. Když bombardování nakonec těsně před svítáním utichlo, sípání stále pokračovalo a všem už lezlo znatelně na nervy. Cobb se rozhodl, že už to dál nesnese, vzal granát, šel k řece, hodil ho na druhou stranu a konečně Němce zabil. V průběhu noci byl nadrotmistr Lipton zraněn střepinami z minometného granátu - jedna zasáhla pravou tvář blízko ucha a druhou schytal zezadu do krku. Šel na stanici první pomoci, kde mu rány ovázali. (Až o čtyřiatřicet let později si nechal z krku vyoperovat kus železa, který mu tam začal působit potíže.) Následujícího dne 16. února si Winters zavolal Liptona na velitelství praporu, kde mu předal nejdříve čestné propuštění z armády s účinností od 15. února a zároveň s ním potvrzení o jeho povýšení na poručíka s účinností od 16. února. "Já byl zraněný jako civilista," říká Lipton. "Byl jsem už propuštěn z armády, ale moje povýšení ještě nenabralo účinnosti. Často jsem přemýšlel o tom, jak by to asi řešili, kdyby mě byla ta střepina z granátu zabila." A dodal: "Dosud jsem přesvědčen, že to povýšení byla největší pocta, jaké se mi kdy dostalo." Poručík Jones si podle všeho vedl při své první akci dobře - což zřejmě znamenalo, že moudře nechal rozhodovat Merciera. Do týdne byl Jones pryč, povýšen na nadporučíka. "Po jediné akci!" říká poručík Foley. "Jones byl absolventem West Pointu, členem WPPA, Ochranné asociace West Pointu, kteří se vzájemně poznávali podle prstenu, jenž všichni nosili." Jones dostal funkci ve štábu pluku. Malarkey o tom napsal: "Říkalo se, že se rychle blíží konec války, a že si tedy armáda chránila absolventy West Pointu, protože ti měli po válce tvořit štáb armády." Plukovník Sink byl výsledkem akce tak nadšen, že hned naplánoval na příští noc další. Mezitím však začalo sněžit a potom se ochladilo. Sníh byl na povrchu zmrzlý a pod nohama nahlas křupal. Nebe bylo v tomto mrazivém počasí čisté a měsíc jasně zářil. Winters byl toho názoru, že podobná akce by byla za těchto okolností sebevraždou, proto se rozhodl rozkazu neuposlechnout. Sink a několik štábních důstojníků si vyšli, aby se podívali na pozorovatelnu 2. praporu. Přinesli si s sebou láhev whisky. Winters řekl, že jde dolů k řece dohlédnout na přípravu výzkumné hlídky. Když dorazil k mužům, řekl jim, ať jen zůstanou na místě. Sink byl brzy díky whisky zralý do postele. Hlídka potom jen ráno podala zprávu, že se dostala přes řeku za německé linie, ale nepodařilo se jí přivést žádné zajatce. (Glenn Gray píše: "Povinnost vykonávat rozkazy, o nichž není člověk přesvědčen, vydávané lidmi, kteří jsou často na hony vzdáleni realitě... to je úděl téměř každého vojáka... Je velkým požehnáním, že na frontových pozicích je často možné jich neuposlechnout, neboť tam, kde číhá nebezpečí smrti, není kontrola tak důkladná. Mnohý svědomitý voják tak došel k poznaní, že si lze rozkaz interpretovat po svém." /The Warriors, 189./) Po alkoholu zatoužilo i několik mužů z roty. Cobb a Wiseman se druhý den vypravili na průzkum okolí, i když rozkazy zněly za denního světla vůbec nevylézat z úkrytu. Našli sklep plný šnapsu. Každý popadl dvě láhve a přes palbu ostřelovačů utíkali ulicí jako školáci s ukradenými jablky ze sousedovy zahrady. Wiseman dostal zásah do kolena. Klopýtl, upadl a rozbil láhve, které nesl. Cobb však své donesl v pořádku. Oba vběhli do jednoho sklepa a začali vychutnávat šnaps. "Když vojáci začnou chlastat, tak to nikdy neskončí u jednoho panáka," říká Martin. "Prostě se vychlastá všechno, co je na stole." Wiseman a Cobb vypili každý celou láhev. Když se vrátili na velitelství 1. čety, hulákali a Cobb se začal rvát s Marshem. Poručík Foley je od sebe odtrhl. Seřval Cobba, že neuposlechl rozkaz, že je ožralý, neukázněný a podobně. Cobb se rozzuřil a začal odsekávat. Nejenže neuposlechl Foleyho rozkaz, aby držel hubu, ale navíc se na něj vrhl. Dva muži ho chytili a srazili k

zemi. Seržant Martin vytáhl pistoli, ale Foley mu řekl, aby ji zase schoval, Cobba zatkl a nechal odvést do vězení na velitelství pluku. Wiseman mezitím s veškerou hlučností odmítal naléhání zdravotníka Roea, že bude muset být evakuován, a křičel, že chce zůstat se svými kamarády. Foley odešel na velitelství pluku, aby tu sepsal zprávu, s níž měl být Cobb postaven před válečný soud. Zabralo mu to několik hodin. Poté odnesl papíry k plukovníku Sinkovi a vše mu podrobně vylíčil. Když Foley odcházel, Sink mu řekl: "Foley, mohl jste nám ušetřit spoustu problémů, kdybyste ho rovnou zastřelil." Wiseman, stále opilý, odmítal jakékoli ošetření. Řekl, že se bude bavit pouze se seržantem Raderem, s nikým jiným. Rader se mu snažil domluvit, ale bez úspěchu. "Také Wiseman byl postaven před válečný soud. To pro mě byla další těžká rána," říká Rader, "poté, co zemřel Hoobler a Howell byl zraněn u Bastogne." 20. února byla rota E převedena do zálohy a její pozice převzal 3. prapor 506. pluku. Několik hodin po odchodu roty E Němci přímo udeřili na pozorovatelnu č. 2. Winters byl téhož dne povýšen na majora. 23. února vystřídala 101. divizi 36. divize. Vzdušná výsadková divize se přesunula dál od fronty do Saverne, kde se měla připravit na návrat do Mourmelonu. 101. divize nestrávila dosud příliš času v týlu, proto se muži divili po tom, co zde spatřili, jak vůbec mohly nějaké zásoby dorazit až na frontu. Za dobu strávenou v Haguenau dostal každý dvakrát příděl piva, což byly tři láhve na hlavu, a jediné cigarety, které fasovali, byly Chelsea nebo Raleigh, které patřily mezi ty nejhorší. Žádné mýdlo, žádné žvýkačky, jen jednou trochu zubní pasty - to bylo kromě dávek C a K a munice vše, co k nim na frontu dorazilo. Nyní, když se muži ocitli blízko skladu zásob v týle, bylo jim jasné proč. Svůj díl si braly již prapory, které v přístavech vykládaly lodě připlouvající z Ameriky, při nakládání do vagónů si další prapory pomáhaly k tyčinkám Milky Way a k plechovkám piva Schlitz, které odepisovaly jako "poškozené", řidiči nákladňáků vybírali z beden kartony cigaret Lucky Strikes (jež byly zdaleka nejoblíbenější), a když potom z toho, co zbylo, zabavili to nejlepší ještě zásobovači od divize, pluku a praporu, mohli být řadoví vojáci na frontě rádi, když na ně zbyly alespoň dávky C a cigarety Raleigh. "Šikula" Powers dostal novou M-1. Přebíral ji však se smíšenými pocity. Dosud používal tu, kterou vyfasoval ve Státech. Tuto starou pušku miloval. "Stačilo, abych s ní jenom namířil a ona už trefila cíl za mě. Byla to ta nejlepší puška, jakou jsem kdy měl. Ale při každé kontrole jsem šel kvůli ní na kobereček, protože měla díru v hlavni. Víte, nešlo to spravit, byla to puklina v kovu." A tak ho přestalo bavit, že si ho pořád zvou na kobereček, vrátil ji a dostal novou. "A přísahám, s touhle puškou jsem nedokázal trefit ani stodolu. Byla to ta nejotřesnější puška, jakou kdy kdo vyrobil." Ale nemusel už chodit na kobereček. Plukovník Sink vydal rozkaz, že mužstvo v záloze musí najet na tvrdý výcvikový program. Speirs to považoval za idiotský nápad a nijak se se svými pocity netajil. Mužům v rotě E řekl, že podle něj je tvrdý výcvik nutný a logický ve výcvikovém táboře, ale v záloze se má podle něj odpočívat. Dvěma povinným akcím se však Speirs se svou rotou vyhnout nemohl. První z nich bylo losování o cestu do Států. Z každé roty měl jet domů na třicetidenní dovolenou jeden muž, který měl být vybrán losem. Musel však být jak v Normandii, tak v Holandsku, tak u Bastogne a nesměl mít v záznamech ani jedinou černou známku, tedy žádnou nekázeň, žádné neoprávněné opuštění posádky, ani žádný vojenský soud. V úvahu připadalo z roty E pouze třiadvacet vojáků. Speirs vhodil papírky se jmény do helmy, zamíchal, a vytáhnul papírek Forresta Gutha. Ozval se zdvořilý potlesk. Speirs řekl, že mu bude Guth v rotě chybět, ale že mu přeje hodně štěstí. Několik mužů Guthovi potřáslo rukou a zbytek odešel smutně pryč, podle Webstera jako "lidé, kteří cestou do pekla nahlédli do ráje".

Druhou povinnou akcí byla přehlídka praporu. Speirs se snažil vyhýbat všemu zbytečnému, ale vše nezbytné měl ve zvyku dělat pořádně a důkladně. Řekl mužům, že chce, aby byli jako ze škatulky. Pušky budou vyčištěné, uniformy vyprané. Muži naházeli oblečení do obrovského kotle, ve kterém ho vyvařovali s kusy mýdla. To však trvalo příliš dlouho a vojín Hudson se rozhodl, že si to nechá ujít. Když se na nástupu objevil ve špinavé uniformě, Speirs mu vztekle vyčinil. Pustil se do něj i Foley, velitel jeho čety, a přednášku mu udělal i seržant Marsch v zastoupení velitel jeho družstva. Hudson se jen bázlivě usmíval a říkal: "Ježíši, proč se do mě všichni navážejí?" Na přehlídku praporu přijel generál Taylor doprovázen fotografem z tiskového oddělení divize. Jak už to tak chodí, generál se zastavil právě u Hudsona a dal se s ním do řeči. Fotograf je spolu vyfotil, zjistil si Hudsonovo jméno a jeho adresu ve Státech a poslal fotku do místních novin a jednu také Hudsonovým rodičům. "Samozřejmě, že generál se nechal raději vyfotit s ostříleným vojákem, jenž vypadal, jako by si jen odskočil z fronty, než s některých z vypucovaných výsadkářů seřazených v týle na cvičišti. A tak se může pochlubit společnou fotkou s generálem právě ten, kdo měl jako jediný z roty E špinavou uniformu," píše Webster. "Ještě jsme si to v té době plně neuvědomovali," říká Webster, "ale všichni jsme začali být opatrnější a chodili s očima dokořán, abychom se vyhnuli každé kulce." Protože, jak dodává, "po Haguenau vám to náhle začínalo docházet: 'Pane Bože, já to dokážu!' "

15

"Ten nejlepší pocit na světě"

MOURMELON

25. února - 2. dubna 1945

25. února čekal rotu E zcela jedinečný zážitek, který byl pro jejich otce kdysi naprosto všední záležitostí - cesta Francií v "čtyřicítkách/osmičkách", francouzských krytých železničních vagónech pro čtyřicet mužů nebo osm koní. Byla to vůbec první cesta roty vlakem za války, a tak byla také muži náležitě uvítána. Počasí bylo teplé a slunečné, v "čtyřicítkách/osmičkách" bylo po kolena sena, jídla byl dostatek a nikdo po nich nestřílel. "Jak jsme se tak kodrcali Francií, seděli ve dveřích a houpali nohama z vagónu, mávali farmářům venku a upíjeli z láhve šnapsu, došlo mi, že není nad to ujíždět pryč z fronty. Byl to ten nejlepší pocit na světě," napsal Webster. Vraceli se do Mourmelonu, avšak nikoli do kasáren. Tentokrát byli ubytovaní ve velkých zelených stanech po dvanácti mužích, přibližně kilometr a půl za městem, které Webster popsal jako "dojemně sešlé posádkové městečko Mourmelon, zneužívané vojáky od dob Césara, kde najdete tak akorát šest barů, dva bordely a maličký klub Červeného kříže". Podle Websterovy zničující

kritiky byl Mourmelon "větší díra než Fayetteville v Severní Karolině". Nejdříve bylo třeba se umýt. Byly zde k dispozici sprchy, i když voda v nich tekla přinejlepším vlažná. Ale pro muže, kteří neměli pořádnou sprchu od chvíle, kdy před deseti týdny Mourmelon opustili, bylo skutečnou rozkoší i jen to, že se mohli mydlit a drhnout, znovu se mydlit, potom se opláchnout a to celé dokola. Nato vyfasovali čisté šaty a nové slavnostní uniformy. Když se však zašli podívat na svá zavazadla, která zde zanechali, když se rota přesunovala k Bastogne, jejich spokojenost okamžitě vystřídal vztek. "Stráže" jednotek v týlu pustily do skladiště 17. vzdušnou výsadkovou divizi před jejím přesunem do Arden a chlapi ze sedmnácté ho vyplenili, jako by měl nastat konec světa. Chyběla výsadkářská výstroj, košile, označení pluku, výsadkářské kanady, britské výsadkářské kombinézy, dílce padáků z Normandie a Holandska, německé armádní pistole a jiné cenné suvenýry. K nespokojenosti přispěl i režim, který zavedl major Winters. Přijeli nováčci, a aby se začlenili do jednotlivých rot, Winters začal s tvrdým výcvikem. Dřeli stále do kola pořád tytéž, nejzákladnější cviky, které muži tak nenáviděli. Webster toho měl plné zuby do té míry, "že jsem si občas dokonce přál vrátit se na frontu, kde měl člověk relativní svobodu". Jedním z nováčků byl vojín Patrick S. O'Keefe. Do armády vstoupil v sedmnácti, prošel výsadkářským výcvikem a koncem ledna vyrazil z New Yorku na palubě Queen Elizabeth do Evropy. "Když jsme pluli kolem Irska, tvrdě jsem spal," vzpomíná O'Keefe zklamaně, neboť oba jeho rodiče se narodili v hrabství Kerry, cípu Irska, jenž je při plavbě přes Atlantik do Evropy vidět jako první. Do Mourmelonu dorazil krátce poté, co se sem vrátila rota. Jeho první dojem z členů roty byl ten, že byli všichni drsní, staří a prošedivělí. "Říkal jsem si: 'Vzal sis vetší krajíc, než dokážeš ukousnout, O'Keefe.' " Byl přidělen k 1. četě pod velením poručíka Foleyho a seržanta Christensona. Již třetí noc v Mourmelonu vyrazil O'Keefe s rotou na noční cvičení, které začínalo o půlnoci. Jak tak šel ve tmě v zástupu, najednou ztratil z dohledu muže před sebou. Znervózněl a začal se zmateně rozhlížet kolem. Nějaký hlas tiše za ním řekl: "To je v pořádku, synku. Klekni si a uvidíš je oproti obloze." O'Keefe si klekl, uviděl ostatní, zamumlal "díky" a pokračoval v pochodu. Později zjistil, že ten hlas patřil majoru Wintersovi. Zatímco velení jeho praporu si užívalo v Paříži, Winters vedl své muže při celonočním cvičení. Před úsvitem šel O'Keefe jako průzkumník v čele. Za úsvitu měl být zahájen simulovaný útok na stanovené nepřátelské pozice na druhé straně otevřeného pole. O'Keefe dorazil až k poslednímu náspu před cílem útoku. Rukou dal znamení praporu, aby zastavil. Byl celý nervózní již jen z pomyšlení, že jako osmnáctiletý zelenáč vede skupinu ostřílených veteránů. Dal znamení rukou druhému průzkumníkovi, aby šel za ním. Chtěl se ho zeptat, jestli by si nevyměnili místa. Přiběhl za ním vojín Hickman a ještě než stačil O'Keefe otevřít pusu, vypadlo z něj: "Člověče, já jsem tak rád, že jdeš vpředu ty, já jsem přišel teprve před třemi týdny." Když si O'Keefe uvědomil, že v praporu je plno nováčků, vrátila se mu jeho obvyklá vyřídilka. "To je v pohodě, kámo," řekl Hickmanovi. "Skočím se teď kouknout, co je na druhé straně toho náspu. Vrať se a až dám znamení, dáš znamení ostatním." Za několik minut byl O'Keefe zpět před náspem a držel pušku oběma rukama vzhůru, což znamenalo "nepřítel na dohled". Foley postoupil se svou četou vpřed, zvolal "Ke střelbě zalehnout! Pal!" A útok započal. Po několika minutách střelby vyskočil Joe Liebgott, vydal ze sebe indiánský válečný pokřik, vrhl se na cíl, bodákem zaútočil na kulometné hnízdo a bodal jím do pytlů s pískem. Svou roli hrdiny sehrál dokonale. Na O'Keefeho a ostatní nováčky to udělalo ohromný dojem. Osmého března se plukovník Sink rozhodl trvale potvrdit důstojníky ve funkcích, které již po dva měsíce vykonávali v zastoupení. Podplukovník Strayer se stal zástupcem velitele pluku a major Winters velitelem 2. praporu. Kromě toho se ze zásobovacího důstojníka pluku majora Mathesona stal operační důstojník pluku, čímž nahradil Nixona, jenž se stal z operačního důstojníka pluku operačním důstojníkem 2. praporu, nadporučík Weish, jenž se již vyléčil ze svého vánočního zranění, se stal zpravodajským důstojníkem 2. praporu a kapitán Sobel nahradil Mathesona ve funkci zásobovacího důstojníka pluku. Nixon byl degradován z pluku na prapor kvůli svému pití. Stejně jako každý, kdo Nixona znal, i Sink v Nixonovi spatřoval geniálního a statečného vojáka se zdravým rozumem, ovšem ani Sink, jenž byl taktéž nezřízený alkoholik (za zády se mu říkalo "Bourbonový Bob"), se nemohl smířit s jeho nočními pijatykami. Požádal Winterse, jestli by na Nixona nemohl dohlédnout. Winters mu to slíbil, neboť byli s Nixonem blízcí přátelé. Bývalí důstojníci z roty E v březnu již zastávali klíčové funkce u pluku (operačního a zásobovacího důstojníka) a praporů (velitelem 1. praporu byl podplukovník Hester, zatímco Winters byl velitelem 2. praporu, jehož zpravodajský a operační důstojník taktéž pocházeli z roty E). Jeden z nich, Matheson, se nakonec stal generálmajorem a velitelem 101. vzdušné výsadkové divize ve Vietnamu. Ať člověk chce nebo nechce, musí připustit, že kapitán Sobel v létě 1942 odvedl v Toccoa dobrou práci. Winters o tom však tak přesvědčený nebyl a jeho postoj k Sobelovi se nikdy nezměnil. Ve skutečnosti poskytl Sobelův návrat Wintersovi jedno z největších zadostiučinění v jeho životě. Když jednou šel major Winters po ulici v Mourmelonu, uviděl proti sobě kráčet kapitána Sobela. Když spatřil Sobel Winterse, sklonil hlavu a bez pozdravu prošel kolem. Když byl již krok či dva za ním, Winters na něj zavolal: "Kapitáne Sobele, nezdravíme člověka, ale hodnost." "Ano, pane," odpověděl Sobel a neochotně zasalutoval.

Webster s Martinem, kteří stáli opodál, to radostně pozorovali ("Je legrační, jak se na sebe důstojníci navzájem vytahují s hodností," poznamenal Webster), ale jejich radost se zdaleka nemohla měřit s Wintersovou. (Winters v Mourmelonu nalezl ještě jiné zalíbení, a to každý den. V nemocnici zde pracovali němečtí zajatci, kteří každého večera za soumraku pochodovali zpět ke svému trestnému táboru a za pochodu si zpívali své pochodové písně. "Zpívali a pochodovali s takovou hrdostí a elánem, že to byla hotová krása," psal Winters. "Pane Bože, to byli vojáci!")

Ten, který na místě velitele roty E nahradil Sobela a Winterse, kapitán Speirs, si nadále získával úctu jak u důstojníků, tak u mužstva. "Vypadá to, že kapitán Speirs bude stejně dobrý důstojník jako Winters," říkal Webster, i když si uvědomoval že s ním mnozí nesouhlasí, především ti, kteří neměli Speirse rádi za to, že v Normandii zabil jednoho ze svých mužů, že byl umíněný a podezíravý a že byl přesvědčený, že "nic takového jako bojová vyčerpanost neexistuje." Podle Webstera to byl však člověk, který šel vždy do každé akce s odvahou, téměř až divokostí, a svou Stříbrnou hvězdu, Bronzovou hvězdu a tři Purpurová srdce dostal naprosto oprávněně. "Speirs se spíše než na předpisy spoléhá na zdravý rozum, na poddůstojníky a na výcvik s důrazem na bitevní schopnosti. Mám Speirse rád." Ke změnám došlo

také mezi poddůstojníky. Seržant Talbert nahradil poručíka Liptona, stal se nadrotmistrem. Žoviálního Talberta mělo rádo především mužstvo, protože nesnášel byrokracii a raději se řídil zdravým rozumem než vojenským řádem. Carson se stal rotním písařem, Luz spojkou čety a rotmistry u čet byli Charles Grant (2. četa), Amos Taylor (3. četa) a Earl Hale (1. četa), všichni odchovanci tábora v Toccoa a všichni alespoň s jedním zraněním na kontě. Haleovo povýšení se v 1. četě neobešlo bez jistého reptání. Muži proti němu neměli vůbec nic, kromě toho, že podle nich nešlo o nijak zvlášť oslňujícího vojáka (dosud působil ve velitelském družstvu roty jako radista). Mezi muži v četě se vykládalo, že Hale si postěžoval Wintersovi, že mu manželka neustále vyčítá, že ho ještě nepovýšili, a tak mu Winters přiklepl velitele čety. Muži v četě byli ale nespokojení především z toho, že velení čety nepřipadlo Johnnymu Martinovi. "Myslím, že důstojníkům se nelíbila jeho nenucenost," poznamenává Webster. "Jinak mu to ale myslelo, byl to mezi námi nejlepší potenciální velitel a přímo ideální rotmistr." Martin byl podobného názoru. Poté, co přežil celé tři vojenské operace bez zranění, rozhodl se lékařům svěřit, že má poškozenou chrupavku v koleně, kvůli které není schopen boje. Brzy byl na cestě zpět do Států. "Hoši z Toccoa mizeli stejně rychle jako listí z javoru v listopadu," napsal Webster. "V Mourmelonu padla na starou gardu beznaděj a zoufalství. Stále dokola jsme tu pochodovali přes pole a mokřiny, klopýtali o tuřín a přelézali přes ploty, stále dokola přicházelo jedno polní cvičení za druhým." Veteráni se začali z polních cvičení ulívat. Ráno se vždy někteří z nich přihlásili, že jim není dobře. Speirs se jich vždy zeptal, co jim je, a pak je nevrle poslal na stanici první pomoci, kde je vzali na marodku, což znamenalo celý den se jen tak povalovat a číst si časopisy. Bylo to snadné. Dělali to všichni, ale žádný z nich ne více než dvakrát. Dokonce ani Webster. V březnu se dočkala zasloužené odměny celá 101. divize. Divize nastoupila k přehlídce před tolika vysokými funkcionáři, kolik jich muži ještě v životě neviděli pohromadě. Byl tam generál Eisenhower, generál Taylor, generálporučík Sir Frederick Morgan, generálporučík Lewis Brereton, tajemník prezidenta Roosevelta Stephen Early, generálmajor Matthew Ridgway a další. "Před přehlídkou všichni pucovali, leštili, rozebírali, čistili a znovu skládali všechny zbraně", vzpomíná poručík Foley. "Hledaly se řády a pečlivě připínaly na blůzu." Muži si podle šablony malovali na helmy z boku označení 506. pluku, a když barva uschla, potírali je olejem, až se na slunci jenom leskly. Před skutečnou přehlídkou se konala jedna cvičná. Samozřejmě, že důstojníci dovedli muže na cvičiště tři hodiny před tím, než Ike a spol. dorazili, takže vojáci měli na co nadávat. Když Eisenhower nakonec dorazil, projel kolem celé divize, poté vystoupil na tribunu, aby pronesl řeč. Oznámil, že prezident udělil divizi Prezidential Distinguished Unit Citation za její boj u Bastogne, první takové vyznamenání, které bylo kdy v historii armády uděleno celé divizi. Ike se ve své krátké řeči jen rozplýval chválou: "Dostali jste [u Bastogne] jedinečnou příležitost a prošli jste úspěšně všemi zkouškami... jsem na vás nesmírně hrdý." Projev zakončil částečně chválou a částečně kázáním: "S touto poctou je však spojena i velká zodpovědnost. Jelikož s vámi vzniká nová tradice, musíte si uvědomit, každý z vás, že od nynějška se na vás budou upírat oči celého národa. Kdykoli řeknete, že jste vojákem 101. divize, každý, ať již kdekoli na ulici, ve městě či na frontě, od vás bude očekávat výjimečné chování. Vím, že i v budoucnosti projdete všemi zkouškami stejně úspěšně, jako jste prošli tou u Bastogne." (Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 697-699.) I na Webstera, jenž k armádě přistupoval se stále větším cynismem a který vždy plně využil práva vojáka na všechno nadávat, to udělalo dojem. Vojín O'Keefe k tomu říká: "I úplní nováčci, jako jsem byl já, pociťovali obrovskou hrdost, že mohli pochodovat právě na téhle přehlídce." Když poručík Foley toho dne spatřil kapitána Normana Dikea stát vedle generála Taylora ve funkci jeho poradce, pomyslel si, "že je možné už naprosto všechno". Seržantu Haleovi, jemuž v Ardenách podřízli krk a který měl potvrzení od lékaře, že nesmí nosit kravatu, předával Bronzovou hvězdu samotný generál Eisenhower. Ike chtěl vědět, proč nemá na sobě kravatu a Hale mu to vysvětlil. Když Haleovu historku potvrdil i generál Taylor, Ike se rozesmál a řekl, že Hale je jediný člověk na celém evropském bojišti, kterému se povedlo něco takového. Následovaly dovolené a propustky do Anglie, na Riviéru, do Paříže, do Bruselu a večerní propustky do Remeše. Kapitán Speirs odjel do Anglie, kde byl ženatý s jednou Britkou, která žila v domnění, že její manžel byl zabit v Severní Africe. Foley jel do Paříže a po návratu se přiznal, že se vůbec na nic nepamatuje. Pouze na jakési představení USO se slavnými umělci, včetně Marlene Dietrichové.

Život v kasárnách byl příjemný, ale ne zcela bez pravidel. K tomu, aby armáda v záloze udržela alespoň jakousi disciplínu, musela sáhnout k jistým donucovacím opatřením. Vězení by bylo pro rotu, která právě dorazila z fronty a zase se tam chystala, spíše odměnou než trestem. Pro muže, které čekala propustka do Paříže, byly dostatečnou hrozbou pouze peněžní pokuty. Vojín ve 101. divizi dostával základní měsíční plat padesát dolarů, dále padesát dolarů za riziko a navíc ještě deset dolarů za působení v bojové zóně. Generál Taylor v Mourmelonu zřídil polní soud, který začal za různé přestupky udělovat vysoké pokuty. Voják přistižený v nevyhovující uniformě byl potrestán pokutou pět dolarů, za nošení německé armádní pistole v kapse byla pokuta ve výši dvacet pět dolarů, překročení rychlosti v džípu či nákladním autě bylo za dvacet dolarů a výtržnictví bylo trestáno pokutou dvacet pět dolarů. Pokračovalo se ve výcviku. Nejdříve v družstvech, potom v četách, v rotách a nakonec v praporech. Divize se připravovala na bojový úkol, jenž měl proběhnout za denního světla, operaci ECLIPSE, seskok nad Berlínem a v okolí. Seskok nad Berlínem však nebylo možno uskutečnit, dokud se spojenecké armády nedostanou přes Rýn. Muži z roty E čekali celé měsíce, kdy přijde jejich čas, avšak když k seskoku za řekou konečně došlo, rota E se ho neúčastnila. Eisenhower se rozhodl dát tentokrát šanci 17. vzdušné výsadkové divizi a svěřil jí operaci VARSITY, největší vzdušnou operaci všech dob (17. divize plus britské 1. a 6. vzdušná výsadková divize), přičemž 82. a 101. divizi si schoval na Berlín. Neúčast v operaci VARSITY byla zklamáním pro mnoho nováčků, kteří prošli tvrdým výsadkářským výcvikem, k nejslavnější vzdušné výsadkové divizi na světě se připojili v Belgii či v Německu a dosud neměli za sebou ještě jediný bojový seskok. Mužům, kteří si chtěli párkrát seskočit, aby si zvýšili svou výsadkářskou bonifikaci nebo jen pro zábavu, to umožnila v Mourmelonu jednotka od Velitelství dopravního letectva. I seržant Foley si dvakrát skočil. To se však nemohlo vyrovnat skutečné bojové akci. A tak 24. března členové roty E se smíšenými pocity sledovali, jak z blízkého letiště startuje jedna Dakota za druhou, ve vzduchu krouží, poté tvoří "véčko" z několika "véček" a míří na

severovýchod. "Byl to nádherný pohled," vzpomíná Foley. "Srdce vám při něm tlouklo jako zvon a kluk jako já, který se připojil k rotě, když už měla za sebou dva bojové seskoky, měl přitom pocit, že tohle byla jeho poslední příležitost." Podobné pocity mělo i pár starých vojáků. Webster ke svému úžasu zjistil, že by si přál letět se 17. divizí. "Mohla být zábava." Místo toho tu stál na zemi se svými kamarády a všichni společně pokřikovali, mávali rukama s prsty roztaženými do "véčka" a volali: "Leťte na ně, hoši! Dejte jim co proto!" A potom, jak píše Webster, "jsem sledoval, jak mizí v dálce, jak utichá hřmot motorů a náhle jsem se cítil osamělý a opuštěný, jako by mě tu zapomněli." Ovšem jeden člen 506. pluku přece jen letěl. Byl to kapitán Nixon, kterého generál Taylor vybral, aby se 17. divizí seskočil jako pozorovatel pro 101. divizi. Naštěstí pro Nixona byl v letadle určen jako velitel výsadku. Letadlo totiž dostalo zásah, a než se zřítilo, stačil z něj vyskočit pouze Nixon a po něm tři další výsadkáři. Nixon byl přičleněn k 17. divizi pouze na jedinou noc. 25. března byl poslán zpět přes Rýn a speciálním malým letadlem dopraven zpátky ke 2. praporu do Mourmelonu. Díky tomuto seskoku se Nixon stal jedním ze dvou členů 506. pluku, kteří mohli na svém výsadkářském odznaku nosit tři hvězdičky - za Normandii, Holandsko a operaci VARSITY. Tím druhým byl seržant Wright od značkařů, který byl v Toccoa členem roty E. Německý odpor proti operaci VARSITY byl tuhý. Mezitím pěchota a obrněné divize 1. armády USA proudily přes Rýn po nedávno dobytém Ludendorffově mostě v Remagenu, poté se stáčely na sever, aby obklíčily německou armádu bránící srdce německého průmyslu v Porúří. Eisenhower však potřeboval prstenec kolem Porúří vyztužit a po ruce měl právě 82. a 101. divizi. Rozkaz přišel koncem března. Rota měla vyrazit zpět na frontu, tentokrát na řeku Rýn. Veteráni se rozhodli neriskovat. Konec války byl na dohled a nyní již věřili v to, v co ještě u Bastogne vůbec nedoufali - že se jim podaří dožít se konce války ve zdraví. Více či méně bez újmy. Chtěli uniknout z nudy kasáren, uměli se o sebe postarat, uměli svou práci, ale neměli zájem hrát si na hrdiny. Na rozdíl od veteránů byli nováčci v Mourmelonu naprosto spokojení. Ve dne v noci zde cvičili s veterány, absolvovali náročné cvičné manévry, a to vše za dohledu muže, jenž se stal v rotě E skutečnou legendou, majora Winterse. Učili se zde spoustu užitečných věcí, které jim mohly zachránit život. Veteráni je začali přijímat mezi sebe. Byli hrdí na to, že jsou součástí roty, pluku, divize, a dychtili po tom, aby mohli dokázat, že jsou zde právem. Na konci března, když přišel rozkaz, byla rota E už připravena. Měla k Rýnu vyrazit nákladními auty. Webster byl rád, že konečně z Mourmelonu vypadnou. Blížící se bojovou akci očekával s obavami i vzrušením, ale zároveň byl zklamán, že neletí letadlem. "Doufal jsem, že si ještě jednou skočím," napsal, "místo toho, abychom jeli na frontu v nákladních, protože seskok, to je vždy tak trochu hra na náhodu - může to být divoké, nebo taky úplně v klidu, anebo taky nemusíte narazit vůbec na žádného nepřítele - a to mi vyhovuje víc než obligátní pěší útok na nepřítele, který ví, kde jste a kdy zaútočíte." Pro vojína O'Keefeho to měla být jeho první bojová akce. Má ten okamžik v živé paměti. "Měli jsme na sobě lehký svetr a na něm blůzu, široké kalhoty volně přes kanady, k pravé noze připnutý nůž, opasek s pistolí a k němu připnutý ruksáček, k řemenům na hrudi připoután jeden fosforový granát a jeden obyčejný ruční granát, polní láhev, lékárničku, kapsy jsme měli nacpané dávkami K a pak jsme měli ještě helmu a pušku. Místo v zastaralých nábojnicových pásech jsme měli zásobníky do pušky zastrčené v textilních náramenních pásech. V ruksáčku jsme měli pár trenek, ponožek, holení, šití, cigarety atd." Poté co O'Keefe s ostatními vyslechl mši, kterou sloužil Otec John Maloney, a dostal rozhřešení, naskočil na nákladní auto a vyrazili směr Německo. Rota E měla vstoupit na území již páté země v pořadí. Zatímco Británii a Angličany měli muži moc rádi, Francouze příliš v lásce neměli, protože se jim zdáli být nevděční, nevlídní a líní. Belgičané jim přirostli k srdci díky důvěrným stykům s obyvateli Bastogne, kteří Američanům udělali, co jim viděli na očích. Holanďany si zamilovali. Stateční, vynalézaví, ohromně vděční, nejlépe organizovaný odboj v Evropě, sklepy plné jídla, které před Němci skrývali, aby ho mohli dát Američanům, čistí, pracovití, poctiví, to je jen malý výčet komplimentů, kterými muži na adresu Holanďanů nešetřili. Nyní je tedy čekali Němci. Poprvé budou na frontě na území nepřítele a budou žít po boku občanů nepřátelské země. A pokud se mělo potvrdit, co se povídalo - že nebudou bydlet v jámách, ale budou ubytováni v německých domech -, pak měli Němce poznat velice důvěrně. A to především poté, co se dostanou za Porúří a započne jejich cesta přes střední Německo. Tehdy budou každý den nocovat v jiných domech a jejich návštěva bude pro místní obyvatele o to nepříjemnější, že se o jejich příjezdu dozví vždy pouze několik minut předem. Měli do této země přijít jako vítězové, kterým bylo řečeno, aby žádnému Němci nedůvěřovali, a kterým bylo přímo zakázáno navazovat jakýkoli kontakt s německým obyvatelstvem. Ovšem kromě Liebgotta a několika dalších muži žádnou nepřekonatelnou nenávist k Němcům nepociťovali. Mnozí z nich se obdivovali německým vojákům, proti nimž bojovali. Webster nebyl sám, kdo většinu zpráv o zvěrstvech páchaných Němci považoval za propagandu. Nyní tedy měli sami brzy poznat, zda jsou všichni Němci nacisty a zda jsou nacisté tak špatní, jak o nich tvrdil spojenecký tisk a rádio.

16
Nepřítel zblízka
NĚMECKO
2. - 30. dubna 1945

To, jak jednotliví muži roty E k německému lidu přistupovali, záleželo na jejich osobních předsudcích a zkušenostech. Někteří z nich si našli důvody, proč se ve své nenávisti ještě více utvrdit, zatímco jiní si zemi i lidi zamilovali. Téměř všichni si však svůj názor alespoň částečně poopravili a rozhodně všichni byli velmi překvapeni. Běžně se uvádí, jak americký voják hodnotil cizí národy, s nimiž se v průběhu druhé světové války seznámil: Arabové byli podle něj podvodníci, lháři, zloději, prostě neměli ani jedinou světlou stránku. Italové byli lháři, zloději, podvodníci, ale jinak byli skvělí a měli mnoho světlých stránek, i když se jim nedalo věřit. Francouzi na venkově byli nevlídní, pomalí a nevděční, zatímco Pařížané byli lakomí, vychytralí a bylo jim jedno, jestli podvádí Němce nebo Američany. Britové byli stateční, vynalézaví, zvláštní, odměření, nudní. Holanďané byli, jak již bylo zmíněno, považováni za báječné prostě v každém

směru (i když průměrný voják se do Holandska nikdy nedostal, pouze vzdušné výsadkové jednotky). Nu a celkový výčet tedy končí takto: Světe div se, ale průměrný americký voják přišel na to, že těmi, kteří se mu líbili nejvíce, s nimiž se nejvíce ztotožnil a mezi kterými se cítil nejlépe, byli Němci. Čistí, pracovití, disciplinovaní, vzdělaní, co do vkusu a životního stylu na výši (mnoho vojáků poznamenalo, že pokud mohou soudit, tak jedinými národy na světě, pro které je splachovací záchod a měkký toaletní papír životní nezbytností, jsou Němci a Američané), Američané zkrátka v Němcích viděli "vojáky jako jsme my". Američané uznale kvitovali, že Němci vždy hned ráno po bitvě začínali s odklízením suti, na rozdíl od Francouzů, kteří se s úklidem nepořádku nijak neobtěžovali. Se stejným potěšením kvitovali i obrovské množství německých děvčat, o něž nemuseli soupeřit s žádnými německými mladíky. Líbilo se jim německé jídlo a pivo. Ale ze všeho nejvíce se jim líbily německé domy. Bydleli v mnoha domech, od Rýna přes Bavorsko až po Rakousko, někdy každou noc v jiném. V každém z nich však nalezli vždy teplou a studenou vodu, elektrické světlo, náležitý záchod s toaletním papírem a dostatek uhlí do kamen. Webster o tomto období napsal: "Dosud se nám ještě v armádě nestalo, že bychom někde zažili pocit, jako bychom vcházeli do vlastního domu. Veškerou nepřátelskou zakaboněnost jsme nechali venku, jakmile se otevřely venkovní dveře. Za zatemňovacími záclonami svítilo světlo a zatímco jsme si věšeli na věšák pušky a sundávali kabáty, z kuchyně se ozývalo klábosení a to vše působilo tak příjemným, uklidňujícím dojmem. Na plotně vřela káva - stačilo si posloužit. Reese se rozvykládal o holce, kterou měl v Londýně, a Janovek, Hickman, Collette a Sholty hráli karty. Ruce jsme si umyli v umyvadle. Bylo to jako doma. Malá, družná skupinka lidí, čistý, světlý dům, šálek kávy - hotový ráj." Ba co více, nikdo zde na Američany nestřílel a ani oni nemuseli na nikoho střílet. Není divu, že se jim v Německu tak líbilo. Ovšem jak podotýká Webster, "pokud mám takto vysvětlit onu povrchní náklonnost Američanů k Němcům, nelze opomenout ono fyzické pohodlí, které v armádě neokusili nikde jinde, pouze v zemi svých nepřátel". Zážitky roty E z Německa ukazují, o co byl německý lid za války zaopatřen lépe než Britové, Francouzi, Belgičané a Holanďané. Samozřejmě, ve velkých německých městech vládl v polovině dubna 1945 skutečný Götterdämmerung ("Soumrak bohů", pozn. překl.), ale na venkově, v malých vesničkách, kde byly obvykle do jisté míry zničené pouze hlavní křižovatky, stály netknuté domy s veškerým komfortem, jaký podle představ většiny Američanů v roce 1945 existoval pouze v jejich zemi.

Rozhodně ne všichni američtí vojáci byli do Němců tak zamilovaní. Webster odjížděl do Německa s velice smíšenými pocity - neměl Němce rád, myslel si, že všichni Němci jsou nacisti, ale zvěsti o koncentračních táborech a jiných zvěrstvech považoval za propagandu. Němce považoval za "otrlé". Francie podle něj byla "mrtvá a zahnívající", ale Německo bylo "pouze raněný tygr, který si líže rány, nabírá nových sil a s planoucí nenávistí v hrudi je připraven udeřit znovu. A také udeří." Přesto všechno byl Webster k tomuto lidu přitahován. "Němci, s kterými jsem se dosud setkal, na mě působili jako čistí, schopní, pokojní lidé," napsal svým rodičům 14. dubna. "Pravidelně chodili do kostela. V Německu jsou všichni venku a pracují a na rozdíl od Francouzů, kteří nehnou prstem, Němci například opět ihned zasypali zákopy, které jim vojáci na polích vykopali. Jsou čistší, pokrokovější a cílevědomější než Angličané nebo Francouzi." (Glenn Gray, jenž popisuje zkušenost amerických vojáků s německým lidem a jejich pocit, že to byli "lidé jako jsme my", dále poznamenává: "Nepřítel se přece nemohl změnit z bestií na příjemné lidi tak rychle. Proto byli vojáci téměř nuceni k názoru, že je dosud zaslepovala nenávist a propaganda jejich vlády." Gray, The Warriors, 152.) Nicméně rozkazy z hora zněly: žádné družení s nepřítelem. Vojáci nesměli hovořit s žádnými Němci, ani s malými dětmi, pouze úředně. Tento absurdní rozkaz, jenž byl evidentně v naprostém rozporu s lidskou přirozeností, bylo nemožné prosadit. Důstojníci, zvláště ti, kteří Němce nenáviděli, se ho přesto snažili dodržovat. Webstera pobavila zapálenost poručíka Foleyho, z kterého prý se stal tak fanatický stoupenec této protiněmecké politiky, že nařídil, aby muži všechny cigaretové nedopalky vždy pečlivě rozdrobili (tj. roztrhali a rozsypali), "aby Němci nemohli mít ani ten nejmenší užitek z amerického tabáku." Webster taktéž vzpomíná, jak jednou s Foleym vybírali domy pro ubytování vojáků. "Jak jsme tak prošli do dvora, abychom si dům blíže prohlédli, naskytla se nám hrůzostrašná podívaná, při které ve Foleym vzplanuly veškeré jeho protiněmecké vášně - dva vojáci zde byli v družném hovoru s několika slečnami. Ostudné, nevojenské, nepředstavitelné, zakázané! Poručík Foley je seřval a nakázal jim odtud okamžitě zmizet. Kavalíři opustili dvůr s rezignovaností lidí, kteří jsou přesvědčeni o absurdnosti těchto rozkazů." V mikrokosmu samotné roty E je však třeba Američany také vidět jako vítěze a dobyvatele. Brali si, co chtěli, ale v žádném případě v Německu neznásilňovali, nerabovali, neplenili a nezapalovali domy. A pokud nerespektovali vlastnická práva v tom smyslu, že se bez ptaní ubytovávali na noc, kde se jim zlíbilo, po odchodu po nich zůstaly domy více či méně netknuty. Samozřejmě, že občas došlo i k nějakému tomu znásilnění, hrubostem a rabování, ale zůstává faktem, že jiné vítězné armády ve druhé světové válce, snad nejvíce ze všech Rusové, ale i Japonci a Němci, se chovaly daleko hůře. Webster vyprávěl příběh, který tuto skutečnost dokazuje:

"Jednou jsem se s Reesem, kterého více než vajíčka zajímaly ženské, vypravil asi kilometr a půl na západ do jedné větší vesnice, kde nebyli žádní vojáci. Stejně jako McCreary i Reese spíše než po slepicích koukal, kde se mihne kdejaká sukně, a bez ohledu na to, jak byla stará a jak vypadala, vždycky do mě hučel: 'Támhle je jedna pěkná. Hochu, to je kousek. Tak zavolej na ni, Webe, sakra!' Jelikož jsem však byl nesmělý a ty ženštiny bez rozdílu vypadaly asi tak družně jako ledovec, jeho roztoužené prosby jsem ignoroval. Kromě toho, tyto Frau ani nepovažovaly za vhodné chovat se přátelsky venku, před domem, kde je mohli vidět sousedé. Snad u nich doma nebo v noci. Nakonec jsme došli ke statku, kde nás přivítala prsatá mladá selka. Reese byl samý úsměv. Dostal jsem od ní nějaké vejce a Reese, který na ni neustále mrkal, jí nabídl cigaretu a tabulku čokolády. A tak, zatímco v zahradě pučely květy lásky v kouři z cigaret Chelsea a nad dávkami D [nově vydávanými potravinovými balíčky], já vycouval ze dveří a počkal venku na sluníčku. Nedala, jak mi později Reese sdělil. A tak jsem se vracel domů s helmou plnou vajec a Reese se zlomeným srdcem. Ale jak říkal, tohle bylo 'místo sakra dobrý k družení'. Tentýž večer před šestou hodinou, odkdy již platil zákaz vycházení, to zkusil znovu. Opět bez úspěchu." Kdyby byl Reese sovětským, německým nebo japonským vojákem, měla by tato malá příhoda zřejmě jiný průběh. Rota se z Mourmelonu přesunula nákladními auty do Porúří. 101. divize zaujala pozice na

západním břehu Rýna, naproti Düsseldorfu. Sektor 2. praporu sahal od Stürzelbergu na severu po Worringen na jihu a na pravém křídle praporu byla 82. vzdušná výsadková divize, která měla před sebou Kolín nad Rýnem. Byla to spíše okupační pozice než frontová linie. Čety měly na břehu řeky předsunuté hlídky, ale zbytek mužstva pobýval v domcích v různých malých vesničkách. Sem a tam se ozvalo nějaké to dělostřelectvo, ale ne příliš. Ani z pušek a kulometů se příliš nestřílelo. Muži byli každý den na předsunutých hlídkách. Zde se konečně dočkal prvního bojového úkolu i vojín O'Keefe. Jedné noci byl na hlídce s vojínem Harrym Lagerem, který se taktéž k rotě připojil v Mourmelonu. Leželi v jámě za náspem. Najednou uslyšeli jakýsi temný zvuk - bum, bum, bum. O'Keefe zašeptal Lagerovi: "Zůstaň tady, ale nechej mi tu místo, kdybych musel rychle zapadnout zpátky. Zkusím se podívat, co to je." O'Keefe vzpomíná, co se stalo, když se vyplížil na násep: "Neviděl jsem vůbec nic, ale ten zvuk byl skoro přímo nade mnou. Najednou se z mlhy vynořil malý tank. Vykřikl jsem: 'Stát! Kdo je tam?' a byl jsem připraven seskočit z náspu do jámy za Lagerem." Z tanku se ozvalo: "Jenom pár Anglánů, zabloudili jsme." O'Keefe přikázal, aby přijeli blíž. Když dorazili až k němu, britský seržant mu povídá: "Pane Bože, Amíku, to jsme rádi, že jsme tě potkali! Jedeme po tomhle zatraceném náspu už od půlnoci a nemůžeme z něj najít cestu ven." "Co je to za zvuk?" zeptal se O'Keefe.
"Aha, ten? To dělá jeden pás. Je rozbitý," odpověděl Brit. "Můžeme kvůli tomu jet jenom tři kilometry za hodinu. Pás se sice otáčí, ale při každém otočení bouchne o zem." O'Keefe řekl seržantovi, ať radši někdo z posádky běží pár metrů před tankem, nebo by to jinak do nich mohla příští hlídka nasypat. Seržant souhlasil. O'Keefe vklouzl zpět za Lagerem a s potěšením naznal, že Lager na ně celou dobu mířil svou M-1. Tato malá příhoda pomohla Lagerovi a O'Keefemu nalézt důvěru v sebe samé i v toho druhého. Nyní již věděli, že se mohou na sebe spolehnout. Jinou noc na jiném místě u řeky byl O'Keefe na hlídce s dalším nováčkem, vojínem Jamesem Wellingem. Welling, který pocházel ze Západní Virginie, měl třicet let, což z něj dělalo skoro nejstaršího člena roty. O'Keefe byl naopak nejmladší. I když Welling k rotě přišel až nyní, byl to veterán, který byl zraněn v bitvě v Ardenách, po propuštění z nemocnice v Anglii se dobrovolně přihlásil k výsadkářům, v jediném dni absolvoval všech pět povinných skoků výcviku a nyní byl u 101. divize. Stáli na hlídce po pás schovaní v jámě, když k nim po silnici přiburácelo desetitunové nákladní auto. "Stát!" zakřičel O'Keefe třikrát. Nikdo ho neslyšel. Kolem něj projel konvoj devíti nákladních aut, nárazník na nárazníku, s řvoucími motory. "Co mám dělat, když zařvu 'Stát!' a přitom mě nemůžou slyšet?" zeptal se O'Keefe Wellinga. "V tom případě toho moc nenaděláš," odpověděl.
O půlhodiny později auta projela plnou rychlostí zpátky, ale bylo jich jen osm. "Jime, co je na konci té silnice?" zeptal se O'Keefe.
"Nevím, nikdo nám nic neřekl."
Za čtvrt hodiny se objevil kapitán Speirs "rudý vzteky". Začal na Wellinga křičet: "Proč jste ta auta nezastavili?! Ten most tam je zničený a jedno z těch aut visí teď napůl přes okraj mostu!" O'Keefe, který toho již dost slyšel o Speirsově zuřivosti, se obával nejhoršího. Ale Welling jej okřikl: "Jak jsme mohli sakra zastavit devět nákladáků, když jedou v plný rychlosti?! A proč nám nikdo neřekl, že ten most je zničenej?! Zatraceně, vždyť my ani nevěděli, že tam nějaký most vůbec je!" "Kde je druhý člen hlídky?" chtěl vědět Speirs.
O'Keefe vystoupil ze tmy se svou M-1 namířenou do výše pasu a řekl nejvýhružněji jak jen mohl: "Tady, pane." Speirs něco zavrčel a odešel. Příští noc projížděl kolem džíp s vypnutými světly. Welling zavolal: "Stát!" V džípu seděl kapitán Speirs, další kapitán a na zadním sedadle major. Welling je vybídl, ať řeknou heslo. Speirs ho zamumlal, aniž by zvýšil hlas. Welling nerozuměl, proto ho vybídl ještě jednou. Speirs odpověděl znovu potichu. Welling nerozuměl ani tentokrát. O'Keefe, trochu nervózní a zmatený, namířil svou M-1 na majora na zadním sedadle. Podíval se blíže a zjistil, že je to Winters. Welling vybídl Speirse potřetí. Kapitán, který řídil, si konečně uvědomil, že Welling neslyší, a heslo zakřičel. Speirs vyskočil z džípu a začal Wellingovi nadávat. Welling na něj zakřičel: "Když říkám 'Stát!', myslím tím 'Stát!' Když říkám 'Heslo!', chci to heslo slyšet!" Speirs začal prskat, jak s Wellingem zatočí, ale Winters ho přerušil. "Kapitáne, pojedeme," řekl tiše. Když odjížděli, Winters na Wellinga zavolal: "Dobrá práce."
Bylo i několik průzkumných výprav za Rýn, které byly zřídkakdy nebezpečné, kromě toho, že v rozvodněné řece, jež měla na šířku tři sta padesát metrů, byl silný proud. Když Winters dostal 8. dubna rozkaz vyslat na druhou stranu řeky hlídku, rozhodl se ji řídit z pozorovatelského stanoviště, aby se nikomu nic nestalo. Winters stanovil cíl výpravy, osobně dohlédl na rozestavení dělostřelectva, které mělo hlídku krýt, a poté krok po kroku sledoval hlídku na druhé straně řeky. Nadporučíku Weishovi, zpravodajskému důstojníkovi praporu, který Winterse doprovázel, se nelíbilo, že Winters dovolil hlídce z bezpečnostních důvodů jít pouze do jisté vzdálenosti. "Prozkoumali jsme zběžně druhý břeh a nic nenalezli," vzpomíná Winters. "Všichni se vrátili v pořádku." Podobně neúspěšná byla většina výprav. Malarkey se zmiňuje, že jednu výzkumnou výpravu vedl jeden z nových důstojníků, dostal se přes řeku a dále několik set metrů do vnitrozemí, kde na ně spustil palbu jediný střelec. Důstojník rádiem ohlásil, že narazili na tuhý odpor, a k úlevě a zároveň zklamání svých mužů se stáhli zpět. O pár dnů později to již dopadlo mnohem hůře. Velitelem hlídky byl major William Leach, nedávno jmenovaný Sinkem do funkce zpravodajského důstojníka pluku. V Mourmelonu si z něj ostatní důstojníci nemilosrdně utahovali: "Tak kdy půjdeš do akce, Leachi?" Dosud nebyl v jediné bojové akci a z toho důvodu neměl ani jedno vyznamenáni. Leach, jehož Winters popisoval jako "dobrého štábního důstojníka, který šplhal po žebříčku díky kouzlu osobnosti a společenskému vystupování", chtěl udělat kariéru mimo armádu a k tomu mu, jak soudil, chybělo nějaké to vyznamenání. V noci 12. dubna Leach vyrazil od velitelství pluku v čele čtyřčlenné hlídky. Udělal však jednu fatální chybu - nikomu to neoznámil. Muži z roty E na předsunuté hlídce uslyšeli šplouchání člunu, ve kterém hlídka veslovala přes řeku. Jelikož jim nebylo sděleno, že by v tu dobu měli přes řeku plout nějací Američané, byli přesvědčeni, že se jedná o nepřítele, a tak zahájili palbu a brzy se k nim přidaly i kulomety. Palba rozcupovala člun na kusy a všichni muži, včetně Leache, byli zasaženi. Bez ohledu na srdcervoucí křik zraněných, topících se ve vodě, kulometčíci pokračovali v palbě, dokud těla nezmizela pod vodou. O několik dnů později je vytáhli z vody dál po proudu. Podle názoru roty Leach a čtyři muži "zahynuli naprosto zbytečně kvůli jeho zřejmé a neomluvitelné chybě".

Toho dne k rotě dorazila zpráva, že zemřel prezident Roosevelt. Winters si poznamenal do svého deníku: "Dobrá zpráva: seržant Malley [z roty F] se stal nadrotmistrem. Špatná zpráva: prezident Roosevelt zemřel." "Bral jsem Roosevelta jako něco, co tu bude pořád, jako jaro a velikonoční sněženky," napsal Webster rodičům, "a teď, když odešel, cítím se tak trochu jako ztracený." Eisenhower vyzval velitele všech jednotek, aby v neděli 14. dubna uspořádali bohoslužbu k uctění Rooseveltovy památky. Rota E tak učinila po jednotlivých četách. Poručík Foley, který "nikdy Roosevelta nějak zvlášť nezbožňoval", shromáždil svou četu, v misálu svatého Josefa, který nosil v ruksáčku, nalistoval jednu modlitbu, přečetl ji mužům a později si uvědomil, že "byl zřejmě jediný, kdo pohřbil Franklina Delana jako katolíka". Celkově vzato se rota E na Rýně nudila. "Čas se vlekl tak pomalu, že jsme začali každý den rozebírat a čistit zbraně. Jinak jsme nedělali nic kromě toho, že jsme v noci hlídkovali na křižovatkách a ve dne jsme poslouchali přednášky poručíka Foleyho o současných událostech." Jelikož muži překypovali energií, kterou neměli kde vybít, začali sportoval. Našli nějaké rakety a míček a vzadu na dvoře hráli tenis, nebo na nedalekém poli softbal. Webster nebyl žádný velký sportovec, zato však oplýval značnou dávkou zvídavosti. Jednoho dne se mu splnil jeho "klukovský sen", když spolu s vojínem Johnem Janovekem vylezl na osmdesátimetrový tovární komín. Z jeho vrcholu pak měli báječný výhled za řeku. Websterovi připadalo Porúří "absolutně bez života", i když "kamkoli se člověk podíval, stály továrny, slévárny, železárny, cukrovary a plecháry. Vypadalo to, jako by tam byly roztroušené fabriky z celého Chicaga, Pittsburghu a St. Louis." 18. dubna veškerý německý odpor v Porúří ustal. Více než tři sta dvacet pět tisíc německých vojáků se vzdalo. Rota E měla za úkol hlídat tábor odsunutých osob u Dormagenu. Byli tam Poláci, Češi, Belgičané, Holanďané, Francouzi, Rusové a další národy z nejrůznějších částí Evropy okupovaných nacisty, desetitisíce lidí. Žili zde ve společných barácích, muži zvlášť, ženy zvlášť, namačkáni a téměř všichni vyhladovělí, od nejmladších až po nejstarší. Jakmile získali opět svobodu, chtěli dohnat vše, co jim po uplynulé roky tak chybělo - především odpočívat a bavit se. Podle Webstera "spokojeně zaháleli. Pod Němci jenom dřeli a měli nedostatek jídla. Nyní chtěli odpočívat." Svou veselostí, zpěvem a ochotou udělat pro vojáky cokoli, si muže z roty E naprosto získali. Služby v kuchyni se staly minulostí. Žádný člen roty E od nynějška již nemusel škrábat brambory ani zametat, umývat nádobí či dělat cokoli. Na to vše nyní měli chovance tábora, zvláště když jim za to Američané štědře platili. Nemálo mužů si tu také našlo něco jako syny a sluhy v jedné osobě. Luz takto v podstatě adoptoval malého, hubeného chlapce, Mučika, který chodil ve velikých, děravých botách. Jeho rodiče zemřeli v pracovním táboře. Mučikovy velké, černé oči a jeho elán Luze doslova okouzlily. Oblékl Mučika do jakési uniformy, vzal ho na výlet po Německu a cestou ho učil vojenské nadávky. Jak se píše v historii divize: "Přes přísný zákaz odvážet chovance z tábora hovořila část osazenstva velmi lámanou angličtinou, na nástupech se nikdy neobjevovala a většinou jen sloužila v kuchyni." (Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 715) Zkrátka, rotu E čekal výlet po Německu, který měl být ve všech směrech prvotřídní - každou noc pohodlný nocleh, skvělé jídlo a víno, téměř cokoli, čeho se jim zachtělo, dálnice rezervovaná jen pro ně, cesta pohodlným tempem na autech s měkkými, velkými pneumatikami, na jedné straně s nádherným pohledem na Alpy a na druhé straně na zbytky kdysi nejobávanější armády světa, přičemž téměř každý měl svého osobního sluhu, který byl ochoten uspokojit každou jeho potřebu. Až na jediné. Byli by si rádi vzali s sebou i některé dívky z tábora, ale neuspěli u nich o nic lépe než u německých děvčat. Stejně jako všude jinde, i zde američtí vojáci se zklamáním zjistili, že dávky D a pár cigaret Chelsea zdaleka nejsou klíčem ke každé ženské duši. Zvláště ti muži v rotě, kteří měli české nebo polské rodiče, byli vzrušením bez sebe. Celý svůj volný čas, ve dne v noci, se snažili svou omezenou slovní zásobou dvořit chladným, venkovským dívkám s kyprým poprsím ze zemí jejich otců, aby navzdory svým očekáváním nakonec zjistili, že tyto dívky jsou díky své katolické a středoevropské výchově cudné. Pokud jde o Webstera, tento tábor v něm pouze rozdmýchal jeho nenávist vůči Němcům. "Proč tu ti lidé byli?" ptal se sám sebe. "Nic neprovedli, nijak politicky se neangažovali, nespáchali žádný zločin, nic neměli. Byli zde, protože nacisti potřebovali jejich pracovní sílu. Toto bylo Německo se vším, co představovalo," píše Webster. "Němci vzali tyto lidi z jejich domovů a odsoudili je k doživotní práci ve fabrikách Třetí říše. Malé děti i stařeny, nevinní lidé odsouzeni k životu v barácích za ostnatým drátem, k otrocké dřině dvanáct hodin denně pro bezcitného a bezohledného zaměstnavatele, za niž dostávali k jídlu řepnou polévku, plesnivé brambory a suchý chléb. Toto byla tedy ona Třetí říše, toto byl onen Nový řád: Pracuj až padneš. Němci si chladnokrevně zotročili národy z celé Evropy." Podle Webstera tím byli vinni "všichni Němci, do posledního". Hlídání tábora trvalo jen několik dní. Winters na Rýně opět zahájil tvrdou výcvikovou disciplínu včetně budíčku, prohlídek, tělesných a pochodových cvičení, trénování taktiky boje v družstvu, práce s mapou a podobně. Každý den končil večerkou. Bylo to jako ve výcvikovém táboře a mužům se to pranic nelíbilo. Jak to tak v týlu chodí, důstojníkům hned narostlo sebevědomí a začali se na mužstvo vytahovat. Nejnesnesitelnější byl nový poručík Ralph D. Richey, fanatik, který byl u praporu jako týlový důstojník. Jednoho dne si nechal nastoupit rotu k prohlídce. Nějaká stará Němka projela bezelstně na kole mezi nastoupenými řadami. Richeyho to tak rozzuřilo, že ji chytil a srazil z kola. Začala naříkat, ale on na ni řval a pak jí nakázal, ať jede pryč. Muži byli jeho chováním zhnuseni. Následujícího dne rota vyrazila na povinný osmikilometrový rychlostní pochod pod vedením poručíka Richeyho. Muži si vyhrnuli rukávy a zbraně měli tak, jak se jim nesly nejpohodlněji. Richey byl vzteky bez sebe. Zastavil rotu a začal na muže křičet: "Tak otřesnou rotu jsem ještě v životě neviděl! Stojí tady sto dvacet chlapů a každý má zbraň někde jinde! A to se považujete za vojáky?!" Webstera tato příhoda vyprovokovala k hotové tirádě: "Tenhle chlap si tu na nás otvíral hubu za to, že jsme si při rychlostním pochodu snažili udělat pohodlí," napsal. "To je typická armáda. Důstojníci, to jsou páni. Já můžu všechno, zatraceně. Žádné odmlouvání. Jste vojín, nejste tady na přemýšlení. Kdybyste za něco stál, byl byste důstojník. Tady, ponesete moje přikrývky. Zameťte mi pokoj. Vyčistěte mi karabinu. Ano, pane. Proč jste nepozdravil? Tak vy jste mě neviděl?! Tak běžte zpátky a hezky pozdravte. Bůh žehnej důstojníkům. Privilegia před odpovědností, to jsou celí oni." Ne všichni důstojníci byli jako Richey. Kapitán Speirs, přes všechnu svou zuřivost a špatnou pověst, se k mužům choval lidsky. Když vycítil, že se mužstvo nudí, zařídil pro ně výlet do Kolína nad Rýnem. Chtěl, aby si prohlédli město a následky leteckého bombardování (Kolín byl

jedním z nejvíce bombardovaných měst v Německu). Na muže učinily největší dojem dvě věci. Zaprvé rozsah škod. Každé okno bylo vytlučené, každý kostel zasažen, všechny ulice plné sutin. Nádherná katedrála v centru města sice přežila, ale byla poškozená. Obří Bismarckova socha na koni stále stála, avšak Bismarckův meč, ukazující k Francii, byl uražen granátem. Pár mužů z roty E si vyšlo k Rýnu, kde se při pohledu na groteskní ruiny visutého mostu Hängebrücke smáli na celé kolo. Postarší německá dvojice vedle nich měla v očích slzy. Všechny jejich krásné mosty byly pokrouceny a rozbity a těmhle mladým Američanům je to jen k smíchu. Kromě rozsahu zkázy ve městě na muže zapůsobili lidé. Poručík Foley poznamenal, že "obyvatelé byli z vlastní vůle odhodláni všechny sutiny uklidit a město vyčistit. Ve většině ulic stály úhledně srovnané nerozbité dlažební kostky, jež se daly znovu použít, a v domech se pracovalo na úklidu sutin. Domy byly ve velmi špatném stavu, ale lidé již pracovali na jejich opravě. Bylo to úžasné."
19. dubna byl pro rotu E velkým dnem. Zásobovací důstojník divize rozdal každé četě třicet čtyři párů ponožek, neboli přibližně jeden pár na každého, plus tři láhve coca-coly (s přísným nařízením, že láhve se musí vrátit) a dvě láhve amerického piva na hlavu. Muži dostali zaplaceno za únor a březen v měně, kterou Spojenci zavedli v okupovaném Německu. Byly to jejich první marky a bylo jim přikázáno, aby si za ně vyměnili všechny své francouzské, britské, holandské, belgické a americké peníze.
22. dubna rota nastoupila do německé obdoby "čtyřicítek/osmiček". Vagóny byly vystříkány DDT a naplněny slámou. Každý muž obdržel pět dávek K. Vyrazili do Bavorska a k Alpám. Bradley přidružil 101. divizi k 7. americké armádě. Jejím cílem byl Mnichov, Insbruck a průsmyk Brenner. Bylo zapotřebí dostat americké jednotky do Alp, než se v nich Němci stačí opevnit a pokračovat odtud ve válce. Eisenhower měl největší strach z toho, že se Hitler stáhne do Orlího hnízda u Berchtesgadenu, kde by byl dobře opevněn a měl k dispozici rádiový vysílač, kterým by mohl promlouvat k německému lidu, aby pokračoval v odporu, nebo aby zahájil partyzánskou válku.
Nakonec se ukázalo, že Němci nijak vážně o vybudování horského opevnění nepřemýšleli nebo na ně neměli dostatek prostředků. Všichni měli však dosud v živé paměti, jak byli ještě před čtyřmi měsíci přesvědčeni o tom, že Německo je kaput, a potom přišel úder v Ardenách. Cesta roty E však vedla do Berchtesgadenu více než sto padesát kilometrů za frontovou linií a muži tedy nemuseli čelit žádnému odporu. Postup roty Německem tak připomínal spíše dovolenou než válečné tažení. Jejich cesta započala dvousetkilometrovou jízdou vlakem přes čtyři různé země. Zkáza německého železničního systému byla tak rozsáhlá, že z Porúří do jižního Německa bylo možné se dostat pouze přes Holandsko, Belgii, Lucembursko a Francii. Muži cestovali v otevřených vagónech, spali, zpívali, houpali nohama ven ze dveří, opalovali se na střeše "čtyřicítek/osmiček" a "Pepek" Wynnie obšťastňoval nekonečným omíláním refrénu ze šlágru evropských bojišť "Roll Me over in the Clover" (Poval mě do jetele). Vlak projížděl také ve vzdálenosti čtyřicet kilometrů kolem Bastogne. V historii divize stojí: "Při pohledu na příležitostné upomínky zuřivých bojů, které se zde před pouhými třemi měsíci odehrávaly, běhal mnoha veteránům od Bastogne mráz po zádech. Zároveň však, neboť si pamatovali pouze sníh, mráz a temné, hrozivé lesy, byli překvapeni krásou krajiny vlnící se pod novou jarní zelení." (Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 723) Když byli zpátky v Německu, na Rýnu v Ludwigshafenu přesedli na vozidla DUKW: D (1942), U (obojživelná), K (s náhonem na čtyři kola), W (s dvojitou zadní nápravou). Tato vozidla se poprvé zapojila do bojů při invazi na jihu Francie a rota E se s nimi setkala vůbec poprvé. DUKW byly jedinečné v každém ohledu, ale jelikož se jednalo o hybrid, neujaly se příliš ani na ministerstvu války ani na ministerstvu námořnictva. V průběhu války jich bylo vyrobenou pouze jednadvacet tisíc. Muži z roty E by si byli přáli, aby jich bylo desetkrát nebo i stokrát víc. Do DUKW se vešlo dvacet střelců s plnou výstrojí, a to značně pohodlně. Na klidném moři dokázalo urazit pět uzlů a na souši na svých obrovských pneumatikách osmdesát kilometrů za hodinu. Jízda v nich byla příjemná a nedala se ani zdaleka srovnat s jízdou v roztřesených nákladačích či skřípavých, neodpružených džípech. Podle Webstera se DUKW "houpalo měkce nahoru a dolů jako člun na mírných vlnách". Rýn přejeli po Mostě Ernieho Pylea, který zde z pontonů postavili ženisté, a zamířili na Mnichov. Jeli přes Heidelberg, který Webstera naprosto okouzlil. "Když jsme zde viděli ty nezničené domy a tu nádhernou promenádu kolem řeky, kde se na sluníčku spokojeně procházeli občané, měl jsem chuť zůstat v Heidelbergu navždy. Zelené kopce, hřející sluníčko, chladná, svůdná řeka, příjemná univerzitní atmosféra -jako by byl Heidelberg v každém jazyce synonymem pro ráj." Od té chvíle se konvoj pustil na jihovýchod po točitých hlavních silnicích i vedlejších cestách mezi horami. "Celou tu dobu," jak píše Webster, "jsme se obdivovali netušeným krásám Německa. Jak napsal v New Yorkeru jeden novinář, pro Němce je takové země škoda." Každého dne odpoledne poslal vždy Speirs seržanty Carsona a Malarkeyho dopředu, aby v té a té vesnici vybrali místo pro velitelství roty. Měli pro kapitána Speirse rezervovat nejlepší dům a nejlepší ložnici. Carson uměl německy ze střední školy. Vždy vybral dům, zaklepal na dveře a oznámil Němcům, že mají pět minut na to, aby dům opustili a nechali tam veškeré povlečení. Jak říkal Speirs, kdybyste jim dali víc než pět minut, odnesli by s sebou úplně všechno. Jednou takto narazili na třípatrový penzion, dost velký pro velitelství a většinu celé roty. Carson zaklepal na dveře a oznámil majitelům: "Raus in fünf minuten." "Vyšli ven s nářkem, bědováním a s hrůzou v očích. Zaklepal jsem na jedny dveře," vzpomíná Carson, "a otevřela je jakási stará paní. Díval jsem se na ni a o ona na mě. Bože, uviděl jsem v ní svou babičku. Když se naše pohledy setkaly, řekl jsem jí: 'Bleib hier,' zůstaňte tu." Ve vyprávění zde pokračuje Malarkey: "Potom se objevil Speirs a okamžitě na dvě, tři hodiny úplně zmizel. Raboval jako nikdo nikdy předtím. Pokud by někde zůstal ležet náhrdelník nebo něco takového, co ještě nesebral, neusnul by." Kdykoli pak byla příležitost, posílal tyto nakradené věci své manželce do Anglie. Potřeboval peníze. Jeho žena právě porodila. Rabování se účastnili téměř všichni z roty E a stejně tak téměř všichni vojáci na celém evropském bojišti. Byl to fenomén války Tisíce mužů, kteří v dosud nikdy životě nevzali nic cenného, co by jim nepatřilo, byli nyní přesvědčeni, že jim patří vše, co se jim namane. Rabování bylo výnosné, zábavné, bylo s minimálním rizikem a zcela v souladu s tradicemi všech vítězných armád od dob Alexandra Velikého. Mezi nejvyhledávanější předměty patřily německé armádní pistole, nacistické symboly, hodinky, šperky, první vydání Mein Kampfu, alkohol. Okrádat německé vojáky bylo samozřejmostí. Drancování majetku civilního obyvatelstva se neschvalovalo, ale stejně k němu docházelo. O peníze

velký zájem nebyl. Seržant Edward Heffron a zdravotník Ralph Spina objevili v jednom domě půl tuctu německých vojáků. Němci se vzdali. Heffron a Spina jim vzali hodinky, několik krásných dalekohledů a podobně. Potom zahlédli na polici pancéřovou skříňku. Spina ji otevřel - byla tam výplata wehrmachtu v markách. Vzali ji také. Spina to komentoval slovy: "Dva šikovní hoši z jižní Philadelphie s jednou karabinou a pistolí jsou schopní ukrást výplatu pro celou rotu wehrmachtu." Po návratu na pokoj si Heffron a Spina nahýbali z láhve koňaku a přitom přemýšleli, co s těmi penězi udělat. Ráno odešli na mši do katolického kostela a peníze dali věřícím. "Až na pár vysokých bankovek, které jsme si rozdělili," přiznává Spina. Zabavovali vozidla všeho druhu, soukromá i vojenská. Vojín Norman Neitzke, který se připojil k rotě v Haguenau, vzpomíná, jak jeho družstvo naskočilo do jakési německé sanitky, aby poté zjistili, že vzadu je německý lékař s těhotnou ženou, která tam právě rodila dítě. Američané okamžitě zmizeli. Poručík Richey jednou dopoledne vytrhl fotoaparát německé ženě, která si fotografovala konvoj. Nenechal si ho však, ale "mrštil jím o zem a rozstřelil jej ranou z pistole. To mu mezi muži vyneslo přezdívku Vrah fotoaparátů". Cestou na jihovýchod se konvoj dostal do kontaktu s nepřítelem, ovšem nikoli do kontaktu bojového. Nejdříve muži potkávali malé skupinky německých vojáků, potom větší a všichni se vzdávali. Nakonec bylo kolem více šedých uniforem, než by si člověk vůbec dokázal představit. Rota E se nacházela přímo uprostřed zhroucené německé armády. Zásobovací systém zde již přestal fungovat. Němečtí vojáci toužili pouze po bezpečném vstupu do zajateckých táborů. "Nedokázal jsem si stále zvyknout na skutečnost, že Němci, kteří proti nám ještě před krátkým časem zuřivě bojovali, najednou slézali z kopců jako ovce a sami od sebe se vzdávali," píše Webster. Když konvoj dorazil na dálnici vedoucí na východ do Mnichova, celá silnice byla rezervována pro přepravu spojeneckých vojsk a dělící pás pro Němce pochodující do zajetí. Gordon Carson vzpomíná, že "kam až oko dohlédlo, viděli jste v dělícím pásu německé zajatce v plné zbroji. Nikdo nezastavoval, aby přijal jejich kapitulaci. Jen jsme na ně mávali." Webster označuje pohled na Němce pochodující v dělícím pásu za "vzrušující podívanou". "Pochodovali v nekonečných zástupech. Nevěřícně jsme kroutili hlavou při pohledu na to, jak jednu skupinu dvou a půl tisíce nepřátelských vojáků vedli pouze dva američtí vojáci." V tom okamžiku si muži z roty konečně uvědomili, že německá kapitulace je úplná a že na jaře již nedojde k žádnému zázračnému znovuvzkříšení Německa, jako tomu bylo na podzim. Přesto však ještě existovala místa, kde se setkali se sporadickým odporem. Všechny mosty byly před Spojenci zničeny německými ženisty. Občas z druhé strany řeky na Američany spustila palbu i nějaká fanatická jednotka SS. To však spíše představovalo nepříjemnost než nějaké velké nebezpečí. Američané museli v takových případech pustit dopředu lehké dělostřelectvo, které esesáky zahnalo, a počkat na ženisty, aby most spravili nebo postavili nový.
Winterse šokoval německý fanatismus, "disciplína, se kterou němečtí ženisté vyhazovali do vzduchu vlastní mosty, když bylo již každému idiotovi jasné, že toto ničeni je k ničemu a veškerý odpor je naprosto marný. Na jedné straně tu byla kapitulující německá armáda pochodující po dálnici na sever, zatímco na druhé straně jiná skupinka vyhazovala do vzduchu mosty, aby tuto kapitulaci oddálila." 29. dubna se rota zastavila na noc v Buchloe na úpatí Alp, blízko Landsbergu. Zde spatřili svůj první koncentrační tábor. Byl to pracovní, nikoli vyhlazovací tábor, jeden z více jak půltuctů táborů, jež byly součástí dachauského komplexu. Ovšem přestože byl poměrně malý a byl určen k výrobě válečného spotřebního zboží, ten pohled byl tak strašný, že toto zlo nebylo možné v celé jeho šíři pochopit. Tisíce vězňů stojících venku v pruhovaných úborech, ze tří čtvrtin vyhladovělých, stovky mrtvol, jen kostry potažené kůží. Winters objevil ve sklepě domu, v němž si zřídil velitelství praporu, obrovská kola sýru a nařídil je rozdělit mezi chovance tábora. Poté se rádiem spojil s plukem, popsal tamní situaci a požádal o pomoc. Rota zůstala v Buchloe dvě noci. Proto byla stále ještě na místě druhý den ráno, když do tábora napochodovali lidé z Landsbergu s hráběmi, košťaty a lopatami. Ukázalo se, že pohled na tábor natolik popudil generála Taylora, že vyhlásil stanné právo a nařídil, aby byli shromážděni všichni od čtrnácti do osmdesáti let a posláni do tábora uklidit a pohřbít mrtvá těla. Když se téhož dne večer tito lidé vraceli z tábora po silnici domů, někteří dosud zvraceli. "Pohled na vyhladovělé, otupělé lidi, kteří, když se na ně díváte přes ploty z ostnatých drátů, klopí oči a kloní hlavu jako zbitý pes, ve vás zanechá pocity, jež nelze popsat ani zapomenout," píše Winters. "Teprve tehdy, když jsem viděl tyto lidi za těmi ploty, teprve tehdy jsem si v duchu řekl: 'Teď doopravdy vím, proč zde jsem!' "

17
Hitlerovo šampaňské
BERCHTESGADEN
1. - 8. května 1945
První dva květnové dny rota pomalu pokračovala z Mnichova dále na jih skrz proudy německých vojáků kráčejících opačným směrem. Často zde bylo více ozbrojených Němců pochodujících na sever než Američanů postupujících na jih. "Zvědavě jsme se vzájemně prohlíželi," vzpomíná Winters. "Jsem si jist, že obě armády myslely na jedno a to samé - hlavně nás nechte na pokoji. Chci už jenom, aby byl konec a já mohl jít domů." 3. května dostal plukovník Sink rozkaz připravit 506. pluk, aby mohl v 9.30 ráno vyrazit směrem na Berchtesgaden. Berchtesgaden lákal vojáky všech armád v jižním Německu, Rakousku a severní Itálii. Toto bavorské horské městečko ležící jižně od Salzburgu bylo Valhalou nacistických bohů a vůdců. Na vrcholku hory, ve výšce 2 600 metrů, byl Hitlerův kryt Adlershorst (Orlí hnízdo). Díky silnici, jejíž stavba musela být nesporně obtížná, bylo možno dojet auty až na parkoviště, z něhož to bylo do Orlího hnízda již jen pár stovek metrů. Stěny výtahu byly pozlacené. Právě do Berchtesgadenu se koncem třicátých let sjeli vůdčí představitelé Evropy, aby zde byli poníženi Hitlerem. Daladier za Francii, Mussolini za Itálii, Schuschnigg za Rakousko, Chamberlain za Británii a další. Báli se Hitlera, stejně jako se ho bál celý svět. Nyní, když byl Hitler mrtev, strach zmizel, to však pouze podpořilo zájem o Hitlera a o jeho oblíbené útočiště, jež jako by představovalo jeden z klíčů k jeho osobnosti. Právě do Berchtesgadenu se sjíždělo nejvyšší nacistické vedení, aby zde bylo v blízkosti svého

Führera. Himmler, Göring, Goebbels, Martin Bormann, ti všichni měli v blízkosti své domy. Stál zde pohádkový ubytovací komplex pro příslušníky SS. Právě do oblasti Berchtesgadenu byla svážena velká část kořisti, kterou nacisté nashromáždili z celé Evropy. Byly zde hromady peněz, zlato a měna z řady zemí, skutečné umělecké poklady (samotná Göringova sbírka zahrnovala pět Rembrandtů, jednoho Van Gogha, Renoira a mnoho dalších). Byla zde záplava alkoholu, šperků, nádherných automobilů. A tak Berchtesgaden ve skutečnosti představoval obrovské lákadlo ze dvou důvodů: jako symbol Hitlerovy šílené touhy po moci a zároveň jako nejlepší příležitost k rabování v Evropě. Každý se tam chtěl podívat - Francouzi, kteří postupovali po boku 101. divize, Britové mířící sem od Itálie, němečtí vůdcové, kteří zde chtěli zachránit svůj majetek, a všichni Američané v Evropě. Jako první dorazila rota E.
4. května sjel konvoj 101. divize z dálnice mezi Mnichovem a Salzburgem, s 2. praporem v čele. Američané projeli Rosenheimem a Chiemsee. U Siegsdorfu zahnuli doprava na silnici vedoucí přímo do Berchtesgadenu. Asi po čtrnácti kilometrech narazili na chvost francouzské 2. obrněné divize, první divize, která vstoupila do Paříže, s jejím slavným velitelem generálem Jacquesem Philippem Leclercem. 2. obrněná divize měla údajně po uplynulý týden postupovat zároveň se 101. divizí po jejím pravém křídle, ale Američané jí nestačili. Když už si rota myslela, že Francouze konečně dohonila, byli už zase někde dál. Jak Američané zjistili, Francouzi cestou po Německu plenili, kde se dalo, a kdykoli měli lupu již plný nákladňák či dva, poslali je domů do Francie. Nyní si brousili zuby na Berchtesgaden, který ležel pouhou hodinu jízdy v horách na jih. Francouze však zastavil zničený most přes hlubokou rokli. Neměli s sebou ženijní techniku a z jižní strany rokle na ně navíc pálila jakási jednotka esesáckých fanatiků. Rota E a zbytek 2. praporu se začal mísit s Francouzi, všichni postávali kolem, sledovali nesmyslnou přestřelku přes rokli a čekali, až dorazí dopředu ženisté 101. divize. Winters se zeptal Sinka, jestli nemá vyslat četu, která by rokli obešla a udeřila na Němce z boku. "Ne," odpověděl Sink. "Nechci žádné raněné." To znělo rozumně. V této fázi války již byly další ztráty zbytečné. Stále však zbýval Berchtesgaden, který ležel na druhé straně rokle, téměř na dosah. Sink si to nakonec rozmyslel. "Vraťte se s 2. praporem zpět na dálnici," řekl Wintersovi, "a pokuste se přes Němce proniknout do Berchtesgadenu." Pokud by se mu to povedlo, chtěl Sink, aby mu Winters rezervoval pro velitelství pluku proslulý hotel Berchtesgaden Hof. Winters vedl prapor stejnou cestou zpět na dálnici, poté na východ do Bad Reichenhall, kde Američany na noc zastavil další zničený most. Druhý den ráno 5. května pokračoval 2. prapor s rotou E v čele bez odporu až do Berchtesgadenu a obsadil město bez jediného výstřelu. Bylo to tu jako v pohádce. Zasněžené vrcholky hor, tmavě zelené lesy, zurčící ledové horské bystřiny, "perníkové" chaloupky, starobylý a malebný oděv místních lidí, to vše skýtalo hotovou pastvu pro oko. Jídlo, alkohol, ubytování, bezpočet ženských pomocných sil luftwaffe a wehrmachtu plus nejrůznější lidé, kteří byli ochotni vojákům udělat, co jim na očích uvidí, to vše pak skýtalo pastvu pro tělo. Nejdříve bylo třeba zajistit ubytování. Winters s nadporučíkem Weishem se vypravili do Berchtesgaden Hof. Když vešli do hotelu, uviděli za rohem prchající služebnictvo. Namířili si to do hlavní jídelny, kde překvapili číšníka, jak do více než metr dlouhého, sametem vystlaného kufru balí veliký stříbrný servis. Nemuseli ani otevřít pusu. Muž jednoduše utekl. Winters s Weishem si servis rozdělili a jejich rodiny stolovaly se stříbrným servisem z Berchtesgaden Hof ještě i po pětačtyřiceti letech. Jakmile si odtud Winters vzal, co se mu nejvíce líbilo, "postavil k hotelu dvojí stráž, aby zabránil dalšímu rabování", jak mi s vážnou tváří řekl při jednom z našich rozhovorů. Nicméně poté dodal: "Že já blázen jsem dovnitř nepustil chlapy z 2. praporu," protože když dorazilo velení pluku a po něm velení divize, vzali odtud vše, co se dalo odnést. Winters si pro velitelství praporu vybral jeden z domů nacistických pohlavárů na svahu kopce nad údolím, v němž se město rozkládalo. Řekl poručíku Cowingovi, svému zásobovacímu důstojníkovi, aby tam zašel a řekl těm lidem, že mají patnáct minut na to, aby dům opustili. Cowing byl nový důstojník, který se připojil k rotě v polovině února v Haguenau. Nebyl tedy nijak ostřílen bojem na frontě. Za pár minut byl zpět a oznamuje Wintersovi: "Ti lidé říkají, že z domu neodejdou." "Pojďte za mnou," prohlásil Winters. Přišel k dveřím domu, zabouchal na ně, a když je otevřela jakási žena, oznámil jí: "Zabíráme dům. Okamžitě!" A nastěhoval se se svým štábem dovnitř, zatímco Němci kamsi zmizeli. "Měl jsem se snad cítit provinile?" zeptal se Winters při rozhovoru. "Měl jsem snad mít černé svědomí, že jim zabíráme jejich krásný dům? Ne! V Normandii jsme žili v jámách, v Holandsku v blátě a u Bastogne ve sněhu, před pouhými několika dny jsme viděli koncentrační tábor a za všechny tyhle útrapy mohli právě tihle lidé. Neměl jsem pro ně to nejmenší pochopení, ani jsem necítil, že bych jim dlužil nějaké vysvětlení." Také řadoví vojáci nemuseli při zabírání ubytoven SS řešit ani tu nejmenší překážku, ať již fyzickou či duševní. Jednalo se o horský penzion postavený podle nejnovějších architektonických návrhů včetně moderní instalace a vnitřního zařízení. Důstojníci a seržanti byli ubytováni v přepychových domech nacistických pohlavárů na úbočích kopců nad Berchtesgadenem. Winters postavil kolem města hlídky, aby především řídily dopravu, shromažďovaly kapitulující německé vojáky a posílaly je do zajateckých táborů v týlu. Na jedné křižovatce takto právě hlídkoval vojín Heffron, když na ni z hor dorazil konvoj jedenatřiceti vozů. V jeho čele jel generál Theodor Tolsdorf, velitel LXXXII. sboru. Byla to skutečná osobnost. Tento pětatřicetiletý Prušák v povýšeních a služebním postupu zlomil téměř všechny rekordy wehrmachtu. Byl již jedenáctkrát zraněn a mezi svými muži byl znám jako Šílený Tolsdorf díky bezstarostnosti, s jakou nakládal s jejich životy i svým vlastním. Pro rotu E to bylo o to zajímavější, že velel 340. divizi "Volksgrenadier" 3. ledna při zuřivých bojích v Bois de Jacques a v okolí Foy a Noville. Tolsdorf očekával, že jeho kapitulace bude přijata s veškerými poctami a poté mu bude umožněno žít v zajateckém táboře ve velkém stylu. Jeho konvoj byl naložen osobními zavazadly, alkoholem, cigaretami a doutníky a doprovázela jej celá řada osobních přítelkyň. Heffron byl prvním Američanem, na kterého tato skupina narazila. Zastavil konvoj, Tolsdorf mu oznámil, že hodlá kapitulovat, načež Heffron zavolal nedaleko stojícího poručíka. Tolsdorf jej poslal pryč s tím, že si přeje jednat s někým, kdo by lépe odpovídal jeho postavení. Mezitím Heffron využil příležitosti a zabavil generálu Tolsdorfovi jeho armádní pistoli a kufřík. V kufříku našel několik Železných křížů a pět set pornografických fotografií. Pomyslel si, že přijímat kapitulaci od skopčáckého generála není na kluka z jižní Philadelphie vůbec špatné. Všude se rabovalo ve velkém. Všude kolem byli němečtí vojáci - z wehrmachtu, Waffen SS, luftwaffe, důstojníci, poddůstojníci, vojíni -, všichni hledali někoho, komu

by se mohli vzdát, a první po ruce byli muži z roty D, F a E z 506. pluku. "Od těchto vojáků", jak Webster napsal 13. května rodičům, "jsme si brali pistole, nože, hodinky, kabáty s kožešinou, maskovací výsadkářské blůzy. Většina Němců to brala rozumně, ale občas se našel nějaký, který na svých hodinkách příliš lpěl. Pistole namířená mezi oči však přesvědčí každého. Já osobně už mám německou armádní pistoli Parabellum Luger, dvě pistole P-38 Walther, samopal Schmeisser, dvě výsadkářské blůzy, jeden maskovací zimní kabát, několik nacistických vlajek přibližně devadesát krát šedesát centimetrů a hodinky."
Pokud jde o Orlí hnízdo, tak to armádní výsadkové jednotky doslova převrátily vzhůru nohama. Výtah sice nefungoval, ale pro muže, kteří nespočetněkrát vyběhli na Currahee a zase dolů, byla cesta nahoru pouhou procházkou. Mezi prvními, kteří se do Orlího hnízda dostali, byl i Alton More. V sutinách zde nalezl dvě Hitlerova fotoalba plná snímků známých evropských politiků, kteří byli Hitlerovými hosty. Jeden důstojník z roty po Moreovi chtěl, aby mu ta alba odevzdal. Když More odmítl, důstojník mu pohrozil vojenským soudem. More patřil do Malarkeyho čety. Malarkey běžel na velitelství praporu za Wintersem a vysvětlil mu situaci. Winters řekl svému řidiči, aby "džípem odvezl Malarkeyho na jeho byt a vrátil se s vojínem Morem a se všemi jeho věcmi". Když More dorazil, Winters z něj učinil řidiče velitelství praporu. More si tak mohl alba odvézt s sebou do Casperu ve Wyomingu. Jelikož o ubytování měli mladí Američané postaráno a narabováno měli víc, než kolik toho byli schopni unést či kdy dopravit domů, chybělo jim už jen něco, co má čtyři kola. To nebyl žádný problém - ve vozových parcích německé armády ve městě a kolem něj byla celá řada nákladních aut, sedanů a volkswagenů, zatímco na ulicích ve městě a v garážích domů ve stráni na ně čekaly luxusní automobily. "Seržant Haley sehnal požární stříkačku mercedes i se zvonkem, sirénou a blikajícími modrými světly, seržant Talbert zabavil jeden z Hitlerových štábních vozů s neprůstřelnými dveřmi a okny a seržant Carson si přivlastnil auto Hermanna Göringa, nejkrásnější auto, jaké jsem kdy viděl. Chovali jsme se jako malí kluci, když si hrají na krále silnic. Vyhledali jsme kapitána Speirse, který se okamžitě chopil volantu, a vyrazili jsme Berchtesgadenem a potom po horských silnicích dále, do kraje se všemi těmi statky a domečky jako vystřiženými z obrázkové knížky." Jak se do Berchtesgadenu začalo 7. a 8. května sjíždět stále více vyšších důstojníků, bylo pro kapitána stále obtížnější mercedes si udržet, a Speirs dostal rozkaz, aby jej odevzdal pluku. Když Speirs došel s touto smutnou zprávou, motali se právě kolem auta Carson s Billem Howellem. Carson se zeptal Howella, jestli si myslí, že jsou ta okna skutečně neprůstřelná. I Howella to zajímalo. A tak poodešli na deset metrů od levého předního okna, namířili na ně své M-1 a vystřelili. Okno se rozletělo na tisíc kousíčků. Posbírali roztříštěné sklo a zmizeli zrovna ve chvíli, kdy si pro auto přišel kapitán z pluku. Také Talbert na svém mercedesu provedl pár experimentů, než jej odevzdal, a tudíž byl schopen Winterse informovat, že okna jsou skutečně neprůstřelná, ale protipancéřovým střelám prý neodolají. Winters mu za tento jeho odborný výzkum poděkoval a souhlasil, že jeden nikdy neví, kdy podobné informace využije. Muži poté uskutečnili ještě jeden experiment. Vypustili z chladiče mercedesu vodu, aby se přesvědčili, zda bude jezdit i bez ní. U třetího luxusního auta se pak rozhodli před jeho odevzdáním zjistit, zda přežije pád ze třiceti metrů, a tak je shodili z útesu. Vyšší důstojníci tudíž získali buď auta bez oken či bez vody v chladiči, nebo vraky na vyhození (motor Talbertova mercedesu se zadřel cestou po silnici k Orlímu hnízdu). Na muže z roty tedy zbyly jen nákladňáky, motorky, volkswageny, průzkumná vozidla a podobně, což pořád ještě nebylo k zahození, tím spíš, že pohonné látky byly taktéž zdarma - stačilo jen přijet k pumpě, načerpat a zase odjet. "Byl to jedinečný pocit," vzpomíná Winters. "Měli jsme nepředstavitelnou moc. Mohli jsme mít cokoli, co se nám zlíbilo." A jakmile měli muži postaráno o ubytování i o dopravu, přišlo na řadu pití. V každém sklepě tu bylo nějaké víno, ale největší objev se podařilo udělat právě jednomu z nemnoha abstinentů v praporu, majoru Wintersovi. 6. května, kdy se pustil do průzkumu okolí na vlastní pěst, objevil Göringův byt a důstojnický klub. V jednom pokoji nalezl mrtvého německého generála v kompletní slavnostní uniformě, s hlavou prohnanou kulkou a s pistolí v ruce. Tento dvouhvězdičkový generál byl později identifikován jako Kastner. Winters se porozhlédl kolem, rozkopl jedny dveře a: "Pane Bože! Ještě nikdy jsem nic takového neviděl." Ocitl se ve sklepě s klenutým stropem, dlouhém patnáct a širokém deset metrů, který byl až po strop naplněn láhvemi s vínem vyrovnanými v regálech, se značkami z celého světa. Podle pozdějšího odhadu bylo v tomto sklepě uloženo přibližně deset tisíc lahví. Winters umístil ke vchodu do klubu dvojí stráž, další ke vchodu do sklepa a vydal následující rozkaz: již žádný alkohol, ani jeden muž v praporu nevypije po následujících sedm dní ani kapku. Roku 1990 mi Winters k tomuto absurdnímu rozkazu řekl toto: "Ne, nezbláznil jsem se. Samozřejmě jsem nečekal, že bude podobný rozkaz plněn stoprocentně, ale dal jsem tím jasně najevo, o co mi jde - udržet situaci pod kontrolou. Žádné opilce!" Toho dne odpoledne si Winters zavolal k sobě kapitána Nixona. "Nixi," řekl mu, "až vystřízliviš, ukážu ti něco, co jsi v životě ještě neviděl." Příští ráno 7. května přišel Nixon střízlivý za Wintersem a ptal se ho: "Co jsi to včera říkal, že mi ukážeš?" Winters vzal džíp a odjeli spolu do důstojnického klubu. Když Winters otevřel dveře do sklepa, Nixon měl pocit, že "zemřel a dostal se do ráje". Tím spíš, když mu Winters řekl: "Vezmi si odtud, co chceš, a pak ať si sem přijedou s nákladňákem z každé roty a velitelství praporu. Máš to na starosti." Z něčeho takového by byl každý alkoholik v sedmém nebi. Nejdříve dostat možnost sám si vybrat co hrdlo ráčí z jedné z největších sbírek prvotřídního vína na světě, poté pozvat své přátele, aby se i oni poměli, a navíc mít dokonalou příležitost k oslavám - vždyť konec války je tu a my jsme dosud naživu. Následky těchto oslav viz Nixonova fotografie z druhého dne, 8. května ráno. Pro celou četu byla vidina oslav něčím naprosto neodolatelným a přes Wintersův rozkaz a přesto, že se nadále musely střídat pravidelné hlídky, se začalo slavit. A bylo také proč - 7. května byla podepsána kapitulace Německa a do celé Evropy se rozletěly rozkazy zastavit palbu, rozhrnout zatemňovací závěsy v oknech a naplno nechat zazářit světla míru. Zpráva o německé kapitulaci, jak řekl Winston Churchill, "byla signálem k vypuknutí největších oslav v historii lidstva" a muži z roty E se již postarali o to, aby se do těchto oslav naplno zapojil i Berchtesgaden. Jakmile začalo Göringovo víno kolovat mezi muži, Carson vzpomíná, že "jste celý den slyšeli jenom bouchání šampaňského". Když se oslavy staly poněkud hlučnějšími, kapitán Speirs muže trochu zpucoval z obavy, že by mohly přerůst únosnou míru. Seržanta Merciera, podle vojína O'Keefeho "nejprofesionálnějšího vojáka mezi námi", napadlo obléci se do uniformy

německého důstojníka a do pravého oka si navíc vsadil monokl. Někdo dostal báječný nápad dovést ho do kanceláře roty ke kapitánu Speirsovi, Ke Speirsovi se to ale předem doneslo, a tak když vojáci dostrkali Merciera bodáky před Speirsův stůl, ani se na něj nepodíval. Jeden z vojáků zasalutoval a ohlásil: "Pane, zajali jsme tohoto německého důstojníka. Co s ním máme udělat?" "Odveďte ho ven a zastřelte ho," odpověděl Speirs, aniž by vzhlédl od stolu. "Pane," začal volat Mercier, "pane, prosím, pane, to jsem já, seržant Mercier." "Merciere, okamžitě svlékněte tu pitomou uniformu," nařídil Speirs. Krátce nato Speirs shromáždil rotu. Řekl, že si všiml, že muži, kteří k rotě přišli poměrně nedávno, slaví zcela neúměrně ke svým zásluhám, a chtěl, aby se oslavy ztišily. Například už žádné střílení a zvláště ne z německých zbraní, což se u mužů nesetkalo s velkým pochopením. Ovšem snažit se zastavit oslavy bylo jako snažit se zastavit příboj. Ani Speirs jim neodolal. Seděl na velitelství roty v kanceláři se seržantem Carsonem, otevírali jedno šampaňské za druhým a prázdné láhve vyhazovali ven francouzským oknem. Potom si Speirs s Carsonem vyšli na balkón nadýchat se čerstvého vzduchu a spatřili láhve. "Umíš zacházet s tou tvou pětačtyřicítkou?" zeptal se Speirs. Carson odpověděl, že umí. "Tak schválně, jestli ustřelíš jedné z těch flašek hrdlo." Carson zamířil, vystřelil a láhev se rozletěla na kusy. Potom byla řada na Speirsovi, se stejným výsledkem. Brzy začali oba střílet jako o život. Dovnitř se přiřítil seržant Talbert rudý vzteky, připravený na místě zastřelit toho, kdo porušil rozkaz pro celou rotu. Nejdřív uviděl Carsona: "Carsone, mám ti nakopat prdel?!" zakřičel na něj. Zrovna, když se chtěl pustit do kázání, že kapitán Speirs zakázal jakoukoli střelbu, vystoupil zpoza Carsona Speirs s kouřící pětačtyřicítkou v ruce. Po několika vteřinách ticha Speirs řekl: "Omlouvám se, seržante. To je moje chyba. Já na ten rozkaz zapomněl." Webster, Luz a O'Keefe se mezitím vypravili do Göringova vinného sklepa. Před nimi zde však již byli všichni ostatní z roty E, neboť Winters odstranil stráže a otevřel sklep pro všechny. Jak Webster, Luz a O'Keefe přijížděli na místo v Luzově volkswagenu, táhla se po silnici k důstojnickému klubu kolona německých nákladních aut, volkswagenů i obrněných vozů. Jako poslední z roty E si odtud odnesli bednu napěchovanou láhvemi. "Překvapilo mě, že šampaňské bylo většinou nové a spíš průměrné," říká Webster. "Nebyl tam ani jeden Napoleon a šampaňské bylo láhvované až koncem třicátých let. Hitler mě tedy docela zklamal." Webster však zapomněl, že již dlouho před ním zde byl Nixon, skutečný znalec dobrého pití, který odtud pro sebe a ostatní důstojníky odvezl plných pět nákladních aut. Jak Winters pobaveně poznamenal: "V tomhle nedal chlapík z Yale [Nixon] hochovi z Harvardu [Wintersovi] žádnou šanci." Před klubem narazili Webster, Luz a O'Keefe na skupinku francouzských vojáků, kteří popíjeli a vykřikovali: "La guerre est finis! La guerre est finis!" Přitom stříleli ze samopalů do vzduchu, plácali Američany po zádech, prosili je o cigarety a chtěli, aby si s nimi připili. Američané jim dali nějaké cigarety, potřásli si se všemi rukou a co nejrychleji odjeli zpátky na pokoj. A tam, jak píše Webster, vypukl "večírek, jaký svět nepamatuje. Létající zátky od šampaňského, víno všude po zemi, rozbité láhve, nevázaný smích, křik, nesrozumitelné opilecké blábolení... Eščédnu si nalej. Hele, doáje, tejka votvirám já - tenle špunt vysřelim já. Toyla šupa, co? No tak, hoditam! Akdéé Hitler? Musimemu přec poekovat, Hitlerovi, tomu pachantoi. Beštegadene, já tě miuju. A to byl konec války."
Všichni v Evropě slavili, vítězové i poražení, a prvními mezi oslavenci byli mladí muži v uniformách. Vždyť přežili, měli život před sebou a tedy ten nejlepší důvod k oslavám. 8. května ráno se O'Keefe a Harry Lager vypravili hledat nějaká vajíčka. Dorazili k jedné chalupě na mýtině, z jejíhož komína stoupal kouř. Rozkopli dveře a vpadli dovnitř s puškami připravenými ke střelbě. K smrti zde vystrašili dva italské dezertéry, kteří okamžitě vyskočili a postavili se do pozoru. Na stole stála láhev šampaňského. Nejblíže stojící Ital ji jedním rychlým pohybem uchopil za hrdlo, nabídl ji O'Keefemu, který mu mířil puškou přímo na žaludek, a řekl: "Pax!" Napětí opadlo. Napili se spolu na mír a potom šli Američané dál. Došli k jednomu domku v lese. "Bylo to krásné zákoutí," napsal O'Keefe. "Na zápraží před domkem stál muž ke třicítce v civilních šatech. Když jsme přišli ke schodům vedoucím na zápraží, sešel dolů a s úsměvem řekl anglicky: 'Válka skončila. Slyšel jsem to v rádiu.' Stál zpříma, ale bylo vidět, že má něco s pravou nohou. Když viděl, že ji pozoruji, začal vysvětlovat: 'Byl jsem u Afrika Korpsu, potom jsem byl těžce raněn a poslali mě domů. Byl jsem voják." Pozval nás dovnitř na sklenku vína. Odmítli jsme, ale on na to: 'Počkejte! Přinesu je ven,' a za chvíli se objevil se třemi sklenkami vína. Zvedli jsme je a on řekl: 'Na konec války.' Pak jsme se všichni s vojenskou důstojností napili." Potom našli nějaké vejce a vrátili se na pokoj, kde oslavili konec války míchanými vejci a Hitlerovým šampaňským.

18
Ráj pro vojáka
RAKOUSKO
8. května - 31. července 1945
8. května později odpoledne dostal Winters rozkaz připravit 2. prapor na noční přesun do Zell am See v Rakousku, nějakých třicet kilometrů jižně od Berchtesgadenu, kde měl plnit funkci okupační jednotky. Ve 22.00 vyrazil konvoj s rozsvícenými světly na cestu. Na korbách nákladních aut muži pokračovali v oslavách, pili, zpívali a hráli o peníze. Když konvoj ráno dorazil do Zell am See, místní obyvatelé byli špinaví, neoholení a na sobě měli zamazané vojenské pracovní uniformy. Všude kolem byli němečtí vojáci. Zell am See bylo položené nejdále na jihu, kam až mohl wehrmacht ustoupit. Za ním byly již jen vrcholky Alp a za nimi Itálie, avšak všechny průsmyky byly dosud díky sněhu neprůchodné. Ukázalo se, že v oblasti, již dostal na starost 2. prapor, který čítal necelých šest set mužů, je dvacet pět tisíc ozbrojených německých vojáků. Kontrast co do výzoru byl skoro stejně propastný jako co do počtu. Zatímco vítězná armáda vyhlížela neuspořádaně, nedisciplinovaně a nevojensky, poražená armáda vyhlížela energicky, evidentně disciplinovaně a její vojáci dělali dojem svým vzezřením. Winterse napadlo, že němečtí vojáci a rakouští obyvatelé museli zřejmě na první americké vojáky zírat s otevřenou pusou a jistě je napadlo, jak mohli, pro Boha živého, s někým takovým prohrát válku. Winters si zřídil velitelství praporu ve vesnici Kaprun, čtyři kilometry od Zell am See. Údolí patřilo k nejznámějším horským střediskům na světě a bylo zvláště v oblibě u bohatých Němců. Ubytování, od

zimmer frei v jednotlivých soukromých domech až po luxusní hotely, bylo fantastické. Všechny pokoje byly obsazeny raněnými německými vojáky. Ti se museli vystěhovat, byli posláni nákladními auty nebo vlakem do zajateckých táborů v mnichovské oblasti a dovnitř se nastěhovali Američané. Měli zde za úkol udržovat pořádek, shromáždit všechny německé vojáky, odzbrojit je a vypravit do zajateckých táborů. Winters se pustil do práce ihned po příjezdu 9. května ráno. Nechal si předvést německého velitele vojsk z této oblasti. "Bylo mi sedmadvacet," vzpomíná Winters, "a stejně jako všichni vojáci jsem měl na sobě špinavou vojenskou blůzu, kalhoty a moje helma připomínala spíš omlácený kastrol. Cítil jsem se trochu komicky, když jsem zde dával rozkazy o dvacet let staršímu německému plukovníkovi z povolání, oblečenému do čisté polní uniformy, s hrudí pokrytou metály." Winters plukovníkovi přikázal, aby dohlédl na odevzdání všech zbraní v celé oblasti a shromáždil je na letišti, ve škole a na hřbitově. Němečtí důstojníci si směli ponechat poboční zbraně a stejně tak i německá vojenská policie. Dále mu oznámil, že zítra si prohlédne německé tábory, mužstvo i kuchyně. Druhý den ráno 10. května přijel Winters s Nixonem džípem na prohlídku skladišť zbraní. To, co zde spatřili, je šokovalo - na všech třech místech byly navršeny obrovské hromady zbraní. Winters si uvědomil, že udělal chybu, když řekl "všechny zbraně". Mínil tím vojenské zbraně, ale plukovník to vzal doslova, a tak zde ležela fantastická sbírka loveckých pušek, sportovních pušek, loveckých nožů, starožitných zbraní všeho druhu a taktéž celý divizní sklad vojenských zbraní. Bylo jich zde dost na zahájení třetí světové války. Když si Winters prohlédl tábory a kuchyně, zjistil, že vše je dobře zorganizováno. Vojáci byli nastoupeni k prohlídce upravení, v čistých uniformách a ukáznění. Kuchyně byly v dobrém stavu, kuchaři vařili v obrovských kotlích brambory. Winters od té doby jednal pouze s jedním anglicky hovořícím německým štábním důstojníkem, který za nim každé ráno přicházel pro rozkazy a informovat ho o situaci. Vše šlo jako na drátku, jak říká Winters: "My je nechali na pokoji a oni nás respektovali." Německý důstojník mu vyprávěl o tom, jak bojoval na východní frontě a proti 101. divizi u Bastogne. Řekl Wintersovi: "Naše armády by se měly spojit a společně zničit ruskou armádu."
"Děkuji, nechci," odpověděl na to Winters. "Teď už si přeji jedině vypadnout z armády a domů." To chtěl skoro každý a nikdo více než němečtí vojáci. Avšak dříve, než mohl být kdokoli propuštěn, bylo třeba každého prověřit. V německých táborech se to jen hemžilo nacisty, z nichž si mnozí navlékli uniformy řadových vojáků, aby nebyli odhaleni. (Nejproslulejším z nich byl Adolf Eichmann, který se skrýval v uniformě desátníka luftwaffe v jednom táboře nedaleko Berchtesgadenu. Podařilo se mu utéci, než byl odhalen, dostal se s rodinou do Argentiny a žil tam šťastně a spokojeně až do roku 1960, kdy jej vypátrali izraelští agenti a unesli jej do Izraele, kde byl souzen a popraven.) Poručík Lipton sloužil jako velitel kulometné čety na velitelství roty 2. praporu. Winters jej pověřil dohledem nad táborem s několika stovkami vězňů. Jedním z nich byl i Ferdinand Porsche, konstruktér Volkswagenu a tanků panter a tygr. V polovině května Lipton propustil přibližně sto padesát zajatců. Vysoký německý důstojník, onen plukovník, požádal o svolení k nim promluvit, než odejdou. Lipton souhlasil. "Mluvil k nim dlouho a moudře," vzpomíná Lipton. "Řekl jim, že Německo prohrálo válku, že byli dobrými vojáky, že je na ně hrdý a že nyní ať se vrátí do svých domovů ke každodennímu životu. Řekl jim, že jich všech bude nyní třeba při obnově Německa. Když skončil, muži se s ním rozloučili pokřikem a rozešli se." Jiní vysocí němečtí pohlaváři, kteří měli dobrý důvod se obávat, že by mohli být obžalováni z válečných zločinů, se ukrývali v horách. Od lidí z tábora se Speirs dozvěděl o muži, který řídil pracovní tábory v celé oblasti a spáchal obrovské množství zločinů. Pustil se do vyšetřování, vyslechl několik lidí a ukázalo se, že je to pravda. Další vyšetřování odhalilo, že tento muž žije na jednom malém statku poblíž. Speirs si zavolal nadrotmistra Lynche, vysvětlil mu situaci a vydal tento rozkaz: "Vezměte Moona, Liebgotta a Siska, najděte ho a zlikvidujte." Lynch shromáždil muže, vysvětlil jim, o co jde, vzali si džíp a vyrazili do hor. Po cestě začal mít Moone dilema. Napadlo ho, že kapitán Speirs není oprávněn sám vykonat popravu na základě svědectví několika chovanců z tábora. Avšak Speirs byl velitelem roty a Moone byl pouhým řadovým vojákem, jenž musel plnit rozkazy. Pro sebe se však rozhodl: "S tímhle nesmyslem nechci mít nic společného. Pokud ho někdo zastřelí, já to nebudu." Když dorazili na statek, bez nejmenšího odporu nacistu zajali. Liebgott ho půl hodiny vyslýchal, potom prohlásil, že nemůže být pochyb, že je to muž, kterého hledají, a že je vinen. Američané donutili muže nasednout do džípu a vyrazili. Lynch zastavil u jakési rokle. Vystrkali ho z vozu, Liebgott vytáhl pistoli a dvakrát ho střelil. Zajatec začal křičet, otočil se a utíkal do kopce. Lynch nařídil Mooneovi, aby ho zastřelil. "Zastřel ho sám," odpověděl Moone. "Je po válce." "Chrt" Sisk nato postoupil vpřed, zamířil svou M-1 na prchajícího muže a zastřelil ho. Poté, co byli všichni němečtí zajatci a chovanci táborů prošetřeni a odesláni z oblasti pryč, bylo zapotřebí protřídit a shromáždit všechnu zabavenou německou výstroj a výstroj americké armády, které již nebylo zapotřebí. Poté, co byl materiál roztříděn a registrován, byl konvojem nákladních aut odvážen do skladů ve Francii. Důstojníkům bylo řečeno, aby vrátili hedvábné mapy Francie, které vyfasovali před seskokem do Normandie, a pokud ne, měli zaplatit pokutu sedmdesát pět dolarů. Jelikož tyto mapy měly pro veterány ze Dne D zatraceně velkou cenu, došlo ke všeobecné neposlušnosti. Když byli důstojníci vyzváni, aby zaplatili pokutu, Winters odpověděl po vzoru generála McAuliffa - za celý prapor: "Trhněte si nohou." Zásobovací důstojník pluku kapitán Herbert Sobel to vzdal. Vzhledem k tomu, že nedocházelo k žádnému odporu a naopak bezchybně fungovala spolupráce s Němci i Rakušany, koncem třetího květnového týdne tu již pro Američany nebyla téměř žádná práce. Veškerou službu v kuchyni, praní, úklid či stavební práce vykonávali místní občané za nějaké peníze nebo jídlo či cigarety. A tak mladí muži, kteří toužili po návratu domů, začali být nervózní. Winters nechal postavit závodní dráhu, tenisový kurt a baseballové hřiště, posléze i střelnici, a pořádaly se soutěže, zápasy mezi rotami, prapory, pluky ze všech evropských bojišť. Denně se také nacvičoval pochod v útvaru. Někteří byli spokojeni. Pro vášnivé sportovce, kteří měli v plánu věnovat se po válce sportu na univerzitě či profesionálně, to byla skvělá příležitost k tréninku. Byli omluveni ze všech služeb, bydleli ve zvláštních sportovních ubytovnách a každý den trénovali nebo se účastnili zápasů či soutěží. Pro těch několik, kteří měli v plánu pokračovat ve vojenské kariéře, to pak byla příležitost zdokonalovat se ve své profesi. Avšak většina, to jest ti, kteří nebyli ani sportovci, ani nechtěli zůstat v armádě, se nudila a čas trávila hlavně čtyřmi způsoby - turistikou v Alpách, lovem, pitím a běháním za ženskými.

Nedaleko leželo neskutečně nádherné jezero Zellersee, čtyři kilometry dlouhé a dva kilometry široké, v němž byla za dlouhých slunečných dní na konci května a začátkem června už i příjemná voda ke koupání. "Pomalu se mi začínají rozpadat plavky," napsal Webster 20. května matce. "Prosím, kup mi nějaké podobné v pestrých barvách u Abercrombieho a Fitche a pošli mi je co nejdříve. 85 cm kolem pasu, radši volné než těsné." Na hoře za Kaprunem byla horská chata. Sedačková lanovka k chatě byla rozbitá, ale bylo možno k ní dojít po horské stezce. Podle Wintersova rozvrhu se zde čety střídaly na rekreaci po třech dnech. Na chatě bylo rakouské služebnictvo, kuchaři, lyžařští a lovečtí instruktoři. Lyžování bylo báječné a stejně tak lov horských koz. Trochu níže byla vysoká zvěř, byly jí zde stovky, neboť zde byl hlavní lovecký revír evropské aristokracie. Co se týká distribuce potravin, 101. divize se nacházela na úplném konci trasy. Všichni vojáci podél distribuční trasy, jež začínala v přístavech Cherbourgh a Le Havre, si z doručovaných potravin urvali co mohli, tím spíše, že měli přítelkyně z řad obyvatelstva, o které bylo třeba pečovat, a navíc všude kolem nich vzkvétal černý trh, kde bylo možno jídlo výhodně zpeněžit. Není tedy divu, že se do Alp mnoho potravin nedostalo. A tak se výsadkáři vydávali na lov zvěře a srnčí se stalo běžnou součástí jejich jídelníčku. Vojín Freeman měl brokovnici Browning a zásoboval mužstvo zvěřinou, křepelkami a jiným ptactvem. "Ženské, holky, slečny, kůstky, sukně, baby, milenky, zlatíčka, fraulein, mademoiselle, to jediné hochy zajímalo," píše Webster a dále popisuje důsledky: "Kuchaři si vydržovali milenky, pro ty nejčilejší z čety tu byla neustále k dispozici stodola, McCreary měl ve městě vdanou paničku, Reese si také užíval s jednou v jejím vlastním domě, Carson nosil jídlo jedné vzdělané, krásné, kultivované blonďaté Polce (se kterou se později oženil), důstojníci z čety každou noc navštěvovali tábor odsunutých osob a v Zell am See, domově nejkrásnějších ženských v Evropě, si hoši s opálenými blondýnkami plnili svoje nejtajnější sny- po třech letech, kdy o ženách mezi sebou jenom mluvili, měli nyní vše, co si jen mohli přát. Zde zákaz nedružit se s německým obyvatelstvem naprosto selhal." Pro případné zájemce, kteří si to mohli dovolit, zde byly také ženy v Londýně, Paříži a v Porúří, ale, jak Webster poznamenává, "Rakousko, kde byly ženy hezčí, lépe stavené a ochotnější než v kterékoli jiné části Evropy, bylo pro americké vojáky hotovým rájem". Přísun alkoholu neměl konce. 28. května Webster napsal rodičům: "Od té doby, co jsme odjeli z Berchtesgadenu, jsme každý večer na mol. Před dvěma dny jsme v jednom německém skladišti wehrmachtu objevili několik beden s ginem - v každé bylo čtyřicet osm láhvi. Ten váš balík s pomerančovým džusem v prášku tedy přišel velmi vhod." Kapitán Speirs vydal v souvislosti s alkoholem pouze jedno bezpodmínečné nařízení - žádné výtržnosti venku. Nad jeho dodržováním přísně bděli seržanti, kteří nestáli o žádné incidenty s opilými vojáky na hlídkách, ani neměli zájem, aby se po ulicích a po horských stezkách potulovalo opilé mužstvo. Na svých ubikacích však mohli muži pít, co hrdlo ráčilo. Většina z nich však pila ještě více. Websterovo družstvo mělo vždy po ruce plný džbán vychlazeného džusu s džinem. Podle Webstera se "každý večer v osm hodin již Matthews potácel a blábolil, Marsh se chvástal, jak ho v jeho družstvu na slovo poslouchají, Sholty seděl tiše na posteli a křenil se, Wynn se řehtal, vykřikoval a vyprávěl o Bastogne, McCreary se bez vší skromnosti, ovšem oprávněně holedbal, jaký je hrdina ('V týhle četě není nikdo odvážnější, než jsem já, kámo'), Gilmore si zuřivě mačkal šaty, což byl pro něj typický a vítaný projev toho, že má v hlavě, Hale chlemtal a naléval si jednu sklenku za druhou, Chris, který nikdy nedělal žádné výtržnosti, seděl v naprosté tichosti, Rader vytuhl v lenošce a já s elegancí a nenuceností sobě vlastní vytuhl jako první a tvrdě spal." Kocovinu vždy hoši rozháněli odpoledním koupáním nebo softballem. Winters sám nepil a pití neschvaloval, i když ani nebyl proti němu, zato však jeho nejlepší přátelé Weish a Nixon byli těžcí alkoholici. Winters nikdy nikomu nevyčítal, že byl opilý, pokud se opíjel v soukromí a ve vlastním volnu. Každé odpoledne mu totiž velice dobře připomnělo důvod, proč muži pijí, když je tam viděl pobíhat na sluníčku při softbalu jen v trenýrkách. Téměř každý z nich měl na těle minimálně jednu jizvu, někteří měli dvě, tři či dokonce čtyři - na hrudi, zádech, pažích a nohách. "A to byli v Kaprunu pouze ti, kteří nebyli vážně zranění," dodal k tomu. Rota E si však i jinak připomínala cenu, kterou musela zaplatit za to, že došla až sem. 5. června ve 22.00 muži oslavili první výročí jejich seskoku do Normandie. Webster si s úžasem uvědomil, co všechno se od té doby změnilo. "Před rokem ve 22.00 mi srdce bušilo jako buben Geneho Krupy* a žaludek jsem měl stažený a prázdný... teď si sedím pohodlně v domku v rakouských Alpách, v jedné ruce vysokou sklenici vychlazeného džusu s džinem, v druhé ruce pero. Spousta hochů, kteří s námi tenkrát vzlétli z toho letiště v Devonshire, už není mezi námi a jsou pohřbeni na hřbitůvcích v Ste. Mere-Eglise, Sonu a v Belgii, ale já jsem stále zde a jsem za to vděčný a dnes večer uctíme jejich památku tak, jak by se to líbilo nejvíce jim samotným - divokými oslavami." (* Gene Krupa, nar. 1909 v Chicagu, první známý bubeník swingové éry - pozn. překl.)

Také důstojníci slavili v jednom kuse. Speirs se někde dostal k několika bednám prvotřídní brandy, kterou si vychutnával na pokoji s jednou krásnou Polkou z tábora a jejím malým dítětem. I plukovník Sink na svém velitelství v hotelu Zell pořádal několik památných oslav. Jeden večer sem na setkání s generálem Taylorem a jeho štábem pozval všechny důstojníky z 506. pluku. To byl tedy mejdan. Plukovník Strayer, který podle poručíka Foleyho "sám vyslopal slušné množství alkoholu, byl jako z divokých vajec" a dostal se do pěstního souboje s jakýmsi generálem. Poručík Foley a pár dalších dostali skvělý nápad. Šli na parkoviště a z mercedesu generála Taylora (předtím patřil Hitlerovi) odčerpali skoro všechen benzín. Mysleli si, jak to bude zábavné, až generálovi na cestě zpět do Berchtesgadenu uprostřed noci dojde benzín. Druhý dne ráno, v neděli, plukovník Sink mimořádně svolal všechny důstojníky. Shromáždili se před hotelem. Sink se tam do nich obul. Řekl, že jejich chování bylo ostudné. Zvláště rozebíral šarvátky a onen kanadský žertík s generálovým autem. Právě mu volal generál Taylor, že prý mu došel benzín a musel čekat celé hodiny v autě, než se řidiči podařilo sehnat plný kanystr. Foley, který se samozřejmě nepřiznal, říká: "Sinka ani trochu nezajímalo, že blízko stojí a poslouchají nějací řadoví vojáci, bylo mu jedno, jestli ho někdo slyší, ale strašně, strašně jsme to od něj schytali." Sink ale nikdy nezuřil dlouho. O týden později uspořádal obrovskou oslavu Dne nezávislosti. Avšak 4. července pršelo a taktéž další den. Nevadí, 6. července již bylo pěkně a oslavy mohly vypuknout. Muži si je překřtili na "Sinkův den nezávislosti". Konala se sportovní utkání všeho druhu. Kluzáky a bezmotorové letouny plachtily mezi horskými vzdušnými proudy nad jezerem, Velitelství dopravního letectva zapůjčilo pluku na odpoledne

jednu Dakotu, ze které dvanáct mužů hromadně seskočilo do jezera. Hory jídla a pití. V parku vyhrávala um-pa-pa místní kapela oblečená do kožených kraťasů. Američtí vojáci chtěli po muzikantech populární americké písně, ale Rakušané je museli nejdřív nazkoušet. Všichni tancovali. Všechna děvčata měla na rukávu pásku označující odsunuté osoby (zákaz družení se vztahoval pouze na Němce a Rakušany, na odsunuté osoby nikoli, proto byly tyto pásky houfně rozdávány i místním děvčatům), i když, jak vzpomíná poručík Foley, "na oslavách nebyla ani jediná odsunutá osoba". Zell am See se svým horským počasím, neomezenými možnostmi sportování, ženami a pitím, nenáročnou službou, lovením divoké zvěře a s plukovníkem, kterého měli všichni rádi, podle Webstera "představovalo hotový ráj pro vojáka". Zkrátka dokonalé léto i pro muže z roty E. Přesto však toho měla většina z nich po několika týdnech dost. Štvala je armádní byrokracie, nudili se, až příliš pili a především chtěli domů. Návrat domů však závisel na bodech, jež se nyní staly doslova jediným předmětem diskuse mezi mužstvem a ve většině případů přispívaly k ještě větší rozmrzelosti. Podle tohoto bodového systému, který armáda zavedla, dostával každý voják body za každý měsíc aktivní služby, za vojenské operace, jichž se účastnil, za vyznamenání či za to, zda byl ženatý. Magickým číslem bylo 85. Ti, kdo měli 85 či více bodů, měli nárok na okamžitý odjezd domů a propuštění z armády. Ti, kdo měli bodů méně, byli odsouzeni k tomu, aby zůstali v divizi a pravděpodobně je čekal ještě seskok v Číně či Japonsku. A tak poprvé za dobu svého působení v armádě se začali důstojníci i řadoví vojáci vážně zajímat o vyznamenání. Za Bronzovou hvězdu bylo pět bodů. Samozřejmě nešlo zabránit tomu, aby je armádní hierarchie a byrokracie neudělovala především svým oblíbencům. Poručík Foley si například vzpomíná, že "pobočník velitele pluku, podle toho, co se povídalo, dostal prý Bronzovou hvězdu za to, že pro Sinkovo velitelství vybral hotel Zell". Muži z roty E se však cítili být podvedeni především z jiného důvodu - bylo skoro nemožné, aby výsadkáři dostali jiné vyznamenání než Purpurové srdce. Například ve 101. divizi obdrželi Medaili cti pouze dva muži - jeden vojín a jeden podplukovník z 502. pluku - oba zahynuli v boji. Major Winters měl jako jediný z 2. praporu Kříž za vynikající služby, který si zasloužil při bojích s německou baterií v Normandii. V rotě E měl Stříbrnou hvězdu kapitán Speirs a ještě dva nebo tři další a přibližně dvanáct mužů mělo Bronzové hvězdy. Purpurových srdcí byla spousta, ale to nebylo bráno jako vyznamenání, ale jako "odznak příslušnosti k pěchotě." Většina mužů z roty E měla jako vyznamenání pouze čtyři hvězdičky na své stužce z evropského bojiště, tedy o nic více než jakýkoli štábní písař, který jedinkrát nevystrčil nos z tábora v týle. "Například MacClung," píše Webster rozhořčeně. "To byl tichý, hubený a docela nezajímavý chlap a nikdo si ho nijak zvlášť nevšímal, ale jeho kamarádi v 3. četě přísahali, že starý MacClung oddělal víc Němců než kdokoli jiný u praporu. MacClung měl na fricky nos, šel po nich za každé situace a doslova je lovil při útocích za úsvitu i při nočních průzkumných hlídkách. Riskoval a dobrovolně se přihlásil do více nebezpečných akcí než kdokoli jiný v rotě E. MacClung si poctivě odkroutil celou Normandii, Holandsko a Bastogne, a co za to měl? Stužku z evropského bojiště a čtyři hvězdičky."

Podobně na tom byl i "Šikula" Powers. Přestože takových vojáků jako on ve 101. divizi moc nebylo, neměl žádné vyznamenání, ani Purpurové srdce, a bodů měl nedostatek. Nespokojenost narostla do takových rozměrů, že se generál Taylor rozhodl v každé rotě provést losování, jehož výherce pojede domů. Powers se nechtěl losování účastnit. "Zatraceně, Paule," řekl seržantu Rogersovi, "v životě jsem nikdy nic nevyhrál." Ale Rogers ho přesvědčil, aby šel, a Powers nakonec vyhrál. Jeden voják mu okamžitě za možnost odjet domů nabídl tisíc dolarů. Powers vzpomíná: "Chvíli jsem o tom přemýšlel, tisíc dolarů bylo dost peněz, ale nakonec jsem řekl: 'Ne, radši pojedu domů.' " Powers si sbalil svou kořist z rabování, především pistole, dal do pořádku své papíry, vyzvedl si svůj plat za poslední měsíc a společně s deseti dalšími šťastlivci se vydal na cestu do Mnichova. V zatáčce se jejich nákladňák čelně srazil s jiným vojenským nákladňákem. Powers vyletěl ven přes kabinu auta na dlažbu, zlomil si několik kostí a měl těžký otřes mozku. Jiný ze "šťastlivců" byl mrtev. Powers byl převezen do nemocnice, kde mu ukradli veškeré peníze i suvenýry. Domů se nakonec dostal jednou nemocniční lodí, několik měsíců poté, co byli jeho kamarádi už dávno doma. Kromě toho, že kuchaři a písaři měli stejné bodů jako voják z přední linie, přispívalo k obecnému znechucení i nahodilé přidělování bodů. Všichni muži si celé hodiny svoje body přepočítávali stále dokola, ovšem nebylo důležité, jaké číslo vyšlo jim, ale kolik jich měl zapsán pobočník velitele pluku. Webster byl přesvědčen, že má 87 bodů, ale jeho záznamy ukazovaly, že má méně než 80. Generál Taylor se rozhodl svým veteránům pomoci. Prohlásil, že každý muž, který byl v Normandii, Holandsku a Belgii, nebo se účastnil dvou z těchto operací a třetí vynechal kvůli zranění, dostane Bronzovou hvězdu. To bylo samozřejmě přijato s obecným povděkem, ale na jistou dobu to jen přispělo k další nespokojenosti, neboť trvalo celé týdny, než medaile - a s nimi i oněch životně důležitých pět bodů - skutečně dorazily. Kvůli této byrokracii jen vzrůstal již tak značný odpor vůči armádě a jejímu chování. Mezi důstojníky a mužstvem obcházeli náboroví důstojníci a snažili se je přesvědčit, aby se stali vojáky z povolání. Téměř nikdo nechtěl. Webster vyslovuje pocity, jež sdíleli téměř všichni jeho kolegové: "Nenávidím tuhle armádu tak silně a tak odhodlaně, že o ní až do své smrti nebudu moci říci nic dobrého," napsal svým rodičům. "Čas strávený v armádě považuji z devadesáti procent za ztracený" Jediné, co přiznává, je, že se naučil "vycházet s lidmi". Když Sink nabídl Wintersovi místo důstojníka z povolání, Winters o tom chvíli přemýšlel a potom řekl, že raději ne. Nespokojenost a vztek rozdmýchané tímto bodovým systémem se staly skutečným problémem především díky přemíře pití, zbraní a ukořistěných automobilů. Automobilové nehody způsobily 101. divizi stejné ztráty jako německá armáda v Belgii. V prvních třech týdnech v Rakousku došlo k sedmdesáti haváriím a k dalším během následujících šesti týdnů v červnu a červenci. Dvacet mužů bylo zabito a téměř sto bylo zraněno. Jednou v noci vezl seržant Robert Marsh vedlejší ulicí vojína Johna Janoveka z hlídky. Jeli německým nákladňákem a Janovek se opíral o špatně dovřené dveře. Najeli na kus dřeva, Janovek ztratil rovnováhu, vypadl ven a rozbil si hlavu o dlažbu. Marsh s ním okamžitě jel na stanici první pomoci pluku v Zell am See, ale Janovek po cestě zemřel. Kapitán Speirs zabalil jeho pár osobních věcí, hodinky, výsadkářský odznak a peněženku a poslal je Janovekovým rodičům. "Urazil dlouhý kus cesty," píše Webster. "Účastnil se seskoku v Holandsku a bojoval u Bastogne. Nenáviděl armádu a teď, když je po válce a naděje na návrat domů byla konečně na dohled, zemřel." Marsh

nebyl opilý. Rota E si dávala záležet, aby na hlídkách a ve službě byli vždy střízliví, zodpovědní vojáci a aby nikdo neřídil v opilosti. Jiné jednotky na to však tak nedbaly. Vojín O'Keefe vzpomíná na to, jak jednou v noci hlídkoval s vojínem Lloydem Guyem u zátarasu na silnici mezi Saalfeldenem a Zell am See. Po silnici se přiřítil otevřený německý štábní vůz, který očividně nehodlal přibrzdit. "Skočili jsme mu s Guyem do cesty a přinutili jej zastavit. Uvnitř seděli dva muži v německých uniformách, oba opilí. 'Co nás sakra zastavujete? Dyť jsme Američani!' Byli to taky výsadkáři, ale od jiné roty. Řekli jsme jim: 'Do háje, mohli jsme vám ustřelit palici!' Nakonec slíbili, že pojedou pomaleji. Řekli jsme jim, že asi patnáct kilometrů dál je další hlídka, aby dávali pozor a zpomalili před ní. Slíbili, že zpomalí. Když jsme se ale vrátili na pokoj, dozvěděli jsme se, že ti pitomci kolem Wellingova stanoviště projížděli plnou rychlostí, i když na ně Welling křičel 'Stát! Stát!' Po třetím 'Stát!' Welling vystřelil a zasáhl řidiče." Později šel Welling toho zraněného muže navštívit do nemocnice. Řidič Wellingovi řekl, že mu nic nevyčítá, že by na jeho místě udělal totéž.
Seržant "Chuck" Grant, původní člen roty z Toccoa, byl usměvavý, světlovlasý Kaliforňan atletické postavy, který měl všeobecný respekt - v Holandsku zničil jednu osmaosmdesátku a byl všemi oblíben. Jednou v noci vezl několik vojínů na hlídku u jednoho zátarasu na silnici. Na místě však panoval značný rozruch.
Jeden opilý americký voják tam stál s pistolí v ruce a u nohou mu leželi dva mrtví Němci. Zastavil jejich vůz a chtěl po nich benzín, protože mu došel. Neuměl ale ani slovo německy a oni zase neuměli anglicky, a tak měl pocit, že nechtějí poslechnout, a zastřelil je. Náhodou jel kolem major od vojenské zpravodajské služby. Vysedl se svým seržantem z džípu, aby se podívali, co se děje. Opilý voják na ně namířil pistoli a řekl, aby jeli pryč. V tu chvíli přijel na místo Grant. Opilec na něj vystřelil, ale netrefil se. Major po něm skočil, aby ho odzbrojil, ale voják se otočil a zastřelil jej a potom i seržanta. Když se Grant přiblížil, střelil ho do hlavy a pak utekl. Speirs si Granta velmi oblíbil. Když uslyšel o střelbě, naskočil s poručíkem Foleyem do džípu, dojeli na místo, vzali Granta na nosítka a ujížděli s ním na stanici první pomoci pluku. Tamní lékař vypadal otřesně, byl neoholený, neučesaný a měl na sobě špinavou kosili. Zběžně se na Granta podíval a řekl, že "není žádná naděje". "Blbost," řekl Speirs, naložil Granta opět na nosítka a zamířil do Saalfeldenu. Speirs slyšel, že jsou tam němečtí specialisté. Byl mezi nimi i neurochirurg z Berlína. Okamžitě Granta operoval a zachránil mu život. Zpráva o tomto incidentu se okamžitě roznesla mezi mužstvem. Rota E vyrazila hromadně pátrat po viníkovi. Objevili ho, když se v Zell am See snažil znásilnit rakouskou dívku. Nedávno byl přiřazen k rotě I. K neskrývané nelibosti mnoha mužů byl přiveden živý na velitelství roty. Snad by pro něj bylo bývalo lepší, kdyby ho rovnou zastřelili. Srotila se kolem něj polovina roty, kopali do něj a křičeli, ať se těší. Než však k něčemu došlo, přiřítil se přímo z nemocnice kapitán Speirs. "Kde je ta zbraň?" vykřikl Speirs na vězně.
"Jaká zbraň?"
Speirs vytáhl svou pistoli, chytil ji za hlaveň a uhodil muže pažbou přímo do spánku. Začal na něj křičet: "Když hovoříte s důstojníkem, oslovujete ho 'pane'," a udeřil ho ještě jednou. Voják se omráčený sesul na židli. Poté přiběhl vojín Hack Hansen z Grantovy 2. čety, jeho dobrý kamarád, a okamžitě vytáhl pistoli: "Ty zasranej parchante!" zuřil. "Takový jako ty patří zastřelit." A namířil mu pistolí přímo do obličeje. Čtyři muži chytili Hansena zezadu, snažili se ho odtáhnout pryč a křičeli na něj, že smrt by pro něj byl až příliš snadný trest, ale Hansen přesto stačil vystřelit. Netrefil však. "Měli jste vidět obličej toho chlapa," říká Gordon Carson. Zbili ho do bezvědomí a potom ho odvezli do vězení pluku, kde ho předali poddůstojníkovi vojenské policie. Poddůstojník počkal, až se probere, a potom ho zmlátil do krve.
Na velitelství roty dorazil Sink. Vešel dovnitř a zeptal se seržanta Carsona: "Kde je Speirs?" "Nahoře, v druhém patře, pane."
Sink šel nahoru a nechal se od Speirse informovat, co se stalo. Trvalo to téměř hodinu. Když Sink odešel, Speirs sešel dolů. "Co vám řekl?" zeptal se Carson.
"Vynadal mně."
"No a co říkal?"
"Řekl, že jsem toho parchanta měl zastřelit."
Je pozoruhodné, že to Speirs neučinil. Lze to vysvětlit jedině tím, že Speirs si zřejmě nebyl úplně jist, že jde o skutečného viníka, jak mi řeklo několik mužů. Když jsem se na to Speirse zeptal, odpověděl: "Asi to tak bylo. Zřejmě jsem musel mít nějakou pochybnost, protože jednat okamžitě, to mi nikdy nedělalo problémy."
Napadlo mě však, jestli v tom nebylo ještě něco jiného. Speirs nebyl jediný, kdo měl šanci toho člověka zastřelit. I Grant měl tu příležitost. Klidně ho mohl na místě zastřelit i onen major, který na něj zde narazil, a téměř všichni z roty, se kterými jsem hovořil, mi na to řekli, že by to bylo jenom dobře. Ale i když mnoho z nich bylo přítomno na velitelství roty, když toho vojáka přivedli, a všichni měli u sebe pistole, ve skutečnosti se ho pokusil zastřelit pouze jediný z nich a tomu v tom ještě ostatní zabránili.
Téměř všichni, kdo byli v té místnosti, již předtím zabíjeli. Krev v nich jen vřela a byli vzteky bez sebe. Ale ovládli se. Měli už dost zabíjení. Krátce po tomto incidentu poslal kapitán Speirs dlouhý dopis seržantu Forrestu Guthovi, jenž ležel v nemocnici v Anglii a napsal Speirsovi, že má strach, že by mohl být přidělen k jiné divizi. Speirs měl Gutha rád, považoval ho za dobrého vojáka a cenil si toho, že měl vždy všechny své zbraně v dokonalém stavu. Zvláště si ho Guth získal tím, jak dokázal drobnou úpravou udělat z M-1 plně automatickou zbraň. (Jednu z těchto speciálně upravených pušek dostal od Gutha i Winters. Nechal si ji, a když odjížděl do korejské války, vzal si ji s sebou. Bohužel, Guth si dnes již nepamatuje, jak to dělal.) V tomto dopise Speirs ukázal svou lidštější stránku. Byl to rozvleklý dopis o tom, co se v rotě E stalo od chvíle, kdy Guth odjel do nemocnice, a byl nabitý informacemi, které Gutha zajímaly nejvíce: "Luz spadl z motocyklu a natloukl si ruku, nic vážného. Seržant Talbert už nechtěl dělat nadrotmistra, a tak jsem mu dal 2. četu a nadrotmistrem je teď seržant Lynch (z 2. čety). Seržant Alley se opět ožral a museli jsme mu dát důtku. Poručík Lipton je na dovolené ve Skotsku a moc si to pochvaluje. Já se těším na dovolenou do Anglie, že zase uvidím svou ženu a dítě. Seržant Powers byl již na cestě domů, když se jeho náklaďák převrátil. Rozbil si hlavu a teď je v nemocnici. Seržant Strehl (z 3. čety) už je na cestě domů, do Států. Chuck Grant se připletl do cesty kulce, kterou

vypálil jeden ožralý americký voják, a jeho hlava na tom není zrovna nejlíp - teď ale leží v jedné německé nemocnici poblíž a už se to lepší. Seržant Malarkey se právě vrátil z dlouhého pobytu v nemocnici. Seržant Rhinehard se vrátil z Riviéry. McGrath na žádnou dovolenou nepojede - šetří." Speirs napsal Guthovi také o Bronzové hvězdě, kterou měl dostat za účast v Normandii, Holandsku a Belgii, a slíbil mu, že ho bude informovat hned, jak dorazí. Na konec dopisu připsal: "Clark je teď zbrojním mechanikem u obrněné. Buriingama jsem vrátil zpátky k jeho četě - neměl na to! Tady v Rakousku máme elektřinu i teplou vodu. Mimochodem, tu prezidentskou citaci a dubovou větévku můžeš nosit na jakékoli uniformě 101. vzdušné výsadkové divize." Rota se rozpadala. Generál Taylor nařídil, aby všichni muži s vysokým počtem bodů, kteří ještě neodjeli domů, byli převedeni k 501. pluku do Berchtesgadenu. 501. pluk byl rozpouštěn a sloužil k přesunu všech mužů s vysokým bodovým ohodnocením z divize zpět do Spojených států, kde měli být propuštěni z armády. Jiní ze starých členů roty byli v nemocnici, nebo již byli na cestě domů. Rekruti, kteří se k rotě připojili až v Mourmelonu či Haguenau, byli nyní považováni za veterány. Generál Taylor odjel do Států, a když se ke konci června vrátil, oznámil, že 101. divize má být po zimní dovolené ve Státech přesunuta do Tichomoří. Mezitím ministerstvo války rozhodlo, že divize musí projít tvrdým výcvikem, pokud má být opět nasazena do akce, neboť více než tři čtvrtiny divize tvořili nováčci. "A tak se započalo opět s každodenním výcvikem, pochodováním v útvaru a tělesným cvičením, procvičovalo se zacházení s M-1, automatickou puškou Browning a karabinou, vyráželo se na pochody, muži se zdokonalovali v ruční signalizaci, taktice boje v družstvech, probíhaly prohlídky kasáren, kuchyňských potřeb, dbalo se na vojenské chování a disciplínu, cvičila se první pomoc, kontrolovala se čistota a oblečení, pracovalo se s mapou, střílelo se naslepo i na terč, celý jeden týden byl věnován zeměměřičství, a tak pořád dokola," psal Webster, "a já už toho začínal mít po krk". Vrátil se poručík Peacock a začal šikanovat více než kdy předtím. Cvičení s ním bylo - podle Webstera - "tak nesnesitelné, že chlapi, kteří ho znali už z Holandska a Bastogne, ho nemohli ani cítit. Zuřil jsem natolik, že kdybych býval měl méně než osmdesát pět bodů, přihlásil bych se dobrovolně do Japonska a raději bych šel do akce, než abych musel snášet další cvičení s Peacockem." Do poloviny července byli pryč už všichni veteráni z Normandie, kromě nešťastného Webstera, kterému se dosud nedařilo přesvědčit pobočníka o tom, že má skutečně dostatečný počet bodů. K těm, kteří dosáhli potřebného počtu bodů, promluvil plukovník Sink na rozloučenou: "Velitel pluku přijímá odchod tak skvělých důstojníků a vojáků se smíšenými pocity. Na jedné straně to přeje každému z vás. Dřeli jste a tvrdě bojovali za právo vrátit se do svých domovů a k vašim přátelům. Na druhé straně jsem smutný, že vás vidím odcházet, neboť jste mí přátelé a druhové ve zbrani. Mnohé z vás jsem si občas zval na kobereček. Doufám, že chápete, že to nebylo ve zlém a že nám vždy šlo o společnou věc. Jsem přesvědčen, že si onu prezidentskou citaci zasloužíte a že vám bude navždy sloužit ke cti. Provázej vás na cestě Bůh. Ať nad vámi bdí i na příští vaší pouti stejně, jako nad vámi bděl v Normandii, Holandsku, u Bastogne a v Německu, a ať nad vámi drží ochrannou ruku až do posledního seskoku!" Koncem července byla divize převezena ve "čtyřicítkách/osmičkách" do Francie. Rota E byla ubytována v kasárnách v Joigny, malém městě na jih od Paříže. Winters, Speirs, Foley a další odjeli na dovolenou do Anglie. 6. srpna byla svržena atomová bomba na Hirošimu a tím skončily jakékoli obavy z další operace v Tichomoří. Poté se dalo ve výsadkových silách všechno do pohybu, muži s malým počtem bodů byli převedeni k 17. vzdušné výsadkové divizi, ostatní k 82. divizi. Časopis 101. divize Screaming Eagle si stěžoval, že "jednotka nyní připomíná spíše záložní středisko než bojovou divizi". (Rapport, Northwood, Rendezvous with Destiny, 775) 11. srpna byl plukovník Sink jmenován zástupcem velitele divize. 22. srpna odešel ze 101. divize nebo alespoň z toho, co z ní zbylo, generál Taylor, jenž se stal velitelem vojenské akademie ve West Pointu. Krátce nato se 506. pluk sbalil a přesunul do Berlína, kde se připojil k 82. vzdušné výsadkové divizi. Říká se, že plukovník Sink plakal, když viděl své hochy pochodovat na nádraží v Joigny, odkud měli být převezeni k 82. divizi. Webster se tomu nedivil, neboť podle něj "byl srdcem a duší našeho pluku". Roku 1946 Webster napsal: "Nádherná tmavě modrá hedvábná vlajka našeho pluku s vyšitou horou Currahee, bleskem a šesti parašutisty leží svinutá v pouzdře a zaprášená v národním archivu ve Washingtonu." 30. listopadu 1945 byla 101. vzdušná výsadková divize rozpuštěna. Rota E již neexistovala. Rota se zrodila v červenci 1942 v Toccoa a zanikla téměř přesně o tři roky později v rakouském Zell am See. Během těch tří let toho muži viděli, vytrpěli a vykonali více než většina lidí za celý svůj život. Armádu považovali za nudnou, drsnou a pedantskou a nenáviděli ji. Válka pro ně byla ztělesněním hnusu, zkázy a smrti a taktéž ji nenáviděli. Cokoli pro ně bylo lepší než krveprolití, bláto, špína a tělesné strádání - cokoli, kromě toho, že by zradili své kamarády. Válka jim však také přinesla to nejkrásnější přátelství, jaké kdy poznali, a nesobeckost. Zjistili, že svého druha, jenž leží v jámě vedle nich, dokáží milovat více než sebe samé. Zjistili, že muži, kteří milují život, jsou ve válce ochotni ho obětovat za druhé. Měli za velitele roty tři pozoruhodné muže - Herberta Sobela, Richarda Winterse a Ronalda Speirse. Pro rotu byl významným přínosem každý z nich, ale nejvýraznějším z nich byl Winters, který byl s rotou od prvního do posledního, tisícího devadesátého pátého dne. Podle těch, kteří v rotě E sloužili, to byla rota Dicka Winterse. Tento názor zastávali především poddůstojníci, ti, kteří v Toccoa byli obyčejnými vojíny a na frontě již sloužili jako desátníci a seržanti. Tito muži v rotě E strávili celé tři roky. Důstojníci, kromě Winterse, přicházeli a odcházeli, mnozí z důstojníků odešli z roty E ke štábu praporu či pluku, ale těmi, kdo skutečně zůstali a (pokud nebyli zraněni) prožívali s rotou každý den její existence, byl právě Winters a poddůstojníci. Právě oni udrželi rotu pohromadě, obzvláště při onom strašném bombardování v lesích kolem Bastogne a v onom rozhodujícím okamžiku útoku na Foy, než Dikea nahradil Speirs. A uznávanými autoritami, ať již na papíře či ve skutečnosti, byli nadrotmistři - William Evans, James Diel, Carwood Lipton a Floyd Talbert. Seržant Talbert ležel 30. září 1945 v nemocnici ve Fort Benjamin Harrison v Indianě. Napsal odtud Wintersovi dopis. Nebyl sice takovým spisovatelem jako Webster, ale psal od srdce a hovořil za všechny muže, kteří kdy v rotě E sloužili. Napsal mu, že by se s ním chtěl někdy zase sejít, neboť toho má mnoho na srdci. "Především bych se chtěl pokusit ti říci toto... Dicku, každý voják, který kdy pod tebou sloužil, nebo bych měl spíš říci 's tebou', protože jsi se nikdy nad nikoho nevyvyšoval, tě bude navždy milovat a nikdy na tebe nezapomene. Budeš pro mne vždy tím nejskvělejším vojákem, jakého jsem kdy potkal. Člověk si z války odnese něco, co nikde jinde

nenajde. Jako bych si z ní odnesl větší sebedůvěru či něco takového. Nevím, proč ti to tu píši. Ty to víš sám nejlépe. Nu, budu už končit. Jsi ten nejlepší přítel, jakého jsem kdy měl, a jen doufám, že zůstaneme přáteli i nadále. Byl jsi mým vzorem a mou inspirací v boji. Ten malý major, kterého oba známe, o tobě prohlásil několika slovy toto: 'ten nejstatečnější a nejneohroženější voják, jakého jsem poznal'. A já jsem tento jeho názor velice respektoval. I on byl velkým vojákem, ovšem já mu oznámil, že největším jsi byl ty. Nu, teď tedy víš, že bych tě následoval třeba i do samotného pekla. Neboť když jsem byl s tebou, věděl jsem, že vše je absolutně v pořádku." Winters cítil ke svým mužům totéž, co oni k němu. Roku 1991 dal dohromady historii své roty, ve které se píše: "101. vzdušná výsadková divize se skládala ze stovek dobrých, spolehlivých rot. Nicméně rota E z 506. parašutistického pluku mezi nimi všemi vyniká mimořádným vzájemným poutem, které muže drží pohromadě. Tento zvláštní, jedinečný, důvěrný cit se zrodil za napjatých podmínek vytvořených kapitánem Sobelem v táboře Toccoa. Za těchto podmínek bylo možno přežít pouze tím, že se muži navzájem semkli. A to do té míry, že u poddůstojníků tato semknutost dokonce vyvrcholila vzpourou. Napětí výcviku bylo vystřídáno napětím v Normandii, kde byla rota při dobývání Utah Beach pověřena klíčovým úkolem. Ve válce to chodí tak, že odměnou za dobře odvedenou práci je vám další nebezpečná operace. Ovšem také v Holandsku, u Bastogne i v Německu zvládla rota E své úkoly se ctí. Napětí, které museli muži z roty E společně snášet jak při výcviku, tak v boji, mezi nimi vytvořilo pouto, jež vydrží navždy."

19
Poválečné kariéry
1945-1991

Čtyřicet osm členů roty E obětovalo pro svou zemi život. Přes sto jich bylo zraněno, mnozí z nich těžce, někteří dvakrát, pár z nich třikrát, jeden dokonce čtyřikrát. Na většinu z nich často velmi silně doléhalo napětí prostředí. Všichni obětovali válce podle vlastního mínění nejlepší roky svého života. Byli cvičeni k tomu, aby zabíjeli, aby si zvykli na krveprolití a jednali rychle a bezohledně. Jen málo jich mělo před válkou nějaké vysokoškolské vzdělání a jediné, co většina z nich dovedla, bylo bojovat. A tak z armády všichni odcházeli s odhodláním dohnat všechen ztracený čas. Mohli jít na školu díky doplňku americké ústavy, jenž zajišťoval vojákům z druhé světové války studijní stipendium a který byl veterány vynášen do nebe jako nejlepší zákon, který kdy vláda Spojených států vymyslela. Potom se co nejrychleji oženili, měli děti a začali si budovat svůj vlastní život. Byli pozoruhodně úspěšní především díky vlastnímu odhodlání, cílevědomosti a pracovitosti a částečně díky všemu pozitivnímu, co si odnesli z armády. V armádě se naučili sebedůvěře, sebekázni, poslušnosti, tomu, že mohou vydržet daleko víc, než kolik by si mysleli, a také schopnosti pracovat s druhými lidmi ve společném týmu. Přihlásili se dobrovolně k výsadkářům, neboť chtěli být s těmi nejlepšími a chtěli být sami nejlepší. Proto byli úspěšní. Totéž chtěli i v občanském životě, a proto byli úspěšní i v něm. Tito příslušníci generace narozené mezi rokem 1910 a 1928 byli nezdolní jako skála. Byly to děti ekonomické krize, bojovníci největší války v dějinách a poté také tvůrci a účastníci poválečné konjunktury. Přijali pomoc, kterou jim nabízel doplněk ústavy, ale nikdy od nikoho nevzali almužnu. Šli svou vlastní cestou. Několik z nich se stalo bohatými, několik mocnými, téměř všichni si postavili vlastní domy, měli vlastní práci, vlastní rodiny, žili svůj vlastní život a užívali všech výhod svobody, kterou nám pomohli zachovat. Myslím, že je vhodné začít těmi těžce raněnými. Desátník Walter Gordon byl střelen do zad u Bastogne a ochrnul. Po šesti týdnech v nemocnici v Anglii, kde ležel bezmocně a bez hnutí fixován v Crutchfieldových kleštích, začal mít opět v končetinách cit. Při léčení mu značně pomáhal doktor Stadium, který stával u nohou jeho postele a provokoval jej: "Jste jenom zatracenej ulejvák, Gordone." Gordon se vždy celý naježil a naštvaně mu odsekával. Jak říká Gordon, "díky doktorovi jsem neměl ani na chvíli pocit, že by ze mě mohl být doživotní mrzák". Když mu sundali kleště, Stadium ho nutil chodit či se alespoň šourat. Na jaře 1945 byl již Gordon veden jako "schopen pohybu" a byl poslán nemocniční lodí zpět do Států, kde se pomalu zotavoval v Lawsonově všeobecné nemocnici v Atlantě. Konec války v Evropě jej zastihl právě tady. Při chůzi, sezení, spánku, zkrátka neustále cítil bolest v zádech. Jakákoli fyzická práce u něj nepřipadala v úvahu a zcela evidentně již pro armádu nebyl nijak použitelný. V polovině června se ho jeho otec zeptal, kdy bude propuštěn z armády. Gordon na to neuměl odpovědět jinak než: "Nevím." 16. června Gordona prohlédl jeden mladý lékař, který mu oznámil, že bude přesunut do Fort Benning jako schopen služby s omezeným zatížením. Podle Gordona to bylo z následujících důvodů: "Poraněné nervy se léčí velmi pomalu, a pokud by z armády propustili veterána s takovým postižením, jaké mám já, znamenalo by to, že by mi museli zaplatit značné odškodné. Tím, že by mě v armádě nechali ještě několik měsíců, by se však můj stav nepochybně nijak nezlepšil." Gordon zavolal otci, aby mu tu novinu sdělil. Jeho otec se rozlítil. "Řekl mi, ať si uvědomím, že jsem byl raněný dvakrát a nyní jsem, podle jeho slov, mrzák. Měl pocit, že jsem si své už splnil a teď bych se měl vrátit domů." Potom svému synovi přikázal, aby armádnímu lékaři předal jistý vzkaz. Gordon s jistými rozpaky učinil, jak mu otec řekl. Rozhovořil se před doktorem o tom, že má pro něj vzkaz od svého otce, ale že on se od něj distancuje. "Tak se vymáčkněte!" vyštěkl na něj lékař s tím, že má hodně práce. "Můj otec vám vzkazuje, že pokud budu poslán kamkoli jinam než domů, přijede si pro mě a odveze do Washingtonu, a pokud bude třeba, svlékne mě na půdě Senátu do půli těla." Lékaři spadla dolní čelist. Podle Gordona bylo v jeho tváři možno číst zhruba toto: "Pane Bože, to je to poslední, co potřebuji - aby se v mé práci začal vrtat nějaký senátor z Mississippi. To by pro mě mohlo docela dobře znamenat třeba i letenku do Tichomoří. Ať odtud vypadne." Potom řekl nahlas: "Dobrá, okamžité propuštění z armády s celkovou tělesnou nezpůsobilostí." Dohlédl na to, aby Gordon dostal novou uniformu, vzal ho k zubaři, aby mu opravil plomby, a potom ho nechal vyplatit. Gordon šel studovat práva na Cumberlandskou univerzitu v Lebanonu v Tennessee. Díky stoprocentní invaliditě, která mu vynášela dvě stě dolarů měsíčně, a stipendiu od vlády z něj byl "bohatý student". Avšak zároveň i dobrý student. Udělal zkoušky z práva státu Mississippi ještě před závěrečnými zkouškami na škole, "a tak jsem měl právnickou koncesi ještě před dokončením školy". Po studiu pracoval

pro několik velkých ropných společností v jižní Louisianě. Roku 1951 potkal na dovolené v mexickém Acapulcu Betty Ludeauovou, o rok později se vzali a přestěhovali do Lafayette v Louisianě, kde počali pět dětí, z toho čtyři děvčata. "Uvědomil jsem si, že nemám dostatečný plat na to, abych mohl uživit Betty tak, jak si zasloužila," vzpomíná Gordon, "a tak jsem začal podnikat". Pustil se do riskantního podniku, kupoval a prodával cenné papíry ropných společností, spekuloval s termínovými obchody a byl úspěšný. Dnes mají Gordonovi dům v Lafayette a byty v Pass Christian v Mississippi, v New Orleans a v Acapulcu. Gordon má dosud bolesti a chodí s obtížemi, ale má krásné děti, vnoučata a milující rodinu, jejíž členové s potěšením vtipkují jeden o druhém, zkrátka může být se svým životem spokojen. "A co pro vás tedy armáda znamenala?" zeptal jsem se Gordona na konci našeho třídenního rozhovoru. "Nejdůležitější tři roky mého života," odpověděl. "Nesmírně mě ovlivnila. Nalezl jsem v ní přátele, největší, jaké dosud mám. Měl jsem obrovské štěstí, že jsem to přežil, a ještě větší štěstí, že jsem mohl být s těmito vynikajícími lidmi." V prosinci 1991 si Gordon přečetl článek v gulfportském Sun Herald, Stálo v něm, že starosta holandského Eindhovenu Jan Ritsema se odmítl setkat s generálem H. Normanem Schwarzkopfem, protože velitel sil OSN ve válce v zálivu "měl ruce příliš potřísněné krví". Ritsema o Schwarzkopfovi řekl: "Je to člověk, který používal ty nejúčinnější způsoby, jak zabíjet co nejvíce lidí najednou." Gordon napsal starostovi Ritsemovi toto: "17. září 1944 jsem se účastnil velké operace výsadkových sil, jejímž cílem bylo osvobodit vaši zemi. Jako člen roty E 506. parašutistického pluku jsem přistál poblíž městečka Son. Následujícího dne jsme se přesunuli na jih a osvobodili Eindhoven. Při těchto bojích jsme utrpěli ztráty, neboť válka si žádá obětí. Po více než dva měsíce jsme hájili nejrůznější obranné pozice. Přespávali jsme v dírách jako zvířata, ve stodolách, počasí bylo studené a vlhké, ale i přes tyto nepříznivé podmínky se nám území, které jsme tak těžce vybojovali, podařilo udržet. Občané Holandska tehdy nesdíleli vaši averzi vůči krveprolití, pokud byla prolévána krev německých okupantů vašeho města. Jak rychle zapomínáme. Historie již více než jedenkrát potvrdila, že pokud se vaši sousedé Němci budou o víkendu nudit a na golfových hřištích pro ně zrovna nebude dostatek místa, může být Holandsko opět obsazeno. Prosím, nedopusťte, aby se vaše země nechala srazit na kolena Lichtenštejnskem, ani Vatikánem, protože já se již nehodlám vracet. Nyní je to již na vás." O své následující životní dráze mi vyprávěl i seržant Joe Toye: "Když mě zasáhli u Bastogne (to bylo moje čtvrté Purpurové srdce), prodělal jsem několik operací. Ta nejhorší z nich skončila amputací mé pravé nohy nad kolenem. Později jsem měl ještě dvě operace- odstraňovali mi z hrudního koše střepinu z granátu a bylo nutno ji vyjmout skrze záda. 15. prosince 1945 jsem se oženil během svého pobytu v nemocnici v Atlantic City. Z armády jsem byl propuštěn 8. února 1946." Byla mu přiznána osmdesátiprocentní invalidita. Před válkou pracoval jako formovač v jedné slévárně, ale s dřevěnou nohou již tuto práci vykonávat nemohl. Našel si zaměstnání v textilním závodě v Readingu v Pensylvánii, potom dvacet let pracoval v ocelářské společnosti Bethlehem Steel jako dělník. Má tři syny a dceru. "Brával jsem kluky na lov a na ryby, ale nikdy jsem nenosil pušku. Měl jsem strach, že bych mohl zakopnout. Když touhle umělou nohou o něco zakopnete, tak je konec, víte? A tak jsem nikdy nenosil pušku. Ale na lov a na ryby jsme chodili. Každý rok jsme si vyjeli do Kanady." Od roku 1946 již vývoj v protetice urazil notný kus cesty. Toye říká, že lékaři v nemocnicích pro vojenské vysloužilce se o něj starají dobře a vždy měl ty nejmodernější výkřiky techniky. Snad jen jedno mu chybí ke spokojenosti. Chtěl by ještě náhradní protézu, která by byla v místě, kde se nasazuje na amputovanou nohu, o něco širší. Jelikož mu ale lékaři řekli, že druhou nedostane, "nesmím zkrátka ani ztloustnout, ani zhubnout, protože jinak by ta zatracená věc nepasovala". Také seržant Bill Guarnere přišel o nohu nad kolenem u Bastogne. Po propuštění z armády v létě 1945 mu byla přiznána osmdesátiprocentní invalidita. Oženil se, narodilo se mu dítě, a pracoval jako tiskař, obchodník, úředník v nemocnici pro vojenské vysloužilce a tesař, to vše s umělou nohou. V jeho záznamech byly nějaké zmatky, kvůli nimž přišel o peníze a vedl dlouhé spory s úřadem pro péči o vojenské vysloužilce. Roku 1967 mu byla konečně přiznána stoprocentní invalidita a mohl odejít do důchodu. Odhodil protézu a zbylých čtyřiadvacet let chodil o berlích. Pohybuje se s nimi rychleji než mnohý dvacetiletý hoch se zdravýma nohama. Žije v jižní Philadelphii, kde vyrůstal, spolu se svou ženou Fran. Mají spolu pět dětí, nejstarší syn byl parašutistou ve Vietnamu. Velmi aktivně se zapojuje do činnosti Společnosti 101. divize a do pořádání srazů členů roty E. Seržant Chuck Grant, střelený po válce do hlavy opilým americkým vojákem v Rakousku, přežil jen díky jednomu německému lékaři. Pomalu se uzdravil, i když měl problémy s mluvením a měl částečně ochrnutou levou paži. Po propuštění z armády s plnou invaliditou žil v San Francisku, kde měl malý obchod s doutníky. Celé ty roky pravidelně navštěvoval srazy roty E a byl činný ve Společnosti 101. divize. Mike Ranney ho navrhl jako zástupce 506. pluku do výboru Společnosti 101. divize, do níž byl zvolen a v níž působil s nesmírnou hrdostí. Zemřel roku 1984. Nadporučík Fred "Los" Heyiiger, dvakrát postřelený v Holandsku vlastním mužem, byl letadlem přepraven do nemocnice v Glasgowě a poté na lodi Queen Elizabeth převezen do New Yorku. Během příštích dvou a půl let byl převezen ještě třikrát. Než byl v únoru 1947 propuštěn, transplantovali mu kůži s nervy. Poté využil výhod doplňku americké ústavy, jenž zajišťoval podporu válečným vysloužilcům, a odešel studovat na univerzitu v Massachusetts, kde roku 1950 dokončil studium zahradní architektury. Příštích čtyřicet let pracoval pro nejrůznější stavební společnosti a jako konzultant a dodavatel pro golfové kluby. Má dva syny a dceru a nadále se věnuje svým koníčkům, jimiž jsou lov s lukem, pozorování ptactva a táboření. Seržant Leo Boyle byl propuštěn 22. června 1945, po devíti měsících strávených po nemocnicích v Belgii, Anglii a Státech. Byla mu přiznána třicetiprocentní invalidita. Získal místo pomocníka průvodčího vlaku, ale pro jeho nohy to byla příliš náročná práce. Potom pracoval na poště, kde třídil dopisy, ale opět ho zradily nohy. "V té době jsem byl tak nemocný, že jsem ležel v nemocnici pro vojenské vysloužilce. Po několika dnech se tam tým tří lékařů usnesl, že jsem z padesáti procent invalidní, a propustili mě, aniž by mi poradili, co můžu s takovým omezením vykonávat za práci." Boyle využil podpory, kterou mu přiznával doplněk americké ústavy, a šel studovat na univerzitu v Oregonu, kde získal magisterský titul v oboru politologie s vyznamenáním. Začal učit na střední škole a nakonec pracoval s lidmi s vývojovými poruchami učení. "Byla to výjimečně naplňující práce. Mezi hendikepovanými a učitelem vzniká vždy velmi vřelý vztah." Když roku 1979 odcházel do důchodu, byla mu udělena cena Phi Delta Kappa Service Key za službu

a výzkum ve vzdělávání hendikepovaných. Také dva další členové roty, její poslední nadrotmistr a původní velitel roty, se stali oběťmi války. Seržant Floyd Talbert si z bojů odnesl pár ran a jizev, s nimiž se vyrovnal bez větších obtíží, avšak taktéž vzpomínky, před nimiž pro něj nebylo úniku. Stal se z něj ztroskotanec a alkoholik. Živil se různě jako rybář, lovec, průvodce a lovec kožešin v severní Kalifornii. Prodělal několik infarktů. Talbert byl jedním z mála členů roty, kteří prostě zmizeli z očí. Roku 1980 se Gordon pustil do pátrání po Talbertovi s pomocí svého kongresmana a Steva, syna George Luze. Zapojil se do něj i seržant Mike Ranney. Nakonec ho objevili v Reddingu v Kalifornii a přesvědčili ho, aby se zúčastnil setkání roty roku 1981 v San Diegu. Ranney všem předal Talbertovu adresu, takže dostal dopisy od Winterse a ostatních. Ve své třístránkové ručně psané odpovědi Wintersovi Talbert vzpomíná na jejich společné prožitky: "Pamatuješ si, jak jsi nás vedl při útoku do Carentanu? Pohled na tebe, jak jsi tam stál uprostřed té silnice, to bylo silné kafe! ... Vzpomínáš si, jak jsme v Holandsku ustupovali? Poručík Peacock odhodil karabinu na silnici. Nebyl schopný se ani hnout. Pane Bože, říkám mu, ať ji zvedne a hne sebou, nebo ho zastřelím. Nakonec poslechl. Měl jsem ho rád, byl to upřímný a podle všech předpisů dokonalý důstojník, ale ne voják. Pokud mě nechal vést mužstvo podle mého, vycházeli jsme spolu dobře. Dicku, mohl bych takhle psát donekonečna. Dosud jsem se o těchto věcech ani s nikým nebavil. Jsou pro mě až příliš posvátné." Podepsal se jako "Navždy Tvůj oddaný voják". Talbert k dopisu přiložil také svou současnou fotografii. Vypadal na ní jako nějaký horal. Winters mu odepsal, že jestli pojede do San Diega, aby si oholil ty vousy a ostříhal vlasy. Talbert se sice ostříhal a oholil, ale objevil se v rozedraných loveckých šatech. Hned první ráno ho Gordon a Don Moone vzali do obchodu s pánským oblečením a koupili mu nové šaty. Ještě tentýž rok zemřel. Gordon mu napsal tento epitaf: "Téměř všichni z roty E utrpěli různá závažná zranění. Někteří z nás kulhají, někteří mají poškozený zrak či sluch, avšak téměř bez výjimky jsme těmto zraněním přizpůsobili své životy. Tab sváděl s démonem ve svém nitru každodenní boj. Za svou službu vlasti zaplatil vysokou cenu. Vyšší již mohl zaplatit jen svým životem." Dick Winters mu složil tu nejvyšší poctu: "Kdybych si měl pro bojovou akci vybrat jediného muže, byl by to Talbert."

Kapitán Sobel neutrpěl žádná tělesná zranění, ale hluboké duševní rány. Taktéž on zcela zmizel z očí. Oženil se, měl dva syny, rozvedl se a svým dětem se odcizil. Pracoval jako účetní u jedné firmy obchodující s domácími spotřebiči v Chicagu. Major Clarence Hester, který byl jednoho dne na začátku šedesátých let v Chicagu na obchodní cestě, s ním zašel na oběd. Zjistil, že Sobel zahořkl vůči rotě E i celému světu. O dvacet let později se Sobela snažil vypátrat Guarnere. Našel nakonec jeho sestru, která mu řekla, že Sobelův duševní stav je špatný a že veškerý jeho vztek se upírá k mužům z roty E. Guarnere přesto za něj zaplatil příspěvky do Společnosti 101. divize v naději, že ho přiměje k činnosti v této organizaci, avšak marně. Krátce nato se kapitán Sobel pokusil zastřelit, ovšem neúspěšně. Nakonec zemřel v září 1988. Jeho pohřeb byl smutnou událostí. Nepřišla na něj ani jeho bývalá manželka, ani jeho synové, ani nikdo z roty E.

Seržant "Chrt" Sisk se z prožitků z války taktéž nevzpamatovával snadno. V červenci 1991 napsal Wintersovi: "Po válce jsem se snažil utopit v alkoholu všechny ty vzpomínky na ten náklaďák fricků, které jsem vyřídil v Holandsku, a na toho esesáka, kterého jsem zastřelil v Alpách. Starej Alley mi kdysi řekl, že mě jednou všechno to vraždění bude strašit ve snech, a měl pravdu. Po válce se mi všechny ty vzpomínky začaly v noci vracet a já začal pít. Ha! Ha! Potom za mnou jednou přišla do ložnice malá, čtyřletá dcerka mé sestry (pro ostatní v rodině jsem byl naprosto nesnesitelný, ať již jsem byl opilý nebo měl kocovinu) a řekla mi, že Ježíš mě miluje a ona také a že jestli se budu kát, Bůh mi odpustí všechny ty lidi, které jsem zabil. Ta malá mě úplně dostala. Vystrčil jsem ji z pokoje a řekl, ať jde za maminkou, a potom jsem bušil hlavou do staré pérové postele mojí mámy a kál se a Bůh mi odpustil vše, co jsem ve válce udělal, i vše špatné, čeho jsem se dopustil v posledních letech. V druhé půli roku 1949 jsem byl vysvěcen na kněze a přísahám, Dicku, od té doby jsem ztloukl jen jediného člověka, a ten si to zasloužil. Mám čtyři děti, devět vnoučat a dvě pravnoučata. Dá-li Bůh, uvidím vás všechny na příštím srazu. A pokud ne, uvidíme se při posledním seskoku, který nás všechny stejně jednou čeká."

Rota E nepřestala svou zemi bránit ani po svém rozpuštění. Několik jejích členů zůstalo v armádě. Z poručíka S. H. Mathesona, původně důstojníka roty, jenž se rychle propracoval až do štábu pluku, se stal dvouhvězdičkový generál a velitel 101. divize. Bob Brewer se stal plukovníkem a většinu času pracoval pro CIA na Dálném východě. Ed Shames se stal záložním plukovníkem. Seržant Clarence Lyall udělal hotovou parašutistickou kariéru. Zúčastnil se dvou bojových seskoků v Koreji a roku 1954 byl přidělen jako poradce k 29. francouzskému parašutistickému pluku. 29. pluk byl u Dien-bien-phu a Lyall ho opustil pouhé dva týdny předtím, než se posádka vzdala. Je jedním z mála, kdo mají za sebou čtyři bojové seskoky, a zcela jistě je jediný, kdo se účastnil jak bitvy v Ardenách, tak byl u obléhání Dien-bien-phu. Seržant Robert Smith také zůstal u parašutistů. Byl povýšen a nakonec se stal podplukovníkem. Velel záložním jednotkám zvláštního nasazení v San Francisku. V prosinci 1979 napsal Wintersovi: "Díky této službě v záloze jsem posléze začal pracovat pro jednu vládní agenturu a strávil osm let v Laosu jako civilní poradce jedné velké nepravidelné jednotky. Až do roku 1974 jsem také pravidelně skákal, ale potom jsem přesedlal na rogalo, které je od té doby mou největší vášní... V současnosti působím jako zvláštní zástupce velitele jednotky Delta Force ve Fort Bragg. Mou specializací (světe div se!) jsou: vzdušné operace, lehké zbraně a operace v malých jednotkách. Kancelář mám na Buckner Road, přímo přes ulici naproti místu, kde jsme byli před odletem do Anglie. Ty staré budovy vypadají přesně tak jako tenkrát a dodnes se používají... Něco Ti o 'moderní armádě' řeknu, Dicku. Jsem u Delta Force, která je považována za nejlepší v armádě USA, a věřím, že jí je. Přesto však, pokud bych si mohl vybrat, vyměnil bych ji za naši starou výsadkářskou rotu kdykoli! Celé ty tři roky nás k sobě poutalo něco, co se nedá nahradit." Roku 1980 byl pověřen akcí v Íránu, jejímž cílem bylo osvobodit rukojmí, avšak když se o tom dozvěděla CIA, zakázala mu se jí zúčastnit, neboť věděl až příliš mnoho tajných informací. "A tak jsem přišel o dobrodružství, jež mělo být zcela jistě posledním v mém životě," napsal Wintersovi. "Skoro dva roky jsem žil, pracoval a účastnil se výcviku s Deltou, Dicku, a měl jsem vztek, že jsem nemohl s nimi." Potom se Smith rozepsal o velení jejich roty. Napsal Wintersovi: "Získal sis (a zaslouženě) všeobecnou úctu a obdiv sto dvaceti vojáků, vlastně civilistů v uniformě, kteří s tebou byli ochotní jít na

jistou smrt. Většinu svého dospělého života jsem byl vojákem a za tu dobu jsem se setkal pouze s hrstkou opravdu velikých vojáků. Pouze necelou polovinu z nich jsem poznal za druhé světové války a dva z nich patřili ke staré gardě roty E- byli jste jimi Ty a Bill Guarnere. I my ostatní jsme byli dobří vojáci a někteří z nás byli i nadprůměrní, ale já vím mnohem lépe než většina ostatních, jak těžké je zachovat si v náročné situaci chladnou hlavu. Ty jsi to uměl." Roku 1980 Smith při letu na zkušebním rogallu havaroval a přivodil si několik zranění. Při operaci plic mu lékaři zjistili rakovinu. Do nemocnice za ním zašel Rader, který 6. června 1944 vytáhl Smithe z jednoho zatopeného pole. Hráli spolu "hru na jména" - jeden vždy řekl jméno někoho z Toccoa a druhý musel dotyčného stručně popsat. Krátce nato Smith zemřel.
Seržant Amos Taylor strávil čtvrt století ve službách CIA, v oddělení tajných operací pro Dálný východ. Střídavě pracoval ve Washingtonu a za mořem. O tom, co dělal, mnoho neřekne, kromě toho, že "největší hrozbou naší zemi v této části světa je komunistická Čína a samozřejmě Sovětský Svaz. Z toho si můžete udělat představu o náplni mé práce. To je asi tak všechno." Když se kapitán Speirs v létě 1945 vrátil do Anglie, zjistil, že "anglická vdova", s níž se oženil a která mu porodila syna, vdovou vůbec není, neboť se ze zajateckého tábora neočekávaně vrátil její manžel. Dala mu přednost před Speirsem a ponechali si vše, co Speirs přivezl s sebou z Evropy. Speirs se rozhodl zůstat u armády. Účastnil se bojového seskoku v Koreji a velel v korejské válce na frontě jedné střelecké rotě. Roku 1956 si v Monterey v Kalifornii udělal kurz ruštiny a poté byl přidělen do východoněmecké Postupimi jako styčný důstojník se sovětskou armádou. Roku 1958 se stal americkým velitelem vězení v berlínské Špandavě, kde si odpykával doživotní trest Rudolf Hess. Roku 1962 odjel do Laosu s misí USA k laoské královské armádě. Když mu dnes zavolá někdo ze staré gardy roty E a zahájí rozhovor slovy "asi si mě nebudete pamatovat, ale byli jsme spolu ve válce," Speirs odpoví: "V které válce?" Jeho syn Robert, jenž se za války narodil v Anglii, je nyní majorem pěchoty u britského královského střeleckého sboru neboli "Zelených kabátů" a je Speirsovou "chloubou a radostí". David Webster nedokázal pochopit, jak někdo může zůstat u armády. Chtěl se stát spisovatelem. Přestěhoval se do Kalifornie, živil se příležitostně a přitom psal články a knihu o svých prožitcích z války. Mnoho jeho článků bylo otištěno, například v The Saturday Evening Post, ale pro svou knihu nemohl najít vydavatele. Stal se novinářem. Nejdříve pracoval pro Daily News v Los Angeles a poté pro Wall Street Journal. Roku 1951 se oženil s Barbarou Stoesselovou, umělkyní a sestrou Waltera J. Stoessela mladšího, jenž byl americkým velvyslancem v Polsku, Sovětském svazu a SRN. Webstera vždy přitahovali žraloci. Barbara píše: "Žralok byl pro něj symbolem všeho záhadného a divokého, co lze v moři najít. Začal shromažďovat materiál pro vlastní knihu. Trvalo to celé roky. Studoval žraloky bezprostředně pod vodou, plaval mezi nimi, mnoho jich chytil na obyčejný rybářský vlasec ze svého tříapůlmetrového člunu, který pojmenoval Tusitala, což znamená 'Vypravěč příběhů'." Nakonec tu knihu napsal a nabídl ji postupně celkem devětadvaceti vydavatelům, ale ani jednoho nedokázal přesvědčit, že by někdo mohl mít zájem přečíst si něco o žralocích.
9. září 1961 se Webster vydal na moře ze Santa Moniky, s olihněmi jako návnadou, tlustým vlascem a hákem na chytání žraloků. Již se nikdy nevrátil. Při pátrací akci byl člun Tusitala druhého dne nalezen na moři přibližně osm kilometrů od pobřeží. Chybělo jedno veslo a kormidlová páka. Websterovo tělo nebylo nikdy nalezeno. Barbaře se poté podařilo jeho knihu o žralocích vydat (Myth and Maneater, W. W. Norton & Co., 1963). Vyšla v Británii a v Austrálii v brožovaném vydání. Když se roku 1975 objevil film Čelisti, Dell vydal tuto knihu ve velkém brožovaném nákladu. Tři ze seržantů se stali bohatými lidmi. John Martin šel studovat na státní univerzitu v Ohiu s podporou, kterou mu přiznával doplněk americké ústavy, a potom se vrátil k železnici. Stal se inspektorem, měl auto, sekretářku a penzi a bokem si vydělával stavbou domů pro spekulaci. Roku 1961 všeho nechal, přes silné protesty své ženy a dětí, které tehdy již chodily na střední školu, se přestěhoval do Phoenixu v Arizoně a začal stavět domy. Celkový jeho kapitál činil osm tisíc dolarů a všichni si mysleli, že se zbláznil. Na konci prvního roku platil na daních více peněz, než kolik si kdy vydělal u dráhy. Brzy začal stavět velké bytové komplexy a mateřské školky. Své aktivity rozšířil i do Texasu a Montany. Roku 1970 si koupil ranč s dobytkem v horách v západní Montaně. Dnes je z něj multimilionář. Stále rád riskuje, ačkoli z letadla už neskáče. Odolal dosud všem lákavým nabídkám na prodej své společnosti. Dosud je prezidentem Martin Constructions, jeho žena Patricia je viceprezidentkou a pokladnicí a oba jsou i výhradními akcionáři společnosti. Don Moone využil své podpory ke studiu na Grinnell College a potom se pustil do podnikání v reklamě. Rychle se vypracoval. Roku 1973 se stal prezidentem Ketchum, MacLeod & Grove, Inc., jedné z největších reklamních společností v New Yorku. O čtyři roky později, v jedenapadesáti letech, odešel do důchodu, postavil si dům na Floridě a dosud tam žije ve značném luxusu.
Carwood Lipton vystudoval na Marshall College (nyní Marshallova univerzita) strojírenství a jeho žena Jo Anne mu mezitím porodila tři syny. Lipton začal pracovat pro Owens-Illinois, Inc. Postupně ve společnosti zastával významnější funkce. Roku 1971 se přestěhoval do Londýna jako ředitel výroby pro osm skláren v Anglii a Skotsku. Roku 1974 odjel do Ženevy, kde byl pověřen vedením společnosti v Evropě, na Středním východě a v Africe. Roku 1975 Jo Anne zemřela na infarkt. Příští rok se Lipton oženil s vdovou Marií Hopeovou-Mahoneyovou, jejíž manžel byl blízkým přítelem Liptonových a Marie tudíž byla důvěrnou přítelkyní Jo Anne. Na žádost United Glass, Ltd. napsal brožurku Leading People (Jak vést lidi). S tímto tématem měl bohaté zkušenosti. Lipton odešel do důchodu roku 1983. Píše: "V současnosti si užívám důchodu v Southern Fines v Severní Karolíně, kde jsem se rozhodl, že chci jednou žít, když jsme zde byli na výcviku v táboře. Baví mě hodně cestování, golf, sestavování modelů, práce se dřevem a četba." Lewis Nixon se jako bohatý již narodil. Převzal otcovo rozsáhlé průmyslové a zemědělské impérium, vedl je a přitom hodně cestoval po světě. Jeho hlavní zálibou je dodnes četba. Nadporučík Lynn Compton pracoval ve veřejných službách, proto si vydobyl spíše renomé než bohatství. Od roku 1947 do roku 1951 byl inspektorem policejního oddělení v Los Angeles, poté působil dvacet let jako prokurátor úřadu okresního státního zástupce, roku 1968 vedl vyšetřování Sirhana Sirhana (vraha Roberta Kennedyho, pozn. překl.) a poté řídil soudní stíhání. Roku 1970 jej guvernér Ronald Reagan jmenoval do funkce přísedícího soudce kalifornského odvolacího soudu. Se svou ženou Donnou mají dvě děti

a jednu vnučku. Prý je dosud nejlepším sportovcem z roty, ale golf mu příliš nejde. Seržant Mike Ranney vystudoval žurnalistiku na univerzitě v Severní Dakotě, poté se dal na úspěšnou novinářskou dráhu, byl vydavatelem novin a poradcem ve věcech styku s veřejností. Se svou ženou Julií měli pět dcer a sedm vnuků. Roku 1980 začal vydávat občasník s názvem "Občasný informační buletin roty E". Zde jsou některé ukázky: Březen 1982: "Pensylvánská skupina se sjela u Dicka Winterse na tajně připravovanou oslavu narozenin Harryho Weishe. Fenstermaker, Strehl, Guarnere a Guth se tam náramně poměli." 1980: "Zdá se, že letošní sraz v létě v Nashvillu bude jedním z nejpočetnějších v historii roty E. Zde je jen částečný seznam těch, kteří přijedou: Z důstojníků Dick Winters, Harry Weish, "Los" Heyiiger a Lynn Compton a dále Chuck Grant, Paul Rogers, Walter Scott Gordon, Tipper, Guarnere, Kader, Heffron, Ranney, Johnny Martin, George Luz, Perconte, Jim Alley a nikdo menší než sám Burr Smith." 1983: "Don Moone nechal podnikání v reklamním průmyslu a nyní si užívá důchodu tam dole na Floridě. Spolu s Gordonem a Carwoodem se sešli v New Orleans." Až na malé výjimky spolu žádní z těchto mužů neměli žádné pracovní kontakty. Každý žil v jiném městě, skoro každý v jiném státě (pokud pomineme Pensylvánii), a přece spolu byli stále ve styku. V lednu 1981 Moone napsal Wintersovi, aby mu poděkoval za dárek k Vánocům a aby ho informoval: "Jsem moc rád, že se nakonec Talberta podařilo vypátrat. Hned jsem mu zavolal a když jsme si vzájemně ponadávali, výborně jsme si popovídali. Vždycky jsem měl Taba moc rád. Tenkrát mě nikdy nenechal na holičkách. Na Nový rok mi v 6.00 ráno mého času Tab zavolal, aby mi popřál šťastný nový rok. Byl nalitý, ale nemluvil z cesty. Přiznává, že má problémy s pitím, jak jsme si mysleli, ale prý 'už nepije', jenom příležitostně. Koneckonců, Silvestr je docela slušná 'příležitost'. Ve 3.00 mi na Silvestra zavolal i Malarkey a taky měl už vypito." V důchodu se Ranney chtěl pustit do psaní poezie a svých pamětí, ale v září 1988 zemřel, aniž by začal.
Heyiiger, Martin, Guarnere a Toye nebyli zdaleka jediní, kdo nějakým způsobem podnikali či působili ve stavitelství či výrobě nejrůznějších produktů. Kapitán Clarence Hester se stal v Sacramentu v Kalifornii dodavatelem střešních krytin. Seržant Robert "Pepek" Wynn pracoval s železnými konstrukcemi při stavbě budov i mostů. Vojín John Plesha pracoval pro státní oddělení dálnic ve Washingtonu. Seržant Denver "Bejk" Randleman prováděl stavební dozor u jednoho dodavatele těžkých konstrukcí v Louisianě. Seržant Walter Hendrix strávil pětačtyřicet let v leštícím průmyslu při práci s žulou. Seržant Burton Christenson dělal osmatřicet let v Pacific Telephone and Telegraph Company, kde instaloval telefonní linky a kde nakonec dělal stavební dozor a učil. Seržant Jim Alley byl tesařem a potom pracoval na stavbě přehradních hrází na hranici státu Washington s Kanadou. Nakonec si založil v Kalifornii vlastní stavební společnost. Ani Leo Boyle nebyl jediným, kdo se věnoval pedagogické činnosti. Seržant Leo Hashey po dvaceti letech strávených v armádě začal učit v Portlandu v Oregonu pro Červený kříž bezpečnost při práci s vodou a stal se zde vedoucím odboru vzdělávání o zdraví a bezpečnosti. Seržant Robert Rader učil přes třicet let na speciální střední škole v Paso Robles v Kalifornii. Kapitán Harry Weish se ihned po návratu do Států oženil a jeho nevěsta Kitty Groganová měla na sobě při obřadu svatební šaty ušité z rezervního padáku, se kterým seskočil v Den D a který opatroval po zbytek války. Šel na univerzitu, získal titul magistra a stal se studijním poradcem na střední škole a poté pracoval jako administrátor. Seržant Forrest Guth učil tiskařinu, práci s dřevem, základy elektřiny, elektroniky a až do důchodu byl zvukařem a výrobcem kulis ve školních divadelních kroužcích v Norfolku ve Virginii a ve Wilmingtonu v Delaware. Vojín Ralph Stafford píše: "Dostudoval jsem roku 1953 a začal učit šestý ročník ve Fort Worth. Učil jsem tři roky, sedmadvacet let jsem byl ředitelem základní školy a tu práci jsem miloval. Bylo to skutečně mé poslání. Byl jsem zvolen prezidentem V. okresu Učitelské asociace státu Texas (Dallas - Fort Worth, 20 000 členů). Roku 1950 jsem si vyšel s pár chlapy od požárníků na lov ptáků. Zastřelil jsem jednoho ptáka a měl jsem z toho výčitky. Díval jsem se na něj... vždyť mi nic neudělal. Vrátil jsem se k autu a počkal na ostatní. Od té doby jsem už nelovil." Seržant Ed Tipper získal bakalářský titul na univerzitě v Michiganu, potom magisterský titul v Coloradu. Téměř třicet let učil na střední škole na předměstí Denveru. "V důchodu jsem odletěl do Kostariky, abych tam navštívil jednoho ze svých bývalých studentů, a tam jsem potkal Rosy, které bylo tehdy čtyřiatřicet. Zhruba po ročních, až staromódních námluvách jsme se vzali i přes nesouhlas a varování téměř všech mých známých, kromě Winterse. Stěží s nimi bylo možno nesouhlasit, zvláště s argumentem, že sňatkem s jednašedesátiletým mužem se žena pravděpodobně musí vzdát naděje na to, že kdy bude mít rodinu, jež má pro ženy z Latinské Ameriky takový význam. Necelých deset měsíců po našem sňatku se nám narodila dcera Kerry. Rosy začala studovat medicínu v Guadalajaře a roku 1989 získala doktorát." Nedávno jej operovali kvůli rakovině. "Právě jsme se s mojí ženou a dcerou přestěhovali do nového domu. Může se zdát divné, když si sedmdesátiletý dědek kupuje dům, ale heslo naší rodiny zní: 'Nikdy není pozdě.' " Seržant Rod Bain roku 1950 dokončil studia na Western Washington College (nyní univerzita), téhož roku se oženil, měl čtyři děti a strávil pětadvacet let jako učitel a administrátor v Anchorage na Aljašce. Léto vždy tráví se sítěmi, "kterými se snažím lovit těžko polapitelné americké lososy". Ed Tipper si klade otázku: "Je to náhoda, že se z tolika bývalých výsadkářů z roty E stali učitelé? Možná, že někteří lidé po období plném násilí a zkázy zatouží ve zbytku života naopak po něčem kreativním. Vždyť mezi těmi, se kterými se na srazech vídáme, je i mnoho stavitelů a podobných profesí."
Vojín Bradford Freeman se vrátil na farmu. Roku 1990 mu Winters napsal, že už několikrát jel na Jih navštívit Waltera Gordona a že by se někdy rád zastavil, aby se podíval na Freemanovu farmu. Freeman odpověděl: "Bude pro nás obrovská čest, jestli za námi přijedete do Mississippi. V létě je tady dostatek příjemnýho stínu na posezení a v zimě zase dostatek dříví do krbu. Veškerá moje práce v létě spočívá v sekání trávy a sušení sena pro krávy a v zimě v krmení. Zbytek času rybařím nebo chodím na lov. Nedaleko je řeka Tombigbee, po který plují tam a zpátky nákladní čluny. Posílám Vám fotografii mýho domu s krávama. Na lavičce na zápraží je příjemný posezení. Budu se těšit, že za námi jednou sem dolů přijedete." Winters přijel a byla to moc příjemná návštěva. Požádal Freemana, aby mu pro jeho knihu napsal něco o tom, co dělal po válce. Freemanův příspěvek končil těmito slovy: "To, co tady píšu, za moc nestojí, ale byly to báječný časy a s nikým bych neměnil." Také major Winters napsal, co dělal po válce: "Po odchodu ze služby 29. listopadu 1945 mě Lewis Nixon pozval do New Yorku, abych se seznámil s jeho rodiči. Jeho otec mi nabídl práci a já

se stal personálním šéfem v Nixon Nitration Works v New Jersey. Při práci jsem využil státem nabízeného studijního stipendia a na Rutgersově univerzitě jsem studoval obchod a personalistiku. Roku 1950 jsem se stal generálním ředitelem Nixon Nitration Works. Roku 1948 jsem se oženil s Ethel Estoppeyovou. Máme spolu dvě děti. Tim má magisterský titul z angličtiny z Pensylvánské státní a Jill bakalářský titul z Albright College. Když vypukla korejská válka, byl jsem znovu povolán do armády. Stal jsem se členem štábu pluku ve Fort Dix v New Jersey jako plánovací a výcvikový důstojník. Po propuštění z armády jsem se vrátil do Pensylvánie, kde jsem farmařil a prodával produkty zdravé výživy pro zvířata a vitamínové směsi společnostem obchodujícím s krmivy. Roku 1951 jsem si koupil farmu u úpatí Blue Mountain, přibližně deset kilometrů východně od soutěsky u Indiantown. Zde jsem konečně našel klid a mír, který jsem si sliboval ode Dne D." Typická Wintersova zdrženlivost. Žije si skromně na své farmě a v malém rodinném domku v Hershey, ale je to bohatý muž, jenž dosáhl značného úspěchu jako autor a prodejce nového, revolučního krmiva pro dobytek a krmivových produktů pro jiná zvířata. Zároveň je to velice mírumilovný muž. V červenci 1990, poté, co mi vyprávěl, jak 5. října 1944 na hrázi v Holandsku prakticky zničili celou německou střeleckou rotu, jsme si vyšli na procházku k jeho rybníku. Před námi vzlétlo hejno přibližně třiceti kanadských hus. Jedna husa zůstávala pozadu a žalostně kejhala na ostatní. Winters mi vysvětlil, že má zlomené křídlo. Poznamenal jsem, že by ji snad měl zastřelit, než ji zabije liška. "Zmrazte si ji a schovejte na večeři ke Dni díkůvzdání." Překvapeně se na mě podíval. "To bych nemohl!" odpověděl zděšen jen pouhou touto představou. Není schopen žádného násilí, nikdy nezvyšuje hlas, nemá rád zveličování, nabubřelost či přetvářku. Ve svém životě dosáhl všeho, po čem toužil, - klidu a míru, o nichž snil, když uléhal k několika okamžikům spánku v noci z 6. na 7. června 1944, a trvalé lásky a úcty mužů, kterým ve druhé světové válce velel v rotě E. V jednom ze svých posledních informačních buletinů Mike Ranney napsal: "Když tak přemýšlím o těch časech v rotě E, napadá mě, co jsem odpověděl svému vnukovi, když se mě zeptal: 'Dědo, ty jsi byl ve válce hrdina?' 'Ne,' odpověděl jsem, 'ale sloužil jsem v rotě, kde bylo hrdinů plno.' "

Poděkování a zdroje

Na podzim 1988 se konal sraz veteránů roty E 506. parašutistického pluku 101. vzdušné výsadkové divize v New Orleans. V rámci Projektu Den D, jehož cílem je shromažďování ústních vzpomínek vojáků účastnících se bojů v Den D, jsme spolu s mým zástupcem ve funkci ředitele Eisenhowerova centra Univerzity v New Orleans Ronem Drezem přišli do hotelu nahrát s nimi skupinový rozhovor o jejich prožitcích ze Dne D. Rozhovor s rotou E byl nesmírně zajímavý, neboť rota provedla nedaleko Utah Beach úspěšný útok na německou baterii. Když si major Richard Winters, původní člen roty, později velitel roty a ještě později velitel 2. praporu četl přepis rozhovoru, rozčílily ho některé nepřesnosti a přehnaná tvrzení. Chtěl, aby byl záznam naprosto přesný. V únoru 1990 přijeli Winters, Forrest Guth a Carwood Lipton do Pass Christian v Mississippi navštívit Waltera Gordona. Jelikož žiji ve vesnici Bay St. Louis, na druhé straně zálivu od Pass Christian, Gordon je v podstatě můj soused. Zavolal mi, jestli by šlo udělat s veterány roty E rozhovor, který by navazoval na ten předchozí. Samozřejmě, řekl jsem a pozval jsem je k sobě na návštěvu a na večeři. Celé odpoledne jsme u mě strávili nad rozloženými mapami a se zapnutým magnetofonem. Později, po hovězí pečeni, kterou připravila moje žena Moira, mi muži popisovali svoje zážitky po Dni D z Normandie, Holandska, Belgie, Německa a Rakouska. Všichni již četli mou knihu Pegasus Bridge, kterou od Eisenhowerova centra dostal jako dárek každý veterán, s nímž jsme dělali rozhovor. Winters navrhl, že historie roty E by mohla být dobrým námětem pro knihu. V té době jsem pracoval na třetím a posledním díle biografie Richarda Nixona a Wintersův nápad mě zaujal hned z několika důvodů. Po dokončení knihy o Nixonovi jsem se chtěl opět věnovat vojenské historii. Zamýšlel jsem, že napíši knihu o Dni D, ale chtěl jsem s psaním začít až tak za dva roky, neboť jsem ji chtěl vydat k padesátému výročí Dne D, 6. června 1994. V této fázi svého života již nedokážu být spokojený, pokud každý den nemám o čem psát, a tak jsem hledal námět pro krátkou knížku o druhé světové válce, která by měla spojitost se Dnem D. Historie roty E všechny tyto předpoklady dokonale splňovala. Díky svému studiu a rozhovorům v souvislosti s přípravou Pegasus Bridge jsem byl obeznámen s historií britské 6. vzdušné výsadkové divize, která v Den D bojovala na úplném konci levého křídla. Příležitost seznámit se s historií jedné roty 101. divize, která bojovala naopak na pravém křídle, byla tedy velmi lákavá. Lákala mě však na tom ještě jedna věc. Mezi těmi čtyřmi veterány, kteří tu přede mnou seděli, byl evidentní tak blízký a důvěrný vztah, s jakým jsem se za celé čtvrt století rozhovorů s válečnými veterány setkal jen zřídkakdy, pokud vůbec. Z jejich rozhovoru o ostatních členech roty a o různých srazech za uplynulá desetiletí bylo zřejmé, že dosud zůstávají jakýmsi "bratrstvem neohrožených". Přestože byli rozeseti po celém severoamerickém kontinentu i za mořem, znali navzájem své manželky, děti, vnuky a věděli o problémech i úspěchu druhých. Pravidelně se navštěvovali, zůstávali v úzkém kontaktu prostřednictvím pošty a telefonu, pomáhali si navzájem v nouzi, a přitom měli společné pouze ony tři roky života za druhé světové války, po které je v Armádě USA svedla dohromady náhoda. Začalo mě nesmírně zajímat, odkud se tento pozoruhodně důvěrný vztah vzal. Vždyť něco podobného se mezi svými vojáky snažily vytvořit všechny armády v dějinách lidstva, ovšem zřídkakdy se jim to dařilo. Svou zvědavost jsem mohl ukojit pouze tím, že se pustím do psaní historie roty. V květnu 1990 se Drez účastnil srazu roty v Orlandu na Floridě, kde natočil na video osm hodin skupinového rozhovoru. Tentýž měsíc jsme si tři dny povídali v mé pracovně s Gordonem. V červenci jsem odjel na Wintersovu farmu do Pensylvánie, kde jsem s ním strávil čtyři dny v rozhovorech. Čtvrtého dne na farmu dorazilo ke skupinovému rozhovoru půl tuctu mužů roty, kteří bydleli na východním pobřeží. Později jsem tentýž rok strávil víkend u Carwooda Liptona v Southern Fines, kde se k nám připojil i Bill Guarnere. Potom jsem odletěl do Oregonu, kde jsem strávil další víkend s Donem Malarkeym a skupinou mužů ze západního pobřeží. S více než deseti dalšími muži z roty jsem hovořil telefonicky a s téměř všemi žijícími členy jsem si zeširoka dopisoval. Deset z nich na mé požádání sepsalo své paměti z války v rozsahu od deseti do dvou set stran. Také jsem od nich obdržel fotokopie jejich dopisů z války, deníků a výstřižků z novin. V listopadu 1990 jsme s Moirou jeli navštívit místa bojů roty E v Normandii a Belgii. Udělal jsem zde rozhovory s obyvateli této oblasti, kteří zde tenkrát žili. V červenci 1991 jsme spolu s Wintersem,

Liptonem a Malarkeym navštívili všechna evropská dějiště bitev, jichž se rota E účastnila. S Wintersem a Moirou jsme taktéž strávili odpoledne s baronem plukovníkem Frederickem von der Heydtem v jeho domě nedaleko Mnichova. Paní Barbara Embreeová, vdova po vojínu Davidu Websterovi, mi poskytla fotokopie jeho dopisů rodičům a rukopis jeho pamětí z války, které by samy vydaly na celou knihu. Webster byl výborný pozorovatel a skvělý spisovatel. Jeho přínos byl neocenitelný. Stejně neocenitelnou pro mě byla i kronika Currahee, kterou sepsal poručík Morton a roku 1945 jej vydal 506. parašutistický pluk. Dostal jsem ho od Dona Malarkeyho, což od něj bylo velkorysé, neboť se jedná o vzácnou knížku. Souvislosti, fakta, čísla, údaje a různé další podrobnosti mi poskytla kniha Rendezvous with Destiny, historie 101. vzdušné výsadkové divize, kterou napsali Leonard Rapport a Arthur Northwood. Další zdroje uvádím v textu.
Když jsem psal Pegasus Bridge, rozhodl jsem se neukazovat rukopis majoru Johnu Howardovi, veliteli roty D oxfordshirské a buckinghamshirské lehké pěchoty, ani nikomu z třiceti členů britské pěchoty dopravované kluzáky, se kterými jsem dělal rozhovor. Musel jsem knihu odevzdat v termínu, který mi něco takového znemožňoval, neboť veteráni si velmi často protiřečili v podrobnostech a občas i v zásadních faktech. Nikdo z nich by se s tím, co jsem napsal, stoprocentně neztotožnil a já se obával, že kdyby si rukopis přečetli, zabředl bych do nekonečných tahanic o to, kdy se tam či to stalo, nebo co se vlastně stalo, nebo proč se to stalo. Cítil jsem, že je na mně, abych s nejlepším svědomím posoudil, co je skutečně pravda, co si kdo špatně zapamatoval, co kteří staří vojáci při svém vyprávění zveličovali nebo jak velké hrdinství ve skutečnosti prokázal člověk, jenž byl příliš skromný na to, aby je ve svém vyprávění plně zmínil. Zkrátka, došel jsem k závěru, že přestože je to jejich příběh, je to moje kniha. John Howard byl nešťastný z toho, že neměl možnost v rukopisu opravit nepřesnosti. Od vydání Pegasus Bridge mě přesvědčoval o tom, že pravdu má on a ne já. Kdybych býval měl k dispozici více času a nechal Johna a ostatní provést drobné opravy v textu a vyslechnout jejich kritiku, mohla být kniha přesnější a lepší. A tak jsem rukopis této knihy rozeslal mužům z roty E a dočkal se od nich spousty kritických poznámek, oprav a připomínek. Zvláště Winters a Lipton ji prošli vysloveně řádek po řádku. Tato kniha je tedy do značné míry skupinovým dílem. Nepředstíráme, že jde o naprosto kompletní historii roty. To bylo nemožné kvůli nedokonalé paměti člověka a taktéž kvůli nemožnosti vyslechnout svědectví mužů, kteří ve válce zahynuli, nebo od té doby zemřeli. Jsme však přesvědčeni, že vším tím ověřováním a prověřováním, všemi těmi telefonáty, korespondencí a návštěvami dějišť bitev jsme se přiblížili skutečné historii roty E, jak nejvíce to bylo možné. Byla to pro mě cenná zkušenost. Když druhá světová válka skončila, bylo mi deset let. Stejně jako mnoho jiných amerických mladíků mého věku, i já jsem vždy obdivoval americké vojáky - nebo k nim spíš vzhlížel s posvátnou úctou. Myslel jsem si, že za to, co dokázali, nelze ani dostatečně poděkovat. A myslím si to stále. Bylo mi skutečně velkou ctí, že jsem mohl takto zblízka poznat několik členů nejproslulejší divize ze všech, divize Křičících orlů. Jsem skutečně hrdý na to, že mne jmenovali čestným členem roty. A jelikož jsem taktéž čestným členem roty D oxfordshirské a buckinghamshirské lehké pěchoty, podařilo se mi tak pokrýt obě křídla ofenzívy ze Dne D. Co víc bych si ještě mohl přát?
Stephen E. Ambrose
Eisenhowerplatz, Bay St. Louis; říjen 1990 - květen 1991
chata, Dunbar ve Wisconsinu; květen - září 1991

Roku 1992 americký Kongres schválil výstavbu Národního muzea Dne D v New Orleansu. Cílem muzea je připomínat americkému lidu den, kdy demokracie se spravedlivým hněvem přispěchala na pomoc nacisty okupované Evropě, a utvrzovat tak budoucí generace v přesvědčení, že není nic, čeho by tato republika nemohla dosáhnout, pokud bude jednotná. Kromě interaktivních expozic, fotogalerie, vystavených zbraní, uniforem a jiných exponátů bude v muzeu sídlit i archiv, v němž bude uložen veškerý publikovaný materiál o Dni D plus ústní i písemné paměti účastníků bitvy, které od roku 1983 shromažďuje Eisenhowerovo centrum Univerzity v New Orleansu. Jedná se o největší sbírku zpráv očitých svědků týkajících se jediné bitvy, která se na světě nachází. Pokud se chcete informovat, jak se stát členem Přátel Muzea nebo jakým způsobem darovat nejrůznější artefakty či exempláře, prosím pište na adresu: Eisenhower Center, University of New Orleans, New Orleans, LA, 70148, USA.

Obsah
Kapitola 1. "Chtěli jsme ten odznak s křídly" {Tábor Toccoa, červenec - prosinec 1942 }
Kapitola 2. "Vstát a zaháknout se!" {Benning, Mackall, Bragg, Shanks, prosinec 1942 - září 1943 }
Kapitola 3. "Povinnosti úklidové služby na latrínách" {Aldbourne, září 1943 - březen 1944}
Kapitola 4. "Dej si pozor, Hitlere! Už letíme!" {Slapton Sands, Uppottery, 1. dubna - 5. června 1944}
Kapitola 5. "Za mnou!" {Normandie, 6. června 1944}
Kapitola 6. "Kupředu!" {Carentan, 7. června - 12. července 1944}
Kapitola 7. Léčba raněných a zrušené operace {Aldbourne, 13. června - 16. září 1944}
Kapitola 8. Silnice do pekla, {Holandsko 17. září - 1. října 1944}
Kapitola 9. Ostrov Holandsko, {2. října - 25. listopadu 1944}
Kapitola 10. Odpočinek, nabírání nových sil a přezbrojování {Mourmelon-le-Grand, 26. listopadu - 18. prosince 1944}
Kapitola 11. "Mají nás obklíčené, parchanti." {Bastogne, 19. - 31. prosince 1944}
Kapitola 12. Krize {Bastogne, 1. - 13. ledna 1945}
Kapitola 13. Útok {Noville, 14. - 17. ledna 1945}
Kapitola 14. Výprava za nepřátelskou linii {Haguenau, 18. ledna - 23. února 1945}
Kapitola 15. "Ten nejlepší pocit na světě" {Mourmelon, 25. února - 2. dubna 1945}
Kapitola 16. Nepřítel zblízka {Německo, 2. - 30. dubna 1945}

Kapitola 17. Hitlerovo šampaňské {Berchtesgaden, 1. - 8. května 1945 }
Kapitola 18. Ráj pro vojáka {Rakousko, 8. května - 31. července 1945}
Kapitola 19. Poválečné kariéry {1945-1991}
Poděkování a zdroje

Stephen E. Ambrose BRATRSTVO NEOHROŽENÝCH
Rota E 506. pluku 101. vzdušné výsadkové divize Z Normandie až do Hitlerova Orlího hnízda Z anglického originálu Band of Brothers vydaného nakladatelstvím A Touchstone Book v roce 1992 přeložil Petr Pálenský Lektoroval Jiří Mikulka Odpovědný redaktor David Daniel Obálka René Senko Sazba Vladimír Ludva Technická redaktorka Zuzana Klimplová Tisk a knihařské zpracování Těšínské papírny, s. r. o., Český Těšín Jako svou 430. publikaci v edici Jota Military vydalo nakladatelství JOTA, s. r. o. Křenová 19, 602 00 Brno Redakce: 543 530 208 Expedice: 543 530 214 Fax: 543 530 203 e-mail: jota@jota.cz www.jota.cz v Brně roku 2002 368 stran + 8 stran obrazové přílohy Vydání první
ISBN80-7217-19S-X